

Økonomiske analyser

25. årgang

3/2006

Innhold

Konjunkturtendensene	3
Internasjonal økonomi	4
Norsk økonomi	9
<i>John K. Dagsvik, Tom Kornstad og Terje Skjerpen:</i> En empirisk analyse av fenomenet med motløse arbeidere	26
<i>Grete Dahl, Anette Walstad Enes, Jon Epland, Tor Jørgensen og Cassie Trewin:</i> Langtidsmottakere av sosialhjelp	32
<i>Ann Christin Bøeng og Dag Spilde:</i> Energiindikatorer 1990-2004. Gir økt verdiskapning mer effektiv energibruk?	43
Rettelse til Økonomiske analyser 1/2006	51
Forskningspublikasjoner	52
Innholdsfortegnelse for Økonomiske analyser de siste 12 måneder	58
Tabell- og diagramvedlegg	
Konjunkturindikatorer for Norge	1*
Nasjonalregnskap for Norge	17*
Makroøkonomiske nøkkeltall og OECDs prognoser for utvalgte land	53*
Makroøkonomiske hovedstørrelser for Norge, regnskap og prognoser	58*

Redaksjonen ble avsluttet tirsdag 13. juni 2006.

Spørsmål om konjunkturutviklingen:

Torbjorn.Eika@ssb.no, tlf. 21 09 48 07

Roger.Bjornstad@ssb.no, tlf. 21 09 48 17

Signerte artikler står for forfatterens regning.

Konjunkturtendensene og artiklene er tilgjengelig på internett: www.ssb.no/oa/

Redaksjonen: Ådne Cappelen (ansv.), Knut H. Alfsen, Helge Brunborg, Torbjørn Eika, Erik Fjærli, Bente Halvorsen, Elin Halvorsen, Johan Heldal, Tom Kornstad og Steinar Todsén.

Redaksjonssekretær: Aud Walseth, tlf.: 21 09 47 57, telefaks: 21 09 00 40

Redaksjonens adresse: Statistisk sentralbyrå, Forskningsavdelingen, P.b. 8131 Dep., NO-0033 Oslo

Salg- og abonnementservice: NO-2225 Kongsvinger, tlf.: 62 88 55 00, telefaks: 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no

Trykk: Statistisk sentralbyrå/1 000

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Forskningsavdelingen ble opprettet i 1950 og har ca. 80 ansatte. Knappt halvparten av virksomheten finansieres av eksterne oppdragsgivere, hovedsakelig forskningsråd og departementer. Avdelingen er delt i 7 grupper og ledes av forskningsdirektør Ådne Cappelen.

- Gruppe for skatt, fordeling og konsumentatferd
Forskningsleder Thor Olav Thoresen
- Gruppe for energi og miljøøkonomi
Forskningsleder Annegrete Bruvoll
- Gruppe for makroøkonomi
Forskningsleder Torbjørn Eika
- Gruppe for arbeidsmarked og bedriftsatferd
Forskningsleder Torbjørn Hægeland
- Gruppe for offentlig økonomi
Forskningsleder Erling Holmøy
- Gruppe for økonomisk vekst og effektivitet
Forskningsleder Brita Bye
- Gruppe for petroleum og miljøøkonomi
Forskningsleder Mads Greaker

**Økonomiske analyser utkommer med 6 nummer i året.
Neste utgave publiseres i midten av september 2006.**

Standardtegn i tabellen	Symbol
Oppgave mangler	..
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	0
Foreløpige tall	*

Konjunkturtendensene

Høykonjunkturen i norsk økonomi fortsetter. Det er klar vekst i produksjon og sysselsetting og arbeidsløsheten har falt. Den underliggende konsumprisveksten er lav og endog fallende, mens høyere energipriser og avgiftsøkninger brakte den samlede konsumprisveksten over to prosent i vinter. Finanspolitikken gir ingen vesentlige nye impulser til konjunkturutviklingen i Norge i 2006, mens pengepolitikken gradvis er blitt strammet til. Rentenivået er imidlertid fortsatt lavt både nominelt og ikke minst reelt. Kronekursen har styrket seg mye og bidrar nå til å forsterke de svakt kontraktive impulsene som følger av renteøkningene. Lønnsoppgjøret har så langt blitt gjennomført innenfor rammer som er i tråd med de flestes forventninger. Samlet lønnsvekst ligger an til å bli om lag fire prosent i 2006. Utsiktene til noen snarlig økning i inflasjonstakten er derfor små med mindre energiprisene skulle øke videre fra sine høye nivåer, eller krona skulle svekke seg markert. Med om lag uendrede eller litt fallende energipriser framover, vil prisveksten i Norge snart falle til under to prosent. Vi regner med at flere av de faktorene som har bidratt til konjunkturoppgangen i Norge de siste tre årene, nå vil bidra til at produksjonsveksten gjennom 2006 blir mer moderat enn i de to foregående årene.

Den økonomiske veksten i OECD har tatt seg litt opp i senere tid, blant annet som følge av en oppgang i euroområdet. Veksten i verdenshandelen er høy og økende, ikke minst drevet fram av fortsatt sterk vekst i mange asiatiske økonomier. Dette har også bidratt til høye oljepriser og råvarepriser mer generelt, noe som har økt inflasjonstakten. I mange land er derfor styringsrentene økt for å dempe veksten og inflasjonen. I USA er usikkerheten om konjunkturutviklingen større enn før og mange stiller nå spørsmålet om man står foran en konjunkturedgang. Store kortsiktige svingninger i børskursene reflekterer i noen grad denne økte usikkerheten om framtidig utvikling.

Vi legger fortsatt til grunn for vår konjunkturvurdering framover at veksten internasjonalt gradvis vil bli noe lavere. Det gjelder særlig i USA, og vi tror lavere vekst der også vil få følger for veksten i euroområdet neste år. Vi tror også at man i løpet av dette året vil se en nedgang i oljeprisene og internasjonale råvarepriser slik at inflasjonsimpulsene som råvareprisene har bidratt til dempes. Da vil også renteøkningene i USA og Europa stoppe opp. Det får følger for hyppigheten av renteøkninger i Norge. Vi ser fortsatt for oss at styringsrentene blir holdt uendret når veksten internasjonalt faller. Med svakere vekst internasjonalt, vil norsk eksport øke mindre framover. Petroleumsinvesteringene tror vi vil falle litt etter 2006, eller i det minste ikke øke videre fra sitt nåværende høye nivå. Uten nye vesentlige impulser fra finanspolitikken og noe mer kontraktiv pengepolitikk gjennom dette året, vil veksten i norsk økonomi dempes framover slik at høykonjunkturen blir både moderat og kortvarig.

Med den konjunkturutviklingen vi skisserer, vil ikke inflasjonsmålet nås i perioden fram til 2009. For at dette målet skal nås, kreves det en betydelig svekking av kronekursen fra dagens nivå, eller en vesentlig annen konjunkturutvikling internasjonalt som bidrar til å holde råvarepriser på et høyt nivå og dermed til å øke prisene på varer og tjenester som importeres til Norge. I en alternativ beregning viser vi et eksempel på en slik utvikling som nærmest kan karakteriseres som en permanent høykonjunktur internasjonalt. Dette er imidlertid nærmere en konsensusbane for internasjonal økonomi enn det vi ser for oss i vårt hovedalternativ. Denne analysen viser at dersom veksten skulle holde seg oppe internasjonalt, kan vi få en prisutvikling som ligger nærmere målet for pengepolitikken enn det vi har opplevd på lang tid. Dette kan da skje samtidig som nominelle og reelle renter nærmer seg et mer normalt nivå.

Internasjonal økonomi

Internasjonalt er produksjonsveksten fortsatt høy. Det er imidlertid utenfor OECD-området vi finner høyest vekst, særlig Asia og Øst- og Sentral-Europa peker seg ut. Den amerikanske økonomien tok seg opp igjen i 1. kvartal i år, etter en svak utvikling mot slutten av fjoråret. Stigende renter ventes imidlertid å legge en demper på veksten, og vi legger til grunn at det kommer en avmatning i USA mot slutten av 2006. I euroområdet har veksten tatt seg noe opp det siste året, men det er fortsatt internasjonal etterspørsel som driver utviklingen. Utsiktene er relativt gode for i år, men vi legger til grunn at veksten avtar i 2007 i kjølvannet av avmatningen i USA. I Kina og India ventes fortsatt høy vekst, selv om vi etter hvert venter en moderat avmatning også her.

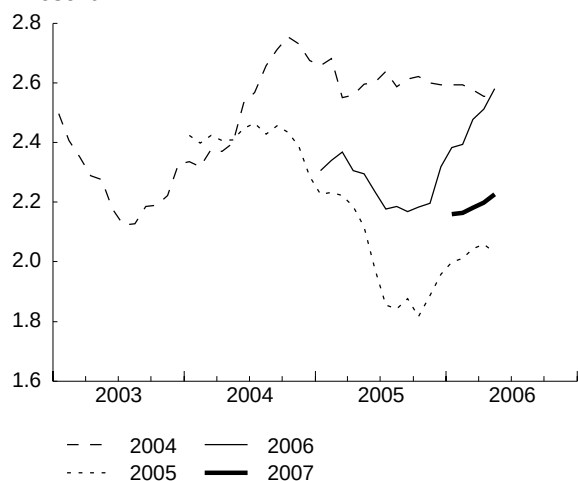
Økende tilbud av konsumvarer fra lavkostland som Kina og India bidrar isolert sett til å trekke prisveksten ned internasjonalt. Samtidig har den økende etterspørselen etter råvarer som olje og metaller medført en kraftig prisstigning på slike varer. Oljeprisen er nå nær fire ganger høyere enn gjennomsnittet for 1990-tallet og tre ganger høyere enn i 2002. Det bidrar til å trekke opp inflasjonen internasjonalt. Konsumprisveksten har tiltatt flere steder. I USA har den ligget rundt 3,5-4 prosent siden i fjor sommer. En stor del av den høye prisveksten kan føres tilbake til stigende energipriser. I Euroområdet svinger KPI-veksten mellom 2 og 2,5 prosent, som den har gjort gjennom det meste av 2000-tallet. Utenom energivarer er prisveksten rundt 1,5 prosent. Hvis energiprisene nå er nær toppen, og deretter skal falle framover, slik vi legger til grunn, er inflasjonsfaren begrenset.

Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til utviklingen i energi- og råvarepriser. Det gjelder både etterspørselssiden, representert ved den internasjonale konjunkturutviklingen, så vel som en tilbudsside preget av den usikre situasjonen i Midtøsten. Stadig flere prognosemakere tror nå at oljeprisene skal holde seg høye over lengre tid. De fleste har så langt sett for seg et nivåskift i råvareprisene, der prisene faller markert fra toppen, men stabiliserer seg på et høyere nivå enn tidligere. Både toppen og det mer langsiktige nivået er blitt oppjustert etter hvert som spotprisene har steget. En kan imidlertid heller ikke utelukke at prisene på olje og andre råvarer vil fortsette å stige fremover. I så fall må en forvente at inflasjonen vil tilta mer markert internasjonalt. OECD er blant de mer «pessimistiske» og legger nå til grunn at oljeprisen vil stabilisere seg rundt 70 dollar fatet framover, noe høyere enn prisen i spotmarkedet tidlig i juni. Vi har lagt til grunn at oljeprisen faller ned mot 50 dollar fatet mot slutten av 2007 og forblir der ut prognoseperioden. Det er om lag 10 dollar lavere enn anslag fra Consensus forecasts, og er konsistent med at vi venter en noe svakere konjunkturutvikling internasjonalt.

Amerikansk økonomi nærmer seg konjunkturtoppen

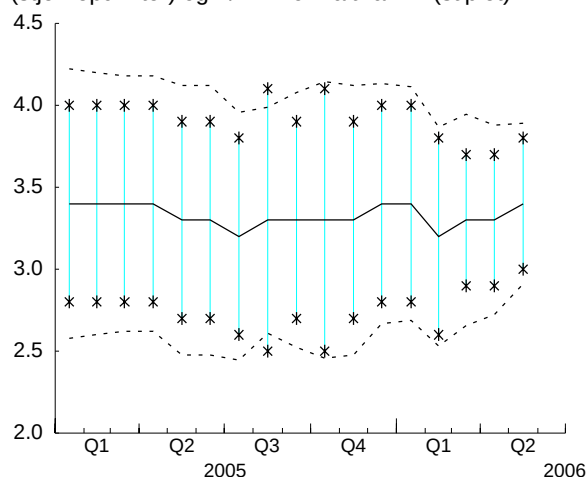
Amerikansk økonomi har vært inne i en periode med meget stabil vekst i overkant av trend siden sommeren 2003. Konjunkturoppgangen har vart lenge, men har til gjengjeld vært moderat. I 4. kvartal i fjor avtok veksten markert, blant annet som følge av orkanenes herjinger i Mexico-golfen. Imidlertid ble den svake utviklingen på slutten av fjoråret – som ventet – etter-

BNP-vekstanslag for Norges handelspartnere for årene 2004 - 2007 gitt på ulike tidspunkter
Prosent

Kilde: Consensus Forecasts.

BNP-vekstanslag for USA for 2006 på ulike tidsp.
Gjennomsnittsanslag (linje) med +/- 2 standardavvik (stjernepunkt) og +/- 2 "normalt" avvik (stiplet)

Kilde: Consensus Forecasts.

fulgt av sterk vekst i årets første kvartal. Et midlertidig fall i bilsalget forklarer en stor del av dette. Også næringslivets investeringer og høy importvekst i 4. kvartal i fjor - blant annet som en følge av et midlertidig bortfall av oljeproduksjon og raffineringsskapasitet i Mexico-golfen - bidro til dette forløpet.

Husholdningenes konsumvekst har vært drivkraften bak høykonjunktoren i amerikansk økonomi, understøttet av lave renter og stigende boligpriser. Nøkkelen til den videre utviklingen i amerikansk økonomi ligger i boligmarkedet. Når boligmarkedet snur viser historien at husholdningenes konsum ofte følger etter. Det er nå flere tegn på avmatning i boligmarkedet. Korte renter har steget med rundt fire prosentpoeng siden sommeren 2004 og også lange renter har nå tatt seg markert opp. Renta på ti års statsobligasjoner har økt med rundt ett prosentpoeng siden i fjor sommer og var i begynnelsen av juni om lag 5 prosent. Boliginvesteringene har vist en svak utvikling siden i fjor høst. Salget av både nye og brukte boliger har vist en fallende trend siden i fjor sommer, og også boligbyggingen har avtatt. Boligprisveksten er nær halvert siden i fjor sommer, men er fortsatt høy, og var om lag 8 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, årlig rate.

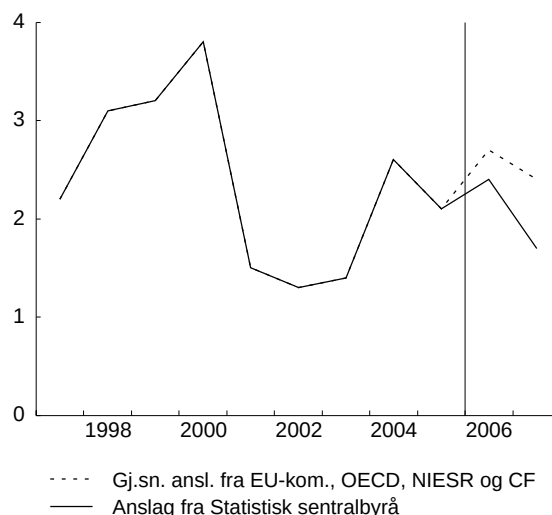
Konsumprisveksten i USA har økt markert det siste året. Kapasitetsutnyttelsen begynner å bli høy i den amerikanske økonomien, som også er mer oljeintensiv og dermed mer sårbar for stigende oljepriser enn euroøkonomien. Den amerikanske sentralbanken har antydning at det kan komme ytterligere renteøkninger. Vår vurdering er at rentetoppen er nær for denne gang.

Den amerikanske dollaren har svekket seg gradvis med rundt 25 prosent handelsvekt siden den var på sitt sterkeste i 2002. I 2005 stabiliserte kursen seg, men i år har svekkelsen fortsatt. Det kan ha sammenheng med forventninger om at rentedifferansen mot utlandet skal reduseres. Det store underskuddet på handelsbalansen skaper et underliggende press i retning av en svekkelse av dollaren.

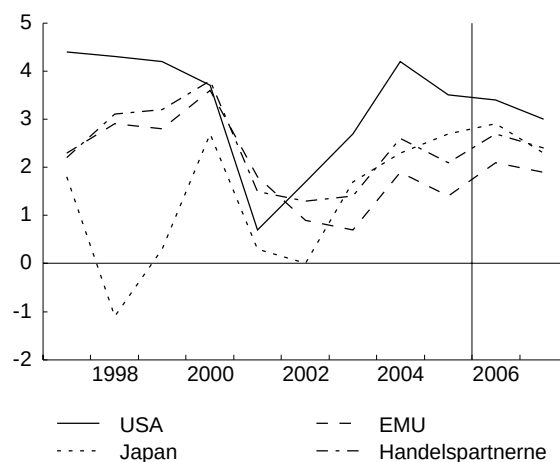
Korte renter har vært høyere enn lange i USA siden årsskiftet. En fallende rentekurve har ofte blitt etterfulgt av økonomisk nedgang. Den vanligste økonomiske forklaringen på dette er at lange renter gjenspeiler forventninger om korte renter i framtiden. Svakere tro på framtidig økonomisk utvikling gir dermed forventninger om lavere korte renter i framtiden. Dessuten følger ofte svakere vekst etter en periode med stram pengepolitikk - gjennom høye renter i dag. Asiatiske sentralbankers kjøp av amerikanske statsobligasjoner i stor skala har lenge bidratt til å holde lange renter på et lavt nivå.

Utsiktene for den amerikanske økonomien er noe blandet. Store overskudd i næringslivet har bidratt til investeringsvekst. Husholdningenes forbruksvekst er

BNP-vekst for Norges handelspartnere

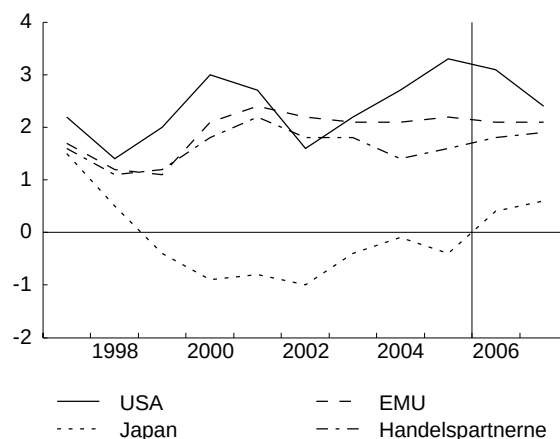

BNP-vekst for USA, Japan, euroområdet og Norges handelspartnere

Kilder: Gj.sn. av anslag fra EU-kommisjonen, OECD, NIESR og Consensus Forecasts.

Konsumprisvekst for USA, Japan, euroområdet og Norges handelspartnere

Kilder: Gj.sn. av anslag fra EU-kommisjonen, OECD, NIESR og Consensus Forecasts. Prisanslagene fra NIESR gjelder konsumdeflatoren.

Makroøkonomiske anslag ifølge ulike kilder. Årlig endring i prosen

	BNP-vekst							Prisvekst						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
USA														
NIESR	0,8	1,6	2,7	4,2	3,5	3,3	2,9	2,1	1,4	1,9	2,6	2,8	3,0	3,3
ConsF	0,8	1,6	2,7	4,2	3,5	3,4	2,9	2,8	1,6	2,3	2,7	3,4	3,2	2,4
EU-kom	0,8	1,6	2,7	4,2	3,5	3,2	2,7	2,8	1,6	2,3	2,7	3,4	2,9	1,6
OECD	0,8	1,6	2,7	4,2	3,5	3,6	3,1	2,8	1,6	2,3	2,7	3,4	3,3	2,4
Japan														
NIESR	0,2	0,1	1,8	2,3	2,7	2,9	2,3	-1,0	-1,4	-1,0	-0,7	-0,8	-0,2	-0,1
ConsF	0,2	0,1	1,8	2,3	2,7	3,0	2,3	-0,7	-1,0	-0,3	0,0	-0,3	0,4	0,6
EU-kom	0,4	0,1	1,8	2,3	2,7	2,8	2,4	-0,6	-0,9	-0,3	0,0	-0,3	0,7	1,0
OECD	0,4	0,1	1,8	2,3	2,7	2,8	2,2	-0,8	-0,9	-0,3	0,0	-0,3	0,7	0,8
EMU														
NIESR	1,8	1,0	0,7	1,8	1,4	2,1	2,0	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0	2,2	2,2
ConsF	1,8	1,0	0,7	1,8	1,4	2,1	1,8	2,4	2,3	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1
EU-kom	1,9	0,9	0,7	2,0	1,3	2,1	1,8	2,4	2,3	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
OECD	1,9	1,0	0,7	1,8	1,4	2,2	2,1	2,4	2,3	2,0	2,1	2,2	2,1	2,0
Handelspartnere														
NNIESR	1,5	1,3	1,4	2,5	2,1	2,6	2,3	2,3	1,8	1,8	1,3	1,5	1,7	2,0
ConsF	1,4	1,3	1,4	2,6	2,1	2,7	2,3	2,2	1,8	1,7	1,3	1,7	1,8	1,9
EU-kom	1,4	1,3	1,3	2,7	2,0	2,6	2,3	2,2	1,8	1,8	1,4	1,7	1,8	1,9
OECD	1,5	1,3	1,4	2,5	2,1	2,8	2,6	2,2	1,9	1,7	1,3	1,6	1,7	2,0
SSB	1,5	1,3	1,4	2,6	2,1	2,4	1,7							

Kilder: NIESR og EU-kommisjonen fra april 2006, Consensus Forecasts og OECD fra mai 2006. Alle prisanslagene fra NIESR gjelder konsumdeflatoren.

fortsatt høy, men det er klare svakhetstegn i boligmarkedet. Høyere renter ventes å legge en demper også på kjøpelysten framover, noe som kan forsterkes om den svake utviklingen vi har sett i arbeidsmarkedet de siste månedene fortsetter. Turbulensen i aksjemarkedet den siste tiden kan også bidra til å skape usikkerhet. Vi legger til grunn fortsatt høy vekst i år, men at veksten avtar fra slutten av året og gjennom 2007.

Kortvarig opptur i Europa

Samlet har veksten i euroøkonomien tatt seg noe opp siden begynnelsen av fjoråret, etter en svak utvikling gjennom 2004. I den tyske økonomien er eksporten fortsatt den viktigste drivkraften. Høy produktivitetsvekst og lav lønnsvekst sørger for god konkurranseevne internasjonalt, til tross for at euroen har styrket seg markert siden tidlig på 2000-tallet. Økt tilbud av billig arbeidskraft fra de nye EU-medlemslandene i øst og svekkede fagforeninger bidrar til å dempe lønnsveksten. Lønnsomheten er god, og forventningsundersøkelser rapporterer om optimisme, men en oppgang i investeringene lar fortsatt vente på seg. Beskjeden inntektsvekst og et fortsatt svakt arbeidsmarked legger en demper på husholdningenes forbruk. I Frankrike har eksportveksten vært mer moderat. En viktig grunn til det er at fransk industri leverer en stor andel av sin eksport til andre land i euroområdet, der veksten lenge har vært relativt beskjeden. Husholdningenes etterspørsel bidrar imidlertid relativt mer til samlet vekst i etterspørselen i Frankrike. Den italienske

økonomien har vokst betydelig svakere enn euroområdet samlet. Italiensk eksport, som tradisjonelt har hatt et betydelig innslag av tekstiler, har stagnert som følge av hard konkurranse fra lavkostland som Kina.

Inflasjonen er fortsatt lav i euroområdet. Lønnsveksten har vært moderat. Det er betydelig ledig kapasitet i økonomien, noe som bidrar til lav inflasjon. Selv om situasjonen i arbeidsmarkedet har bedret seg noe det siste året, er ledigheten fortsatt høy de fleste steder. Den markerte eurostyrkingen siden 2002 har også bidratt til å holde prisveksten nede. Mot dollar har euroen styrket seg med nær 40 prosent i denne perioden. Det innebærer at oljeprisen har økt langt mindre når en måler i euro i stedet for i dollar. På bakgrunn av tiltagende vekst i euroområdet det siste året og frykt for andrerundeeffekter av de stigende råvareprisene har også den europeiske sentralbanken økt renta med til sammen 0,75 prosentpoeng siden desember i fjor. Før det hadde styringsrenta ligget fast på 2 prosent siden juni 2003. I euroområdet var tremåneders pengemarkedsrente rundt 3 prosent i begynnelsen av juni. Vi legger til grunn at den øker til 3,5 prosent til vinteren, og at den forblir på det nivået ut prognoseperioden. Euroen har styrket seg et par prosent handelsveid siden renteøkningen tok til. Mot dollar har den styrket seg med 7-8 prosent i den samme perioden, til 1,28 dollar for en euro. Vi legger til grunn at eurokursen holder seg i underkant av 1,3 dollar ut prognoseperioden.

Utviklingen i oljemarkedet

Spotprisen på Brent Blend steg fra i overkant av 40 dollar per fat i begynnelsen av januar 2005 til om lag 67 dollar i begynnelsen av september i fjor. Siden har oljeprisen variert mellom 52 og 75 dollar, og lå i begynnelsen av juni i år rundt 68 dollar fatet. Som gjennomsnitt over årets første fem måneder har prisen vært om lag 65 dollar fatet, mot vel 54 dollar som årsgjennomsnitt i 2005.

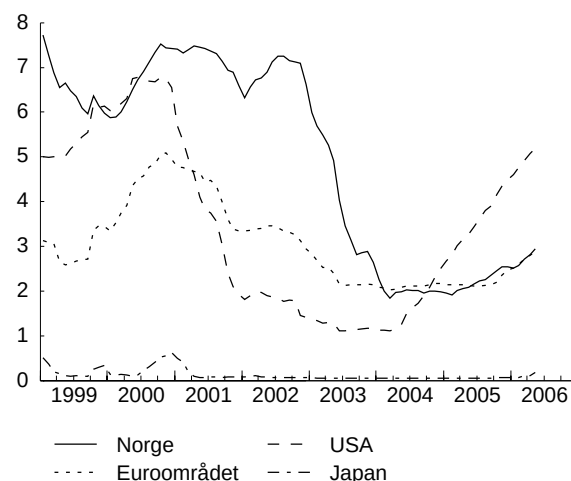
Det er to hovedårsaker til at oljeprisen økte kraftig gjennom store deler av fjoråret og at den har holdt seg høy i 2006. For det første har den økonomiske veksten, og dermed oljeetterspørselen, holdt seg høy i flere deler av verden. For det andre har OPEC nådd et produksjonsnivå som er det høyeste på om lag 25 år. Som følge av den høye produksjonen i OPEC, har det vært lite ledig produksjonskapasitet i kartellet. Dette har bidratt til økt bekymring for konsekvensene av mulige produksjonsbortfall. Det har også ført til store innkjøp på futuresmarkedet for olje og dermed økte futurespriser.

IEA (International Energy Agency) forventer at oljeetterspørselen vil øke med 1,2 millioner fat per dag fra 2005 til 2006. Oppgangen er først og fremst ventet å komme i Kina og Midt-Østen og i mindre grad Nord-Amerika. Samtidig anslår IEA at produksjonen utenfor OPEC går opp tilsvarende. Økningen er spesielt forventet å komme i det tidligere Sovjetunionen, Angola, Canada og til dels Brasil. Dette fører til at etterspørselen rettet mot OPEC vil holde seg noenlunde stabil i år.

Ifølge IEA har lagrene av råolje i OECD-området økt, og er nå noe større enn gjennomsnittet de siste fem årene. Kjøresesongen i USA varer fra april til september og gir høy etterspørsel etter bensin. Det hersker nå mindre bekymring for lagrene av bensin enn de to siste årene, fordi lagrene er noe høyere. En del analytikere har i tillegg forventninger om noe mindre etterspørsel etter bensin på grunn av høyere priser. Dersom OPEC holder produksjonen av råolje på dagens nivå i tiden fremover, ser det ut til at de globale lagrene av råolje i andre og tredje kvartal vil øke med noe over en million fat per dag. Dette er en periode der lagrene av råolje i OECD-området normalt øker med mellom 0,5 og en million fat per dag, først for å fylle opp lagrene av bensin til sommersesongen og siden sørge for at det er tilstrekkelig med fyringsolje til vinteren. Det ser derfor ut til at lagersituasjonen vil kunne legge en demper på den videre prisutviklingen.

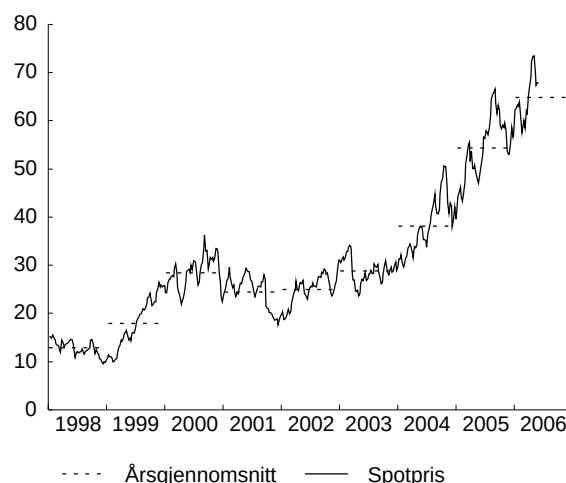
Vi legger til grunn at oljeprisen reduseres gradvis til 50 dollar fatet ved utgangen av 2007, og at den blir liggende på dette nivået ut prognoseperioden. Denne utviklingen er betinget av en moderat konjunkturedgang internasjonalt og at det ikke blir flere eller større produksjonsbortfall i råoljemarkedet enn de som allerede har skjedd i blant annet Irak og Nigeria. Spesielt gjelder det at situasjonen rundt Irans atomprogram ikke fører til en konflikt og eventuelt reduksjon i produksjonen hos OPECs nest største oljeeksportør.

Internasjonale renter 3-måneders pengemarkedsrente

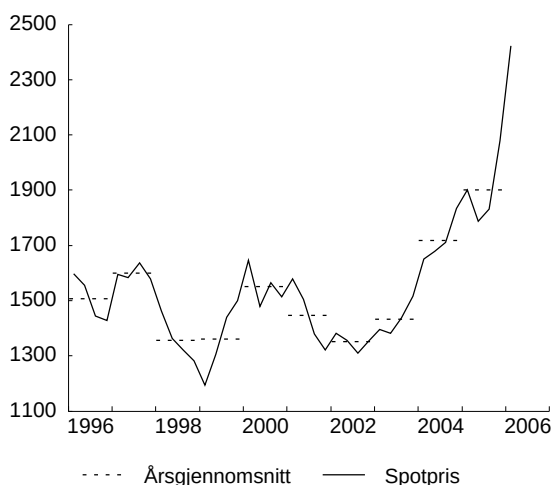
Kilde: Norges Bank.

Spotprisen råolje, Brent Blend. 1998-2006 Dollar per fat

Kilde: Norges Bank.

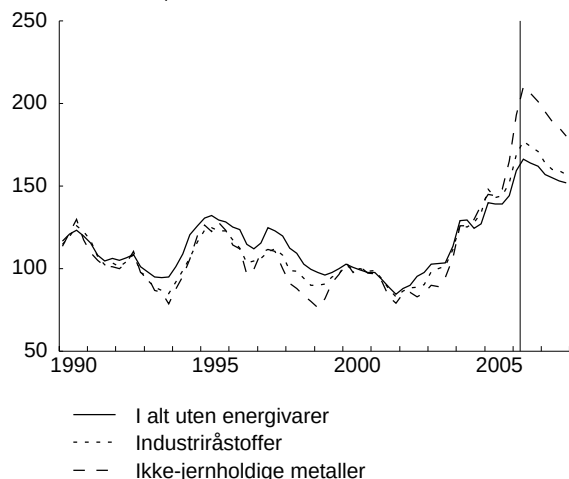
Spotprisen på aluminium. 1996-2006 Dollar per 100 pund (lbs.)

Kilde: IMF.

Indekser for råvarepriser på verdensmarkedet. 1990 - 2007

På dollarbasis, 2000 = 100

Kilde: AIECE.

I hvilken grad euroøkonomien klarer å «stå imot» en internasjonal nedgang avhenger av om innenlandsk etterspørsel tar seg opp framover. Vi har fortsatt til gode å se klare tegn på selvdreven vekst i euroområdet. Investeringsene lar vente på seg og husholdningene er tilbakeholdne. Noe høyere renter ventes å legge en demper på innenlandsk etterspørsel også framover. I tråd med forutsetningen om en svakere konjunkturutvikling i USA fra slutten av året, legger vi til grunn at euroøkonomien følger etter i løpet av første halvår 2007.

Utenfor euroområdet er det høy vekst flere steder. I Sverige har veksten tatt seg kraftig opp gjennom det siste året, og oppgangen er bredt basert. Svært lave renter har stimulert husholdningenes forbruk og høy vekst internasjonalt har gitt et oppsving i eksporten. Gode resultater og økende kapasitetsutnyttelse i industrien har gitt et oppsving i investeringene. Etter hvert har også arbeidsmarkedet slått følge, noe som vil understøtte konsumet framover. Inflasjonen er fortsatt lav, men ser ut til å være på vei oppover og Riksbanken har begynt å sette opp renta. I 1. kvartal vokste økonomien med 4,1 prosent fra kvartalet før, årlig rate. Gode konjunkturutsikter peker i retning av ytterligere renteoppgang, og renta ventes å nærme seg nivået i euroområdet framover. Også i Danmark er veksten høy. Næringslivet har gode tider og arbeidsledigheten er rekordlav. Ekspansiv finanspolitikk kombinert med lave renter, som følger renta i euroområdet, har bidratt til høy temperatur i dansk økonomi. Tilstrammingen i arbeidsmarkedet og et presset boligmarked har ført til at mange observatører peker på behov for en mindre ekspansiv økonomisk politikk. I Storbritannia ser boligprisveksten for tiden ut til å være under kontroll, etter en periode med svært kraftig prisvekst. Rentehevingene i 2004 bidro til det, men har også lagt en demper på den økonomiske veksten. I Øst- og Sentral-Europa har veksten vært betydelig

høyere enn i euroområdet siden slutten av 1990-årene. Flere av de olje- og gassrike økonomiene i det tidligere Sovjetunionen, ikke minst Russland, har dessuten fått en ekstra vitamininnsprøytning av de stigende energiprisene siden 2000.

Slakk utforbakke neste år

Våre forutsetninger for internasjonal økonomi innebærer at markedsveksten blir noe høyere i år enn i 2005. Målt ved markedsindikatoren passerer konjunkturtoppen internasjonalt tidlig neste år. Den påfølgende lavkonjunktura antas å bli meget moderat i et historisk perspektiv, og mildere enn lavkonjunktura tidlig på 2000-tallet. Det er likevel en svakere utvikling enn det som følger av anslag fra Consensus forecasts i mai. Videre legger vi til grunn at internasjonale konjunkturer igjen peker oppover mot slutten av prognoseperioden, i tråd med en normal konjunktursykel. Dette er på linje med bildet vi tegnet av internasjonale konjunkturer i vår forrige konjunkturrapport i mars.

Konjunkturutviklingen i Norge

Veksten i norsk økonomi har fortsatt inn i 2006. Vekst-takten i brutto nasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge kan ha avtatt litt i 1. kvartal 2006 i forhold til fjoråret, men dette er vanskelig å fastslå presist fordi påsken i år falt i 2. kvartal mot 1. kvartal i 2005. Arbeidsledigheten har falt de siste kvartalene, og både sysselsettingen og arbeidsstyrken vokser mer enn hva man kan forvente på lengre sikt. Inflasjonen målt med konsumprisindeksen (KPI) har vært relativt høy som følge av sterk vekst i energipriser og økte avgifter. Men når man justerer for disse forholdene (KPI-JAE), har inflasjonen vist en fallende tendens siden sensommeren i fjor. Den importveide kronekursen har styrket seg markert denne våren, og bærer i så måte ikke noe

bud om noen snarlig økning i inflasjonstakten av betydning. Skulle prisene på energivarer falle i tiden framover, noe vi legger til grunn, kan KPI-veksten avta noe i månedene framover, men særlig på vårparten i 2007. Vårens lønnsoppgjør har skjedd innenfor rammer som må kunne betraktes som moderate gitt konjunktursituasjonen, men det er grunn til å regne med høy lønnsglidning i 2006.

Stortingets behandling av Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2006 ser ikke ut til å medføre vesentlige endringer i den økonomiske politikken. Det innebærer at finanspolitikken er nær konjunkturnøytral selv om ekspansiviteten kan ha blitt litt sterkere ved de juste-

Makroøkonomiske hovedstørrelser. Regnskapstall for 2004-2006. Vekst fra forrige periode. Prosent

	2004	2005	Sesongjustert			
			05:2	05:3	05:4	06:1
Realøkonomi						
Konsum i husholdninger mv.	4,7	3,4	2,0	0,6	0,0	1,6
Konsum i offentlig forvaltning	2,2	1,5	0,4	-0,2	0,4	1,2
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	8,1	10,9	2,7	1,8	11,4	-8,9
Fastlands-Norge	7,8	8,8	4,5	1,1	7,9	-5,3
Utvinning og rørtransport	7,8	15,6	9,5	-4,9	14,5	-16,0
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ¹	4,5	3,8	2,0	0,5	1,5	0,2
Eksport	0,6	0,7	2,9	0,9	-1,1	1,1
Råolje og naturgass	-0,7	-4,1	0,9	-1,4	-2,5	0,7
Tradisjonelle varer	3,4	5,8	-0,8	4,3	2,1	-1,1
Import	8,9	7,4	3,9	3,6	1,4	0,9
Tradisjonelle varer	10,2	8,3	4,0	4,8	0,4	3,0
Bruttonasjonalprodukt	3,1	2,3	1,0	0,8	0,3	0,6
Fastlands-Norge	3,8	3,7	0,9	0,6	1,3	0,6
Arbeidsmarkedet						
Utførte timeverk	1,9	0,8	0,3	0,2	0,3	0,6
Sysselsatte personer	0,4	0,7	0,2	0,6	0,4	0,9
Arbeidsstyrke ²	0,4	0,8	0,3	0,6	0,2	0,2
Arbeidsledighetsrate, nivå ³	4,5	4,6	4,7	4,7	4,5	3,9
Priser og lønninger						
Lønn per normalsårsverk ⁴	4,3	3,6	4,0	3,1	2,7	2,9
Konsumprisindeksen (KPI) ⁴	0,4	1,6	1,5	1,8	1,8	2,2
KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE) ⁴	0,3	1,0	1,0	1,2	1,0	0,9
Eksportpriser tradisjonelle varer	8,4	3,5	1,1	2,5	1,5	4,7
Importpriser tradisjonelle varer	4,5	0,4	-0,4	0,1	0,8	2,1
Utenriksregnskap						
Driftsbalansen, milliarder kroner	233,0	316,5	55,6	80,3	104,7	88,7
MEMO (ujusterte nivåttall)						
Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR)	2,0	2,2	2,1	2,3	2,5	2,6
Utlånsrente, banker ⁵	4,2	4,0	3,9	4,0	4,0	4,1
Råoljepris i kroner ⁶	257,3	351,4	327,5	398,9	377,1	409,7
Importveid kronekurs, 44 land, 1995=100	95,6	91,8	92,1	90,7	91,0	92,9
NOK per euro	8,37	8,01	8,05	7,88	7,88	8,02

¹ Konsum i husholdninger og idelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i Fastlands-Norge.

² Definert som summen av ledige ifølge AKU og sysselsetting ifølge nasjonalregnskapet fratrukket utlendinger i utenriks sjøfart.

³ Ifølge AKU.

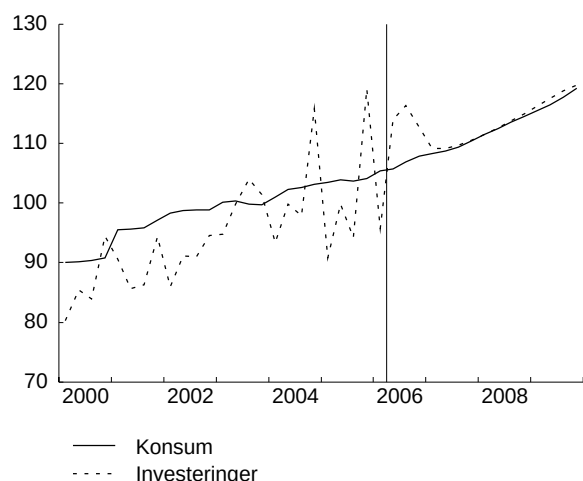
⁴ Prosentvis vekst fra samme periode året før.

⁵ I slutten av perioden.

⁶ Gjennomsnittlig spotpris Brent Blend.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Offentlig forvaltning
Sesongjusterte volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

ringene som foreslås i RNB. Pengepolitikken er blitt litt mindre ekspansiv gjennom små og ikke hyppige renteøkninger. Styrkingen av kronekursen denne våren vil virke kontraktivt på norsk økonomi hvis den varer ved, og vil også bidra til at inflasjonstakten forblir lav framover. Så lenge renteøkningene i Norge skjer om lag i takt med renteøkningene i euroområdet, vil utslagene i euro-krone kursen antakelig være små. Gradvis lavere oljepriser i årene framover kan bidra til å svekke kronekursen noe, men neppe tilstrekkelig til å hindre at den samlede inflasjonen (KPI) vil falle fra 2006 til 2007.

Små endringer i finanspolitikken i år og neste år

Tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) viser uvanlig høy veksttakt for konsum i offentlig forvaltning fra 1. kvartal 2005 til samme kvartal i år. Dette skyldes i stor grad ulik plassering av påsken i 2005 og 2006. Også bruttoinvesteringer i offentlig forvaltning økte mye på årsbasis, og her vil veksten bli enda høyere i innværende kvartal som følge av investeringer i militært utstyr (fregatter) som importeres. For 2006 legger vi til grunn om lag samme anslag for finanspolitikken i år som i RNB. Det innebærer litt høyere konsumanslag enn vi hadde tidligere, og skyldes blant annet utgiftsøkninger foreslått i RNB. Den samlede rammen for statsbudsjettet er økt noe, men inntektene utenom oljeinntekter er økt noe mer slik at det oljekorrigerte budsjettunderskuddet er svakt redusert. Når en justerer for konjunktursituasjonen er det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet (SOBU) uendret i forhold til vedtatt budsjett sist høst. Som vanlig har vi innarbeidet vedtatte avgifter og skattesatser for 2006 i våre anslag.

For 2007 og årene framover har vi relativt få konkrete holdepunkter for å anslå detaljene i offentlig forvaltnings utgifter og inntekter. For SOBU antar vi at Stortinget i 2007 vil følge handlingsregelen for finanspoli-

tikken ganske nøye for første gang siden regelen ble innført for fem år siden. Ifølge RNB vil petroleumsfondet (Statens pensjonsfond - Utland) være noe over 1700 milliarder kroner ved inngangen til 2007, og 4 prosent av dette, det vil si knapt 70 milliarder kroner, gir rammen for SOBU i 2007. På utgiftssiden legger vi til grunn at konsumutgiftene om lag følger trendvekst for BNP Fastlands-Norge, mens stønadsveksten i stor grad drives av demografiske forhold og lønnsutviklingen. Vi legger til grunn uendrede reelle skatte- og avgiftssatser med unntak av en skjerping av personskattleggingen på 2 milliarder kroner, i tråd med regjeringens utsagn om å bringe skattenivået tilbake til 2004-nivå.

I 2008 og 2009 vil det antakelig være mulig å øke SOBU med vel 10 milliarder kroner hvert år (målt i 2006-priser) som følge av økningen i petroleumsfondet i årene framover. Dette tilsvarer en stimulans på knapt trekvart prosent av BNP Fastlands-Norge. Det er like mye som stimulansen fra 2001 til 2003. Vi legger til grunn at dette i hovedsak skjer ved at samlet konsum- og investeringsvekst i offentlig forvaltning blir nærmere fire prosent hvert år i 2008 og 2009. Vi må tilbake til 2000 og 2001 for å finne en så høy vekst i disse størrelsene. Denne veksten er litt høyere enn den anslåtte konsumveksten i husholdningene. Også i disse årene legger vi til grunn konstante reelle skattesatser. Anslagene er om lag på linje med det vi har basert beregningene på tidligere.

Renta opp i 2006 – deretter stabil

Tremåneders pengemarkedsrente har økt siden vår forrige konjunkturrapport i begynnelsen av mars, fra om lag 2,7 prosent til litt over 3 prosent i begynnelsen av juni. I markedet for framtidige renteaftaler (FRA) er det nå priset inn en økning i renta på rundt 0,5 prosentpoeng mot slutten av 2006. Norges Bank har økt renta både i mars og i juni med 0,25 prosentpoeng slik at foliorenta nå ligger på 2,75 prosent.

Norges Bank skal fastsette renta på bakgrunn av en avveining mellom å stabilisere inflasjonen, valutakursen, produksjonen og sysselsettingen. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent. Når et tilbudssidesjokk, som fører til lavere importpriser, gjør at inflasjonen blir lavere og kapasitetsutnyttelsen øker, oppstår det en konflikt mellom å stabilisere inflasjonen på målet og å stabilisere produksjonsutviklingen.

Fra mai 2005 til mai 2006 har konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE) steget med 0,7 prosent. Det er klart lavere enn inflasjonsmålet på 2,5 prosent. Valutakursen har blitt sterkere siden vår forrige konjunkturrapport, og dette bidrar til å dempe inflasjonstakten.

I en tale om avveininger i pengepolitikken i begynnelsen av juni påpekte sentralbanksjefen at Norge trolig

har hatt endringer på tilbudssiden som varig kan ha økt produksjonspotensialet. Samtidig har sysselsettingen økt i år. I tillegg har den innenlandske kredittveksten målt ved 12-månedersveksten i publikums innenlandske bruttogjeld, K2, ligget over 10 prosent hver måned siden april i fjor. Veksten i K2 i april var 13,7 prosent. En slik vedvarende høy vekst i gjeld og i formuespriser som aksjer og boliger kan føre til ustabilitet i økonomien. Basert på slike avveininger, fortsetter sentralbanken å varsle at de kommer til å sette opp renta i små og ikke hyppige skritt.

Renteøkninger internasjonalt og god vekst i norsk økonomi tilsier at Norges Bank vil øke renta noe framover. Vi legger til grunn at styringsrenta økes med ytterligere 0,5 prosentpoeng i høst, slik at pengemarkedsrenta ligger på 3,5 prosent mot slutten av året. Lavere økonomisk vekst internasjonalt og avtakende oljeinvesteringer vil etter hvert bidra til avmatning i produksjonsveksten også i Norge. Styringsrenta antas å ligge i ro gjennom den moderate nedgangskonjunktoren.

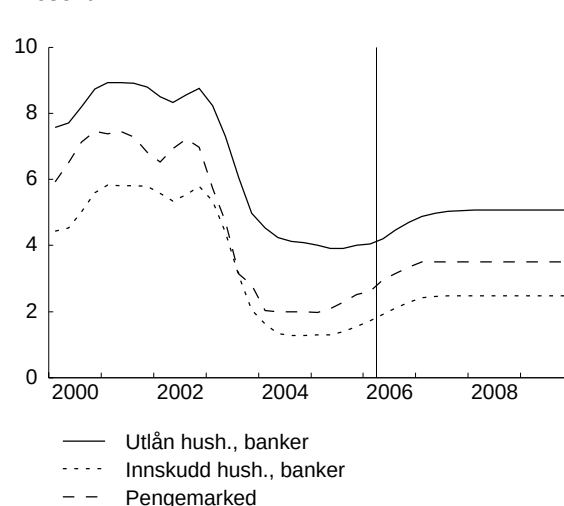
Den europeiske sentralbanken økte styringsrenta 8. juni med 0,25 prosentpoeng til 2,75 prosent, det samme nivået som i Norge. Det var den tredje økningen i euroområdet på bare et halvt år, etter at den har ligget i ro på et historisk bunnivå siden juni 2003. I USA fortsetter økningen i styringsrenta, som nå ligger på 5 prosent. I tråd med våre anslag for utviklingen internasjonalt legger vi til grunn at pengemarkedsrenta i euroområdet blir om lag 3,5 prosent på slutten av året, og at den ikke skal øke videre i resten av prognoseperioden. Dette innebærer lik rente i Norge og euroområdet gjennom prognoseperioden.

Siden mars har krona blitt styrket. Kursen var om lag 7,8 kroner per euro i begynnelsen av juni, mot vel 8 kroner per euro i begynnelsen av mars. Samtidig lå den importveide kronekursen om lag på det samme nivået som før svekkelsen senhøstes i fjor. Fallende oljepriser fra dagens rekordhøye nivå gjør at kronekursen antas å svekke seg tilbake til 8 kroner per euro i løpet av 2008. Også den importveide kronekursen forventes å svekke seg litt de neste to årene deretter å holde seg om lag uendret ut prognoseperioden.

Oljeinvesteringene mot nok en rekord

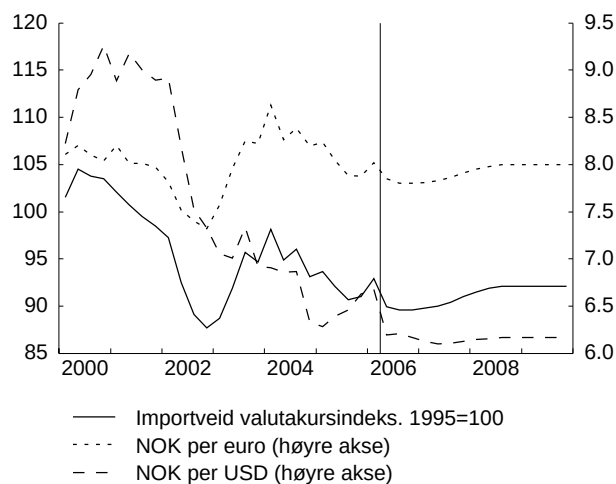
SSBs siste investeringstelling for olje- og gassvirksomheten indikerer at oljeinvesteringene i 2006 vil passere 100 milliarder kroner målt i løpende priser, en oppjustering på nær 10 milliarder kroner i forhold til foregående telling. Dette er rekordhøyt, men målt i faste priser om lag 4 prosent under nivået fra toppåret 1998. Målt som andel av BNP Fastlands-Norge utgjorde investeringene den gang nær 8 prosent, mens de for 2006 anslås til i overkant av 6 prosent. Med omtrent samme importandeler vil etterspørselen rettet mot norsk økonomi derfor være relativt sett svakere enn under forrige høykonjunktur.

Norske renter

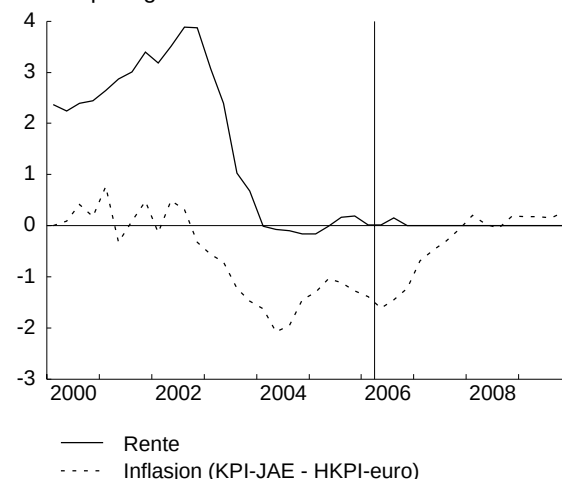
Kilde: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå.

Valutakurser

Kilde: Norges Bank.

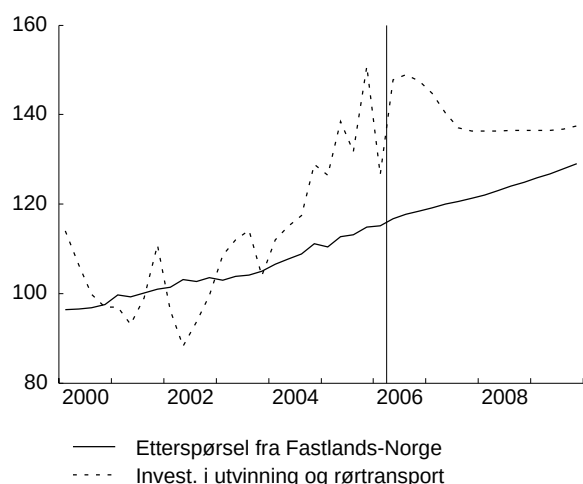
Rente- og inflasjonsforskjell mellom norske kroner og euro

Kilde: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå.

Innenlandsk etterspørsel

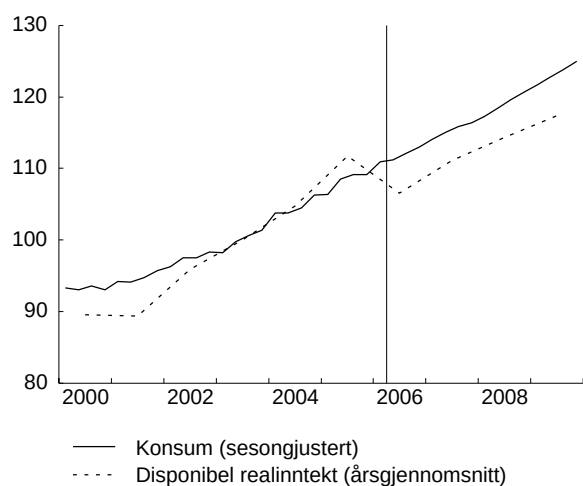
Sesongjusterte volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Inntekt og konsum i husholdninger mv.

Volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Oppjusteringene som følge av tellingene gjelder alle investeringsarter, men anslagene for investeringene i landanlegg og felt i drift øker spesielt mye. Anslaget for landinvesteringene på Melkøya øker, og av felt i drift er det spesielt investeringene på Ekofisk, Valhall, Ringhorne og Åsgård som øker. Den siste tellingen indikerer dessuten en klar økning i letevirksomheten fra 2005 til 2006. Manglende kapasitet i riggmarkedet gjør at vi stiller oss tvilende til at dette høye nivået kan realiseres i inneværende år. Etter en klar økning i investeringene gjennom 2005 viser de foreløpige tallene fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet at nivået i 1. kvartal 2006 er om lag på høyde med tilsvarende kvartal i 2005. Alt i alt forventer vi likevel at investeringsvolumet i utvinningsnæringen i år vil ligge om lag 8 prosent høyere enn i 2005.

Tellingen rapporterer nå for første gang anslag for 2007. Førstegangsanslagene har tidligere ligget til dels

betydelig under de realiserte, noe som forventes også denne gangen. Dette skyldes blant annet at statistikken er basert på prosjekter med allerede vedtatte planer for utbygging og drift. Det må imidlertid legges til grunn at nye prosjekter vedtas løpende, slik at flere investeringer kommer til. Den planlagte utfasingen av investeringene på feltene Snøhvit og Ormen Lange vil ventelig trekke investeringene i feltutbygging og i landanlegg markant ned, men dette tror vi delvis kompenseres av økte investeringer i leting og i felt i drift. Vedvarende relativt høye oljepriser, attraktive leteområder og gradvis økt kapasitet i riggmarkedet tror vi vil føre til at oljeselskapene vil øke slike investeringer. I sum forventer vi at investeringsvolumet vil synke med om lag 8 prosent fra 2006 til 2007, slik at investeringsomfanget i 2007 blir liggende omtrent på nivået fra 2005. For resten av prognoseperioden ser vi for oss at investeringsomfanget blir om lag uendret, men at sammensetningen endres noe. Blant annet antas det at potensielt nye prosjekter vil komme i tilknytning til allerede eksisterende infrastruktur uten behov for egne landanlegg, slik at investeringene i landanlegg vil fortsette å synke. Vi antar dermed at investeringene også i år bidrar til å øke veksten i fastlandsøkonomien, mens impulsene deretter ventelig trekker veksten i økonomien noe ned. Se for øvrig egen omtale av virkningene av endringer i oljeinvesteringene.

Utvinningsen av råolje forventes i år å ligge klart under nivået fra 2005. Gassutvinningen vil trolig øke svakere enn i tidligere år, slik at samlet utvinning i år antas å bli nær 4 prosent lavere enn i fjor. De foreløpige KNR-tallene viser at den samlede utvinningen i 1. kvartal 2006 lå drøye 4 prosent lavere enn i det tilsvarende kvartalet i 2005. I resten av inneværende år antas om lag samme vekst. Etter hvert som en del investeringsprosjekter ferdigstilles og anlegg kommer i drift, antas både olje- og gassutvinningen å øke igjen. Oljeutvinningen kan komme til å øke både i 2007 og 2008, men deretter vil den forventede utvinningsnedgangen på de store, eksisterende installasjonene trekke oljeutvinningen ned igjen. Gassutvinningen forventes å skyte fart igjen fra 2007, med en årlig vekst på nær 10 prosent. Samlet sett forventes en økende utvinning gjennom de tre siste årene av prognoseperioden, med sterkest vekst i 2007, og deretter mer moderat vekst i 2008 og 2009. Disse anslagene er i hovedsak i tråd med anslagene som er gitt i RNB.

Høy konsumvekst framover

Konsumet i husholdninger og ideelle organisasjoner økte ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall med 3,4 prosent fra 2004 til 2005, målt i faste priser. Konsumøkningen i fjor var på linje med veksten i husholdningenes disponible realinntekter når en holder de rekordhøye utbetalingene av aksjeutbytte utenfor (se egen tabell). Det er grunn til å tro at de høye inntektene fra aksjeutbytte, som trolig skyldes skattemessige tilpasninger til gjeninnføringen av skatt på aksjeutbyt-

**Husholdningenes disponible realinntekter.
Prosentvis vekst fra året før**

	2005	2006	2007	2008	2009
Disponibel realinntekt inkl. aksjeutbytte	6,7	-4,7	4,3	2,9	2,6
Disponibel realinntekt ekskl. aksjeutbytte	3,6	3,6	2,4	2,9	2,6

te i 2006, i stor grad er ført tilbake i næringsvirksomhet og i mindre grad har stimulert konsumet. Husholdningenes sparerate er anslått til et historisk rekordhøyt nivå på 12,6 prosent i 2005.

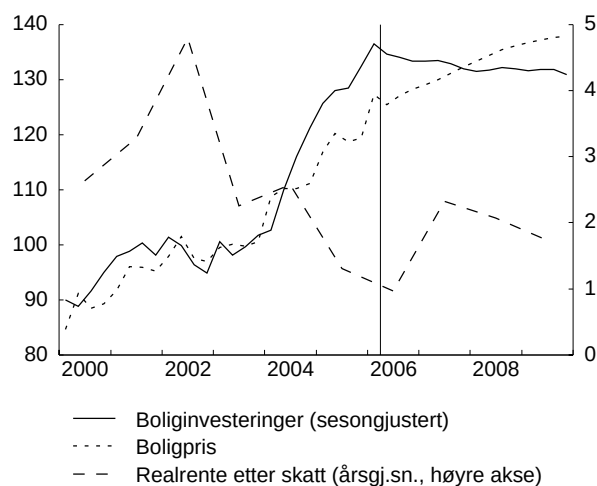
Sesongjusterte tall viser at varekonsumet steg med i overkant av 2 prosent i 1. kvartal i år regnet fra kvartalet før, etter en nedgang på vel 1 prosent i 4. kvartal i fjor. Husholdningene økte sin etterspørsel etter de fleste varegrupper. Kjøp av egne transportmidler viste derimot en kraftig nedgang, og tjenestekonsumet var om lag uendret. Samlet sett er likevel veksten sterk, og konsumet vokste med hele 1,6 prosent i årets tre første måneder. Den sterke veksten i husholdningenes konsum gjennom de siste årene må ses i sammenheng med fallet i realrenta etter skatt i tillegg til god vekst i inntektene.

Gjennom prognoseperioden ventes veksten i husholdningenes disponible realinntekter å bli svakere i forhold til 2005, også når en ser bort fra aksjeutbetalingene. Denne utviklingen kommer til tross for sterkere vekst i lønnsinntekter og offentlige stønader framover. Husholdningenes finansielle posisjon og en moderat renteøkning bidrar til en svak utvikling i nettomuesinntekter (også eksklusive utbytteutbetalinger) gjennom prognoseperioden. Sammen med økte direkte skatter og høyere konsumprisvekst i 2006 trekker dette veksten i husholdningenes realinntekter ned, om enn moderat. Realrenta etter skatt antas å bli klart lavere i år enn i de to foregående årene, for så å stige i 2007 før den igjen synker til et nivå på i underkant av 2 prosent i 2009. Kombinasjonen av inntekts- og realrenteutviklingen gir en bane for konsumet som innebærer at konsumveksten holder seg relativt godt oppe rundt 3,5 prosent.

Med anslagene som her legges til grunn, vil sparertaten falle fra det rekordhøye nivået på 12,6 prosent i 2005 til noe under 6 prosent i prognoseperioden sett under ett. Det kraftige fallet i sparertaten gjenspeiles i et markant fall i husholdningenes nettofinansinvesteringer. Målt i løpende priser, antas husholdningene å redusere sine nettofinansinvesteringer fra i underkant av 67 milliarder kroner i 2005 til knappe 11 milliarder kroner i 2009. Denne nedgangen kan i hovedsak tilskrives de anslåtte endringene i utbytteutbetalingene og et høyt nivå på boliginvesteringene.

Boligmarkedet

Venstre akse indekser, 2003=100, høyre akse prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Omslag i boliginvesteringene

Det ble ifølge tall for byggvirksomhet igangsatt om lag 31 600 boliger i 2005. Dette tilsvarer en oppgang på 5,4 prosent fra året før. Til sammenligning var økningen på hele 29,4 prosent i 2004. Oppgangen har fortsatt inn i 2006, og foreløpige tall viser at antall igangsatte boliger er 4,8 prosent høyere de første fire månedene i år i forhold til tilsvarende periode i fjor.

I følge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet økte boliginvesteringene med 14,5 prosent i fjor. Sterk realinntektsvekst og lavere realrenter bidro til denne utviklingen. De høye igangsettingstallene i slutten av 2005 og begynnelsen av 2006 peker i retning av at boliginvesteringene vil holde seg på et høyt nivå også i 2006.

Boligkapitalen ligger nå på et historisk sett meget høyt nivå. Sammen med utsikter til økt realrente bidrar dette til å bremse både boligprisveksten og boliginvesteringene. Boliginvesteringene antas derfor å flate ut i 2006, og ligge rundt dette nivået ut prognoseperioden. Boliginvesteringene anslås å bli 4,5 prosent høyere i år enn i fjor. Disse anslagene innebærer en fortsatt sterk vekst i boligkapitalen fram til 2009.

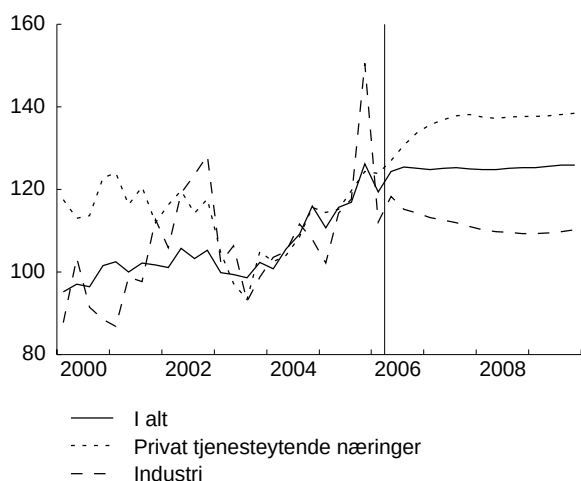
Utflatning i investeringsveksten i fastlandsnæringene

De siste to årene har det vært en ganske høy vekst i bruttoinvesteringene i fastlandsnæringene etter at investeringene passerte en konjunkturbunn i 2003. I 2004 var veksten i disse investeringene på 8 prosent, mens de i 2005 økte til 9 prosent. Sammen med boliginvesteringene økte investeringene i industrien mest. Men også investeringene i mange tjenesteytende næringer økte mye.

SSBs siste investeringstelling viser at industriselskapene forventer et omtrent uendret investeringsnivå i

Investeringer i Fastlands-Norge

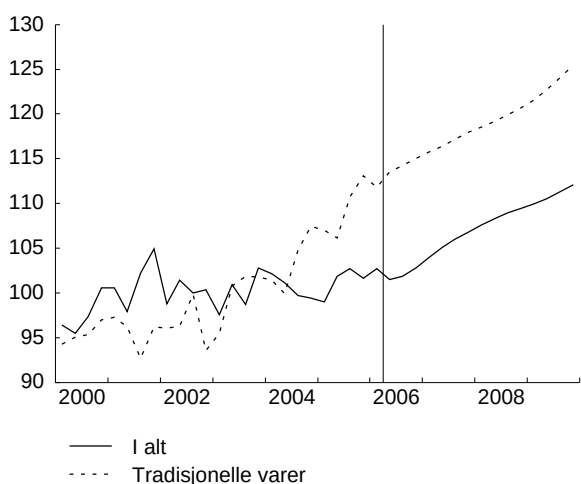
Sesongjusterte volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Eksport

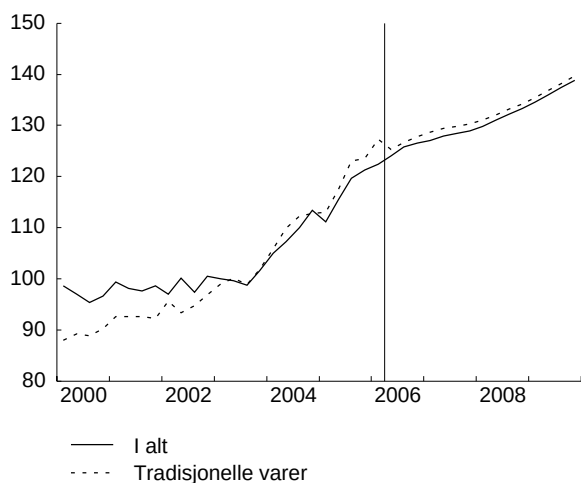
Sesongjusterte volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Import

Sesongjusterte volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2006 sammenlignet med året før. Det innebærer at investeringsnivået i industrien blir liggende ganske høyt. Et nytt, stort prosjekt innenfor produksjon av ikke-jernholdige metaller bidrar til det høye investeringsnivået i år. Vi tror det forholdsvis høye investeringsnivået i industrien kan holde seg i noen år framover. Flere nye investeringsplaner, blant annet knyttet til bruk av naturkraft, kan bidra til dette.

For kraftforsyningen tyder investeringsplanene på en kraftig økning i investeringene fra 2005 til 2006. Vi har lagt til grunn en investeringsøkning på hele 28,3 prosent. Både behov for fornying av ledningsnett og investeringer i gasskraftanlegg tilsier at investeringsnivået kan bli liggende høyt noen år framover. Vi har ikke lagt til grunn ytterligere vekst etter 2006, men regner med at det høye nivået i dette året videreføres.

For fastlandsnæringene samlet forventer vi at investeringsnivået blir 7,6 prosent høyere i 2006 i forhold til året før. Nivået på fastlandsinvesteringene antas å holde seg rundt 2006-nivået ut prognoseperioden. Dette innebærer omtrent uendret utvikling i investeringsveksten i fastlandsnæringene i forhold til anslag i vår forrige konjunkturrapport.

Eksportveksten på vei ned

I 1. kvartal i år gikk eksporten av tradisjonelle varer ned med 1,1 prosent sesongjustert, mens eksporten totalt økte med 1,1 prosent. Økningen i eksporten kan tilskrives naturgass, bruttofrakter i utenrikssjøfart, raffinerte petroleumsprodukter og kjemiske råvarer. Den negative utviklingen i eksporten av tradisjonelle varer kan i hovedsak forklares med en reduksjon i eksporten av metaller, elektrisk kraft og reisetrafikk. For elektrisk kraft er dette imidlertid en reduksjon fra et historisk høyt nivå. I 2005 økte eksporten av tradisjonelle varer i volum med 5,8 prosent, mot 3,4 prosent i 2004. Dette er en noe lavere vekst enn markedsutviklingen, og innebærer et visst tap av markedsandeler.

Eksportprisene økte totalt med 16,9 prosent i 2005. Årsaken var en kraftig prisoppgang på råolje og naturgass, elektrisk kraft og raffinerte petroleumsprodukter. Utviklingen i 1. kvartal i år viser en fortsatt økning i prisene på disse produktene, spesielt naturgass og elektrisk kraft. Dette har sammenheng med økte råvarepriser internasjonalt.

For inneværende år ventet vi at eksportveksten av tradisjonelle varer øker med knappe 4 prosent, for deretter å avta noe i årene framover. Dette henger sammen med den forutsatte nedgangen internasjonalt. For olje og gass ligger det an til at volumet først vil synke med om lag 3 prosent i 2006, og deretter øke med 7,5 prosent i 2007. Eksporten av petroleumsprodukter antas å øke ut prognoseperioden, men veksttakten forventes å avta. Generelt vil eksportvolumutviklingen ligge under markedsveksten i prog-

noseperioden. Det innebærer at eksportnæringenes markedsandeler reduseres ytterligere. Dette er i hovedsak en forsinket effekt av at konkurranseevnen har blitt svekket i tidligere år.

Råvareprisene, som i dag er på et høyt nivå, forventes å falle i 2007 og 2008 på grunn av konjunkturavmatning internasjonalt. Mot slutten av prognoseperioden stiger prisene igjen, når internasjonal økonomi går inn i en ny oppgangskonjunktur.

Lavere importvekst framover

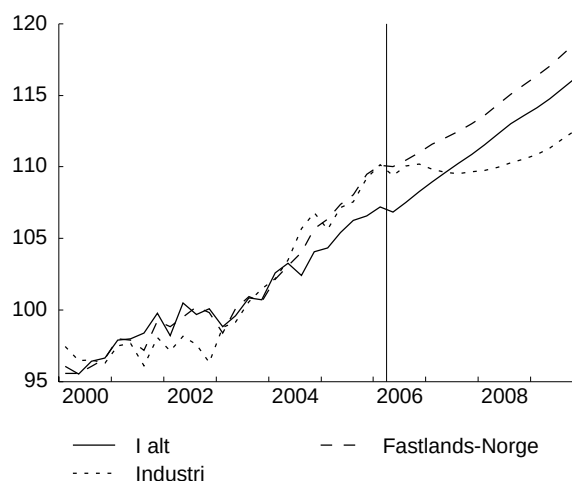
I 1. kvartal i år var importveksten 3 prosent for tradisjonelle varer, noe som tilsvarer en årlig vekst litt over årsgjennomsnittet i fjor, da veksten var 8,3 prosent. Kvartalet før var importveksten for tradisjonelle varer 0,4 prosent. Den høye importveksten i 1. kvartal i år kan delvis forklares av økt etterspørsel etter investeringsvarer med en høy importandel, som verkstedsprodukter, samt en styrking av krona. Importen av metaller steg også kraftig. Dette kan henge sammen med høy produksjon av industrielle råvarer og høy aktivitet innen verft og verksteder. En nedgang i import av skip, råolje og forretningsmessige tjenester trekker totalveksten ned til 0,9 prosent.

I 2006 forventes importveksten av tradisjonelle varer å reduseres til 6 prosent, på grunn av lavere investeringsvekst. Deretter bidrar en nedgang i investeringene til å redusere importveksten ytterligere til i overkant av 2 prosent i 2008. Mot slutten av prognoseperioden forventes importveksten å ta seg noe opp igjen som følge av sterkere etterspørselsvekst i Fastlands-Norge. For total import vil veksten være noe høyere grunnet overlevering av 5 nye fregatter. To fregatter skal overleveres i år, mens det i de tre påfølgende årene skal overleveres en ny fregatt hvert år.

Høykonjunkturen varer ut 2006

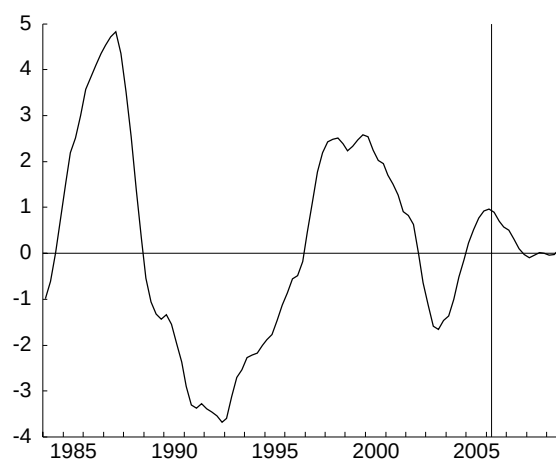
Gjennom de to foregående årene har veksten i BNP Fastlands-Norge vært vel ett prosentpoeng høyere enn trendveksten. Veksten har vært ganske lik mellom hovedsektorer i økonomien. Dette har brakt norsk økonomi inn i en moderat høykonjunktur. Det er veksten i innenlands etterspørsel, herunder økningen i oljeinvesteringene, som i hovedsak har bidratt til oppgangen. Det lave rentenivået er en viktig faktor her, og stimulansene fra pengepolitikken har ført til høy vekst i husholdningenes konsum og boliginvesteringer. Også endringer i finanspolitikken bidro til å øke veksten i begynnelsen av konjunkturoppgangen. Pengepolitikken strammes nå noe til gjennom økte styringsrenter, og kronekursen er sterkere. Nye stimulanser fra finanspolitikken forventes ikke før i 2008 hvis man holder seg nær handlingsregelen. Oppdaterte anslag for oljeselskapenes investeringer i petroleumsvirksomheten tyder heller ikke på at vi får økte impulser derfra utover 2006. Vi holder derfor i hovedsak fast på at høykonjunkturen denne gangen blir meget moderat sammenliknet med oppgangene i norsk økonomi midt

Bruttonasjonalprodukt
Sesongjusterte volumindekser, 2003=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

BNP Fastlands-Norge
Avvik fra beregnet trend i prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

på 1980- og 1990-tallet. Vi tror også at høykonjunkturen kan bli relativt kortvarig.

Det synes imidlertid som om veksten i norsk fastlands-økonomi i 2006 blir litt høyere enn vi tidligere har beregnet. Dette skyldes fire forhold. Først og fremst har vi undervurdert veksten i boligmarkedet både med hensyn til boliginvesteringer og bruktboligpriser. Dermed er også veksten i bygge- og anleggssektoren noe undervurdert. Vi mener fortsatt at noe lavere realinntektsvekst i husholdningene sammen med litt høyere renter vil dempe aktiviteten i boligmarkedet framover, men så langt har ikke en slik utvikling kommet til syne i statistikken. Etter vår oppfatning er dette en viktig usikkerhetsfaktor ved konjunkturbildet framover. For det andre er anslaget på veksten i konsum i offentlig forvaltning litt høyere enn tidligere. For det tredje er anslaget for oljeinvesteringene oppjustert i 2006, og for det fjerde har veksten internasjonalt blitt

Makroøkonomiske hovedstørrelser 2005-2009. Regnskap og prognoser. Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår

	Regnskap	Prognoser								
		2006			2007		2008		2009	
		SSB	FIN	NB	SSB	NB	SSB	NB	SSB	NB
Realøkonomi										
Konsum i husholdninger mv.	3,4	3,7	3,1	3 3/4	3,4	3	3,1	2 1/2	3,5	2,25
Konsum i offentlig forvaltning	1,5	2,5	2,5	2 1/2	2,4	1 3/4	3,8	3	3,5	3
Bruttoinvestering i fast realkapital	10,9	8,7	7,7	..	-1,7	..	-0,4	..	0,2	..
Utvinning og rørtransport ¹	15,6	8,1	5,0	5	-8,0	0	-0,7	-5	0,0	0
Fastlands-Norge	8,8	7,6	9,9	6	0,1	4 1/2	-0,2	2 1/4	0,7	1,75
Næringer	9,8	6,5	8,3	..	3,5	..	-1,3	..	-0,5	..
Bolig	14,5	4,6	8,1	..	-0,9	..	-1,0	..	0,0	..
Offentlig forvaltning	-0,8	14,6	16,4	..	-5,9	..	3,6	..	4,5	..
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	3,8	4,0	4,1	3 3/4	2,6	3	2,7	2 1/2	3,0	2,5
Lagerendring ³	0,2	0,0	..	..	0,0	..	0,0	..	0,0	..
Eksport	0,7	0,5	1,2	..	4,1	..	2,9	..	2,0	..
Råolje og naturgass	-4,1	-2,7	-2,9	..	7,5	..	3,8	..	1,0	..
Tradisjonelle varer	5,8	3,9	2,7	6	2,6	5	2,4	3,75	3,2	3,5
Import	7,4	7,8	6,1	6	2,3	3 3/4	2,8	1 3/4	3,8	2,75
Tradisjonelle varer	8,3	6,1	5,4	..	2,8	..	2,4	..	3,7	..
Bruttonasjonalprodukt	2,3	1,9	2,2	3	2,6	2 1/2	2,5	2,25	2,1	2
Fastlands-Norge	3,7	2,7	3,0	3 1/2	1,8	2 3/4	2,3	2,5	2,3	2,25
Arbeidsmarked										
Sysselsatte personer	0,7	2,1	2,1	1 3/4	0,7	1	0,6	3/4	1,0	0,5
Arbeidsledighetsrate (nivå)	4,6	3,8	3,8	3 3/4	3,9	3 3/4	3,9	3 3/4	3,7	3 3/4
Priser og lønninger										
Lønn per normalsårsverk	3,6	3,9	3 1/2	4	4,0	4 1/2	3,7	4 3/4	4,0	4,75
Konsumprisindeksen (KPI)	1,6	2,1	2 1/4	1 3/4	1,2	1 3/4	1,5	2,25	1,9	2,5
KPI-JAE ⁴	1,0	0,9	1 1/4	1 1/4	1,6	1 3/4	1,8	2,25	1,9	2,5
Eksportpris tradisjonelle varer	3,5	6,0	..	..	-3,9	..	-3,3	..	0,0	..
Importpris tradisjonelle varer	0,4	0,3	..	..	-1,2	..	0,7	..	0,8	..
Boligpris ⁵	7,9	7,2	..	..	3,3	..	3,4	..	1,8	..
Utenriksøkonomi										
Driftsbalansen, mrd. kroner	316,5	387,0	..	..	405,5	..	314,4	..	295,9	..
Driftsbalansen i prosent av BNP	16,6	18,4	16,9	..	18,9	..	14,8	..	13,5	..
MEMO:										
Husholdningenes sparerate (nivå)	12,6	5,2	3,6	..	6,4	..	6,2	..	5,4	..
Pengemarkedsrente (nivå)	2,2	3,0	..	3	3,5	3 3/4	3,5	4,25	3,5	5
Utlånsrente, banker (nivå) ⁶	4,0	4,4	..	..	5,0	..	5,1	..	5,1	..
Råoljepris i kroner (nivå) ⁷	351	428	420	..	370	..	308	..	308	..
Eksportmarkedsindikator	5,2	6,4	..	..	4,5	..	2,1	..	3,2	..
Importveid kronekurs (44 land) ⁸	-3,9	-1,5	..	1	-0,2	1/4	1,8	0	0,2	0

¹ Finansdepartementets anslag inkluderer tjenester tilknyttet oljeutvinning.² Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i fast kapital i Fastlands-Norge.³ Endring i lagerendring i prosent av BNP.⁴ KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE).⁵ Selveier.⁶ Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner. Gjennomsnitt for året.⁷ Gjennomsnittlig spotpris, Brent Blend.⁸ Positivt tall innebærer svekket krone.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB), Finansdepartementet, St.meld.nr. 2 (2005-2006), (FIN), Norges Bank, anslag basert på terminrente og terminkurs, Inflasjonsrapport 1/2006 (NB).

noe høyere enn vi tidligere la til grunn. Samlet sett bidrar disse faktorene til at vi har oppjustert vårt vekstanslag for BNP Fastlands-Norge i 2006 med nesten et halvt prosentpoeng til 2,7 prosent. Dette gjør at veksten også i 2006 blir høyere enn trendveksten, om enn bare marginalt. Også veksten i samlet BNP er litt oppjustert som følge av dette, men her bidrar fallet i petroleumsutvinning til at veksten blir knapt to prosent i 2006.

Vi tror at den samlede konsumveksten vil holde seg om lag uendret i årene framover sammenliknet med 2006. Utviklingen i 2007 tror vi i stor grad vil bli som i 2006, også når vi ser på underkomponentene av konsumet, mens i 2008 og 2009 vil veksten kunne bli noen sterkere for konsum i offentlig forvaltning. Omslaget i norsk økonomi i retning av mer moderat vekst tror vi derfor primært skal komme via lavere investeringsetterpørsel. Særlig når store pågående utbyggingsprosjekter innen olje- og gassvirksomheten settes i drift i 2007, vil investeringene bli noe lavere. For

investeringer i fastlandsøkonomien tror vi ikke det blir noen nedgang i investeringene av betydning, snarere at det nåværende høye nivået holder seg. Det vil likevel dempe veksten i økonomien. I tillegg legger vi til grunn et moderat konjunkturtilbakeslag internasjonalt, slik at veksten i tradisjonell eksport dempes. Samlet sett bidrar dette til en vekst i fastlandsøkonomien i 2007 som er litt under trendvekst, slik at produksjonsgapet gradvis lukkes gjennom 2007. Vi anslår derfor veksten i fastlandsøkonomien i 2007 til å bli under 2 prosent. Derimot vil samlet BNP-vekst i 2007 bli høyere som følge av økt utvinning av olje og gass. Veksten i samlet BNP anslås til 2,6 prosent i 2007. Vi regner med at veksten i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet, som har vært høy i fjor og i år, dempes neste år. Nedgangen i industrien kan bli forsterket i 2007 og 2008 gjennom høyere kraftpriser når deler av industrien nå skal fornye langsiktige kraftkontrakter. Vi kjenner fortsatt ikke omfanget av disse endringene, men vi tror ikke effektene av dem blir store innenfor prognoseperioden for økonomien sett under ett.

I 2008 og 2009 vil finanspolitiske stimulanser fra bruk av økt avkastning av petroleumsfondet bidra til at veksten i fastlandsøkonomien kan ta seg litt opp mot trendvekst igjen. Grunnen til at vi da ikke får sterkere økonomisk vekst samlet sett er at petroleumsinvesteringene ikke øker og at også tradisjonell eksport vokser moderat. Eksportveksten er imidlertid klart tiltakende gjennom 2009 som følge av en antatt konjunkturoppgang internasjonalt i slutten av prognoseperioden. Da ser vi også for oss en viss økning i industriproduksjonen igjen. Vi anslår veksten i BNP Fastlands-Norge i 2008 og 2009 til 2¼ prosent, dvs. svakt lavere enn trendveksten. Veksten i samlet BNP blir om lag lik dette når vi ser disse to årene under ett.

Samlet sett ser vi altså for oss at høykonjunkturen varer ved gjennom 2006, men at veksten dempes i 2007 slik at en gjennom dette året kommer ned på trendnivået for BNP Fastlands-Norge og at veksten deretter blir om lag på dette nivået.

Hva skal til for at utviklingen kan gi sterkere vekst og en mer varig høykonjunktur med sterkere inflasjonspress enn vi anslår? For det første kan vi oppleve at impulsene fra petroleumssektoren blir sterkere enn antatt. Det er ikke usannsynlig med det høye nivået på oljeprisene for tiden. Vi antar riktignok at råoljepriisen synker ned til 50 dollar per fat ved inngangen til 2008, men selv dette er et så høyt prisnivå at mange prosjekter i norske farvann er meget lønnsomme. For å illustrere noen effekter av høyere petroleumsinvesteringer har vi derfor beregnet en alternativ bane hvor vi ikke får noen nedgang i disse investeringene. Dette betyr noe for resultatene, men endrer ikke bildet kva-

litativt. En kan selvsagt tenke seg at flere og større prosjekter enn vi har antatt blir gjennomført slik at effektene blir større. Det anser vi imidlertid som mindre sannsynlig. En kan heller ikke se bort fra muligheten av at investeringsnedgangen blir kraftigere, men det anser vi som mindre relevant å studere gitt at norsk økonomi er inne i en høykonjunktur. En annen usikkerhetsfaktor er den internasjonale konjunkturutviklingen. Konjunkturbildet ute kan bli preget av sterkere økonomisk vekst enn vi har lagt til grunn. Dette tilsier antakelig at rentenivået både i utlandet og Norge blir noe høyere enn vi legger til grunn i referansebanen. Beregninger av et slikt alternativ viser at mønsteret i veksten kan bli annerledes enn i vårt hovedalternativ, men samlet aktivitet blir ikke vesentlig påvirket av dette.

Ledigheten – like raskt ned som opp!

Tradisjonelt har arbeidsledigheten gått raskere opp enn ned, og man har ofte fryktet at ledigheten kan forbli høy når den først har økt. Utviklingen det siste året har imidlertid vært en annen. Sesongjusterte ledighetstall fra SSB (Arbeidskraftsundersøkelsen, AKU) publiseres som tremåneders gjennomsnitt. Siden toppen i juni-august i fjor har antall ledige sunket med 18 000, til 98 000 personer i februar-april i år.¹ Nedgangen var dermed i samme størrelsesorden som oppgangen fra juni-august 2002 til februar-april 2003, som var den perioden oppgangen i ledigheten var på det sterkeste under forrige lavkonjunktur. Aetats registrerte ledighetstall har utviklet seg tilsvarende.

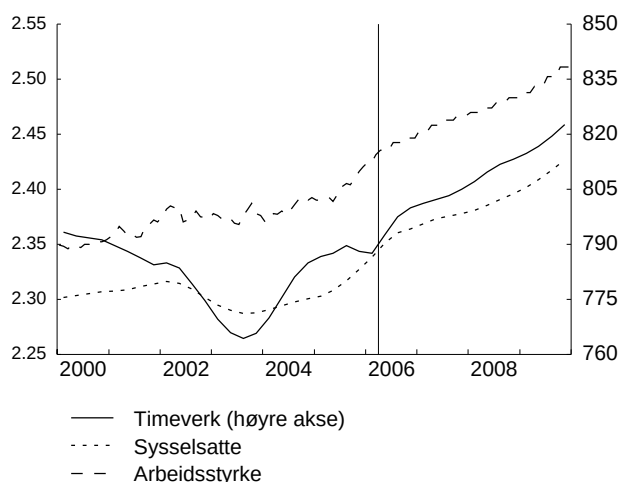
Ifølge kvartalsvis nasjonalregnskap har sysselsettingen økt med hele 2,0 prosent fra 1. kvartal 2005 til 1. kvartal 2006. Sesongjusterte tall viser en vekst på 0,9 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Det var da særlig sterk vekst i sysselsettingen innen bygge- og anleggsvirksomhet, forretningsmessig tjenesteyting og offentlig forvaltning utenom forsvaret. Det var uendret sysselsetting innen industrien som helhet i 1. kvartal i år, men likevel en klar vekst i bemanningen i noen av industrinæringene, blant annet innen kjemiske råvarer og bygging av skip og oljeplattformer.

Arbeidsmarkedet har enn så lenge ikke blitt like stramt som før den brå ledighetsoppgangen i 2002, men det kan likevel være interessant å se hvordan sysselsettingen er fordelt nå i forhold til den gang. Samlet sett har sysselsettingen økt med vel 30 000 personer fra 1. kvartal 2002 til 1. kvartal 2006. I samme periode har sysselsettingen i industrien blitt redusert med 24 500 personer. Dessuten er det 9 500 færre sysselsatte innen jordbruk og skogbruk, og nesten 8 000 færre ansatte i forsvaret. Sysselsettingsveksten i perioden har kommet innen bygge- og anleggsvirksomhet, varehandelen og forretningsmessig tjenesteyting, med rundt 15 000 flere sysselsatte i hver av

¹ Med virkning fra januar 2006 er det gjort enkelte endringer i AKU, se Økonomiske analyser 1/2006 s. 86. Dette innebærer en ekstraordinær usikkerhet om utviklingen, men vi tror ikke omleggingen har hatt noen stor betydning for ledighetstallene.

Arbeidsstyrke, sysselsetting og timeverk

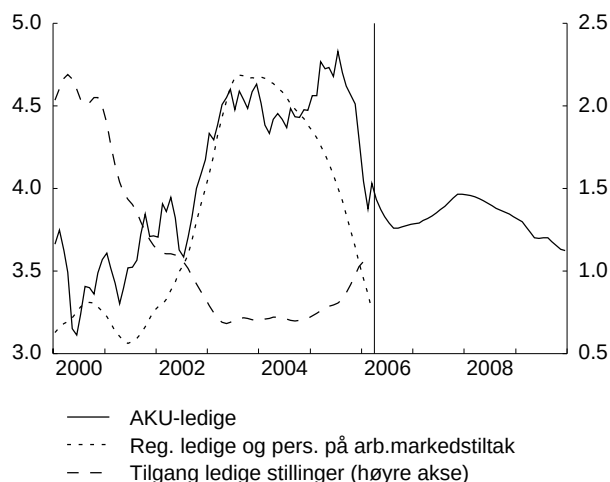
Millioner. Sesongjustert og glattet

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsledige og tilgangen på ledige stillinger

Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert og glattet

Kilde: Arbeidsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

næringene, samt innen helse- og sosialtjenester der veksten har vært på 31 500 personer. I følge AKU er sysselsettingsveksten om lag likt fordelt på kvinner og menn.

Utviklingen i denne fireårsperioden kan forklares ut fra spesielt tre forhold. For det første kan problemene i norsk industri særlig tilskrives en ugunstig valuta-kursutvikling gjennom 2001 og 2002, men også en høy kostnadsvekst i høykonjunkturen vi da var på vei ut av. For det andre må veksten i private tjenesteytende næringer forstås på bakgrunn av det svært lave rentenivået siden 2003. For det tredje har det strukturelle underskuddet på statsbudsjettet økt fra 35 milliarder kroner i 2002 til 66 milliarder kroner i 2006, noe som har bidratt til sterk vekst i den offentlige sysselsettingen i slutten av perioden. I begynnelsen av perioden ble det økte underskuddet i større grad brukt på skattelette.

Vi tror ikke på like sterke endringer i arbeidsmarkedet i de neste fire årene, men tendensen med laber sysselsettingsutvikling innen industrien og sterk vekst innen offentlig sektor fortsetter i prognoseperioden. Kraftig vekst i oljeinvesteringene i 2005 og 2006 bidrar riktignok til å øke sysselsettingen i industrien fram mot 2007, men en antatt utflatning i oljeinvesteringene og noe svakere internasjonale konjunkturer vil så holde industrisysselsettingen om lag uendret fram til 2009. Noe økte realrenter, slik at veksten i husholdningenes konsum og boliginvesteringer blir mer avdempet framover, bidrar til om lag uendret sysselsetting også i de private fastlandsnæringene utenom industrien. Økte underskudd på statsbudsjettene vil imidlertid gi fortsatt klar sysselsettingsvekst. Det økte arbeidskraftsbehovet innen offentlig sektor antas til en viss grad å bli dekket av økt arbeidstid blant de som fra før jobber deltid. Ifølge AKU var det i 1. kvartal 2006 114 000 personer i deltidsstillinger som ønsket økt arbeidstid. Flertallet av disse jobbet enten innen

helse- og sosialtjenester, eller i detaljhandelen. Våre prognoser innebærer likevel en kraftig økning i den offentlige sysselsettingen. Fra 2006 til 2009 ser vi for oss en sysselsettingsøkning innen det offentlige på mer enn 50 000 personer.

Samlet sett antar vi at den kraftige nedgangen i ledigheten nå flater ut og stabiliserer seg, slik at AKU-ledigheten målt som årsgjennomsnitt blir liggende på rundt 3,8 prosent i 2006-2009. I perioden februar-april i år var sesongjustert ledighet til sammenligning 4 prosent. Dette innebærer at utviklingen i arbeidsstyrken og sysselsettingen følger hverandre tett fram mot 2009. Den sterke offentlige sysselsettingsveksten bidrar imidlertid til en ny nedgang i ledigheten gjennom 2009. Målt som årsgjennomsnitt antas ledigheten å bli 3,7 prosent i 2009, ned fra 3,9 prosent i 2008.

Solid reallønnsvekst

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var veksten i lønn per normalårsverk 3,6 prosent fra 2004 til 2005, mot 4,3 prosent året før. Mindre trygdeutbetalinger og høyere lønnsutbetalinger som følge av en nedgang i langtidssykefraværet i 2004 bidro til å trekke opp lønnsveksten målt på denne måten med anslagsvis 0,5 prosentpoeng i 2004 og 0,3 prosentpoeng i 2005. En vekst i lønn per normalårsverk på kun 2,9 prosent fra 1. kvartal 2005 til 1. kvartal 2006 vitner om at det ble gitt små lønnstillegg gjennom fjoråret, og at en desto større andel av årets lønnsvekst vil måtte komme fra nye lønnstillegg i år.

Til tross for en rekordhøy sysselsettingsvekst og en meget sterk nedgang i arbeidsledigheten det siste året, har vårens tarifforhandlinger stort sett blitt gjennomført uten større konflikter, og med et resultat som ser ut til å gi en samlet lønnsvekst fra 2005 til 2006 på anslagsvis 3,9 prosent. Erfaring tilsier at det gis høyere tillegg til grupper med lokal lønnsfastsettelse når arbeidsmarkedet bedres. I lønnsanslagene våre har vi

derfor lagt til grunn et økende bidrag til lønnsveksten fra lønnstillegg gitt utenfor tarifforhandlingene (lønnsglidning).

Nasjonalregnskapet viser at det har vært en sterk inntektsvekst i norsk næringsliv de siste årene. En sammenlikning av forholdet mellom inntektsnivået og lønnsutgiftene i bedriftene siden 2003 med tidligere nasjonalregnskapstall viser at lønnsomheten i næringslivet nå er rekordhøy. Inntektsveksten knytter seg imidlertid ikke til tradisjonell produksjonsvirksomhet, men kan blant annet ha sammenheng med gevinster fra handelen med lavkostnadsland.

Vi antar at disse handelsgevinstene ikke bringer med seg den samme lønnsveksten som øvrige inntekter.² Tvert imot, en slik indirekte konkurranse mellom norske og særlig asiatiske arbeidstakere, som har kommet i tillegg til en mer direkte konkurranse gjennom arbeidsinnvandringen fra Øst-Europa, har trolig dempet nedgangen i den norske ledigheten og begrenset lønnsveksten. Den globale konkurransen arbeidstakere imellom vil ventelig fortsette. En relativt balansert utvikling i norsk og internasjonal økonomi bidrar likevel til å holde ledigheten på rundt 3,8 prosent i hele prognoseperioden fram til og med 2009.

Den samlede lønnsveksten må imidlertid ses i sammenheng med utviklingen i industribedriftenes lønnsomhet fra den tradisjonelle produksjonsvirksomheten. Siden industrien er lønnsledende, vil oppgjørene her legge grunnlaget for de øvrige forhandlingsrådene. Redusert vekst internasjonalt og i Norge vil bidra til å dempe aktivitetsnivået i industrien. I en slik situasjon forventer vi redusert lønnsomhet og produktivitsvekst. Dette bidrar til å dempe lønnsveksten i prognoseperioden. I samme retning trekker også den svake veksten i konsumprisene.

Små lønnstillegg gjennom 2005 har altså gitt rom for relativt store tillegg i år, men til neste år er det motsatt. Lønnstilleggene som gis i år vil da ha full effekt på årslønningene. En lønnsvekst på 4,0 prosent fra 2006 til 2007, som i våre prognoser, innebærer dermed at lønnstilleggene i 2007 blir klart lavere enn i 2006. Dette må ses i lys av at 2007-oppgjøret er et mellomoppgjør med i hovedsak sentrale forhandlinger og uten streikerett.

Alt tatt i betraktning forventer vi en stabil utvikling i norsk økonomi i perioden 2007-2009. Da vil trolig heller ikke lønnsveksten bli preget av store konjunkturelle svingninger. Vi antar at den årlige lønnsveksten vil bli 3,7 prosent i 2008 og 4,0 prosent i 2009. Dette innebærer at reallønnsveksten blir drøyt 2 prosent årlig, om lag som gjennomsnittlig reallønnsvekst siden 1950.

Fortsatt lav inflasjon

Den underliggende prisveksten har lenge vært lav. Konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE) har i snart fire år ligget klart under inflasjonsmålet på 2,5 prosent. I mai i år var 12-månedersveksten i KPI-JAE 0,7 prosent, som er i nedre del av området inflasjonen (målt på denne måten) har beveget seg innenfor i det siste halvannet år. Gjennom siste halvår har det vært en nedadgående tendens i inflasjonen. Høy prisstigning på energivarer har bidratt til at KPI i årets fem første måneder lå 2,3 prosent høyere enn i samme periode i fjor. I april var KPI-veksten 2,7 prosent på 12-månedersbasis, som trolig blir den høyeste månedsobservasjonen i år. Etter et lite fall i elektrisitetsprisene fra april til mai i år og en motsatt utvikling i samme periode i fjor, var veksten i mai kommet ned i 2,3 prosent.

Et klart prisfall på importerte konsumvarer (i norske butikker) har vært en viktig bidragsyter til den lave veksten i KPI-JAE de fire siste årene. Faktorer bak denne utviklingen har blant annet vært styrking av krona, økt import fra lavkostland («Kina-effekten»), lav internasjonal prisvekst og mer effektiv varehandel. Gjennom de siste to årene har prisetallet imidlertid i stor grad bremsset opp, og i mai var prisene på importerte konsumvarer bare 0,5 prosent lavere enn 12 måneder tidligere. Når man ser bort fra energivarer har prisveksten på norskproduserte varer samlet gått ned siden tidlig i 2005, og i mai i år var prisstigningstakten bare så vidt høyere enn for de importerte konsumvarene. Uten energivarer og justert for avgiftsendringer var 12-månedersveksten i KPI for norskproduserte varer utenom primærnæringsvarer bare 0,1 prosent i mai.

Veksten i husleiene har i det siste året ligget forholdsvis stabilt rundt 2 prosent, mens prisveksten for andre tjenester i gjennomsnitt i den samme perioden har gått klart ned. Nedgangen kan føres tilbake til reduserte maksimalsatser for foreldrebetaling i barnehager. Justerer en for dette, er det likevel en svak tendens til lavere prisstigningstakt også for de gjenværende tjenestene.

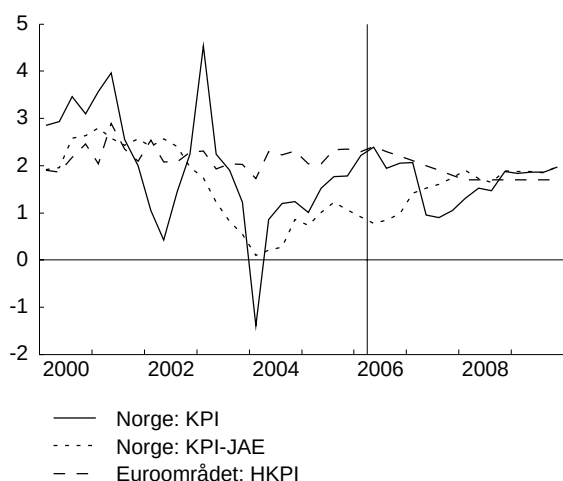
Etter 2001 har det vært et klart fall i lønnskostnadsveksten per time. En god utvikling i arbeidskraftsproduktiviteten har bidratt til et enda klarere fall i lønnskostnadsveksten per produsert enhet. Til tross for betydelig kostnadsimpulser fra energivarer, forklares den lave veksten i KPI-JAE i stor grad av lav innenlandsk kostnadsvekst i tillegg til lav vekst i importpriser.

Etter hvert som veksten i økonomien avtar noe antar vi at produktivitsveksten også blir svakere. Sammen med noe høyere lønnsvekst peker det i retning av noe

² Se Økonomiske analyser nr. 1/2006, side 20, for en vurdering av sammenhengen mellom inntektsutviklingen i industrien og lønnsveksten siden 2003.

Konsumprisindeksen

Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

økende inflasjon framover. Styrkingen av krona gjennom de siste tre-fire måneder trekker i motsatt retning. Priseffektene av kronesvekkelsen fra senhøstes i fjor er imidlertid ikke uttømt. Framover venter vi også en svak svekkelse av kronekursen. De samlede inflasjonsimpulsene fra utlandet i form av verdensmarkedspriser på ferdigvarer tror vi vil bli ganske beskjedne framover. Prisutviklingen på importerte konsumvarer kan dermed komme til å trekke inflasjonen ned på kort sikt, men vil deretter være mer nøytral. Renteøkningene hittil og de vi venter vil komme vil etter hvert bidra til å trekke veksten i husleiene noe opp.

Samlet sett kan dermed den underliggende inflasjonen målt ved KPI-JAE komme til å stige noe gjennom det kommende året. Deretter regner vi med at den vil bli forholdsvis stabil mellom 1,5 og 2,0 prosent fra 2007 og ut prognoseperioden.

Fra 1. januar 2006 ble matmomsen økt fra 11 til 13 prosent, mens den lave momssatsen på blant annet transporttjenester, ble økt fra 7 til 8 prosent. Reelle avgiftsjusteringer har i følge KPI-statistikken bidratt til å øke prisstigningen med 0,2 prosentpoeng i årets fem første måneder. I samme periode har energiprisene bidratt til å øke KPI-veksten med om lag 1,3 prosentpoeng. Av dette har elektrisitet stått for om lag to tredeler.

Prisene i kraftmarkedet har falt markert gjennom de to siste månedene. Terminprisene er nå om lag uendret til over sommeren, hvorefter de øker en del. Elektrisitetsprisene til husholdningene ventes å gå noe ned de nærmeste månedene, men etterhvert øke litt utover høsten og vinteren. På 12-månedersbasis vil elektrisitetsprisveksten trolig holde seg høy til og med 1. kvartal neste år, men klart lavere enn i mai i fjor.

Den høye prisstigningstakten på drivstoff er en følge av veksten i råoljeprisene. Gitt våre forutsetninger om redusert oljepris framover, er det sannsynlig at bensinprisene reduseres noe de nærmeste årene. Prisvariasjonene i dette markedet er imidlertid store, med betydelig og varierende innslag av lokal priskrig. Det er heller ikke bare råoljeprisen som påvirker innkjøpsprisen på drivstoff, men også utviklingen i raffineringmarginene. Det er dermed vanskelig å si nøyaktig hvordan bensinprisene vil utvikle seg med utgangspunkt i gitte forutsetninger om råoljeprisen.

Vi antar nå at veksten i KPI i år blir på 2,1 prosent. Framover antar vi at det ikke blir noen reelle avgiftsendringer, mens energiprisene forutsettes å falle slik at KPI-veksten i de første par årene blir noe lavere enn veksten i KPI-JAE. Beregningene våre for neste år gir en vekst i KPI på 1,2 prosent, mot 1,6 prosent for KPI-JAE.

Utenriksøkonomien setter nye rekorder

Foreløpige nasjonalregnskapstall for 1. kvartal i år viser en sterk vekst i overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet. Varebalansen viste for første gang et overskudd på over 100 milliarder kroner i ett kvartal, og nådde 104 milliarder kroner. Det er en økning på hele 49 prosent i forhold til overskuddet i 1. kvartal i fjor. Som tidligere er det eksport av olje og gass som bidrar mest til overskuddet. Produksjonsvolumet har falt litt, og dollaren har svekket seg mot norske kroner. Stadig høyere oljepris i dollar kompenserer imidlertid for dette. En fortsatt gunstig volum- og prisutvikling for både eksport- og importvarer bidrar også til det rekordhøye overskuddet.

Et overskudd på tjenestebalansen på vel 12 milliarder kroner i 1. kvartal er også ny rekord, hvorav inntekter fra oljeboring samt finans- og forretningstjenester økte mest. Rente- og stønadsbalansen viste en negativ rekord, med et kvartalsunderskudd på hele 26 milliarder kroner. Det skyldes i sin helhet en unormalt stor differanse i utbetalt aksjeutbytte til og fra utlandet. Dermed ble overskuddet på driftsbalansen (varebalansen + tjenestebalansen – rente- og stønadsbalansen) 89 milliarder kroner, en økning på 17 prosent i forhold til året før.

De store overskuddene i utenriksøkonomien vil fortsette de nærmeste årene. I forhold til forrige prognose er oljeprisen justert litt opp i 2006 og 2007, for så å falle til et lavere nivå i 2008 og 2009. Svakere konjunkturutvikling internasjonalt vil dempe eksportveksten fra slutten av året. Et svakere konjunktur bilde innenlands vil redusere importveksten. Det ligger an til økt overskudd i handelsbalansen i år, og lavere overskudd mot slutten av prognoseperioden.

Eksport og import av varer og tjenester vil fortsette å vokse i volum i hele prognoseperioden, med generelt noe høyere vekst i importen. Eksportprisene ventes å

stige kraftig i år for deretter å falle i de påfølgende årene, mens importprisene neppe endrer seg mye. Det ligger an til at overskuddet på handelsbalansen i år kan bli på over 400 milliarder kroner for første gang i historien, en økning på over 20 prosent i forhold til fjoråret. I 2008 og 2009 ventes overskuddet å bli betydelig redusert i takt med en antatt oljeprisreduksjon, ned til i underkant av 300 milliarder kroner i 2009.

Virkninger av en fortsatt internasjonal konjunkturoppgang

Utsiktene for norsk økonomi i følge referansebanen i denne konjunkturrapporten er det vi tror mest på. Omslaget til lavere vekst og etter hvert en beskjeden konjunkturedgang, hviler blant annet på forutsetninger om utviklingen i verdensøkonomien og spesielt hos våre handelspartnere. Ettersom våre oppfatninger er litt mer pessimistiske enn det mange andre legger til grunn, ser vi i dette avsnittet nærmere på hvordan utviklingen i norsk økonomi påvirkes dersom den internasjonale konjunkturoppgangen fortsetter.³

Utgangspunktet for alternativberegningen er at veksten i verdensøkonomien og hos våre handelspartnere fortsetter i om lag samme tempo som vi antar for 2006. Da vil nivået på importen hos våre handelspartnere komme til å være 8 prosent høyere i 2009 enn i referansebanen. Høyere internasjonal vekst vil føre til at det høye prisnivået på råvarer inklusive råolje holder seg oppe. Råoljeprisen forutsettes i denne beregningen dermed å bli værende på 70 USD per fat som i inneværende kvartal. Den isolerte effekten på konsumprisene i euroområdet av høyere oljepris enn i referansebanen kan anslås til 1,0 prosent i 2009. Vi anslår videre at den isolerte virkningen av høyere aktivitet i OECD-området er å øke konsumprisene i 2009 med 0,8 prosent. Den økte inflasjonen og den høye realøkonomiske aktiviteten gjør at sentralbankene fortsetter å øke sine styringsrenter. 3-måneders pengemarkedsrente i euroområdet antar vi kommer opp i 5 prosent i 4. kvartal 2009, mot 3,5 prosent i vår referansebane. Denne rentebanen er lik Norges Banks rentebane for Norge i siste inflasjonsrapport. Vi har derfor i alternativbanen forutsatt at de norske penge- markedsrentene følger eurorådets fullt ut. Som vi skal se, kan en slik innretningen av den norske pengepolitikken innenfor denne alternativberegningen sies å være i tråd med det operative målet for pengepolitikken.

Norske importpriser i utenlandsk valuta vil øke som følge av høyere råvarepriser og aktivitetsnivå i utlandet. Vi forutsetter at disse prisene i 2009 vil være 1 prosent høyere enn i vår referansebane. Selv om verdien av det norske petroleumsfondet øker som følge av høyere oljepriser, er ikke økningen stor ved inngangen til 2008. For 2009 vil derimot handlingsregelen for finanspolitikken kunne gi rom for en ekstra ek-

Høyere vekst i utlandet 2007 til 2009. Avvik i beregningsforutsetninger i prosent fra referansebanen der ikke annet går fram av teksten

	2007	2008	2009
Markedsindikator	1,4	5,3	8,1
Oljepris, USD per fat, nivå	14	20	20
Konsumprisinivå i euroområdet	0,4	1,1	1,8
Importprisinivå i utenlandsk valuta	0,3	0,6	1,0
Styringsrenter i ESB og Norge (4. kvartal), nivå	0,5	1,0	1,5

spansjon på om lag 4 milliarder 2006-kroner i forhold til referansebanen. Vi har imidlertid forutsatt at dette ikke gjøres. Veksten i norsk økonomi vil bli høyere enn i referansebanen, og det er derfor naturlig at finanspolitikken ikke gjøres mer ekspansiv enn den er der.

Norsk økonomi påvirkes av de alternative forutsetningene gjennom to kanaler. Økt markedsvekst i utlandet og høyere priser på verdensmarkedet øker norsk eksport av tradisjonelle varer og av tjenester. En slik vekst øker presset i norsk økonomi. Lønningene vokser mer og inflasjonen blir høyere. Virkningene på kronekursen av dette er ikke opplagt ettersom inflasjonen også øker i utlandet. Høyere renter virker isolert sett dempende på den økonomiske aktiviteten i Norge. Det er først og fremst husholdningene som reduserer sin konsumetterspørsel og boliginvesteringer når renta øker. Effektene av markedsvekst ute og renteøkninger i Norge har altså motsatte fortegn. Når det gjelder virkninger på husholdningenes etterspørsel er effektene om lag like sterke og utligner hverandre i stor grad. BNP Fastlands-Norge øker etter tre år med 0,6 prosent i forhold til referansebanen, men avviket fra trenden er marginal i 2009, akkurat som i referansebanen.

Renteøkningene i Norge er parallelle med de i euroområdet og bidrar i så måte ikke til å endre eurokursen. Derimot vil høyere oljepris isolert sett føre til at norske kroner styrkes noe. Inflasjonseffektene i Norge kan dermed bli mindre enn i euroområdet. Appresieringen av krona gjør at de samlede inflasjonseffektene i Norge blir forholdsvis beskjedne av disse endringene. Mot slutten av beregningsperioden, del vil si i 2009, øker imidlertid inflasjonen med 0,3 prosentpoeng målt både med KPI og KPI-JAE som dermed kommer forholdsvis nært inflasjonsmålet på 2,5 prosent. KPI-nivået er da 0,8 prosent høyere enn i referansebanen, mens KPI-JAE ligger 0,4 prosent over. Norges Banks renteøkninger fjerner ikke helt de inflatoriske effektene av høyere oljepriser og høyere internasjonal vekst, men i OECD-området øker prisnivået vesentlig mer.

Når de realøkonomiske effektene av disse endringene blir så vidt beskjedne i Norge henger det altså sammen med at appresieringen av krona og renteøkningen virker kontraktivt. Samlet eksport øker forholdsvis beskjedent tatt i betraktning økningen i mar-

³ En tilsvarende analyse ble gjort i Økonomiske analyser 6/2004, s. 22-23.

Virkninger av høyere vekst i utlandet i 2007 til 2009. Avvik fra referansebanen i prosent der ikke annet går fram av teksten

	2007	2008	2009
Konsum i husholdningene	0,0	-0,1	-0,5
Investering, Fastlands-Norge	0,1	0,6	0,6
Eksport, tradisjonelle varer	0,6	3,4	6,4
Import	0,2	0,7	1,1
BNP Fastlands-Norge	0,1	0,3	0,6
- Industri	0,2	1,5	2,7
Arbeidsledighetsrate (prosentpoeng)	0,0	-0,2	-0,2
Lønnsnivå	0,1	0,4	0,8
KPI-nivå	0,1	0,5	0,8
Inflasjon (KPI-JAE)	-0,1	0,1	0,3
Kronekurs	-1,0	-1,7	-1,3
Driftsbalansen, milliarder kroner	48,1	165,2	196,6

kedsveksten. Årsaken er kroneappresieringen. Eksporthetene for tradisjonelle varer øker noe, mens importprisene på tradisjonelle varer regnet i norske kroner er om lag konstante. For norsk økonomi bidrar oljeprisøkningen til en klar bedring i bytteforholdet. Derfor øker disponibel realinntekt for Norge vesentlig mer enn BNP-volumet. Ved utgangen av 2009 er petroleumsfondet vel 200 milliarder kroner større enn i referansebanen.

Betydningen av oljeinvesteringsutviklingen framover

Impulser fra utviklingen i investeringene i petroleumsektoren har ofte vist seg å være en viktig faktor i den norske konjunkturutviklingen.⁴ Den konjunkturoppgangen vi nå er inne i ble i stor grad generert av økte oljeinvesteringer.⁵ Ser vi på økningen i oljeinvesteringene fra 2002 til vårt nåværende anslag for 2006, tilsvarte det i gjennomsnitt over 0,6 prosent av BNP i Fastlands-Norge hvert år. For 2006 anslår vi nå veksten i oljeinvesteringene til 8 prosent, som er det halve av veksten i fjor. Til neste år regner vi med at utviklingen snur, ved at oljeinvesteringene faller tilbake til 2005-nivået.

I beregningen omtalt i dette avsnittet, ser vi på virkningene for norsk økonomi av om våre anslag om nedgang i oljeinvesteringene i 2007 ikke slår til, og at det i stedet blir en nullvekst. Denne endringen på 7,8 milliarder 2006-kroner i forhold til referansebanen er videreført i hele beregningsperioden. I tabellen under oppgis virkningene som endringer i forhold til referansebanen.

Den økte etterspørselen etter investeringsvarer i forhold til referansebanen, vil delvis lede til økt import, men det meste vil leveres fra norsk virksomheter. Det blir også høyere aktivitet hos underleverandørene som igjen øker sin etterspørsel etter alle former for innsatsfaktorer, også investeringer. Dermed øker sysselsettingen og husholdningens inntekter. Det slår ut i økt etterspørsel fra husholdningene, rettet mot så vel

Virkninger av uendrede oljeinvesteringer fra 2006. Avvik fra referansebanen i prosent der ikke annet går fram av teksten

	2007	2008	2009
Investeringer i utvinning og rørtransport	8,7	8,8	8,8
Konsum i husholdningene	0,1	0,1	0,2
Investering, Fastlands-Norge	0,3	0,5	0,5
Eksport, tradisjonelle varer	0,0	0,0	-0,1
Import	0,4	0,5	0,6
BNP	0,3	0,3	0,4
- Industri	0,6	0,6	0,5
Arbeidsledighetsrate (prosentpoeng)	-0,1	-0,1	-0,1
Lønnsnivå	0,1	0,2	0,3
KPI-nivå	0,0	0,1	0,1

allment forbruk som boliger. Etter tre år vil den økte etterspørselen fra Fastlands-Norge tilsvare om lag halvparten av investeringsøkningen i petroleumssektoren. BNP øker med 0,3 prosent hvert av de to første årene og med 0,4 prosent i 2009 i forhold til nivået i referansebanen. Arbeidsledigheten går ned med 0,1 prosentpoeng, og dette er den viktigste forklaringen på at lønnsveksten øker med 0,1 prosentpoeng årlig. Dette fører til en svak økning i inflasjonen, men i så liten grad at vi ikke har endret nominelle renter. Innretningen av den øvrige økonomiske politikken er også forutsatt uforandret.

En annen måte å se beregningsresultatene på er at vårt anslåtte fall i oljeinvesteringene bidrar til å redusere veksten i BNP Fastlands-Norge med 0,3 prosent i 2007 – altså om lag en tredel av nedgangen i veksttakten fra året før. Med utgangspunkt i denne analysen, ser vi også at med et vekstanslag på oljeinvesteringene for 2007 som i år, vil BNP-veksten i Fastlands-Norge komme opp på trendnivå også neste år. Dette resultatet forutsetter imidlertid at renteutviklingen og finanspolitikk er den samme som i referansebanen.

⁴ Se f.eks. vedlegg 11 i NOU 2000:21

⁵ Se Økonomiske analyser 1/2005, s.22-23 for en nærmere analyse av noen viktige drivkrefter i konjunkturutviklingen på 2000-tallet.

Makroøkonomiske hovedstørrelser. Sesongjustert. Faste 2003- priser. Millioner kroner

	Ujustert		Sesongjustert				
	2004	2005	05.1	05.2	05.3	05.4	06.1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	753 923	779 193	191 413	195 200	196 355	196 311	199 479
Konsum i husholdninger	722 765	745 772	183 329	186 835	187 921	187 754	190 840
Varekonsum	394 044	404 607	99 316	102 016	102 285	101 138	103 230
Tjenestekonsum	313 188	322 375	79 514	80 135	80 909	81 727	81 868
Husholdningenes kjøp i utlandet	35 984	40 047	9 742	9 939	9 939	10 493	10 803
Utlendingers kjøp i Norge	-20 451	-21 257	-5 242	-5 256	-5 212	-5 604	-5 060
Konsum i ideelle organisasjoner	31 159	33 421	8 084	8 366	8 434	8 557	8 639
Konsum i offentlig forvaltning	362 156	367 604	91 629	92 004	91 800	92 194	93 311
Konsum i statsforvaltningen	192 590	193 894	48 534	48 492	48 373	48 504	49 280
Konsum i statsforvaltningen, sivil	163 013	166 316	41 547	41 598	41 525	41 657	43 446
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	29 577	27 579	6 987	6 894	6 848	6 847	5 835
Konsum i kommuneforvaltningen	169 567	173 710	43 095	43 512	43 427	43 690	44 030
Bruttoinvestering i fast realkapital	298 950	331 663	78 242	80 387	81 861	91 185	83 045
Utvinning og rørtransport	68 568	79 280	18 319	20 051	19 068	21 840	18 338
Tjenester tilknyttet utvinning	840	-1 635	105	-2 790	988	62	4
Utenriks sjøfart	9 775	14 821	3 417	4 199	2 210	4 990	3 844
Fastlands-Norge	219 768	239 196	56 400	58 926	59 595	64 294	60 861
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	171 329	191 150	45 615	47 073	48 393	50 140	49 485
Næringer	106 591	116 997	27 491	28 626	29 870	31 051	29 805
Industri og bergverk	19 562	22 219	4 675	5 231	5 383	6 891	5 133
Annen vareproduksjon	20 855	22 009	5 238	5 695	6 098	5 040	5 638
Tjenester	66 174	72 769	17 578	17 700	18 390	19 120	19 034
Boliger (husholdninger)	64 738	74 153	18 124	18 447	18 523	19 089	19 680
Offentlig forvaltning	48 439	48 046	10 785	11 853	11 202	14 153	11 375
Lagerendring og statistiske avvik	33 108	36 007	9 790	7 823	11 649	6 634	12 577
Bruttoinvestering i alt	332 058	367 670	88 032	88 210	93 510	97 820	95 622
Innenlandsk sluttanvendelse	1 448 138	1 514 467	371 074	375 414	381 665	386 324	388 412
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (ekskl. lagerendring)	1 335 847	1 385 994	339 443	346 131	347 750	352 798	353 650
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	410 595	415 651	102 414	103 857	103 002	106 347	104 686
Eksport i alt	640 937	645 523	157 778	162 410	163 798	161 996	163 731
Tradisjonelle varer	193 477	204 614	50 065	49 669	51 806	52 917	52 318
Råolje og naturgass	278 867	267 301	67 432	68 012	67 048	65 391	65 820
Skip, plattformer og fly	8 584	9 559	815	4 982	2 816	947	1 249
Tjenester	160 010	164 049	39 467	39 747	42 128	42 742	44 344
Samlet sluttanvendelse	2 089 075	2 159 990	528 853	537 824	545 463	548 321	552 143
Import i alt	463 796	498 003	118 334	122 950	127 362	129 106	130 243
Tradisjonelle varer	309 040	334 603	79 172	82 332	86 245	86 580	89 185
Råolje og naturgass	1 511	2 355	523	491	452	920	315
Skip, plattformer og fly	11 672	8 991	1 864	2 276	2 256	2 595	1 347
Tjenester	141 573	152 054	36 776	37 851	38 409	39 011	39 395
Bruttonasjonalprodukt (markedsverdi)	1 625 279	1 661 987	410 501	414 724	418 093	419 391	421 771
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge (markedsverdi)	1 305 000	1 352 637	333 674	336 837	338 940	343 459	345 421
Oljevirkksomhet og utenriks sjøfart	320 279	309 351	76 827	77 887	79 152	75 932	76 350
Fastlands-Norge (basisverdi)	1 147 605	1 192 690	293 904	297 123	299 047	302 744	305 494
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	886 447	927 417	227 844	230 982	232 696	236 028	238 597
Industri og bergverk	164 025	167 947	41 351	41 952	42 099	42 750	43 124
Annen vareproduksjon	124 282	133 844	32 760	33 753	33 248	34 215	34 553
Tjenester inkl. boligjenester	598 140	625 626	153 733	155 277	157 348	159 062	160 920
Offentlig forvaltning	261 158	265 273	66 060	66 141	66 351	66 716	66 897
Korreksjonsposter	157 395	159 946	39 770	39 714	39 893	40 715	39 927

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser. Sesongjustert. Faste 2003-priser. Prosentvis endring fra foregående periode

	Ujustert		Sesongjustert				
	2004	2005	05.1	05.2	05.3	05.4	06.1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	4,7	3,4	0,2	2,0	0,6	0,0	1,6
Konsum i husholdninger	4,7	3,2	0,1	1,9	0,6	-0,1	1,6
Varekonsum	5,4	2,7	-0,5	2,7	0,3	-1,1	2,1
Tjenestekonsum	3,3	2,9	0,6	0,8	1,0	1,0	0,2
Husholdningenes kjøp i utlandet	12,3	11,3	2,7	2,0	0,0	5,6	2,9
Utlendingers kjøp i Norge	8,9	3,9	1,3	0,3	-0,8	7,5	-9,7
Konsum i ideelle organisasjoner	5,0	7,3	2,1	3,5	0,8	1,5	1,0
Konsum i offentlig forvaltning	2,2	1,5	0,3	0,4	-0,2	0,4	1,2
Konsum i statsforvaltningen	2,9	0,7	0,4	-0,1	-0,2	0,3	1,6
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	3,8	2,0	1,3	0,1	-0,2	0,3	4,3
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	-1,4	-6,8	-5,1	-1,3	-0,7	0,0	-14,8
Konsum i kommuneforvaltningen	1,5	2,4	0,3	1,0	-0,2	0,6	0,8
Bruttoinvestering i fast realkapital	8,1	10,9	-5,6	2,7	1,8	11,4	-8,9
Utvinning og røtransport	7,8	15,6	-1,8	9,5	-4,9	14,5	-16,0
Tjenester tilknyttet utvinning	119,3	-294,7	-84,2	..	-135,4	-93,8	-94,2
Utenriks sjøfart	11,7	51,6	-23,1	22,9	-47,4	125,8	-23,0
Fastlands-Norge	7,8	8,8	-4,6	4,5	1,1	7,9	-5,3
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	9,6	11,6	0,5	3,2	2,8	3,6	-1,3
Næringer	8,0	9,8	-1,5	4,1	4,3	4,0	-4,0
Industri og bergverk	7,3	13,6	-5,3	11,9	2,9	28,0	-25,5
Annen vareproduksjon	9,9	5,5	0,9	8,7	7,1	-17,3	11,9
Tjenester	7,6	10,0	-1,1	0,7	3,9	4,0	-0,4
Boliger (husholdninger)	12,3	14,5	3,7	1,8	0,4	3,1	3,1
Offentlig forvaltning	1,9	-0,8	-21,6	9,9	-5,5	26,3	-19,6
Lagerendring og statistiske avvik	131,9	8,8	57,1	-20,1	48,9	-43,0	89,6
Bruttoinvestering i alt	14,2	10,7	-1,2	0,2	6,0	4,6	-2,2
Innenlandsk sluttanvendelse	6,1	4,6	-0,1	1,2	1,7	1,2	0,5
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (ekskl. lagerendring)	4,5	3,8	-0,6	2,0	0,5	1,5	0,2
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	2,2	1,2	-2,5	1,4	-0,8	3,2	-1,6
Eksport i alt	0,6	0,7	-0,4	2,9	0,9	-1,1	1,1
Tradisjonelle varer	3,4	5,8	-0,4	-0,8	4,3	2,1	-1,1
Råolje og naturgass	-0,7	-4,1	1,8	0,9	-1,4	-2,5	0,7
Skip, plattformer og fly	-44,6	11,4	-35,8	511,5	-43,5	-66,4	31,9
Tjenester	3,9	2,5	-3,0	0,7	6,0	1,5	3,7
Samlet sluttanvendelse	4,3	3,4	-0,2	1,7	1,4	0,5	0,7
Import i alt	8,9	7,4	-2,0	3,9	3,6	1,4	0,9
Tradisjonelle varer	10,2	8,3	0,2	4,0	4,8	0,4	3,0
Råolje og naturgass	-17,1	55,8	64,9	-6,1	-7,8	103,3	-65,7
Skip, plattformer og fly	14,5	-23,0	-48,1	22,1	-0,8	15,0	-48,1
Tjenester	6,2	7,4	-2,6	2,9	1,5	1,6	1,0
Bruttonasjonalprodukt (markedsverdi)	3,1	2,3	0,2	1,0	0,8	0,3	0,6
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge (markedsverdi)	3,8	3,7	0,6	0,9	0,6	1,3	0,6
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	0,4	-3,4	-1,4	1,4	1,6	-4,1	0,6
Fastlands-Norge (basisverdi)	3,6	3,9	0,9	1,1	0,6	1,2	0,9
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	4,0	4,6	1,2	1,4	0,7	1,4	1,1
Industri og bergverk	4,7	2,4	-1,1	1,5	0,4	1,5	0,9
Annen vareproduksjon	3,3	7,7	4,9	3,0	-1,5	2,9	1,0
Tjenester inkl. boligjenester	3,9	4,6	1,1	1,0	1,3	1,1	1,2
Offentlig forvaltning	2,2	1,6	-0,3	0,1	0,3	0,5	0,3
Korreksjonsposter	5,3	1,6	-1,4	-0,1	0,5	2,1	-1,9

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser. Sesongjustert. Prisindekser. 2003=100

	Ujustert		Sesongjustert				
	2004	2005	05.1	05.2	05.3	05.4	06.1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	100,9	102,1	101,3	101,5	102,7	103,0	103,0
Konsum i offentlig forvaltning	102,4	105,4	104,3	105,1	106,0	106,3	107,8
Bruttoinvestering i fast kapital	103,6	107,4	106,2	107,8	107,1	108,6	109,2
Fastlands-Norge	103,3	105,4	104,8	104,9	105,0	106,9	106,5
Innenlandsk sluttanvendelse	101,8	104,1	101,4	105,5	105,4	103,9	105,0
Etterspørsel fra Fastlands-Norge	101,7	103,6	102,7	103,1	103,9	104,6	104,9
Eksport i alt	114,3	133,6	126,7	126,4	135,7	144,8	153,4
Tradisjonelle varer	108,4	112,2	109,3	110,5	113,3	115,0	120,5
Samlet sluttanvendelse	105,6	112,9	108,9	111,8	114,5	116,0	119,3
Import i alt	105,6	107,3	107,4	106,4	107,1	108,1	108,6
Tradisjonelle varer	104,5	104,9	105,0	104,6	104,7	105,5	107,7
Bruttonasjonalprodukt (markedsverdi)	105,6	114,6	109,3	113,4	116,7	118,5	122,7
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge (markedsverdi)	102,1	104,3	101,7	105,4	104,8	105,0	106,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser. Sesongjustert. Prisindeks. Prosentvis endring fra foregående kvartal

	Ujustert		Sesongjustert				
	2004	2005	05.1	05.2	05.3	05.4	06.1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	0,9	1,2	-0,3	0,2	1,1	0,3	0,1
Konsum i offentlig forvaltning	2,4	3,0	0,7	0,8	0,8	0,3	1,5
Bruttoinvestering i fast kapital	3,6	3,7	1,1	1,5	-0,7	1,4	0,6
Fastlands-Norge	3,3	2,0	0,2	0,1	0,0	1,9	-0,4
Innenlandsk sluttanvendelse	1,8	2,2	-1,1	4,1	-0,1	-1,4	1,0
Etterspørsel fra Fastlands-Norge	1,7	1,8	0,0	0,4	0,8	0,6	0,3
Eksport i alt	14,3	16,9	3,5	-0,2	7,4	6,7	5,9
Tradisjonelle varer	8,4	3,5	-1,2	1,1	2,5	1,5	4,7
Samlet sluttanvendelse	5,6	6,9	0,5	2,7	2,4	1,3	2,9
Import i alt	5,6	1,6	0,2	-0,9	0,7	0,9	0,5
Tradisjonelle varer	4,5	0,4	0,0	-0,4	0,1	0,8	2,1
Bruttonasjonalprodukt (markedsverdi)	5,6	8,4	0,5	3,7	2,9	1,5	3,5
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge (markedsverdi)	2,1	2,1	-1,4	3,6	-0,6	0,2	1,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

En empirisk analyse av fenomenet med motløse arbeidere

John K. Dagsvik, Tom Kornstad og Terje Skjerpen

Tilbudet av arbeid ser ut til å være lavere i perioder med høy arbeidsledighet enn med lav. Forklaring på dette kan være at personer som er utenfor arbeidsmarkedet, vurderer mulighetene for å skaffe seg jobb i arbeidsmarkedet som små i perioder med høy arbeidsledighet. De blir motløse og som en følge av dette lar de være å søke arbeid. Ved å analysere gifte og samboende kvinners deltakelse i arbeidsmarkedet finner vi at det var et betydelig innslag av motløse arbeidere i perioden 1988-2002. I gjennomsnitt var vel 13 prosent av de gifte og samboende kvinnene utenfor arbeidsstyrken motløse. Dette betyr at en stor andel av kvinnene utenfor arbeidsstyrken ville vært yrkesaktive dersom de med stor sikkerhet visste at de ville få jobb hvis de søkte dette. I enkelte perioder var innslaget av slik motløshet helt oppe i 16-17 prosent.

I mange land registrerer man at arbeidstilbudet synes å variere med konjunktorene. I perioder med høy arbeidsledighet ser det ut som at tilbudet av arbeid er lavere enn i perioder med lav arbeidsledighet. En populær forklaring på dette er at i nedgangstider får personer som er utenfor arbeidsmarkedet, lavere forventninger med hensyn til mulighetene for å skaffe seg jobb i arbeidsmarkedet, og som en følge av dette lar de være å søke arbeid. Økonomer ser typisk på dette fenomenet som et resultat av at arbeiderne betrakter sjansene for å få seg arbeid som så små at kostnadene knyttet til å søke arbeid gir en forventet avkastning av å søke arbeid som er lavere enn nytten av å være utenfor arbeidsmarkedet. Kostnadene inkluderer her både pekuniære kostnader, og det vi kan assosiere med psykologiske kostnader i den forstand at det for mange kan være en psykologisk belastning å søke jobb og ikke minst hvis søknaden ender i avslag. I tillegg til effekten beskrevet ovenfor har en effekten av at konjunktorene påvirker tilbudet av arbeid gjennom effekter på reallønn.

På tross av at fenomenet med motløse arbeidere har vært kjent lenge (Ehrenberg og Smith, 1988) har det vært forsket relativt lite på dette. Særlig er dette tilfellet for studier basert på mikrodata, som vi benytter.¹

John K. Dagsvik er forsker ved Gruppe for arbeidsmarked og bedriftsadferd (jda@ssb.no)

Tom Kornstad er forsker ved Gruppe for arbeidsmarked og bedriftsadferd (tko@ssb.no)

Terje Skjerpen er forsker ved Gruppe for arbeidsmarked og bedriftsadferd (tes@ssb.no)

Følgende gjennomgang baserer seg på framstillingen i Dagsvik, Kornstad og Skjerpen (2006).

I denne studien analyserer vi gifte og samboende kvinners beslutninger om yrkesdeltakelse og sysselsetting innenfor et rammeverk som eksplisitt tar hensyn til effekter som skyldes motløse arbeidere. Studien tar utgangspunkt i økonomisk søketeori som brukes for å begrunne strukturen til beslutningsregelen for om kvinnen skal søke arbeid eller ikke. Fra denne teoretiske beslutningsregelen utledes en empirisk modell for henholdsvis sannsynligheten for å være "utenfor arbeidsstyrken", "sysselsatt" og "arbeidsledig". Det teoretiske utgangspunktet gjør det mulig å karakterisere disse sannsynlighetene, gitt kjennetegn slik som timelønna kvinnen står overfor i markedet, arbeidsfri inntekt, demografiske variabler, og sannsynligheten for at kvinnen får arbeid gitt at hun søker arbeid. Den siste variabelen er ikke direkte observerbar for oss som forskere og ytterligere forutsetninger er derfor gjort for å kunne tallfeste denne sannsynligheten. Den estimerte modellen er benyttet til å gjennomføre simuleringer som belyser hvor viktig effekten av motløse arbeidere er.

Studier av arbeidsledighetens betydning for arbeidstilbudet basert på mikrodata inkluderer blant annet Ham (1986), Blundell, Ham og Meghir (1987, 1998). Arbeidet som ligger tettest opp til vårt arbeid er Blundell, Ham og Meghir (1998), som i likhet med oss gjør bruk av en strukturmodell. Men mens de studerer sysselsetting og arbeidstid, ser vi bare på sysselsetting og yrkesdeltakelse. Modellen vi bruker bygger imidlertid på mindre strenge forutsetninger. Den viktigste

¹ I Statistisk sentralbyrås makroøkonometriske modeller MODAG og Kvarts, der modellens parametre er tallfestet ved estimering på tids-seriedata, har man imidlertid lenge tatt høyde for slike effekter, jf. f.eks. Boug mfl. (2002, s. 151). Det kan således være relevant å sammenholde effekten av motløse arbeidere slik de fremtrer når en estimerer på ulike typer data.

forskjellen er at mens Blundell, Ham og Meghir (1998) antar en konkret empirisk spesifisering for aktørens tilbudte timer i markedet, forutsetter vi ingen ting om tilbudsfunksjonen av timer. Dessuten har vi data for en relativt lang periode, 59 kvartaler i perioden 1988-2002, mens de bare har data for 4 år.

Modellspesifikasjon og data

I det følgende vil det bli gitt en oversikt over de viktigste egenskapene ved modellen som den empiriske analysen bygger på og hvilke data som er brukt i beregningene. For en mer detaljert redegjørelse vises det til Dagsvik, Kornstad og Skjerpen (2006).

Analysen fokuserer på gifte eller samboende kvinner siden de i prinsippet ofte har muligheten til å trekke seg ut av arbeidsmarkedet på grunn av at familien har andre inntekter utover hennes potensielle lønnsinntekt. Det tas utgangspunkt i at den enkelte kvinne står overfor valget mellom å søke arbeid eller ikke. Ved hjelp av økonomisk søketeori er det mulig å karakterisere strukturen på kvinnens beslutningsregel for hvorvidt hun skal søke arbeid eller ikke. Denne teorien forsøker å ta hensyn til at det er knyttet usikkerhet til de potensielle jobbene kvinnen kan tenkes å stå overfor, sett fra kvinnens perspektiv. Usikkerheten er knyttet til lønnsbetingelser og andre egenskaper ved jobbene. Under forutsetninger om perfekt rasjonell atferd (se for eksempel Lippman og McCall, 1981), kan en vise hvordan kvinnens beslutningsregel om å søke arbeid eller ikke, avhenger av blant annet variabler som forventet timelønn, søkekostnader, arbeidsfri inntekt og sannsynligheten for å få arbeid gitt arbeidsøking.

Selv om vi har oppnådd en teoretisk karakterisering av kvinnens beslutningsregel om å søke arbeid eller ikke, er ikke dette tilstrekkelig til å gå i gang med empirisk analyse. Grunnen er først og fremst at en rekke variabler som er kjent for den besluttende kvinnen, ikke er observerbare for oss som forskere. Det er derfor nødvendig å knytte teorien ovenfor til en empirisk modell, dvs. en modell som tar hensyn til at en rekke variabler som påvirker kvinnens atferd er uobserverbare for forskeren. Disse variablene har den virkningen at atferd som er perfekt rasjonell sett fra den besluttende aktørs synspunkt kan se ut som erratisk for forskeren. For å ta hensyn til effekten av disse uobserverbare komponentene på kvinnens atferd innføres stokastiske variabler i modellspesifikasjonene. Dette er variabler som antar tilfeldige verdier. Ved å gjøre bestemte antakelser om sannsynlighetsfordelingen til de stokastiske variablene bestemmes graden av variasjon i de tilfeldige verdiene og hvor hyppig de ulike verdiene forekommer.

I spesifikasjonen av den empiriske modellen postuleres det hvordan kvinnes beslutningsregel for jobb-

Tabell 1. Summarisk statistikk, 1995

Variabel	Gjennomsnitt	Std. avvik	Minimum	Maksimum	Antall observasjoner
Timelønn ¹	117,72	42,22	39,72	455,85	3 231
Arbeidsfri inntekt ¹	197 740	93 309	149,72	644 538	4 042
Alder	40,92	9,17	25	60	4 042
Utdanning, år	11,9	2,58	6	20	4 042
Antall barn < 19 år	1,3	1,12	0	8	4 042

¹I faste 1998-kroner.

søking avhenger av observerbare og uobserverbare/stokastiske variabler. De observerbare variablene er kvinnens timelønn i markedet, arbeidsfri inntekt (dvs. mannens arbeidsinntekt), alder og antall barn, i tillegg til forventet søkekostnad. Det følger av teorien ovenfor at forventet søkekostnad er en funksjon av arbeidsledighetsraten for persongruppen kvinnen tilhører.

På grunn av uobserverbare variabler som behandles som stokastiske variabler, blir den empiriske modellen følgelig en sannsynlighetsmodell. Nærmere bestemt er modellen representert ved henholdsvis sannsynligheten for å være i de tre tilstandene "sysselsatt", "arbeidsøker" og "utenfor arbeidstyrken". Som følge av vår teori og antakelsene om fordelingsegenskapene til de respektive stokastiske variablene, gir dette en bestemt struktur på sannsynlighetene.

Modellen er tallfestet på grunnlag av data for gifte og samboende kvinner for perioden 1988-2002. Opplysningene knyttet til arbeidsmarkedet er hentet fra de kvartalsvise arbeidskraftundersøkelsene (AKU) innhentet av Statistisk sentralbyrå. For å få opplysninger om antall barn etter alder (under 19 år), inntekt og utdanning, er AKU-dataene koblet mot lignings- og utdanningsregisteret. Det endelige utvalget er redusert ved at vi bare ser på kvinner i alderen 25 til 60 år. Kvinner som er eldre enn 60 år er utelatt på grunn av at mange da går over på trygd. I tillegg har vi utelatt kvinner med partnere som tjener unormalt mye (over 1 mill. kr) eller unormalt lite (0 kr). Utvalget er også trukket slik at hver kvinne bare er med en gang. Vi har altså ikke gjentatte observasjoner av hver kvinne. Hvilket kvartal og år hver enkelt kvinne skal være representert med er bestemt på basis av tilfeldige trekninger.

For å beregne timelønn trenger vi opplysninger om arbeidstid. Arbeidstiden til kvinnen er (i hovedsak) målt som kontraktmessig årlig arbeidstid både i hoved- og bijobb. Timelønn er definert som pensjonsgivende lønnsinntekt dividert med arbeidstid. Kvinnens arbeidsfri inntekt er målt som summen av mannens pensjonsgivende lønns- og næringsinntekt.² Familiens kapitalinntekter og -utgifter er dermed utelatt fra

¹ Pensjonsgivende næringsinntekt skal i prinsippet gjenspeile den delen av næringsinntekten som skyldes arbeidsinnsats. Ved beregning av denne inntekten brukes en sjablonmessig fastsatt regel.

Tabell 2. Observerte og predikerte arbeidsstyrkeandeler etter år

År	Observert yrkesfrekvens	Observert arbeidsledighetsrate ¹	Predikert yrkesfrekvens			Predikert andel motløse arbeidere av de som er utenfor arbeidsstyrken
			Estimert modell	$q = 1^2$	Ingen lønns-trend ³	
1988	0,8056	0,0177	0,8012	0,8207	0,8012	0,0981
1989	0,8176	0,0265	0,7923	0,8223	0,7936	0,1444
1990	0,8283	0,0233	0,8187	0,8427	0,8006	0,1324
1991	0,8370	0,0278	0,8453	0,8707	0,7999	0,1642
1992	0,8484	0,0238	0,8479	0,8687	0,8064	0,1368
1993	0,8448	0,0278	0,8496	0,8743	0,8018	0,1642
1994	0,8636	0,0236	0,8641	0,8832	0,8099	0,1405
1995	0,8662	0,0285	0,8657	0,8889	0,8087	0,1727
1996	0,8777	0,0235	0,8766	0,8940	0,8168	0,1410
1997	0,8952	0,0218	0,8836	0,8988	0,8144	0,1306
1998	0,9061	0,0136	0,9041	0,9121	0,8280	0,0834
1999	0,8991	0,0128	0,9125	0,9193	0,8271	0,0777
2000	0,9112	0,0146	0,9144	0,9221	0,8292	0,0900
2001	0,9155	0,0159	0,9177	0,9256	0,8334	0,0960
2002	0,9141	0,0176	0,9351	0,9423	0,8272	0,1109
1988-2002	0,8647		0,8647	0,8830	0,8114	0,1353

¹ Arbeidsledighetsratene i denne tabellen er lavere enn de som presenteres i offisiell statistikk basert på arbeidskraftundersøkelsene (AKU) fra Statistisk sentralbyrå. Dette skyldes i hovedsak at vi blant dem som står utenfor arbeidsstyrken har utelatt uføretrygdde og andre arbeidsuføre samt studenter. Utvalget er også avgrenset ved at det bare inkluderer kvinner i alderen 25-60 år. Siden dataene i analysen er basert på AKU, er arbeidsledighetsratene konsistente med ratene i den offisielle statistikken.

² Denne kolonnen skiller seg fra foregående kolonne ved at kvinnen vet med sikkerhet at hun vil få jobb dersom hun søker, mens i foregående kolonne er det en positiv sannsynlighet for at hun ikke får jobb.

³ Denne kolonnen tilsvarer tilfellet hvor estimatene er tatt fra den estimerte modellen, men hvor alle de årsspesifikke dummyvariablene i lønnsrelasjonen for 1989-2002 er satt lik null.

kvinnens arbeidsfrie inntekt på grunn av manglende data for dette. Både lønn og arbeidsfri inntekt er målt i faste 1998-priser. Yrkeserfaring er målt som kvinnens alder minus alderen ved utdanningens slutt når vi legger til grunn at kvinnen tar all utdanning fortløpende uten opphold. For å antyde hvordan dataene ser ut, viser vi i tabell 1 summarisk statistikk for utvalgte variabler i 1995. Utvalget inneholder tilsvarende data for de andre årene i perioden 1988-2002.

Gitt anslagene på de ukjente parameterne kan modellen brukes til å simulere endringer i sannsynlighetene som følge av endringer i timelønn, barnetall, utdanning osv., se for eksempel tabell 2.

Effekter av motløse arbeidere og kvasi-elastisiteter

Før vi bruker modellen til analyseformål er det av interesse å si noe om hvor god modellen er. En slik test kan gjøres på mange forskjellige måter. I det følgende skal vi bruke en enkel test som går ut på å studere hvor godt den estimerte modellen klarer å reprodusere dataene den er estimert på, se kolonnene 2 og 4 i tabell 2. Med yrkesfrekvens eller arbeidsstyrkeandeler menes andelen i utvalget som enten er i jobb eller har søkt jobb, men ikke fått det. De predikerte andelenene er i tabellen beregnet som gjennomsnittlig sannsynlighet over alle kvinnene i utvalget, slik de framkommer på grunnlag av den estimerte modellen. Vi ser at selv om modellen er relativt enkel fanger den opp den positive trenden i kvinners yrkesaktivitet over tid.

For å tallfeste effekten av fenomenet med motløse arbeidere har vi i nest siste kolonne i tabell 2 beregnet gjennomsnittlig predikert sannsynlighet for yrkesdel-

takelse i en hypotetisk situasjon hvor kvinnene vet med full sikkerhet at de får arbeid dersom de søker dette. Som vi ser av den nederste linjen i tabellen øker den gjennomsnittlige (over år) yrkesfrekvensen med 0,018. Dette kan fortolkes som at 1,8 prosent av kvinnene står utenfor arbeidsstyrken på grunn av at de er motløse, hvilket tilsvarer 13,3 prosent av de kvinnene som er utenfor arbeidstyrken. Legg merke til det signifikante fallet i effekten av motløse arbeidere fra og med 1998. Dette fallet skyldes reduksjonen i arbeidsledighetsraten i samme periode.

Som tidligere nevnt kan den estimerte modellen brukes til å beregne effekter på sysselsetting og yrkesfrekvenser av endringer i ulike variabler som for eksempel lønn, arbeidsfri inntekt og arbeidsledighetsraten. I det følgende vil vi studere hvordan yrkesfrekvensene påvirkes av endringer i disse variablene, se tabell 3. Som mål på dette bruker vi såkalte kvasi-elastisiteter (se Cramer, 2002, s. 8) og ikke elastisiteter som er et mer brukt begrep når man skal måle effekter av endringer. Grunnen til det er at «sannsynlighet» er et relativt begrep målt på en skala som ikke er vilkårlig. Med kvasi-elastisiteten med hensyn på lønn menes endringen i sannsynligheten for å være i arbeidsstyrken ved en liten prosentvis økning i forventet lønn (målt i faste 1998-priser). Kvasi-elastisiteten med hensyn på arbeidsfri inntekt er definert på tilsvarende måte. Siden arbeidsledigheten allerede er målt som en rate har vi definert kvasi-elastisiteten med hensyn på arbeidsledighetsraten som endringen i yrkesfrekvensen ved en liten økning i arbeidsledighetsraten. Alle elastisitetene i tabellen er beregnet ved at vi først beregner elastisitetene på individnivå og deretter tar gjennomsnittet over alle kvinnene.

Tabell 3. Gjennomsnittlige kvasi-elasiteter

År	Kvasi- elastisitet mhp. lønn	Kvasi- elastisitet mhp. arbeidsfri inntekt	Kvasi- elastisitet mhp. arbeidsledighet
1988	0,764	-0,014	-0,779
1989	0,778	-0,014	-0,816
1990	0,704	-0,013	-0,732
1991	0,623	-0,011	-0,657
1992	0,618	-0,011	-0,642
1993	0,610	-0,011	-0,644
1994	0,562	-0,010	-0,585
1995	0,555	-0,010	-0,588
1996	0,522	-0,009	-0,542
1997	0,497	-0,009	-0,513
1998	0,424	-0,008	-0,427
1999	0,392	-0,007	-0,393
2000	0,383	-0,007	-0,386
2001	0,374	-0,007	-0,378
2002	0,300	-0,005	-0,306

Av tabellen framgår det at kvasi-elasitetene med hensyn på lønn, arbeidsfri inntekt og arbeidsledighetsrate er henholdsvis 0,70, -0,013 og -0,73 i 1990, mens de tilsvarende kvasi-elasitetene er 0,38, -0,0053 og -0,31 i 2000. Av tabell 3 framgår det at yrkesfrekvensene er 82 prosent i 1990 og 91 prosent i år 2000. Hvis vi i motsetning til hva som faktisk har vært tilfellet hadde fått 5 prosent økning i det generelle lønnsnivået i 1990, så ville yrkesfrekvensen dette året ha steget til 85,5 prosent, det vil si en økning på 3,5 prosentpoeng. Tilsvarende ville kvinnene redusert yrkesfrekvensen med 0,13 prosentpoeng dersom de hadde fått 10 prosent økning i sine arbeidsfrie inntekter. Dersom kvinnes oppfatning av arbeidsledighetsraten hadde vært at den var 5 prosentpoeng større enn den faktisk var ifølge tabell 3, så ville yrkesfrekvensen for kvinnene blitt redusert med 3,65 prosentpoeng til 78,35 prosent. Tilsvarende beregninger for 2000 viser at endringene i yrkesfrekvensen med hensyn på endringer i lønn, arbeidsfri inntekt og arbeidsledighetsrate er henholdsvis 2,0, -0,05 og -1,6 prosentpoeng.

Av tabell 3 ser vi at det er en negativ trend i kvasi-elasiteten med hensyn på lønn over tid. Det skyldes hovedsakelig at det har vært en positiv trend i yrkesfrekvensen for kvinnene i samme periode. Tilsvarende ser vi at det har vært en negativ trend i tallverdien på kvasi-elasiteten med hensyn på arbeidsfri inntekt, men at denne elastisiteten er ubetydelig i alle årene som analysen omfatter. Kvasi-elasiteten med hensyn på arbeidsledighetsraten, som fanger opp effekten av motløse arbeidere, svinger over tid, i takt med konjunktorene. Alt annet likt, er denne kvasi-elasiteten høyere jo høyere sannsynligheten for ikke å få jobb er, gitt at man søker.

Kvasi-elasiteter for ulike grupper av kvinner

Erfaringene fra andre arbeidstilbudsstudier basert på mikrodatabaser er at det er betydelig variasjon i elastisitetene mellom ulike grupper av gifte kvinner. I det følgende vil vi derfor se litt nærmere på hvordan yrkesfrekvenser og kvasi-elasiteter varierer med ulike kjennetegn ved kvinnen. Tabell 4 presenterer resultater for 20 ulike gifte/samboende kvinner (typehushold) definert ved ulike kombinasjoner av alder, utdanningslengde, antall barn, arbeidsfri inntekt og sannsynlighet for få arbeid gitt yrkesdeltagelse. Beregningene gjelder for året 2000. Blant kvinner i alderen 35 år presenteres beregninger for tilfellene at hun har 0, 1 eller 3 barn, mens for kvinner i alderen 55 år forutsettes det at hun har 0 eller 1 barn. Kvinnens utdanningslengde antar to verdier, 14 og 18 år. Dette representerer henholdsvis midlere og høyere utdanning. For sannsynligheten for å få arbeid benyttes hhv. verdiene 0,94 og 0,98. Den arbeidsfrie inntekten er satt til 300 000 1998-kroner. Av tabell 1 ser vi at den arbeidsfrie inntekten i 1995 i gjennomsnitt var omkring 200 000 kr.

Som et eksempel la oss se på gruppe 2, bestående av 35 år gamle kvinner i 2000 med 14 års utdanning, 1 barn og sannsynlighet for å få arbeid ved søking lik 0,94. For denne gruppen er den predikerte yrkesfrekvensen 95,6 prosent. Kvasielastisiteten med hensyn på lønn er 0,22, som betyr at en en-prosents økning i timelønnen øker yrkesfrekvensen til 95,8 prosent. Tilsvarende vil en økning i den arbeidsfrie inntekten på 10 prosent redusere yrkesfrekvensen med 0,04 prosentpoeng. Den arbeidsfrie inntekten har altså en ubetydelig virkning på yrkesfrekvensen. Av tabellen fremgår også at kvasielastisiteten med hensyn på arbeidsledighetsraten er omkring -0,24. Det betyr at en økning i arbeidsledighetsraten fra 6 til 8 prosent gir en reduksjon i yrkesfrekvensen fra 95,6 til 95,1 prosent.

Gruppe 12 skiller seg fra gruppe 2 ved at sannsynligheten for å få arbeid ved arbeidssøking er 0,98 i stedet for 0,94. Som følge av at effekten av motløse arbeidere er svakere for denne gruppen enn for gruppe 2, øker den predikerte yrkesfrekvensen fra 95,6 til 96,4 prosent.

Tabell 4 gir også informasjon om virkningen av partielle endringer i demografiske variabler. Gruppe 3 skiller seg fra gruppe 2 ved at kvinnene har 3 barn i stedet for 1. En partiell økning i antall barn fører til at reserverasjonslønnen øker og som følge av dette faller den predikerte yrkesfrekvensen til snau 89 prosent, en nedgang på 6,8 prosentpoeng. Nedgangen i den predikerte yrkesfrekvensen fører til at de tre kvasielastisitetene er større i absoluttverdi for denne gruppen enn for gruppe 2.

Tabell 4. Yrkesdeltakelse og kvasi-elastisiteter for ulike gruppe av kvinner¹. År 2000

Gruppe av kvinner	Utdanningslengde (år)	Alder	Antall barn <19 år	Sannsynlighet for å få jobb å gitt at man søker	Predikert yrkesfrekvens	Kvasi-elastisitet mhp. lønn	Kvasi-elastisitet mhp. arb.-fri inntekt	Kvasi-elastisitet mhp. arbeidsledighet
1	14	35	0	0,94	0.9728	0.1360	-0.0024	-0.1486
2	14	35	1	0,94	0.9558	0.2172	-0.0039	-0.2373
3	14	35	3	0,94	0.8877	0.5127	-0.0091	-0.5601
4	18	35	0	0,94	0.9852	0.0749	-0.0013	-0.0819
5	18	35	1	0,94	0.9758	0.1216	-0.0022	-0.1328
6	18	35	3	0,94	0.9364	0.3064	-0.0055	-0.3347
7	14	55	0	0,94	0.9349	0.3129	-0.0056	-0.3419
8	14	55	1	0,94	0.8967	0.4762	-0.0085	-0.5202
9	18	55	0	0,94	0.9703	0.1484	-0.0026	-0.1621
10	18	55	1	0,94	0.9517	0.2362	-0.0042	-0.2580
11	14	35	0	0,98	0.9780	0.1108	-0.0020	-0.1114
12	14	35	1	0,98	0.9641	0.1781	-0.0032	-0.1791
13	14	35	3	0,98	0.9074	0.4319	-0.0077	-0.4341
14	18	35	0	0,98	0.9880	0.0607	-0.0011	-0.0611
15	18	35	1	0,98	0.9804	0.0989	-0.0018	-0.0994
16	18	35	3	0,98	0.9481	0.2532	-0.0045	-0.2545
17	14	55	0	0,98	0.9469	0.2587	-0.0046	-0.2601
18	14	55	1	0,98	0.9151	0.3997	-0.0071	-0.4018
19	18	55	0	0,98	0.9759	0.1210	-0.0022	-0.1216
20	18	55	1	0,98	0.9607	0.1940	-0.0035	-0.1950

¹ Den arbeidsfrie inntekten er satt til 300 000 kroner i faste 1998-priser.

Det er også av interesse å belyse effekten av økt utdanning, f.eks. ved å sammenligne gruppene 2 og 5. Forskjellen mellom disse to gruppene er at kvinnene i den sistnevnte har 4 år mer utdanning. Mer utdanning gir høyere reallønn, og i dette tilfellet finner vi at yrkesfrekvensen øker med 2 prosentpoeng til 97,6 prosent. Absoluttverdiene for kvasi-elastisitetene blir dermed mindre for gruppe 5 enn for gruppe 2.

Avslutningsvis vil vi se på betydningen av alder. Forskjellen mellom gruppe 2 og 8 er at kvinnene i den sistnevnte gruppen er 20 år eldre, 55 år mot 35 år for kvinnene i gruppe 2. Økt alder har to effekter som trekker i motsatt retning: Høyere alder går sammen med lengre yrkeserfaring, og dette bidrar til økt reallønn som gir økt yrkesfrekvens. På den annen side er det slik at økt alder fører til økte preferanser for fritid, og isolert sett reduserer dette arbeidstilbudet. Den sistnevnte effekten dominerer over den førstnevnte, slik at økt alder reduserer yrkesfrekvensen fra 95,6 til 89,7 prosent.

Avslutning

I denne analysen har vi brukt en empirisk arbeidstilbudsmodell som eksplisitt tar hensyn til motløse arbeidere til å studere den kvantitative betydningen av dette fenomenet. Vi finner at i perioden 1988-2002 var det et betydelig innslag av motløse arbeidere blant gifte og samboende kvinner. Det betyr at når økonomien er i ferd med å bedre seg etter en nedgangskonjunktur vil flere kvinner «melde seg på» arbeidsmarkedet både som følge av at lønnen øker, men også som

følge av at de nå i større grad tror det er mulig å få jobb. En viktig konsekvens av dette er at i perioder hvor økonomien går inn i en oppgangskonjunktur vil man ha en arbeidskraftreserve. Dette kan ha konsekvenser for utøvelsen av den kortsiktige økonomiske politikken.

Modellen tar utgangspunkt i et standard søke-teoretisk rammeverk som gjør det mulig å operasjonalisere effekten av motløse arbeidere innenfor en modell hvor kvinnene velger mellom å søke jobb og å stå utenfor arbeidsmarkedet. En svakhet ved modellen slik den foreligger nå er at det ikke skilles eksplisitt mellom kvinner som står utenfor arbeidsmarkedet og kvinner som er i arbeid når de søker arbeid. Det er rimelig å anta at disse to gruppene av kvinner skiller seg systematisk fra hverandre ved at kvinnene i sistnevnte gruppe i stor grad kan regne med å fortsette i den jobben de har i neste periode, mens noen arbeidsøkende kvinner som ikke har jobb kan stå overfor betydelig usikkerhet med hensyn på jobbmuligheter.

For å kunne fange opp effekten av motløse arbeidere er det en fordel å utnytte data som strekker seg over en lang periode slik at dataene omfatter perioder med både høy- og lavkonjunktur. Den gjennomførte studien skiller seg fra andre studier basert på mikrodataba ved at den gjør bruk av data for en lengre periode, det vil si 15 år i perioden 1988-2002. På tross av dette er det ønskelig med enda lengre tidsserier, og vi arbeider med å gjennomføre en tilsvarende analyse på data helt tilbake til 1970-tallet.

Referanser

Blundell, R., J. Ham og C. Meghir (1987): Unemployment and female labour supply. *Economic Journal*, **97**, 44–64.

Blundell, R., J. Ham og C. Meghir (1998): Unemployment, discouraged workers and female labour supply. *Research in Economics*, **52**, 103–131.

Boug, P., Y. Dyvi, P. R. Johansen og B.E. Naug (2002). *Modag - En makroøkonomisk modell for norsk økonomi*. Sosiale og økonomiske studier nr. 108. Oslo: Statistisk sentralbyrå.

Cramer, J.S. (2001): *An Introduction to the Logit Model for Economists*. 2nd edition. London: Timberlake Consultants Ltd.

Dagsvik, J.K., T. Kornstad og T. Skjerpen (2006) Analysis of the discouraged worker phenomenon. Evidence from micro data. Discussion Papers nr. 453. Oslo: Statistisk sentralbyrå.

Ehrenberg, R. og R. Smith (1988): *Modern Labor Economics: Theory and Public Policy*. 3rd edition. London: Scott, Foreman, og Co.

Ham, J. (1986): On the interpretation of unemployment in empirical labor supply analysis. In R.W. Blundell og I. Walker (Red.), *Unemployment, Search and Labour Supply*. Cambridge: Cambridge University Press.

Lippman, S. A., og J. J. McCall (1981): The Economics of uncertainty: selected topics and probabilistic methods. I K.J. Arrow og M.D. Intriligator (Red.), *Handbook of Mathematical Economics*, Vol. I, Ch. 6. Amsterdam: North Holland.

Langtidsmottakere av sosialhjelp

**Grete Dahl, Anette Walstad Enes,
Jon Epland, Tor Jørgensen
og Cassie Trewin**

For mange personer kan økonomisk sosialhjelp være en aktuell inntektskilde når arbeidsinntekt eller trygdeytelser ikke er tilstrekkelig for å dekke personens eller familiens nødvendige materielle behov. Ut fra ulike sosiale og samfunnsmessige hensyn er det derfor interessant å kartlegge hvilke grupper av personer som er avhengig av økonomisk sosialhjelp og beskrive deres levekårssituasjon, spesifisert ved opplysninger om stønadstid, demografi, utdanning og inntekt. Spesiell interesse er knyttet til langtidsmottakere av sosialhjelp, fordi dette synes å være en ressurs svak gruppe. I 2004 mottok 3-4 prosent av alle personer over 17 år sosialhjelp, og vel halvparten av disse, 67 800 personer, var langtidsmottakere med betydelig lengre stønadstid enn andre sosialhjelpsmottakere. Unge personer er omtrent like sterkt overrepresentert blant langtidsmottakere som blant alle sosialhjelpsmottakere, mens lavt utdannede og førstegenerasjonsinnvandrere er sterkest overrepresentert blant langtidsmottakerne. Som forventet, har også sosialhjelpsmottakere generelt, og langtidsmottakere spesielt, lavere individuelle inntekter og husholdningsinntekter enn resten av befolkningen.

Innledning

Økonomisk sosialhjelp er en viktig velferdsordning for mange personer og familier. Disse personene og familiene kan ikke forsørge seg selv ved eget arbeid, og de mottar heller ikke trygdeytelser eller annen inntekt som er tilstrekkelig for deres livsopphold. Sosialhjelpsutbetalingene er basert på skjønnsmessige vurderinger og ses i forhold både til søkerens egen inntekt og familiens totale inntekt. Siden sosialhjelp først kommer inn når privat- og/eller offentlige forsørgelse ikke strekker til, blir sosialhjelp - særlig når denne stønaden utbetales over en lengre periode - ofte sett på som en ytelse til de fattige i samfunnet. Dette går også igjen i mye av forskningen rundt dette temaet, jf. for eksempel (Fløtten m.fl. 2001), hvor sosialhjelpsmottak er nytt for å eksemplifisere hvor lenge folk er fattige.

I de senere årene har sosial ulikhet og fattigdomsbekjempelse vært et spesielt satsingsområde i velferdspolitikken. Siden 2002 har det vært en stadig økning i de offentlige bevilgningene til tiltak mot fattigdom, og

regjeringen har varslet en helhetlig plan for avskaffelse av fattigdom (St.prp.nr.1 2005-2006). I denne artikkelen vil vi kartlegge hvem det er som mottar sosialhjelp, og med spesielt fokus på langtidsmottakere av sosialhjelp som synes å være en svært vanskeligstilt gruppe. Artikkelen gir dessuten informasjon om levekårssituasjonen for sosialhjelpsmottakerne. På bakgrunn av at sosialhjelpsmottakere er personer som helt eller delvis er ute av arbeidsmarkedet og som ikke i rimelig grad kan nyte godt av det sikkerhetsnettet som folketrygden representerer, kan funnene i denne artikkelen gi et nyttig bidrag til det faktaunderlag som er nødvendig for å rette målrettede tiltak i fattigdomsbekjempelsen. Artikkelen starter med å fastslå størrelsen på dette fattigdomsproblemet ved å angi tallet på stønadsmottakere og måle den tiden personene er inne i sosialhjelpsordningen. Endringer i omfanget av sosialhjelp i de seneste årene blir også kort omtalt. Analysen bygger på forløpsdata og tverrsnittsdata, og datakildene er FD-Trygd (Forløpsdata-basen-Trygd), NUDB (Nasjonal Utdanningsdatabase) og Inntektsstatistikk for personer og familier (IPF).

Stønadsmottakere og stønadstid

I flere år har den prosentvise andelen av befolkningen som mottar økonomisk sosialhjelp vært ganske stabil (Statistisk sentralbyrå 2005), og i 2004 mottok 3-4 prosent av alle bosatte personer over 17 år sosialhjelp. Langtidsmottakerne utgjør over halvparten av alle sosialhjelpsmottakere, og er ganske massivt inne i sosialhjelpsordningen. I alt 129 300 bosatte personer mottok sosialhjelp i 2004, og av denne stønadspopulasjonen var halvparten eller 67 800 personer langtidsmottakere. Ved definisjon av langtidsmottak er nytt

Grete Dahl er seniorrådgiver ved Seksjon for levekårsstatistikk (gda@ssb.no)

Anette Walstad Enes er førstekonsulent ved Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (awe@ssb.no)

Jon Epland er seniorrådgiver ved Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (jep@ssb.no)

Tor Jørgensen er rådgiver ved Seksjon for utdanningsstatistikk (tor.jorgensen@ssb.no)

Cassie Trewin er førstekonsulent ved Seksjon for utdanningstatistikk (cassie.trewin@ssb.no)

Datagrunnlag og definisjoner

Personene som inngår i analysen er personer som mottok økonomisk sosialhjelp i 2004. For disse personene er registrert stønadstid i de seneste syv årene, det vil si i perioden 1998-2004. Andre viktige kjennetegn som alder, utdanning etc., er registrert i 2004, og inntekt er registrert for året 2003.

Det er noe usikkerhet knyttet til registreringen av sosialhjelp i 2004 på grunn av innføringen av frivillig introduksjonsstønad fra 1.9.2003 og obligatorisk introduksjonsstønad fra 1.9.2004. Innføringen av introduksjonsstønden har ført til at det ikke er mulig å skille mellom mottakere i denne ordningen og mottakere i sosialhjelpsordningen. Andelen førstegenerasjonsinnvandrere som har mottatt sosialhjelp i 2004 er derfor noe overestimert, mens stønadstiden er litt underestimert for alle stønadsmottakere.

De viktigste definisjonene er som følger:

Stønadspopulasjonen: Alle sosialhjelpsmottakere som mottar økonomisk sosialhjelp i hele eller deler av 2004 og som er bosatt pr. 1.1.2005.

Langtidsmottaker: Sosialhjelpsmottaker som inngår i stønadspopulasjonen og som har minst én sammenhengende stønadperiode av minst seks måneders varighet i løpet årene 1998-2004.

Førstegenerasjonsinnvandrere: Bosatt person som er født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre. (Bosatt person født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, ofte kalt etterkommer, er i her regnet som ikke innvandrere).

Landbakgrunn: Innvandrere som er født i utlandet får som hovedregel eget fødeland som landbakgrunn.

Vestlige land: Norden, Vest-Europa (unntatt Tyrkia), Nord-Amerika og Oseania.

Ikke-vestlige land: Øst-Europa, Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia.

en registreringsperiode på syv år, og langtidsmottakere er personer i stønadspopulasjonen som har minst én stønadperiode av minst seks måneders varighet i løpet av syvårsperioden 1998-2004. Langtidsmottakerne har i gjennomsnitt vært inne i sosialhjelpsordningen knapt tre år i perioden 1998-2004, og 13 prosent har en gjennomsnittlig stønadstid på mer enn fem år. Gjennomsnittlig stønadstid for hele stønadspopulasjonen var på 22 måneder eller omtrent 60 prosent av stønadstiden for langtidsmottakerne, og bare 7 prosent av personene i stønadspopulasjonen har en gjennomsnittlig stønadstid på mer enn fem år, se tabell 1.

I Osmunddalen (1999) er gjennomsnittlig stønadstid beregnet til 19 måneder for stønadspopulasjonen 1993 og 23 måneder for stønadspopulasjonen 1996, når det for begge populasjonene, slik som her, er tatt hensyn til stønadperioder syv år bakover i tid. Fra 1993 til 1996 er altså gjennomsnittlig stønadstid økt med fire måneder, mens vi ikke ser en tilsvarende økning fra 1996 til 2004. Som nevnt i innledningen

Tabell 1. Personer som mottar sosialhjelp i 2004 etter stønadstid i perioden 1998-2004. Prosent. Gjennomsnittlig stønadstid. Måneder

	Langtidsmottakere	Stønadspopulasjonen
Alle personer	67 760	129 297
Stønadstid i perioden 1998-2004. Prosent	100	100
1-12 måneder	11	46
13-36 måneder	48	33
37-60 måneder	29	15
61-84 måneder	13	7
Gjennomsnittlig stønadstid. Måneder	35	22

Kilde: Statistisk sentralbyrå, FD-Trygd.

(se boks) er gjennomsnittlig stønadstid, på 22 måneder for stønadspopulasjonen 2004, et underestimat på stønadstiden for de personene som er reelle sosialhjelpsmottakere, siden noen personer med introduksjonsstønad er regnet med i stønadspopulasjonen. Denne underestimeringen er imidlertid beskeden, og det er ikke belegg for si at gjennomsnittlig stønadstid for alle sosialhjelpsmottakere har økt fra 1996 til 2004. I 1996 hadde 24 prosent av stønadspopulasjonen en gjennomsnittlig stønadstid på mer enn tre år, og 8 prosent hadde en gjennomsnittlig stønadstid på mer enn fem år. Andelen stønadsmottakere med lang stønadstid er således også omtrent like stor i 1996 og 2004, jf. tabell 1. Definisjonen av langtidsmottaker som er nyttet i 2004, er imidlertid ikke anvendt i 1996-undersøkelsen, og det er derfor ikke mulig å foreta en direkte sammenlikning av andelen langtidsmottakere og gjennomsnittlig stønadstid for denne gruppen i 1996 og 2004.

Kjønn og alder

Det er flere menn enn kvinner som mottar sosialhjelp. Blant langtidsmottakere er andelen menn 59 prosent og i stønadspopulasjonen 56 prosent. I befolkningen over 17 år er knapt halvparten menn, og menn er sterkere representert blant sosialhjelpsmottakerne enn kvinner, særlig blant langtidsmottakerne, se tabell 2. Disse resultatene avspeiler likevel ikke et større behov for sosialhjelp blant menn enn blant kvinner. Sosialhjelp gis etter søknad og vurdering av behov til personer som er over 17 år, men i mange tilfeller ytes sosialhjelp ut fra en vurdering av familiens behov for slik hjelp, og i slike tilfeller er menn, oftere enn kvinner, oppført som søkere av sosialhjelp. Menn har også noe lengre stønadstid enn kvinner, men kjønnsforskjellene er små, og minst for langtidsmottakerne, se tabell 3.

Sosialhjelpsmottakere en er ung befolkningsgruppe. For alle som mottar sosialhjelp i 2004 er gjennomsnittsalderen 36 år, mens gjennomsnittsalderen i befolkningen er på 47 år for alle personer over 17 år. Både blant langtidsmottakerne og blant alle personer som mottar sosialhjelp i 2004 er litt over 60 prosent av personene under 40 år, og personer under 40 år er sterkt overrepresentert i begge gruppene. Personer 60

Tabell 2. Personer som mottar sosialhjelp i 2004 etter kjønn og alder. Befolkningen 18 år og over. Prosent

	Langtids- mottakere	Stønads- populasjonen	Befolkningen 18 år og over
Alle personer	67 760	129 297	3 518 330
Kjønn			
Menn	59	56	49
Kvinner	41	44	51
Alder			
18-24 år	18	22	11
25-39 år	43	41	28
40-59 år	33	31	35
60 år og over	6	6	26
Gjennomsnittlig alder. År	37	36	47

Kilde: Statistisk sentralbyrå, FD-Trygd.

år og over er sterkt underrepresentert blant sosialhjelpsmottakerne, se tabell 2.

Denne spesielt høye forekomsten av sosialhjelp blant yngre personer har trolig sammenheng med at disse personene av forskjellige grunner ikke oppnår samme økonomiske beskyttelse gjennom folketrygden som middelaldrende eller eldre pensjoner. Dette kan for eksempel være forklart ved at en del av de yngre personene ikke har krav på sykepenger ved sykdom, eller dagpenger ved arbeidsløshet. For mange økonomisk og sosialt vanskeligstilte yngre personer synes derfor sosialhjelp å være en viktig kilde til underhold.

Men for mange yngre personer med sosialhjelp er sosialhjelpen også en viktig tilleggsinntekt til trygdeytelser. Dette gjelder spesielt for personer som mottar overgangsstønad som enslig forsørger. I (Dahl m.fl. 2006) er det vist at ugifte, skilte og separerte personer er sterkt overrepresentert blant sosialhjelpsmottakerne, og at en av fem ugifte, skilte og separerte enslige forsørgere med overgangsstønad, hovedsakelig kvinner, mottok sosialhjelp i 2004. Det som særmerker sosialhjelpsmottaket blant enslige forsørgere med overgangsstønad er imidlertid forholdsvis korte stønadstider og få langtidsmottakere, sammenlignet med alle personer som mottar sosialhjelp.

Selv om yngre personer oftere er inne i sosialhjelpssystemet enn eldre personer, mottar de forholdsvis få eldre personene sosialhjelp i lengre tid enn de yngre personene. Blant langtidsmottakere som er 60 år og over er gjennomsnittlig stønadstid på 48 måneder i perioden 1998-2004, mens gjennomsnittlig stønadstid er på 35 måneder for langtidsmottakere i alderen 25-39 år. Langtidsmottakere under 25 år har enda kortere stønadstid, men en del av disse er for unge til å kunne motta stønad i hele perioden 1998-2004, siden aldersgrensen for å søke sosialhjelp er 18 år. Sosialhjelp er ikke så vanlig blant pensjonister, spesielt ikke blant alderspensjonister. Men blant de eldre personene som mottar sosialhjelp over lengre tid, er det noen

Tabell 3. Gjennomsnittlig stønadstid pr. person i perioden 1998-2004 for personer som mottar sosialhjelp i 2004 i grupper for kjønn og alder. Måneder

	Langtids- mottakere	Stønads- populasjonen
Alle	35	22
Kjønn		
Menn	36	23
Kvinner	34	20
Alder		
18-24 år	24	13
25-39 år	35	23
40-59 år	39	25
60 år og over	48	30

Kilde: Statistisk sentralbyrå, FD-Trygd.

uføre- og alderspensjonister med små pensjoner. Som vist nedenfor, utgjør imidlertid eldre førstegenerasjonsinnvandrere uten alderspensjon en stor del av denne gruppen.

Førstegenerasjonsinnvandrere

I 2004 mottok 32 100 førstegenerasjonsinnvandrere, eller 12 prosent av alle førstegenerasjonsinnvandrere over 17 år sosialhjelp. Andelen er om lag tre ganger så stor som generelt i befolkningen. Langtidsmottak er også langt mer vanlig blant førstegenerasjonsinnvandrere. Av de 32 100 førstegenerasjonsinnvandrerne med sosialhjelp var 21 900 personer, eller 68 prosent, langtidsmottakere, se tabell 4, mot 52 prosent for alle sosialhjelpsmottakere. På grunn av den relativt store andelen langtidsmottakere, er stønadstiden lengre for førstegenerasjonsinnvandrere med sosialhjelp enn for alle sosialhjelpsmottakere, henholdsvis 26 måneder, se tabell 5, og 22 måneder. Men førstegenerasjonsinnvandrere som er langtidsmottakere har like lang gjennomsnittlig stønadstid som andre langtidsmottakere, 35 måneder. Denne høye forekomsten av sosialhjelp blant førstegenerasjonsinnvandrere skyldes flere forhold, blant annet at arbeidsløsheten er forholdsvis høy for denne gruppen og at en del førstegenerasjonsinnvandrere har for kort botid i Norge til å ha krav på trygdeytelser (Dahl 2004). Dette gjelder for flere typer trygdeytelser, men vi viser spesielt til gjennomgangen nedenfor vedrørende alderspensjon.

Blant førstegenerasjonsinnvandrerne er det flere menn enn kvinner som mottar sosialhjelp, og menn er overrepresentert blant førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp. Dette gjelder både for langtidsmottakere og for alle førstegenerasjonsinnvandrere med sosialhjelp, se tabell 4. Gjennomsnittlig stønadstid i perioden 1998-2004 er imidlertid ikke nevneverdig forskjellig for førstegenerasjonsinnvandrede menn og kvinner, se tabell 5.

Sammenlignet med alle sosialhjelpsmottakere, er det blant førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp forholdsvis færre yngre personer og flere eldre

Tabell 4. Førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp i 2004 etter kjønn, alder og landbakgrunn. Førstegenerasjonsinnvandrere 18 år og over. Prosent

	Langtidsmottakere	Alle førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp i 2004	Førstegenerasjonsinnvandrere 18 år og over
Alle personer	21 873	32 086	266 822
Kjønn			
Menn	63	61	48
Kvinner	37	39	52
Alder			
18-24 år	14	18	12
25-39 år	40	41	40
40-59 år	33	31	35
60 år og over	13	10	12
Gjennomsnittlig alder. År	41	38	41
Vestlige land	4	7	33
Ikke-vestlige land	96	93	67

Kilde: Statistisk sentralbyrå, FD-Trygd.

personer. Blant førstegenerasjonsinnvandrerne er det heller ingen sterk overrepresentasjon av yngre personer med sosialhjelp, og ingen underrepresentasjon av personer på 60 år og over, se tabell 4. Både for langtidsmottakerne og for alle førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp er også stønadstiden svært lang for de aller eldste, se tabell 5.

Denne utstrakte bruken av sosialhjelp blant eldre førstegenerasjonsinnvandrere kan ha flere årsaker, men en viktig forklaring finnes i at en del eldre personer med kort botid i Norge ikke har krav på alderspensjon. I 2000 gjelder dette 12 prosent alle førstegenerasjonsinnvandrere over 70 år (Dahl 2004), og en overveiende del av disse personene er fra ikke-vestlige land. For disse vil sosialhjelp være en viktig inntektskilde dersom eventuelle ytelser fra utlandet eller familieforsørgelse ikke dekker personenes materielle behov. I 2004 er det innført en lov om supplerende stønad til personer med kort botid i Norge (OT.prp.nr 14, 2004-2005), men effektene av denne loven har ikke influert på tallene som presenteres her. Senere analyser vil imidlertid kunne bringe på det rene hvor mye sosialhjelpsutbetalingene blir redusert for denne gruppen som en følge av denne stønaden.

Av alle førstegenerasjonsinnvandrere med sosialhjelp er 93 prosent fra ikke-vestlige land, og blant langtidsmottakere er andelen på 96 prosent. Førstegenerasjonsinnvandrere fra ikke-vestlige land er sterkt overrepresentert blant førstegenerasjonsmottakere som mottar sosialhjelp, se tabell 4, og opplysningene som er gitt ovenfor for førstegenerasjonsinnvandrere med sosialhjelp, vil derfor i stor grad gjelde for ikke-vestlige førstegenerasjonsinnvandrere.

Tabell 5. Gjennomsnittlig stønadstid pr. person i perioden 1998-2004 for førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp i 2004 i grupper for kjønn, alder og landbakgrunn. Måneder

	Langtidsmottakere	Alle førstegenerasjonsinnvandrere som mottar sosialhjelp i 2004
Alle	35	26
Kjønn		
Menn	35	27
Kvinner	35	25
Alder		
18-24 år	22	14
25-39 år	30	22
40-59 år	39	31
60 år og over	53	48
Vestlige land	33	18
Ikke-vestlige land	35	27

Kilde: Statistisk sentralbyrå, FD-Trygd.

Utdanningsnivå

I studier av befolkningens utdanningsnivå benyttes som oftest fire utdanningsnivåer - grunnskolenivå, videregående nivå, universitets- og høgskolenivå av lavere grad og universitets- og høgskolenivå av høyere grad. På grunnskolenivå inngår alle som har fullført en grunnskoleutdanning og på videregående nivå alle som har fullført en eller annen videregående utdanning uansett utdanningens lengde. Alle som har fullført en påbyggingsutdanning til videregående utdanning som ikke er høyere utdanning (for eksempel teknisk fagskole), inngår også på videregående nivå. Universitets- og høgskolenivå av lavere grad omfatter alle som har fullført en høyere utdanning som har en varighet på inntil fire år, og universitets- og høgskolenivå av høyere grad omfatter alle som har fullført en høyere utdanning som har en varighet på mer enn fire år. På det sistnevnte nivået inngår også de som har fullført en forskerutdanning.

Sosialhjelpsmottakerne er 18 år eller eldre. Vi vil derfor sammenlikne utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne med utdanningsnivået til hele befolkningen i samme aldersgruppe, og vi benytter utdanningsnivået per 1. oktober 2004 for alle gruppene. Et problem ved bruk av data om utdanningsnivå er andelen med uoppgitt utdanning. For hele befolkningen i aldersgruppa over 17 år var uoppgittandelen 3 prosent i 2004. De fleste som hadde uoppgitt utdanning, var førstegenerasjonsinnvandrere. Blant sosialhjelpsmottakerne var uoppgittandelen mye høyere; 16 prosent av langtidsmottakerne og 13 prosent av hele stønadspopulasjonen. I tabell 6 har vi holdt de med uoppgitt utdanning utenfor.

Vi vet ikke hvordan personene med uoppgitt utdanning skulle ha fordelt seg på de ulike utdanningsnivå-

Tabell 6. Stønadspopulasjonen, etter høyeste fullførte utdanningsnivå per 1. oktober 2004 og stønadsguppe. Prosent

Stønadsguppe	Antall personer	Grunnskole nivå	Videregående nivå	Høyere utdanning, lavere grad	Høyere utdanning, høyere grad
Prosent					
Langtidsmottakere	56 784	25,7	68,4	5,2	0,7
Hele stønadspopulasjonen	112 866	23,9	69,6	5,7	0,8
Befolkningen i alt – 18 år og over	3 418 831	18,1	57,2	19,2	5,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7. Langtidsmottakere, etter høyeste fullførte utdanningsnivå per 1. oktober 2004 og stønadstid. Prosent

Stønadstid	Antall personer	Grunnskole nivå	Videregående nivå	Høyere utdanning, lavere grad	Høyere utdanning, høyere grad
Prosent					
1-12 måneder	5 124	24,0	68,8	6,1	1,1
13-36 måneder	27 275	23,5	71,1	4,7	0,7
37-60 måneder	16 893	27,1	67,1	5,2	0,6
61-84 måneder	7 492	32,2	61,2	5,9	0,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

er. Som nevnt er dette i hovedsak førstegenerasjonsinnvandrere. Fordi andelene med uoppgitt utdanning er så høye blant sosialhjelpsmottakerne, er utdanningsnivåandelene noe usikre. I den følgende framstillingen vil vi likevel holde de med uoppgitt utdanning utenfor. Dette gjelder også de tallene hvor kjønn, alder og innvandringskategori inngår.

Utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne avviker mye fra utdanningsnivået til befolkningen totalt. I hele befolkningen hadde 18 prosent en utdanning på grunnskolenivå i 2004, 57 prosent en utdanning på videregående nivå, 19 prosent en høyere utdanning av lavere grad og 6 prosent en høyere utdanning av høyere grad. Tilsvarende prosentandeler for sosialhjelpsmottakerne var henholdsvis 26, 68, 5 og 1 for langtidsmottakere og 24, 70, 6 og 1 for hele stønadspopulasjonen.

Utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne var altså mye lavere enn i befolkningen totalt sett. Forskjellene var spesielt store når det gjaldt andelen som hadde høyere utdanning. Blant langtidsmottakerne var andelen som hadde en høyere utdanning av lavere grad bare en firedel av hva den var i hele befolkningen og andelen som hadde en høyere utdanning av høyere grad enda lavere. For hele stønadspopulasjonen var andelen med en høyere utdanning litt høyere.

Vi har også i dette kapittelet delt langtidsmottakerne i fire grupper; de som hadde mottatt stønad i henholdsvis 1-12 måneder, 13-36 måneder, 37-60 måneder og 61-84 måneder. Tabell 7 viser et litt varierende bilde. Det laveste utdanningsnivået hadde gruppa med lengst stønadstid og det høyeste utdanningsnivået gruppa med kortest stønadstid. Men det var ikke så store forskjeller mellom gruppene, og som vi ser hadde en litt høyere andel utdanning på universitets- og høgskolenivå i gruppa med lengst stønadstid enn i de

to gruppene med middels stønadstid. Forskjellene mellom gruppene gjaldt imidlertid mest fordelingene på grunnskolenivå og videregående nivå.

Årsaken til at utdanningsnivået generelt er lavere blant sosialhjelpsmottakerne enn i befolkningen totalt sett er nok at tilknytningen til arbeidsmarkedet varierer med utdanningsnivå. Jo lavere utdanningsnivå, jo lavere andel i inntektsgivende arbeid. Det samme gjelder utstøtingsmekanismer. En høyere andel av de med lavere utdanning enn av de med høyere utdanning blir av ulike årsaker utstøtt fra arbeidsmarkedet. Flere av de med lavere utdanning enn av de med høyere utdanning er derfor i kortere eller lengre perioder avhengig av offentlige støtteordninger som for eksempel sosialhjelp.

Kjønn og alder

Hvordan var utdanningsnivået til mannlige og kvinnelige sosialhjelpsmottakere i forskjellige aldersgrupper?

Forskjellen i utdanningsnivå mellom ulike aldersgrupper var større for kvinner enn for menn. Mens det i gruppa med langtidsmottakere var 29 prosent av mennene som hadde utdanning på grunnskolenivå i aldersgruppa 18-24 år og 36 prosent i aldersgruppa 60 år og over, var tilsvarende tall for kvinnene 24 prosent og 50 prosent, det vil si forskjeller på henholdsvis 7 og 26 prosentpoeng. Bortsett fra kvinnene i den eldste aldersgruppa var det både blant mannlige og kvinnelige sosialhjelpsmottakere et stort flertall i alle aldersgrupper som hadde utdanning på videregående nivå.

Som nevnt ovenfor har tilknytningen til arbeidslivet stor betydning for hvem som mottar sosialhjelp. Denne tilknytningen er aller svakest for kvinner over 60 år som bare har grunnskoleutdanning, og i denne gruppen er det derfor mange som er langtidsmottakere av sosialhjelp.

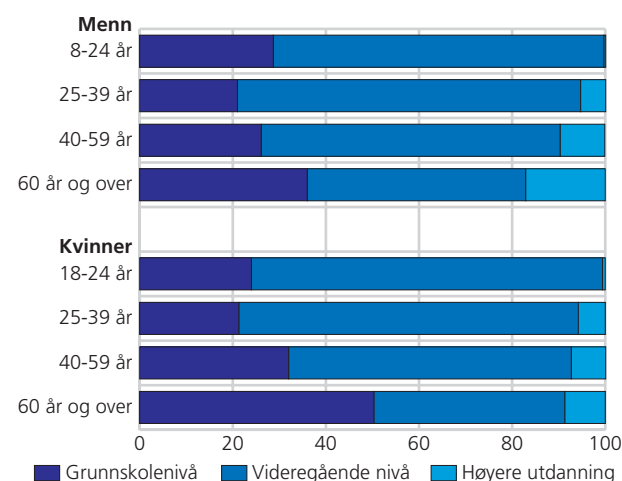
I den eldste aldersgruppa var det, spesielt blant mennene, en betydelig andel som hadde utdanning på universitets- og høgskolenivå. Over 17 prosent av mennene i gruppa med langtidsmottakere hadde en utdanning på dette nivået og 9 prosent av kvinnene. Blant langtidsmottakerne i denne aldersgruppa var det altså større variasjon i utdanningsnivå enn i yngre aldersgrupper der det store flertallet hadde utdanning på videregående nivå og forholdsvis få hadde utdanning på grunnskolenivå eller på universitets- og høgskolenivå. Det må understrekes at det var få personer i den eldste aldersgruppa sammenliknet med de andre aldersgruppene.

For hele stønadspopulasjonen var også forskjellen mellom aldersgruppene når det gjaldt andelen som hadde utdanning på grunnskolenivå spesielt stor blant kvinnene. Over 58 prosent av kvinnene i aldersgruppa 60 år og over hadde utdanning på grunnskolenivå, mens tilsvarende andel for mennene var 41 prosent. I de tre andre aldersgruppene var det fra 18 til 30 prosent som har en utdanning på grunnskolenivå, og forskjellene mellom menn og kvinner var mye mindre enn i den eldste aldersgruppa. Bortsett fra den eldste aldersgruppa hadde mellom 62 og 77 prosent en utdanning på videregående nivå. Blant mennene var det også i hele stønadspopulasjonen høyest andel med utdanning på universitets- og høgskolenivå i den eldste aldersgruppa, men andelen var ikke så høy som for langtidsmottakerne. Vi ser også et litt annet mønster for kvinnene enn for mennene. En høyere andel av kvinnene i de to midterste aldersgruppene hadde en utdanning på universitets- og høgskolenivå enn i den eldste aldersgruppa. Nesten en av ti kvinner i aldersgruppene 25-39 år og 40-59 år hadde en utdanning på universitets- og høgskolenivå. I den yngste av disse to aldersgruppene var det en større andel av kvinnene enn av mennene som hadde høyere utdanning.

En forklaring på at det i enkelte aldersgrupper både blant menn og kvinner tross alt er en forholdsvis høy andel som har høyere utdanning blant sosialhjelpsmottakerne kan være at det blant disse er mange førstegenerasjonsinnvandrere som uansett utdanningsnivå har problemer på det norske arbeidsmarkedet. Vi kommer tilbake til dette.

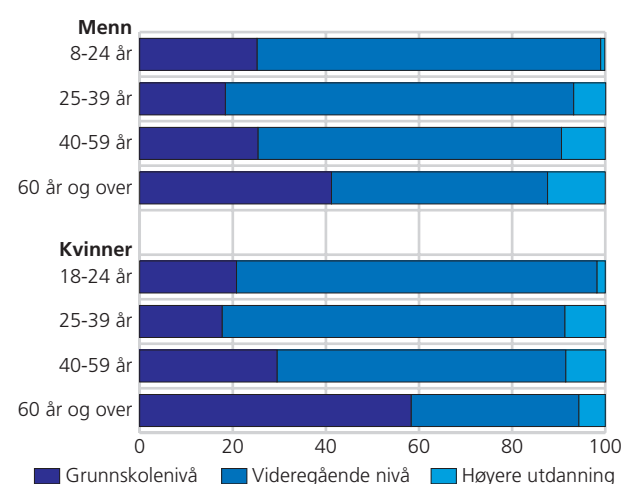
Hvordan var menn og kvinners utdanningsnivå i de ulike aldersgrupper i hele befolkningen sammenliknet med utdanningsnivået vi finner for sosialhjelpsmottakerne? Som vi tidligere har sett var utdanningsnivået til hele befolkningen mye høyere enn utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne. Men når vi ser på utdanningsnivået etter kjønn og alder, finner vi en del variasjoner. Studerer vi andelen med utdanning på universitets- og høgskolenivå, er det generelt slik at jo høyere alder jo mindre forskjeller. Det gjaldt både for menn og kvinner. Også andelen med utdanning på grunnskolenivå viser at forskjellen i utdanningsnivå

Figur 1. Langtidsmottakere, etter høyeste fullførte utdanningsnivå, kjønn og alder. 2004

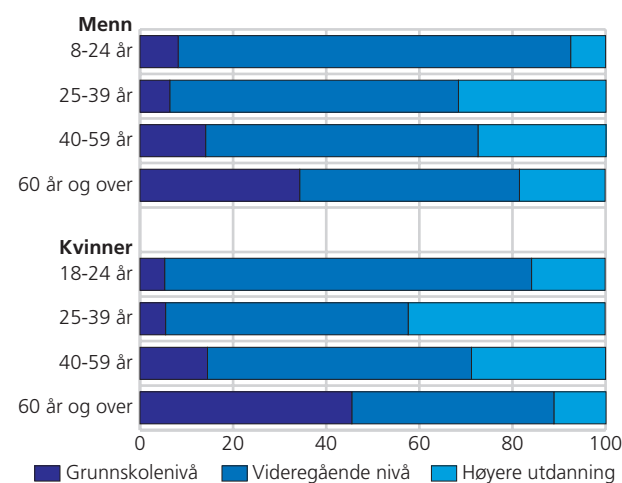
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2. Stønadspopulasjon, etter høyeste fullførte utdanningsnivå, kjønn og alder. 2004

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3. Befolkningen 18 år og over, etter høyeste fullførte utdanningsnivå, kjønn og alder. 2004

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

mellom sosialhjelpsmottakerne og hele befolkningen var størst i de yngste aldersgruppene både blant menn og kvinner. Blant kvinnene i den yngste aldersgruppa var det for eksempel bare vel 5 prosent som hadde en utdanning på grunnskolenivå i totalbefolkningen, mens tilsvarende andel for hele stønadspopulasjonen var 21 prosent.

At forskjellene i utdanningsnivå mellom sosialhjelpsmottakere og hele befolkningen er mindre i eldre aldersgrupper enn i yngre aldersgrupper kan blant annet skyldes at det er en del førstegenerasjonsinnvandrere i midlere og eldre aldersgrupper med høy utdanning fra sitt fødeland som aldri har hatt lønnet arbeid i Norge og derfor har vært avhengig av sosialhjelp.

Vi har ikke studert førstegenerasjonsinnvandrerne som får sosialhjelp etter alder, men vi har i det følgende skilt dem ut som egen kategori blant sosialhjelpsmottakerne.

Innvandringskategori

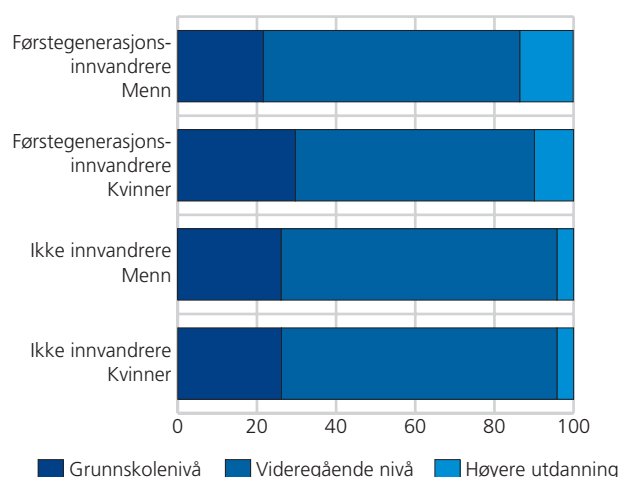
Det var relativt mange med innvandrerbakgrunn blant sosialhjelpsmottakerne. Av de vi har utdanningsopplysninger om, var 24 prosent av mennene og 17 prosent av kvinnene blant langtidsmottakerne førstegenerasjonsinnvandrere. Det samme gjaldt for 18 prosent av mennene og 13 prosent av kvinnene i hele stønadspopulasjonen. Generelt var utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne høyere blant førstegenerasjonsinnvandrerne enn blant de uten innvandrerbakgrunn. Dette gjaldt både for menn og for kvinner. Nesten 14 prosent av de mannlige førstegenerasjonsinnvandrerne og 10 prosent av de kvinnelige som var langtidsmottakere, hadde utdanning på universitets- og høgskolenivå. Tilsvarende andeler for de uten innvandrerbakgrunn var 4 prosent for både menn og kvinner.

Som tidligere nevnt viser vel dette først og fremst at arbeidsmarkedssituasjonen for førstegenerasjonsinnvandrere er vanskeligere enn for de som er født her i landet også for dem som har høyere utdanning.

Blant de kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrerne var det imidlertid en høyere andel som hadde utdanning på grunnskolenivå enn blant de uten innvandrerbakgrunn, mens det blant mennene var motsatt.

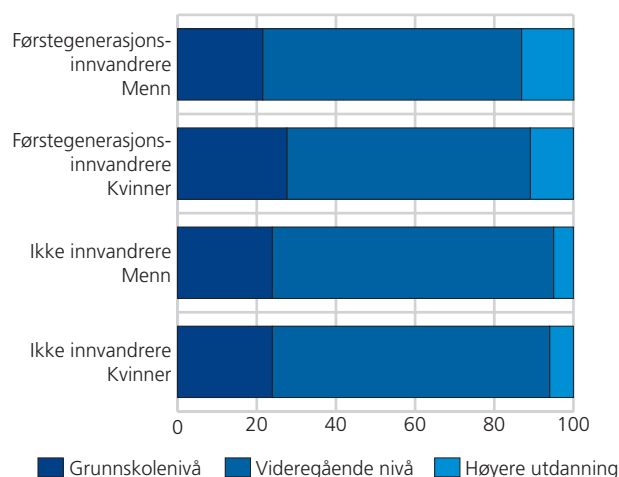
I hele stønadspopulasjonen var forskjellene også betydelige. Når det gjaldt hvor mange som hadde utdanning på universitets- og høgskolenivå, ser vi for mennene nesten tilsvarende andeler som for langtidsmottakere både for førstegenerasjonsinnvandrere og for de uten innvandrerbakgrunn. Blant kvinnene var det nesten dobbelt så stor andel blant førstegenerasjonsinnvandrerne som hadde utdanning på universitets- og høgskolenivå som blant de uten innvandrerbakgrunn; 11 prosent mot 6 prosent. I likhet med det vi fant for langtidsmottakerne, var det blant førstegenerasjonsinnvandrerne i hele stønadspopulasjonen en

Figur 4. Langtidsmottakere, etter høyeste fullførte utdanningsnivå, kjønn og innvandringskategori. 2004

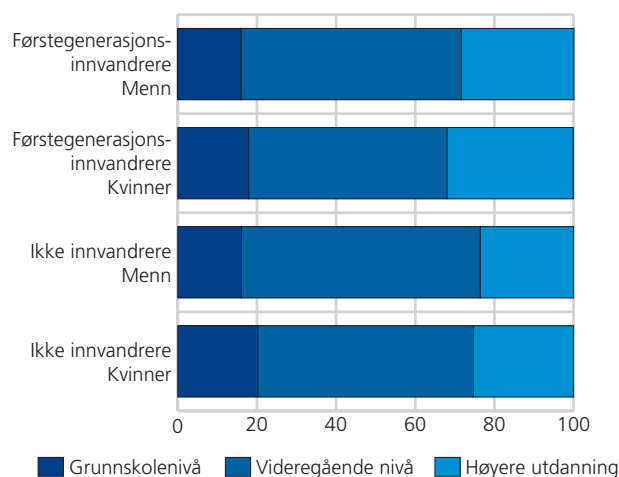
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 5. Stønadspopulasjonen, etter høyeste fullførte utdanningsnivå, kjønn og innvandringskategori. 2004

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6. Befolkningen 18 år og over, etter høyeste fullførte utdanningsnivå, kjønn og innvandringskategori. 2004

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

lavere andel av mennene som hadde utdanning på grunnskolenivå enn av de uten innvandrerbakgrunn. Forholdet var motsatt for kvinnene. Det var som for langtidsmottakerne en litt større variasjon i utdanningsnivå blant de kvinnelige førstegenerasjonsinnvandrerne enn blant de mannlige.

Som det går fram av figur 5 var utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne gjennomgående mye lavere både for de uten innvandrerbakgrunn og for førstegenerasjonsinnvandrerne enn for hele befolkningen i begge grupper. Forskjellene var imidlertid noe større for de uten innvandrerbakgrunn enn for førstegenerasjonsinnvandrerne. Dette betyr at sosialhjelpsmottakerne blant førstegenerasjonsinnvandrerne skilte seg litt mindre ut fra andre førstegenerasjonsinnvandrere når det gjaldt utdanningsnivå enn hva tilfelle var for de uten innvandrerbakgrunn.

Generelt synes det som om sannsynligheten for å motta sosialhjelp blir mindre redusert med økende utdanningsnivå for førstegenerasjonsinnvandrere enn for de uten innvandrerbakgrunn.

Sammenhengen mellom hvor mange som mottar sosialhjelp og ulike gruppers utdanningsnivå kan som sagt hovedsakelig forklares med hvilken betydning utdanning har for den enkeltes mulighetene til å få lønnet arbeid. Men det er her nødvendig med mer detaljerte studier av ulike faktorer betydning for å kunne si noe mer om viktige sammenhenger.

Inntekt blant langtidsmottakere av sosialhjelp¹

I det følgende ser vi på inntektene til de to gruppene av sosialhjelpsmottakere som tidligere er omtalt i artikkelen. De individuelle inntektene til disse stønadsmottakerne er som forventet lave. Tabell 8 viser at gjennomsnittlig inntekt etter skatt for alle sosialhjelpsmottakere (stønadspopulasjonen) var på 131 000 kroner i 2003. Langtidsmottakere hadde en gjennomsnittlig inntekt om lag på samme nivå som hele gruppen av sosialhjelpsmottakere. Til sammenlikning var gjennomsnittlig inntekt etter skatt for alle voksne personer 208 000 kroner i 2003, det vil si at en sosialhjelpsmottaker i gjennomsnitt hadde en inntekt som utgjør vel 60 prosent av dette.

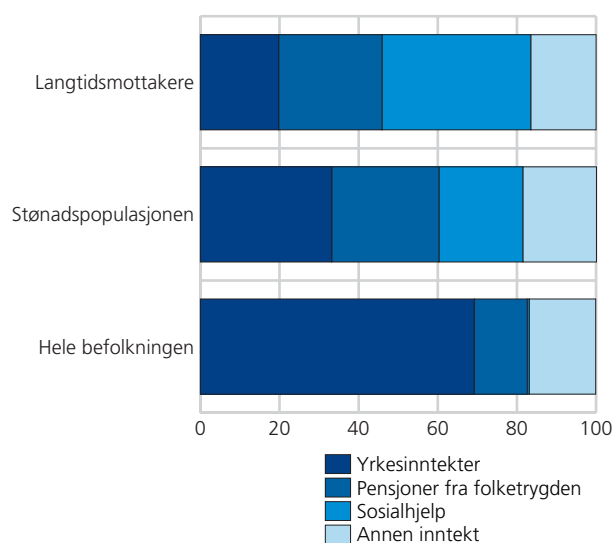
Det er relativt få langtidsmottakere av sosialhjelp som er sysselsatt (Dahl m.fl. 2006, s. 22). Dette kommer også klart fram i inntektsstatistikken. Tallene tyder på at de aller fleste langtidsmottakere av en eller annen grunn står utenfor arbeidslivet. Inntekt fra inntektsgivende arbeid utgjør bare en femdel av samlet inntekt for de som er langtidsmottakere av sosialhjelp (figur 7). Over halvparten av dem har ingen yrkesinntekt i

Tabell 8. Gjennomsnittlige inntekter for mottakere av sosialhjelp, etter stønadsomfang. Kroner. 2003

	Langtidsmottakere	Stønads- populasjonen	Befolkningen over 17 år
Yrkesinntekter	28 300	49 600	193 500
Av dette:			
Sykepenger	4 600	7 300	3 200
+ Kapitalinntekter	300	400	24 300
+ Overføringer	114 000	99 600	61 500
Skattepliktige overføringer	46 100	52 600	52 000
Av dette:			
Pensjoner fra folketrygden	37 200	40 500	37 500
Av dette:			
Rehabilitering og atføring	19 200	18 800	4 400
Overgangsstønad	3 100	3 900	600
Uførepensjon	14 600	16 300	10 700
Tjenestepensjon mm.	800	1 200	10 400
Arbeidsledighetstrygd	5 900	8 100	3 100
Mottatte bidrag mm.	2 200	2 800	1 000
Skattefrie overføringer	67 900	47 000	9 500
Av dette:			
Barnetrygd	5 000	5 900	4 100
Bostøtte	5 400	4 000	600
Sosialhjelp	53 600	31 700	1 400
= Samlet inntekt	142 700	149 600	279 200
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	12 400	18 600	68 800
= Inntekt etter skatt	130 300	131 000	210 400
Antall personer	67 230	127 140	3 495 131

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Inntektsstatistikk for personer og familier.
Retter 26. juni 2006.

Figur 7. Andeler av samlet inntekt

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

¹ Tallene i dette avsnittet er hentet fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for personer fra 2003. Det er satt som betingelse at alle personer skal være bosatt ved utgangen av 2003 og at det skal finnes inntektsopplysninger om de for samme år. Dette resulterte i at 2 157 personer ble ekskludert.

det hele tatt. Yrkesinntekten ser altså ut til å minske i betydning med økende stønadstid.

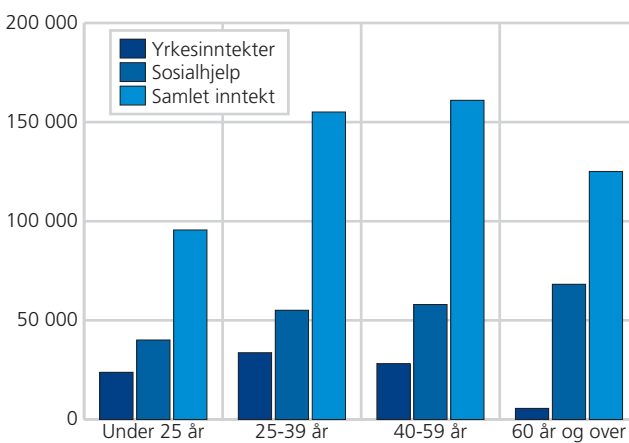
Personer på rehabiliterings- og attføringspenger er overrepresentert blant langtidsmottakere av sosialhjelp. En av fem langtidsmottakere mottar rehabiliterings- og attføringspenger, en klart større andel enn i hele befolkningen. Et lignende mønster finner vi for både arbeidsledighetstrygd, sykepenger og uførepensjon. Disse stønadene mottas i større grad av sosialhjelpsmottakere enn i befolkningen generelt. Det er i tillegg forskjeller i inntektssammensetningen mellom langtidsmottakerne og stønadspopulasjonen generelt. Vi har allerede pekt på at yrkesinntektene er klart lavere blant langtidsmottakerne enn i stønadspopulasjonen. Det samme ser ut til å være tilfelle for typiske yrkesrelaterte stønader som for eksempel sykepenger og dagpenger ved arbeidsledighet. Dette kan dermed tyde på at det foregår en gradvis svekkelse av arbeidsmarkedstilknytningen blant sosialhjelpsmottakere som går lenge på stønad, som over tid reduserer innslaget av yrkesrelaterte inntekter. Samtidig øker innslaget av typiske "sosiale" ytelser, først og fremst mottatt sosialhjelp, som er klart høyere blant langtidsmottakerne enn i stønadspopulasjonen, men også i noen grad bostøtte. For alle langtidsmottakere utgjør for eksempel sosialhjelp nær 40 prosent av den samlede inntekten og 45 prosent har sosialhjelp som viktigste inntektskilde. For å få bedre kunnskap om hvilke faktorer som påvirker sannsynligheten for å bli langtidsmottaker av sosialhjelp, for eksempel konsekvenser av begivenheter som arbeidsledighet, sykdom eller samlivsbrudd, er det likevel nødvendig med mer dynamiske analyser basert på paneldata.

Mange enslige forsørgere med overgangsstønad mottar sosialhjelp (Lyngstad og Epland 2003). Henholdsvis 4 og 6 prosent blant langtidsmottakere og i stønadspopulasjonen mottar overgangsstønad. Tallene i tabell 8 kan imidlertid tyde på at en del mødre og eneforsørgere mottar sosialhjelp i en avgrenset periode før de kommer seg i arbeid eller tar videre utdanning. Det ser i alle fall ut til at mottatt beløp for flere av de stønadene som knyttes til forsørgelse av barn (barnetrygd, overgangsstønad, underholdsbidrag) er lavere blant langtidsmottakere av sosialhjelp enn i hele stønadspopulasjonen. Tidligere studier har vist at for enslige forsørgere øker yrkestilknytningen og dermed også (yrkes)inntekten betraktelig de første årene etter at overgangsstønnen opphører (Dahl 2003).

Alder og kjønn

Mannlige langtidsmottakere har en noe sterkere yrkestilknytning og en høyere gjennomsnittlig yrkesinntekt enn kvinner. Likevel har kvinner i denne mottakergruppen høyest samlet inntekt. Dette skyldes blant annet overføringer som barnetrygd, underholdsbidrag og overgangsstønad, samt at kvinner er overrepresentert når det gjelder mottak av alderspensjon, uførepensjon og bostøtte.

Figur 8. Sosialhjelp, yrkesinntekt og samlet inntekt for langtidsmottakere, etter alder. Gjennomsnitt kroner. 2003

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

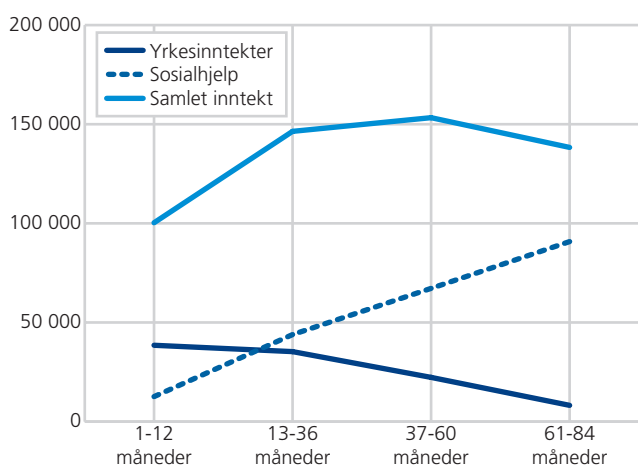
Den samlede inntekten er lavere for langtidsmottakere under 25 år enn for alle andre aldersgrupper (se figur 8). Yrkesinntekten er relativt lav og aldersgruppen mottar minst i offentlige overføringer, deriblant sosialhjelp. Vi kan for øvrig anta at det er en relativt stor andel som bor sammen med sine foreldre og derfor inngår i en husholdning med flere inntekter. Alle som er over 17 år har uansett rett på sosialhjelp på individuelt grunnlag.

Samlet inntekt for aldersgruppen 25 til 39 år er relativt høy, sammenlignet med andre langtidsmottakere. Inntektssammensetningen bærer preg av at de har tettere tilknytning til arbeidslivet enn andre aldersgrupper, ved at yrkesinntekten er relativt høy og ved at mange er mottakere av arbeidsledighetstrygd og sykepenger. Aldersgruppen 40 til 59 år utgjør også en stor andel av sosialhjelpsmottakerne. De er i denne aldersgruppen vi finner de med høyest samlet inntekt blant langtidsmottakere.

Blant sosialhjelpsmottakere over 60 år er det naturlig nok mange alders- og uførepensjonister. De er i slutten av eller over yrkesaktiv alder og den gjennomsnittlige yrkesinntekten er lav. Eldre kvinnelige langtidsmottakere skiller seg ut med langt lavere inntekt enn menn på samme alder. For øvrig, bør det tas i betraktning at mange eldre kvinner kan dele husholdning med en ektemann som kan ha høyere inntekt.

Innvandrerbefolkningen

Vi har tidligere omtalt at innvandrere er sterkt overrepresentert blant langtidsmottakere av sosialhjelp. Årsakene til dette kan være flere, men først og fremst det at de har en langt svakere yrkestilknytning enn den øvrige befolkningen i yrkesaktiv alder (Statistisk sentralbyrå 2006). For de som ikke er yrkesaktive og som i tillegg ikke har opparbeidet seg trygderettigheter, vil ofte økonomisk sosialhjelp bli viktigste kilde til livsopphold (St meld 50, 1998-1999: 155). Inntekts-

Figur 9. Sosialhjelp, yrkesinntekt og samlet inntekt etter stønadstid. Gjennomsnitt kroner. 2003

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

statistikk viser at sosialhjelpens inntektsmessige betydning minsker betraktelig med økende botid i landet, men for en del innvandrere fortsetter sosialhjelp å være en viktig inntektskilde selv etter flere års botid (Statistisk sentralbyrå 2004). Ikke-vestlige langtidsmottakere mottar en del mindre i pensjoner fra folketrygden enn andre langtidsmottakere (Dahl m.fl. 2006, s.36). Dette kan dels skyldes at innvandrerbefolkningen er yngre enn befolkningen ellers. I tillegg vil flere eldre innvandrere ikke ha rukket å opparbeide seg trygderettigheter. Dette kan gjøre de mer avhengige av sosialhjelp i stedet for ulike trygdeytelser.

Inntektssammensetning etter lengde på stønadstid

Figur 9 viser inntektssammensetningen for stønadsmottakere som var registrert som sosialhjelpsmottakere i 2004 og hadde minst én stønadperiode på minst 6 måneder fra 1998 til 2004. Videre er de inndelt i fire grupper etter hvor mange måneder de totalt har mottatt sosialhjelp. Som figuren viser stiger samlet inntekt med stønadstidens varighet, og når en topp for gruppen som har vært mottakere av sosialhjelp i 37 til 60 måneder. Deretter faller inntektsnivået noe for de som har mottatt sosialhjelp lengst. Yrkesinntekten, derimot, minsker i betydning med økt stønadstid. For mottakere som har mottatt sosialhjelp lengst (over 61 måneder) er yrkesinntekten svært lav. Sosialhjelp øker med lengden på stønadstiden og kompenserer for fallet i yrkesinntekt. For de som har vært stønadsmottakere i under ett år utgjør sosialhjelp 13 prosent av samlet inntekt, mens for de som har vært mottakere lengst representerer sosialhjelp hele 66 prosent.

Husholdningsinntekter²

Mange sosialhjelpsmottakere er medlemmer av en større husholdning. Dette innebærer at sosialhjelpsmottakeren kan dele utgifter med andre i husholdningen som mottar inntekt, samtidig som det også kan bety at vedkommende har forsøringsansvar overfor andre i husholdningen, for eksempel barn. For å få et mer helhetlig bilde av de økonomiske ressursene til langtidsmottakere av sosialhjelp er det nyttig å se på husholdningsinntektene. Det er klare økonomiske fordeler ved å være flere i en husholdning. Da vil det ofte være flere inntektstakere, noe som medfører at flere kan dele på boliggifter og andre husholdningsutgifter. Store husholdninger har med andre ord stor-driftsfordeler som aleneboende ikke har. Aleneboende utgjør nær 60 prosent av alle husholdninger med en langtidsmottaker av sosialhjelp, mens vel 10 prosent er enslige forsørgere. Disse to husholdningstypene er dermed overrepresenterte blant langtidsmottakere av sosialhjelp. Alle husholdninger med en langtidsmottaker av sosialhjelp, uansett husholdningstype, har et inntektsnivå på under 70 prosent av nivået til gjennomsnittshusholdningen, mens enslige langtidsmottakere på sin side bare har en inntekt tilsvarende halvparten av gjennomsnittsinntekten.³

Oppsummering

I 2004 mottok 129 300 personer, eller 3-4 prosent av alle bosatte personer over 17 år økonomisk sosialhjelp. Av disse utgjør langtidsmottakerne 52 prosent, eller 67 800 personer. Langtidsmottakere er ganske massivt inne i sosialhjelpsordningen. De har en gjennomsnittlig stønadstid på nesten tre år i syvårsperioden 1998-2004, mens gjennomsnittlig stønadstid er på knappe to år for alle personer som mottok sosialhjelp i 2004. Unge personer er overrepresentert både blant langtidsmottakerne og blant alle sosialhjelpsmottakere, og dette har blant annet sammenheng med at mange unge ikke har samme inntektssikring ved for eksempel sykdom og arbeidsløshet som eldre. De forholdsvis få eldre personene som mottar sosialhjelp synes imidlertid å ha behov for sosialhjelp over lengre tid enn de yngre personene.

I 2004 mottok 12 prosent av alle førstegenerasjonsinnvandrere over 17 år sosialhjelp. Andelen er om lag tre ganger så stor som generelt i befolkningen. To av tre førstegenerasjonsinnvandrere med sosialhjelp er langtidsmottakere, men førstegenerasjonsinnvandrere som er langtidsmottakere har ikke lengre stønadstid enn andre langtidsmottakere. Førstegenerasjonsinnvandrere fra ikke-vestlige land er sterkt overrepresentert blant alle førstegenerasjonsinnvandrere med sosialhjelp. Denne høye forekomsten av sosialhjelp blant

² I dette avsnittet er det brukt tall fra Inntekts og formuesstatistikken for husholdninger 2003, Statistisk sentralbyrå.

³ Vi refererer her til inntekt etter skatt per forbruksenhet. Det er benyttet en skala anbefalt av EU som tilordner første voksne husholdningsmedlem en vekt lik 1, neste voksne vekt lik 0,5 og barn vekt lik 0,3. For en nærmere omtale av ekvivalensskalaer viser vi ellers til kapittel 2.3 i Statistisk sentralbyrå (2006).

førstegenerasjonsinnvandrere skyldes flere forhold, blant annet at arbeidsløsheten er forholdsvis høy for denne gruppen og at en del førstegenerasjonsinnvandrere har for kort botid i Norge til å ha krav på trygdeytelser.

Utdanningsnivået til sosialhjelpsmottakerne var i 2004 mye lavere enn hele befolkningens utdanningsnivå. Blant langtidsmottakerne av sosialhjelp var utdanningsnivået lavest i gruppa med lengst stønadstid og høyest i gruppa med kortest stønadstid, men forskjellene var ikke så store. Forskjellene i utdanningsnivå mellom sosialhjelpsmottakerne og hele befolkningen ble mindre med økende alder. Dette gjaldt både for menn og kvinner. Det var litt mindre forskjeller i utdanningsnivå mellom førstegenerasjonsinnvandrere som var sosialhjelpsmottakere og alle førstegenerasjonsinnvandrere enn det var mellom de uten innvandrerbakgrunn som var sosialhjelpsmottakere og alle uten innvandrerbakgrunn.

Det generelle bildet er at situasjonen på arbeidsmarkedet er vanskeligst for de med lav utdanning, og det er en grunn til at det også er forholdsvis flere av de med lav utdanning enn av de med høy utdanning som er mottakere av sosialhjelp.

Som forventet, har sosialhjelpsmottakere generelt, og langtidsmottakere spesielt, lavere individuelle inntekter og husholdningsinntekter enn resten av befolkningen. Det er videre klare forskjeller i inntektssammenheng mellom de som er registrert som sosialhjelpsmottaker på ett bestemt tidspunkt (stønadspopulasjonen) og de som er langtidsmottakere av sosialhjelp. Langtidsmottakere har en klart dårligere tilknytning til arbeidsmarkedet enn andre sosialhjelpsmottakere, noe som fører til at yrkesinntektene generelt er lave og de faller i tillegg med lengden på stønadperioden. Dette inntektsfallet blir i noen grad kompensert ved at sosialhjelpen øker. Sosialhjelp utgjør nesten 40 prosent av samlet inntekt for alle langtidsmottakere, og øker i relativ betydning etter hvert som stønadstiden øker, mens yrkesinntektene altså går ned.

Referanser

Dahl, G. (2003): Enslige forsørgere med overgangsstønad: Økonomisk situasjon etter avsluttet stønad, Notater 2003/84, Statistisk sentralbyrå.

Dahl, G. (2004): Trygd blant innvandrere 1992-2000, Notater 2004/62, Statistisk sentralbyrå.

Dahl, G., A.W. Enes, T. Jørgensen og C. Trewin (2006): *Langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp*, Rapporter 2006/13, Statistisk sentralbyrå.

Fløtten, T., E. Dahl og A. Grønningsæter (2001): *Fattigdom i Norge; Hvordan arter den seg, hvor lenge varer den og hva gjør vi med den?* Fafo-notat 2001:16.

Lyngstad J. og J. Epland (2003): *Barn av enslige forsørgere i lavinntektshusholdninger. En analyse basert på registerdata*, Rapporter 2003/12, Statistisk sentralbyrå

Osmunddalen, Å (1999): Kommunal variasjon i sosialhjelpsnivå, inntektsnivå blant sosialhjelpsmottakere og langtidsbruk av sosialhjelp, Notater 1999/34, Statistisk sentralbyrå.

Ot.prp.nr. 14 (2004-2005): *Om lov om supplerande stønad til personer med kort butid i Noreg*.

Rikstrygdeverket (2005): *Trygdestatistisk årbok*.

Statistisk sentralbyrå (2004): *Innvandring og innvand-rere 2004*, Statistiske analyser 66.

Statistisk sentralbyrå (2005): «Stabil del av befolkninga får sosialhjelp», (ssb.no/statistikkområder/03/04/30/statistikker).

Statistisk sentralbyrå (2006): *Økonomi og levekår for ulike grupper, 2005*, Rapporter 2006/3.

Stortingsmelding (1998-1999): *Utjamningsmeldinga: Om fordeling av inntekt og levekår i Noreg*, Sosial- og helsedepartementet.

St.prp.nr.1 (2005-2006) fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Energiindikatorer 1990-2004

Gir økt verdiskapning mer effektiv energibruk?

Ann Christin Bøeng og Dag Spilde

Effektivisering av energibruken anses som et viktig virkemiddel for å redusere klimautslipp og begrense bruken av knappe energiresurser. Denne artikkelen diskuterer hvorvidt energibruken i produksjon av varer og tjenester er blitt mer effektiv fra 1990 til 2004. I løpet av denne perioden steg verdiskapningen i produksjonen omtrent dobbelt så mye som energibruken. Dette innebærer en betydelig nedgang i energibruk per produserte enhet. Internasjonal statistikk viser en lignende utvikling i andre OECD land. Denne reduksjonen i energiintensiteten trenger ikke nødvendigvis skyldes energieffektivisering i form av energisparing, siden energiintensiteten også bl.a. avhenger av næringsstrukturen i landet. Slike strukturendringer er en viktig forklaringsfaktor bak den observerte reduksjonen i energiintensiteten, sammen med markedsforhold, produktivitetsvekst og teknisk framgang.

Innledning

Vekst i energiforbruket er nært knyttet opp mot økonomisk vekst og utvikling i befolkning og transportmengde. Når vi produserer mer, bygger nye bygninger og transporterer mer varer og passasjerer, vil energi-behovet øke. Derfor er det derfor nyttig å studere veksten i energiforbruket i sammenheng med informasjon om utviklingen i slike faktorer. Dette illustrerer om energibruken går opp eller ned i forhold til aktiviteten og dermed om energibruken er blitt mer effektiv. Med effektivisering av energibruken mener vi her en nedgang i energibruken sett i forhold til utbyttet vi får tilbake. «Utbyttet» kan måles på ulike måter, som f.eks. produsert mengde, verdiskapning og mengden gods- og persontransport. I denne artikkelen ser vi hovedsakelig på utviklingen i energibruk i forhold til bruttoproduktet, som kan sies å være et mål på den økonomiske veksten i de enkelte næringene. Som vi vil vise i artikkelen er det mange faktorer som påvirker denne utviklingen. Vi kan ikke si at sterkere vekst i økonomien enn i energibruken betyr at vi er blitt flinkere til å spare energi.

Fra 1990 til 2004 steg energibruken i norsk økonomi med 30 prosent¹, mens bruttoproduktet² målt i faste 1995-priser, steg med 60 prosent³. Dette innebærer at energibruk per enhet av bruttoproduktet, dvs. energiintensiteten, ble redusert med 19 prosent i denne perioden. Det er flere årsaker til dette, men en av de viktigste grunnene er at sammensetningen av næringer har endret seg i favør av næringer med lav energiintensitet, samtidig som både tjenesteytende og energiproduserende næringer har hatt en betydelig nedgang i energiintensiteten i perioden. Til sammen utgjorde bruttoproduktet i disse to næringsgruppene 78 prosent av bruttoproduktet i norsk økonomi i 2004. Derfor har utviklingen her stor betydning for den samlede økonomien.

Artikkelen er bygget opp på følgende måte: Først diskuteres ulike typer indikatorer og bakgrunn for vårt valg av indikator. Deretter beskrives utviklingen for økonomien samlet og enkelt næringer, samt årsaker til hvorfor energiintensiteten endrer seg over tid. Til sist presenteres energiindikatorer for utvalgte OECD-land. Artikkelen er basert på rapporten «Energiindikatorer for norsk økonomi, 1990-2004» (kommer i serien Rapporter)⁴. Tallgrunnlaget er bruttoprodukt målt i faste 1995-priser fra Nasjonalregnskapet i Statistisk sentralbyrå, mens energitallene er hentet fra Statistisk sentralbyrås årlige energiregnskap. (For mer informasjon, se <http://www.ssb.no/emner/01/03/10/energi-regn/>)

Ann Christin Bøeng er statistikkrådgiver ved Seksjon for energi- og industristatistikk (abg@ssb.no)

Dag Spilde er prosjektleder ved Seksjon for energi- og industristatistikk (spi@ssb.no)

¹ Eksklusiv husholdninger, utenriks sjøfart og energi brukt som råstoff.

² Brutttoproduktet er summen av lønn, driftsresultat, kapitalslit og netto næringskatter mens det for offentlig forvaltning bestemmes som summen av lønn, kapitalslit og netto næringskatter. Produktinnsats er fratrukket, og det kan tolkes som verdiskapning i en næring. Brutttoproduktet er målt i faste 1995-priser. Vekstratene uttrykker dermed volumendring.

³ Eksklusive boligjenester og utenriks sjøfart. Når dette inkluderes blir veksten i bruttoproduktet 53 prosent.

⁴ Prosjektet er finansiert av Enova.

Ulike typer energiindikatorer og bakgrunn for valg av indikator

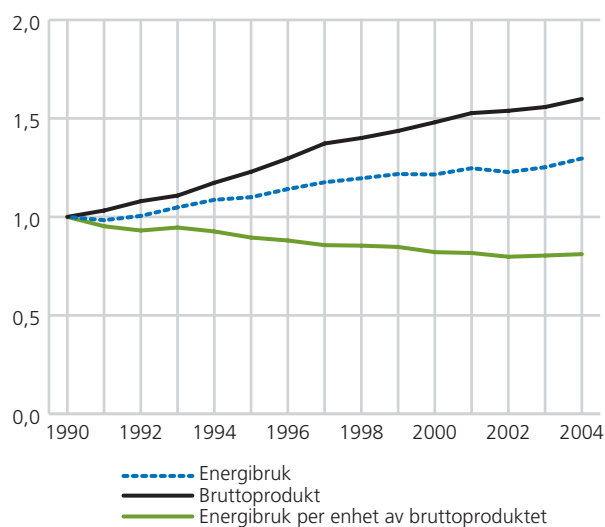
Energiindikatorer kan fremstilles på mange forskjellige måter og har dels ulike tolkninger. I et internasjonalt prosjekt om energieffektiviseringsindikatorer i EU (ODYSSE), er det utarbeidet ca. 200 ulike typer indikatorer, som viser ulike aspekter ved utviklingen i energibruk. Ved å se på flere typer indikatorer får man et mer komplett bilde av hvordan energibruken utvikler seg og om den faktisk blir mer effektiv. I rapporten som denne artikkelen er basert på vises også resultater fra kobling av energibruk i forhold til produksjonsverdi⁵, i tillegg til å se på energi per enhet av bruttoproduktet. Disse to indikatortypene viser samme trender i utviklingen, men nivået på den prosentvise veksten/nedgangen over tid blir forskjellig.

Bruttoprodukt for en næring og bruttonasjonalprodukt (BNP) er mål på verdiskapningen i henholdsvis en næring og i landet totalt. Utviklingen i dette over tid indikerer den økonomiske veksten. Den største forskjellen på BNP og bruttoprodukt i alt er merverdiavgift, som er inkludert i BNP, men ikke i bruttoproduktet. I internasjonalt arbeid med energiindikatorer kobles ofte energibruk til enten BNP eller bruttoprodukt fordi det er interessant å se utvikling i energibruk i forhold til den økonomiske veksten. Også i NAMEA (se Statistisk sentralbyrå (13. april 2005)), der formålet er å vurdere miljøkonsekvenser av økonomisk aktivitet, kobles utslippsdata til bruttoproduktet i ulike næringer. I forbindelse med innstillingen til Nasjonalbudsjettet for 2006 ble det lagt fram et sett med bærekraftindikatorer for norsk økonomi. En av disse var utviklingen i totalt energibruk i forhold til BNP. Dette er noen av årsakene til at vi i denne artikkelen har valgt å se på utviklingen i energibruk i forhold til bruttoproduktet for de enkelte næringene, mens vi i de internasjonale sammenligningene viser utvikling i energibruk totalt for landet i forhold til BNP.

Det er viktig å være klar over at utviklingen i produktinnsatsen påvirker bruttoproduktet. I perioden 1990-2004 var det en kraftigere utvikling i produktinnsatsen enn i produksjonsverdien i mange næringer, og derfor steg produksjonsverdien mer enn bruttoproduktet. Dette gir en gunstigere utvikling i energiintensiteten for mange næringer når man ser på utvikling i energibruk i forhold til produksjonsverdien (Se Bøeng og Spilde 2006 for mer om dette.)

I industrien brukes en del energi som råstoff i industriprosessen, dvs. det går ikke til energiformål, men kan f.eks. være LPG brukt i produksjon av plastprodukter. Siden formålet med analysen er å vise om energibruken er blitt mer eller mindre effektiv, har vi trukket ut dette forbruket i en del beregninger. End-

Figur 1. Utvikling i totalt energiforbruk og bruttoprodukt i norsk økonomi¹. 1990-2004 (Indeks 1990=1)

¹ Energiforbruk er eksklusiv forbruk i husholdninger, utenriks sjøfart og forbruk som råstoff, mens boligjenester og utenriks sjøfart er ekskludert fra bruttoproduktet.

ringer i energibærere brukt som råstoff vil i fleste tilfeller skyldes endret produksjonsnivå, og kan neppe tolkes som et resultat av energisparing eller sløsing. Energi til råstoffformål er like fullt et reelt energibehov og alternativ anvendelse vil være bruk som brensel. Vi har derfor tatt dette forbruket med i enkelte oversikter der det er relevant. Vi har spesifisert om dette forbruket er med eller ikke i figurer og tabeller.

Utvikling i energibruk og verdiskapning

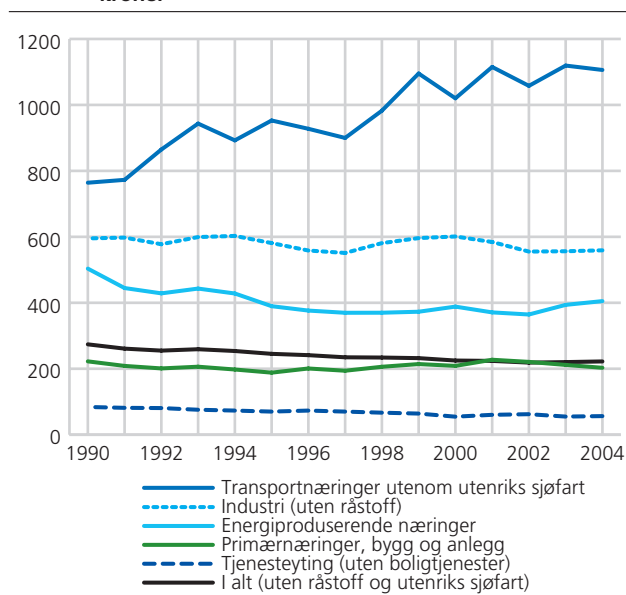
Figur 1 viser utviklingen i bruttoprodukt og energibruk, og disse størrelsene koblet sammen på indeksform. Fra 1990 til 2004 blir nedgangen i energiintensiteten 19 prosent når bruttoproduktet benyttes som mål på aktiviteten. Noen viktige årsaker til at energiintensiteten endres over tid er strukturelle endringer i sammensetningen av næringer med forskjellig energibehov og endret energiintensitet i de enkelte næringene. Det sistnevnte kan være et resultat av f.eks. forbedret produktivitet, enøk-tiltak eller teknisk fremgang. I de neste avsnittene skisserer vi hvordan disse faktorene har påvirket energiintensiteten i Norge. Vi begynner med å si litt om utviklingen i enkelt næringer.

Energiindikatorer og energibruk for enkelt næringer

Figur 2 og tabell 1 viser at det er store forskjeller i nivået på energiintensiteten i ulike næringer. Transport- og industrinæringer har den største energibruken i forhold til bruttoproduktet, mens tjenesteytende næringer er relativt lite energikrevende. Det er også store forskjeller i utviklingen i energiintensiteten i de ulike næringene over tid.

⁵ Produksjonsverdi er verdien av varer og tjenester fra innenlands produksjonsaktivitet. Ved å trekke produktinnsatsen fra dette fremkommer bruttoproduktet.

Figur 2. Utvikling i energibruk per enhet av bruttoproduktet for ulike næringsgrupper. 1990-2004. GWh/milliard kroner

Tabell 1. GWh energibruk per milliard av bruttoproduktet målt i faste 1995-kroner. 1990 og 2004

	1990	2004	Prosentvis endring
I alt uten råstoff ekskl. utenriks sjøfart	274	222	-19
Industri (uten råstoff)	595	559	-6
Tjenesteyting	84	56	-33
Energiproduiserende næringer	504	405	-20
Transport uten utenriks sjøfart	764	1106	45
Primærnæringer og bygg og anlegg	222	203	-9
I alt med råstoff ekskl. utenriks sjøfart	310	254	-18
Industri med råstoff	780	804	3
Utenriks sjøfart	2 930	3 291	12

Industri og bergverk

Industrien bruker energi i selve produksjonsprosessen, og har derfor en høyere energiintensitet enn f.eks. tjenesteytende næringer. Det er særlig kraftintensiv industri og treforedling som trekker opp nivået på den gjennomsnittlige energiintensiteten for industrien. I 2004 ble det brukt ca. 10 ganger mer energi per enhet av bruttoproduktet i industrien enn i tjenesteyting når forbruk som råstoff er utelatt, og 14 ganger mer hvis dette inkluderes. Industri og bergverk sto i 2004 for omtrent en tredjedel av energibruken i norsk økonomi, med et forbruk til brensel på 72 TWh. Tar vi med energivarer brukt som råstoff er andelen enda høyere. Industriens energibruk per enhet av bruttoproduktet i 1995-kroner ble redusert med 6 prosent fra 1990 til 2004 når råstoff ekskluderes (se tabell 1). Som eksempel kan nevnes at treforedling hadde en nedgang i

energiintensiteten (ekskl. råstoff) på 24 prosent i denne perioden. Hvis derimot råstoff inkluderes øker energiintensiteten for industrien samlet med 3 prosent i perioden. Dette skyldes at energi brukt som råstoff har steget prosentvis mer enn forbruk til brensel i industrien. For industrien er det en tendens til at utnytting av varme fra industriprosessen i form av damp og varmegjenvinning, utgjør en økende del av energibruken. Denne typen damp og varmegjenvinning samt innkjøpt damp er ikke med i vårt tallgrunnlag, men andre datakilder viser at dette utgjorde til sammen ca. 5 prosent av industriens energibruk i 2004.

Energiproduiserende næringer

Energiproduiserende næringer omfatter utvinning av olje og gass (inkludert rørtransport), raffinerier, produksjon og distribusjon av elektrisk kraft og fjernvarmeanlegg. Produsenter av kull er tatt med under bergverk i industrien. Utvinning av råolje og naturgass, inkl. rørtransport er de dominerende næringene og står for 92 prosent av bruttoproduktet i 1995-kroner og 81 prosent av energibruken for disse næringene. Det ble brukt totalt 72 TWh energi til brensel i de energiproduiserende næringene i 2004. Dette representerte en oppgang på 56 prosent siden 1990. I samme periode økte bruttoproduktet i 1995-kroner med 93 prosent, slik at vi fikk en nedgang i energibruk per enhet av bruttoproduktet på 20 prosent.

Transportnæringer

Transportnæringer utenom utenriks sjøfart omfatter biltransport (utenom private biler), lufttransport, innenriks sjøfart, jernbane og sporveier. I denne artikkelen følges prinsipper i energiregnskapet/nasjonalt regnskapet, hvor energi til transportformål er fordelt på sektoren som faktisk bruker det, mens kun yrkestransport kommer inn under transportnæringer. Transportnæringene er noen av de mest energikrevende næringene i Norge sett i forhold til verdiskapningen. Disse næringene hadde et energiforbruk på 29 TWh i 2004. Dette er en oppgang på hele 61 prosent siden 1990, og med dette kan de også sies å være den hovednæringen med størst vekst i energiforbruket i perioden. Transportnæringene er ulike de andre næringene i norsk økonomi ved at energibruk per enhet av bruttoproduktet i faste 1995-kroner øker kraftig. Fra 1990 til 2004 steg dette med 45 prosent. Drivstoff utgjør en betydelig del av produktinnsatsen i transportnæringer. En generelt større vekst i driftskostnader (herunder energi) enn i inntekter, samt sterk konkurranse og til tider dårlig kapasitetsutnyttelse i luftfart, er faktorer som kan ha bidratt til en svakere vekst i verdiskapningen enn i energibruken.⁶ Noe av

⁶ Institutt for energiteknikk har laget en indikator der de har dividert energibruk på en veid indeks av tonnkilometer og passasjerkilometer for alle transportnæringene samlet (Mure Odyssee 1995). Denne indikatoren viser en nedgang i energiintensiteten på 14 prosent fra 1990 til 2004 for transportnæringene samlet. Dette forklares med at bilene i gjennomsnitt bruker mindre drivstoff per kilometer i 2004 enn 14 år tidligere og siden biltransport er den største næringen blant transportnæringene bidrar dette til at den samlede energiintensiteten går ned.

økningen i energiintensiteten skyldes trolig også overgang fra å eie til å leie transportmidler. Dette gir isolert sett en reduksjon i bruttoproduktet fordi leiekostnader er en del av produktinnsatsen som trekkes ut. Hvis man ser på energibruk per enhet av produksjonsverdien, reduseres økningen i energiintensiteten i perioden til 23 prosent.

Tjenesteytende næringer

De tjenesteytende næringene, som omfatter både offentlig forvaltning og privat tjenesteyting, brukte 33,5 TWh energi i 2004. Med et bruttoprodukt på 593 milliarder (målt i faste 1995-kr. ekskl. boligjenester) samme året, er disse næringene de minst energikrevende næringene i norsk økonomi. I 2004 var energibruken per enhet av bruttoproduktet på 56 GWh, en nedgang på 33 prosent siden 1990. For tjenesteytende næringer går det meste av energien til elektrisk utstyr, lys, oppvarming og vannvarming, og i forhold til andre næringer påvirkes energibruken mindre av hva den enkelte ansatte produserer. Det kan derimot være en nærmere sammenheng mellom antall ansatte og energibruk. Flere arbeidere krever større lokaler og flere rom må varmes opp og utstyres med PC-er, lys osv. Dette gjelder spesielt for kontorbygg. Vi ser derfor også på utvikling i energibruk per sysselsatt årsverk, som en alternativ indikator for tjenesteyting. Energiintensiteten går da bare ned 5 prosent fra 1990 til 2004 (10 prosent fra 1990 til 2003, som var det året da strømprisene var på topp). Bedre isolasjon, stadig mindre energikrevende elektrisk utstyr, økt arbeidsproduktivitet og at små bedrifter erstattes av større enheter bidrar til å redusere energiintensiteten. En faktor som kan trekke i motsatt retning er at økt bruk av tekniske hjelpemidler har ført til at det i noen bransjer trengs færre ansatte enn før for å gjøre den samme jobben. Hvis bruken av elektrisk utstyr og/eller kontorareal per ansatt øker, kan også energibruken per ansatt stige i tjenesteyting. De fleste andre næringer har hatt en økning i energibruk per ansatt. Ikke på grunn av mer ineffektiv energibruk, men pga. automatisering av driften. For industri har f.eks. ener-

gibruk per ansatt steget, fordi overgang fra manuell til mer maskinell drift gjør at færre ansatte kan betjene flere energikrevende prosesser enn før.

Primærnæringer og bygg og anlegg

Primærnæringene omfatter fangst av fisk, fiskeoppdrett og landbruk (inkludert skogbruk). Mens fiskerinæringene brukte til sammen 5,9 TWh energi i 2004, brukte landbruksnæringene 3,7 TWh. Bygg og anlegg brukte til sammenligning 3 TWh energi dette året. Ifølge energiregnskapet har det vært en oppgang i energibruken for alle næringene. Når det gjelder fiskerinæringene har bruttoproduktet i 1995-kroner steget betydelig mer enn energibruken, slik at energiintensiteten har gått kraftig ned siden 1990. Dette har trolig sammenheng med sterk produktivitetsvekst i disse næringene (se tabell 3). Bygg og anlegg hadde derimot en viss økning i energibruken per enhet av bruttoproduktet. For landbruk er det brudd i tidsserien for energibruk i vårt tallgrunnlag, og det er derfor vanskelig å si noe om utviklingen. Ifølge budsjettmemnda for landbruket (laget av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning) har imidlertid energibruken innenfor landbruket gått ned, noe som virker rimelig med hensyn til den økonomiske utviklingen i denne næringen

Hvorfor endres energiintensiteten over tid?

Faktorer som har betydning for energiintensiteten er bl.a. endringer i næringsstrukturen, forbedret arbeidsproduktivitet, endringer i energipriser og temperatur. Hvordan dette kan innvirke på utviklingen i forholdet mellom energibruk og bruttoprodukt beskriver vi i de neste avsnittene.

Strukturelle endringer

Som vi har beskrevet foran, er det store forskjeller i energibruk per enhet av bruttoproduktet i ulike næringsgrupper, og vridninger i sammensetningen av ulike næringer i økonomien vil derfor påvirke energiintensiteten for økonomien totalt. Tabell 2 viser at

Tabell 2. Brutttoprodukt, årsverk og energiforbruk fordelt etter næringsgrupper. Prosent

	Brutttoprodukt ¹		Årsverk ²		Energiforbruk ³	
	1990	2004	1990	2004	1990	2004
I alt	100	100	100	100	100	100
Industri totalt	17	13	16	14	44	41
Av dette brensel					34	29
Av dette råstoff					10	13
Tjenesteyting	57	60	64	70	15	13
Energiproduserende næringer	15	18	2	2	25	29
Yrkestransport	4	3	4	4	9	11
Primærnæringer, bygg og anlegg	8	6	13	10	6	5
Utenriks sjøfart ⁴	(3)	(1)	(2)	(2)	(20)	(13)

¹ Ekskl. boligjenester

² Årsverk defineres som antall heltidssysselsatte personer pluss antall deltidssysselsatte omregnet til heltidssysselsatte.

³ Inkl. energi brukt som råstoff, eks utenriks sjøfart.

⁴ Utenriks sjøfart er ikke inkludert i prosentandelene ellers i tabellen. Andelen for utenriks sjøfart viser hvor mye dette utgjør av totalen hvis det inkluderes. Dette utgjør en størst andel av energiforbruket, og vil derfor først og fremst ha betydning for fordelingen av energibruk på næringer hvis det taes med.

tjenesteytende næringer i 2004 stod for 60 prosent av det totale bruttoproduktet i næringslivet, 70 prosent av antall årsverk, men bare 13 prosent av energiforbruket. Industrien stod for en langt mindre del av både bruttoprodukt og antall årsverk (henholdsvis 13 og 14 prosent), men over 40 prosent av energiforbruket når råstoff inkluderes. Vi ser også at andelen tjenesteyting utgjør av det totale bruttoproduktet har steget fra 1990 til 2004, mens industriens andel har gått betydelig ned. Denne utviklingen har pågått over lenger tid og har sammenheng med økt inntekt og utviklingen av et velferdssamfunn. Når vi blir rikere vil en stadig større del av etterspørselen rettes mot tjenester, og det vil også bygges ut flere velferdstilbud som helse og sosialtjenester og undervisning. Vi finner en lignende endring i næringsstrukturen i andre industriland, og det er også en av grunnene til at også energiintensiteten i andre land har gått ned, (se Skoglund 2005 for mer om dette). For Norge har både tilbakegangen av industrien og oppblomstringen av tjenesteytende næringer blitt forsterket av olje- og gassvirksomheten som kom i gang på 1970-tallet. (se Bjerkholt, Olsen og Strøm 1990). At tjenesteytende sektorer som har relativt lav energiintensitet får en stadig økende andel av bruttoproduktet, mens transportnæringer og industrien får mindre betydning, bidrar til å redusere energiintensiteten over tid for økonomien samlet.

Økt arbeidsproduktivitet og teknisk fremgang

Av tabell 3 ser vi at bruttoproduktet per årsverk har steget betydelig fra 1990 til 2003 for alle hovednæringer utenom utenriks sjøfart. Dette er et resultat av økt arbeidsproduktivitet⁷. Vi ser også at energinæringene skiller seg ut med en inntjening per årsverk som var 11 ganger så mye som gjennomsnittet i 2004, og at det også har steget mest i disse næringene. Vekst i arbeidsproduktiviteten skyldes dels at de ansatte utstyres med mer realkapital og produktinnsats, men også teknologisk utvikling, dvs. evnen til å utnytte en gitt mengde innsatsfaktorer. Sistnevnte skyldes økt kunnskap og innovasjoner. Slik faktorproduktiviteten måles, vil den imidlertid også påvirkes av konjunkturbevegelser, dvs. markedsforhold og kapasitetsutnyttelse. Dette skyldes at bedriftene ikke kan variere kapitalutstyr og arbeidskraft like raskt som svingninger i salg og produksjon (se Økonomisk utsyn, 1, 2006). Energiintensiteten over tid vil dermed også kunne påvirkes av markedsforhold og konjunktursvingninger.

Økt verdiskapning som følge av vekst i faktorproduktiviteten, vil føre til at bruttoprodukt stiger uten at energibruken eller annen produktinnsats stiger tilsvarende. Isolert sett fører dette til nedgang i energiintensiteten. En viktig årsak til økt arbeidsproduktivitet er imidlertid høyere vareinnsats per ansatt, inkl. energi. Hvis den økte produktiviteten primært skyldes økning i annen vareinnsats enn energi, vil man få en

Tabell 3. Bruttoprodukt i faste 1995-kroner per årsverk 1990 og 2004 og prosentvis endring. 1000 kroner per årsverk

	1990 1 000 kr/ årsverk	2004 1 000 kr/ årsverk	Endring 1990-2004 Prosent
I alt	355	516	45
Industri	382	492	29
Primærnæringer og bygg og anlegg	221	312	41
Energinæringer	2560	5635	120
Tjenesteyting	312	440	41
Transport eks. utenriks sjøfart	323	366	13
Utenriks sjøfart	428	295	-31

nedgang i energiintensiteten. Hvis produksjonsoppgangen forårsaker, eller skyldes mer energibruk per ansatt, vil utviklingen i energiintensiteten avhenge av om energi per produsert enhet går opp eller ned.

Andre faktorer som kan påvirke energiintensiteten er sammenslåinger, utnyttelse av stordriftfordeler og bedre kapasitetsutnyttelse. Fokus på lønnsomhet og bedre konkurranseevne har ført til en overgang fra små bedrifter til større og mer effektive enheter. Dette har vi sett en tendens til innen f.eks. varehandel og posttjenester. Dette vil også kunne gi redusert energibruk i forhold til verdiskapningen i form av stordriftsfordeler i energibruken.

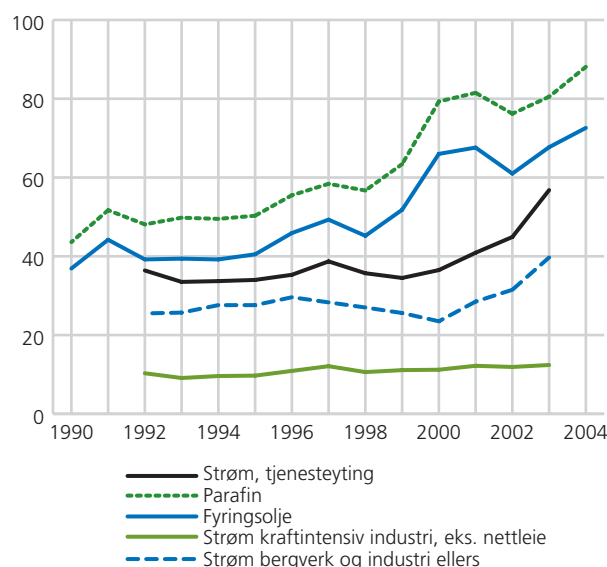
Endringer i energipriser

Sammensetning av energibruken påvirkes av prisforholdet mellom ulike energibærere. De historisk lave strømprisene i Norge og omfattende utbygging av vannkraft og distribusjonsnett for strøm, har ført til at vi i langt større grad enn andre land har basert oss på strømbasert oppvarming og det har også gitt grunnlag for utbyggingen av den kraftintensive industrien. Dette bidrar til at Norge har et svært høyt strømforbruk både per innbygger og per enhet av bruttoproduktet, sammenlignet med andre land. For tjenesteytende næringer er strømandelen av energibruken rundt 66-67 prosent, mens den for industrien er ca. 70 prosent (45-49 prosent når energi brukt som råstoff inkluderes). Høy strømandel vil isolert sett bidra til at energiintensiteten blir lavere sammenlignet med andre land som i større grad har basert seg på olje eller biobrensel. Strøm har 100 prosent virkningsgrad, mens olje ikke har mer enn 20 - 30 prosent virkningsgrad til transportformål og rundt 70-80 prosent virkningsgrad i industriprosesser og til oppvarmingsformål. Ved en virkningsgrad på ca. 65 prosent. Overgang fra oljeprodukter og / eller biomasse til elektrisitet gir isolert sett en lavere energiintensitet fordi man trenger mindre strøm enn olje/ved for å dekke samme behov. Dette gjelder når det måles i tilført mengde, slik det er gjort i tallgrunnlaget i denne artikkelen.

I perioden 1990-2004 har strømandelen av det totale energiforbruket stort sett ligget på samme nivå, men

⁷ Det to vanligste målene på dette er produksjon per timeverk og bruttoprodukt per timeverk.

**Figur 3. Priser på elektrisitet, parafin og fyringsolje¹.
Nyttiggjort energi². Løpende priser. Øre/kWh**

¹ Prisene på fyringsolje og parafin er listepriser. Store forbrukere får vanligvis rabatter i forhold til listepris.

² Det er benyttet en virkningsgrad på 0,75 for fyringsparafin i hele perioden mens det for fyringsolje er antatt en gradvis økning i virkningsgraden fra 0,7 i 1990 til 0,8 fra og med 2002. For elektrisitet er virkningsgraden 1.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norsk Petroleumsinstitutt.

med noen midlertidige variasjoner som følge av endringer i energiprisene noen år. Det har imidlertid vært en tendens til økt bruk av damp- og varmegjenvinning i industrien og gjenvinning av avgasser og damp fra gass turbinene på olje- og gassplattformene. Overgang til bruk av typen energi kan bidra til at vi kan få en nedgang i energiintensiteten for disse næringene, siden dette ikke inkluderes i tallgrunnlaget. Nedgang i energiintensiteten som følge av mer gjenbruk av gasser og varmegjenvinning kan man imidlertid tolke som energiøkonomisering i disse næringene.

Den kraftintensive industrien har tradisjonelt hatt langsiktige kraftkontrakter med lave priser, og har ikke vært utsatt for prissvingninger i samme grad som f.eks. tjenesteyting. Dette har vært en forutsetning for å kunne produsere lønnsomt. For en bedrift som bruker 1000 GWh elektrisitet i året, noe som ikke er uvanlig for enkelte kraftintensive bedrifter, vil en prisøkning på 1 øre/kWh koste 10 millioner kroner ekstra per år. Ordningen med myndighetsbestemte lave kraftpriser til industrien vil imidlertid gradvis trappes ned til 2011. Nedleggelse, eller utflagging av slike bedrifter, pga. økte strømpriser vil kunne bidra til å redusere energiintensiteten over tid, spesielt innen industri sektoren, men det vil også gi utslag for økonomien samlet. Generelt vil økte energipriser stimulere til enøk-tiltak, utvikling av mindre energikrevende apparater og maskiner, utbygging av alternative energiformer, satsing på varmegjenvinning og annen egen energiproduksjon i industrien.

Figur 3 viser utviklingen i prisene på elektrisitet, fyringsolje og fyringsparafin. I perioden 1992- 1998 var det ingen store endringer i forholdet mellom prisene på strøm og olje, og incentivene til å endre på sammensetningen av energiforbruket var dermed begrenset. Etter 1998 steg prisene på oljeprodukter, samtidig som strømprisen falt noe. Dette førte til at bruk av petroleumprodukter til oppvarming og prosessformål til en viss grad ble erstattet av elektrisitet. Vinteren 2002 / 2003 steg strømprisene kraftig for de fleste næringer noe som førte til stor nedgang i strømforbruket og økt bruk av andre energikilder. Sett i forhold til produksjonen gikk samlet energibruk mye ned i 2003, særlig for tjenesteyting, noe som tyder på at de økte prisene stimulerte til enøk-tiltak i denne perioden.

Videre har temperaturen betydning for energiforbruket, særlig i tjenesteytende næringer, siden en stor del av energiforbruket her går til oppvarmingsformål. Ifølge Meteorologisk institutt har gjennomsnittlig årstemperatur i perioden 1990 til 2004, med unntak av 1996, vært normal eller høyere enn klimanormalen for 1961-1990. Det var særlig varmt i 1990 og 2000, men høyt forbruk i næringer hvor energibruken ikke er særlig temperaturavhengig, førte til at den totale energibruken ikke var spesielt lav disse årene.

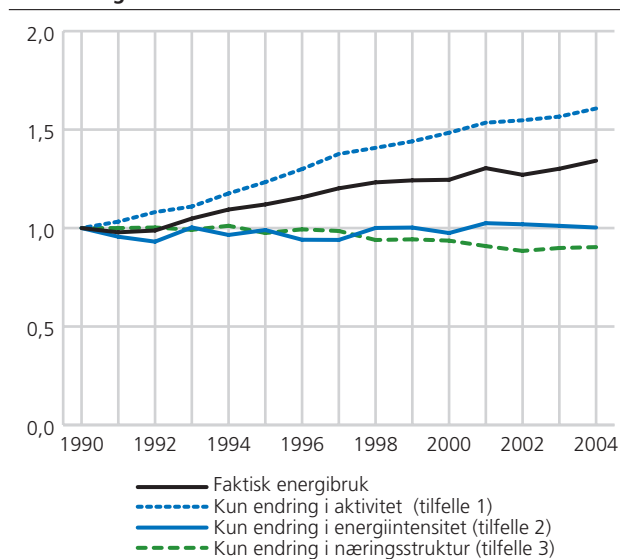
Dekomponering av utviklingen i energibruk

I dette avsnittet ser vi på hvordan utvikling i energibruk påvirkes av energiintensiteten, endringer i næringsstrukturen og det generelle aktivitetsnivået. De viktigste drivkreftene bak veksten i energibruken i økonomien, er nyetableringer, økt produksjon i eksisterende bedrifter og økt transportbehov. Endringer i næringsstrukturen og energiintensiteten i enkelt næringer har imidlertid betydning for størrelsen på veksten i energibruken. Vi fremstiller her hvor stor effekt hver av disse faktorene har for energibruken, ved en enkel metode for å dekomponere veksten i energibruken. Resultatene er illustrert i figur 4, som viser hvordan energibruken ville utviklet seg i følgende tre partielle tilfeller:

- 1) Kun aktiviteten endres mens energiintensitet og næringsstruktur er konstante på 1990-nivå.
- 2) Kun endring i energiintensitet, mens næringsstruktur og aktivitet er konstant
- 3) Kun næringsstrukturen endres, mens energiintensitet og aktivitet holdes konstant

I tilfelle 1, hvor kun aktiviteten endres mens energiintensitet og næringsstruktur er konstant på 1990-nivå, ville energibruken ha steget med 61 prosent fra 1990 til 2004. Dette er omtrent dobbelt så mye som den reelle økningen. I tilfelle 2, hvor kun energiintensiteten endres mens næringsstruktur og aktivitet er konstant, ville energibruken ha gått ned med ca. 0,5 prosent. Tilfelle 3, hvor kun næringsstrukturen endres mens energiintensitet og aktivitet holdes konstant, ville gitt en nedgang i energibruken på ca. 9 prosent.

Figur 4. Utvikling i energibruk 1990-2004¹. Faktisk utvikling og utvikling ved hhv. fast 1990-struktur, energiintensitet og aktivitet². Indeks 1990=1

¹ Ekskl. utenriks sjøfart, oljeraffinerier og boligjenester. Inkl. råstoff.

² Se rapport (Bøeng, A.C og D. Spilde 2006) for metode.

Disse resultatene viser at endringen i næringsstruktur har vært sterkt medvirkende til å dempe veksten i energibruken. Dette har primært skjedd ved at tjenesteytende næringer med lav energiintensitet har fått en større andel av bruttoproduktet over tid mens transportnæringenes og industriens andel har gått noe ned. Dette gjelder når energi brukt som råstoff er inkludert. Hvis råstoff ekskluderes, så ville endring kun i energiintensiteten (tilfelle 2) ført til en nedgang i energibruken på ca. 5 prosent, mens kun strukturelle endringer (tilfelle 3) ville gitt en nedgang på 6 prosent. Dette skyldes at veksten i energi brukt som råstoff har vært større enn energi brukt som brensel i industrien, og at energiintensiteten for industrien kun reduseres hvis energi brukt som råstoff ekskluderes.

Vi har gjort en tilsvarende dekomponering kun for industrien, se tabell 4. Av tabellen fremkommer det at nedgang i energiintensiteten i enkelt næringer er den viktigste årsaken til at energiintensiteten har falt for industrien samlet, når vi ser på forbruk utenom råstoff. Hvis råstoff derimot inkluderes ville den observerte endringen i energiintensiteten for enkelt næringer medført økt energibruk, ved konstant aktivitet og struktur. Dvs. endret energiintensitet bidrar da faktisk til å øke den samlede energibruken i industrien. Noe av dette skyldes at en svært råstoffkrevende bedrift kom i drift i 1997 og bidro til en betydelig økning i samlet energibruk i produksjon av kjemisk råvarer uten tilsvarende oppgang i bruttoproduktet.

En partiell endring kun i næringsstrukturen, alt annet konstant, ville ført til en liten oppgang i samlet energiforbruk for industrien i begge tilfellene i tabellen. Resultater fra en dekomponering vil imidlertid avhenge av hva man bruker som mål på næringsstrukturen

Tabell 4. Dekomponering av energibruk for industrien. Prosentvis endring i energibruk fra 1990 til 2004 ved ulike partielle tilfeller

	Endring 1990-2004 Råstoff ekskludert. Prosent	Endring 1990-2004 Råstoff inkludert. Prosent
Faktisk utvikling i energibruk	12,5	23,4
Kun endring i aktiviteten. Konstant energiintensitet og struktur	19,8	19,8
Kun endring i energiintensiteten. Konstant aktivitet og struktur	-4,8	5,4
Kun endring i næringsstrukturen. Konstant aktivitet og intensitet	1,8	0,3

og kan også påvirkes av brudd i tidsseriene. (se Bøeng og Spilde (2006) for en nærmere diskusjon). I figur 4 og tabell 4 er bruttoproduktet brukt som mål på dette siden det brukes som aktivitetsmål ellers i denne analysen.

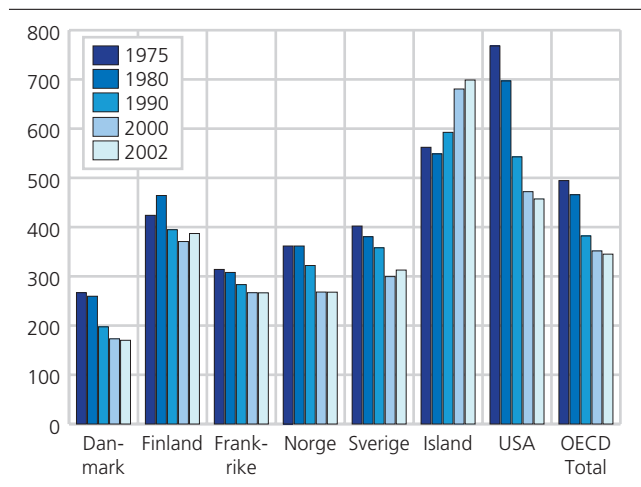
Internasjonale sammenligninger

Vi sammenligner her utvikling i energibruk per enhet av bruttonasjonalprodukt for ulike OECD-land, og ser også på en lenger tidsperiode. Endring i bruttonasjonalproduktet over tid er det vanligste målet på den økonomiske veksten i et land. Forskjellen på BNP og bruttoprodukt er at BNP er målt i kjøperpris, dvs. inkl. moms og andre produktskatter, mens bruttoprodukt er målt i basisverdi. BNP vil derfor bli høyere enn samlet bruttoprodukt. Energitalleene er her målt som «total primær energitilførsel», dvs. tilgang av energi som beregnes som produksjon + import - eksport - lagerendringer - utenriks sjøfart. Husholdningenes forbruk er dermed også inkludert i energiforbruket.

Av figur 5 ser vi at Danmark har lavest energiforbruk i forhold til BNP blant de ulike nordiske landene, og har også hatt den største prosentvise nedgangen siden 1980. Både Finland og Sverige hadde en litt høyere energiintensitet enn Norge i 2002. Island har en litt annerledes utvikling enn andre land, og har også en høy energiintensitet. De har imidlertid et høyt innslag av geotermisk energi, som har en relativt lav virkningsgrad. Dette brukes hovedsakelig i husholdninger.

De fleste OECD-land har hatt en nedgang i energiintensiteten, målt som tilført energimengde per enhet av BNP. I gjennomsnitt for OECD har energiintensiteten gått ned med ca. 10 prosent fra 1990 til 2002, og 26 prosent fra 1980 til 2002. Tilsvarende reduksjon for Norge i følge denne oversikten er 17 og 26 prosent. Nedgangen i OECD skyldes trolig lignende forhold som i Norge, der teknisk fremgang, produktivtetsvekst og enøk-tiltak fører til at det brukes stadig mindre energi i forhold til verdiskapningen. Man kan også anta at andre land har hatt en tilsvarende endring i næringsstrukturen som Norge, med større vekst i tjenesteytende næringer, som er lite energiintensive, enn i industrinæringer med høyere energiintensitet

Figur 5. Energiintensitet i utvalgte land og OECD totalt. Total primær energitilførsel per enhet av bruttonasjonalproduktet målt i faste 1995-kroner¹. GWh/Milliard kroner

¹ International Energy Agency (IEA) er brukt som kilde for både BNP og energitall for alle land, inkl. Norge. IEA bruker til en viss grad andre definisjoner, omregningsfaktorer og beregningsmetoder i energiberegningene enn SSB. Dette, og at forbruket er beregnet fra tilgangssiden gjør at nivået kan avvike fra tallgrunnet som er brukt i avsnittene foran, men utviklingen over tid vil ligne.

(se Skoglund 2005 og diskusjon i avsnittet om strukturelle endringer foran). I tillegg har elektrisitetsandelen av energiforbruket steget i mange OECD land, og som nevnt foran gir dette isolert sett redusert energiintensitet. I gjennomsnitt for OECD har strømandelen av energi til sluttforbruk steget fra 14 prosent i 1980 til 20 prosent i 2002.

Konklusjoner og hovedresultater

Vi har følgende hovedresultater fra denne analysen:

- Fra 1990 til 2004 ble energibruk per enhet av bruttoproduktet, dvs. verdiskapningen, redusert med 19 prosent for norsk økonomi.
- Det er store forskjeller i utviklingen i energiintensiteten i ulike næringer.
- Tjenesteytende næringer bruker minst energi i forhold til verdiene som skapes, mens transportnæringer, raffinier og enkelte industrinæringer som treforedling, produksjon av metaller og kjemiske råvarer er blant de mest energikrevende i Norge sett i forhold til bruttoproduktet.
- Nedgangen i energiintensiteten for økonomien samlet skyldes i hovedsak strukturelle endringer, der tjenesteytende næringer har hatt en større økonomisk vekst enn transportnæringer og industri, samtidig som de også har hatt en stor nedgang i energiintensiteten. I tillegg har det vært en betydelig nedgang i energiintensiteten innen olje- og gassutvinning.
- Produktivitetsvekst, enøk-tiltak og teknisk fremgang har bidratt til nedgang i energibruk per enhet av bruttoproduktet i mange næringer. Konjunkturer og markedsforhold kan også påvirke energiintensiteten.
- Andre land har hatt en lignende nedgang i energien sett i forhold til den økonomiske veksten. For

OECD-landene gikk energibruken i forhold til BNP ned med 10 prosent fra 1990 til 2002 og prosent fra 1980 til 2004.

Vi har her sett på utviklingen i energibruk i forhold til verdiskapningen. Et sentralt spørsmål er om større vekst i verdiskapningen enn i energiforbruket innebærer mer effektiv energibruk. Som vi har forsøkt å vise, er det mange faktorer som påvirker den økonomiske veksten i økonomien. Noen av disse er konjunkturer, markedsforhold, teknisk fremgang og omstrukturering til mer produktive og /eller mindre energiintensive næringer. Dette vil kunne gi nedgang i energiintensiteten, selv om det ikke gjennomføres noen enøk-tiltak. Derfor kan vi ikke uten videre si at redusert energiintensitet skyldes at vi har blitt flinkere til å begrense energibruken i produksjonen, men vi kan hevde at vi får igjen større verdier per energienhet brukt enn tidligere. Dette kan også tolkes som en form for energieffektivisering.

Referanser

Bjerkholt, O., Ø. Olsen og S. Strøm S. (1990): *Olje- og gassøkonomi*, Oslo: Universitetsforlaget.

Bøeng, A.C. (2002): Mer effektiv energibruk i næringslivet. *Økonomiske analyser* 2002,5: Statistisk sentralbyrå, 9-15.

Bøeng, A.C og D. Spilde (2006): *Energiindikatorer for norsk økonomi 1990-2004*. Kommer i serien Rapporter, Statistisk sentralbyrå.

International Energy Agency (2005): *Energy Balances of OECD Countries 2001-2002*, OECD/IEA, Paris.

International Energy Agency (2005): *Electricity Information 2005*, OECD/IEA, Paris.

Statistisk sentralbyrå (13 april 2005): «Utslippene økte mer enn verdiskapningen.» -URL: <http://www.ssb.no/emner/09/01/nrmiljo/>

Statistisk sentralbyrå: Kvartalsvis nasjonalregnskap 1990-2004. - URL: <http://www.ssb.no/emner/09/01/knr/arkiv/>

Statistisk sentralbyrå: Energiregnskapet 1990-2004.- URL: <http://www.ssb.no/energiregn/>

Skoglund, T. *Fra jordbruk til olje og tjenester*. SSB-magasinet (25. april 2005), Statistisk sentralbyrå: URL: http://www.ssb.no/magasinet/norge_sverige/

Ademe European Commission (2005): *Energy Efficiency Monitoring in the EU-15*, Paris: Ademe Editions. Boken er basert på data fra Odysse-prosjektet: URL: <http://www.odyssee-indicators.org>

Rettelse til tabell på side 55 i Økonomiske analyser 1/2006**Nettokapitalavkastningsrater (i prosent) i ulike perioder i årene 1973-2005¹**

Produksjonssektor	1973-1981	1982-1988	1989-1996	1997-2005	2004	2005
Bedrifter i Fastlands-Norge ²	4,1	4,4	6,3	10,0	11,2	12,9
Industri totalt ³	7,8	8,3	9,7	13,2	15,8	15,6
Annen vareproduksjon	-1,4	0,9	2,6	4,6	5,2	8,4
Privat tjenesteyting ⁴	7,8	5,9	8,0	12,1	12,9	14,4
Jordbruk, jakt og viltstell	-13,1	-9,3	-5,6	-7,5	-8,6	-7,6
Skogbruk	10,1	11,1	25,1	25,2	23,7	25,4
Fiske og fangst	6,2	0,0	-8,3	-8,8	-6,1	-1,5
Fiskeoppdrett	19,3	23,3	17,0	30,2	-2,1	34,3
Produksjon av konsumprodukter	12,7	10,8	13,9	13,3	16,5	15,3
Produksjon av vareinnsats- og investeringsprodukter	9,6	9,5	10,6	17,2	21,9	22,3
Treforedling	3,6	2,8	5,7	4,1	2,2	0,7
Kjemiske råvarer	1,3	7,1	8,4	7,1	9,3	9,7
Metaller	8,4	10,9	7,3	12,3	16,1	10,0
Produksjon av verkstedsprodukter	9,6	5,7	6,9	18,3	18,7	23,0
Produksjon av skip og oljeplattformer	0,7	8,0	14,2	14,1	14,9	21,8
Bygg og anlegg	13,1	10,2	20,7	33,6	29,9	38,9
Produksjon av elektrisk kraft	4,0	5,5	5,3	7,4	9,2	11,5
Innenriks samferdsel inkl. lufttransport	-5,1	-1,5	5,2	3,8	4,8	4,4
Varehandel	19,2	9,3	9,4	16,8	12,5	14,4
Annen privat tjenesteproduksjon	10,9	10,5	9,9	15,6	17,2	19,4

¹ Dataene for 2004 og 2005 er foreløpige.² Eksklusive oljeraffinering og bank og forsikring.³ Eksklusive oljeraffinering.⁴ Eksklusive bank og forsikring.

Kilde: SSB Nasjonalregnskap.

Forskningspublikasjoner

Nye utgivelser

Statistiske analyser

Natural Resources and the Environment 2005. Norway.

SA no. 79, 2006. Sidetall 272.

ISBN 82-537-6991-1 (Trykt versjon).

ISBN 82-537-6993-8 (Elektronisk versjon)

Statistics Norway compiles statistics on important natural resources and environmental issues, and develops methods and models for analysing trends in the extraction and use of natural resources and changes in the state of the environment, focusing particularly on relationships between these factors and other socio-economic developments. The annual publication *Natural Resources and the Environment* gives an overview of this work.

An important objective is to ensure that this publication presents the environmental situation so that it can be readily understood while at the same time including considerable detail. *Natural Resources and the Environment 2005* starts with an updated presentation of indicators that illustrate aspects of the government's priority areas for environmental policy. The proposal for a national set of indicators for sustainable development is presented in a separate section. This is followed by detailed descriptions of various topics, which include both statistics and analyses. Finally, the appendix provides more detailed statistics in the form of tables.

Statistics Norway would like to thank the people and institutions who have supplied data for *Natural Resources and the Environment 2005*.

The publication was produced by the Division for Environmental Statistics, Department of Economic Statistics, with contributions from the Unit for Energy and Environmental Economics and the Unit for Petroleum and Environmental Economics, Research Department, and the Division for Primary Industry Statistics, Department of Industry Statistics. The 2005 edition was edited by Frode Brunvoll, Henning Høie and Svein Erik Stave. Alison Coulthard and Veronica Harrington have translated the Norwegian version into English.

Natural Resources and the Environment 2005 is also available at http://www.ssb.no/english/subjects/01/sa_nrm/. More detailed information on the topics covered may be found at <http://www.ssb.no/english/subjects/> and in StatBank Norway at <http://www.ssb.no/english/>.

Rapporter

Ådne Cappelen, Erik Fjærli, Frank Foyn, Torbjørn Hægeland, Knut Arild Kjesbu, Jarle Møen og Arvid Raknerud: SkatteFUNN-evalueringen - Årsrapport 2005. Rapporter 2006/17. Sidetall 46. ISBN 82-537-6988-1 (Trykt versjon). ISBN 82-537-6990-3 (Elektronisk versjon)

SkatteFUNN er en del av det norske skattesystemet og har som formål å stimulere næringslivets forsknings- og utviklingsarbeid. Ordningen ble innført i 2002. SSB skal på oppdrag for Norges forskningsråd evaluere SkatteFUNN-ordningen. Som en del av evalueringsoppdraget skal det hvert år lages en årsrapport som beskriver hva som er gjort i evalueringsprosjektet som startet i april 2004. Denne rapporten beskriver aktiviteten i prosjektet i 2005 og gir noen resultater fra evalueringsarbeidet.

I 2005 kom det vel 3100 søknader om støtte til SkatteFUNN-ordningen hvorav knapt 2000 fikk godkjent søknaden. De siste tre årene har det vært nedgang i antall søknader og godkjente prosjekter. Godkjenningssprosenten har variert noe, særlig de første årene, men kan se ut til å stabilisere seg rundt 75 prosent. De budsjetterte FoU-utgiftene knyttet til de godkjente prosjektene har vært ganske stabile i overkant av 9 mrd. kroner. Det samlede skattefradraget i ordningen var om lag 1,3 mrd. kroner både i 2003 og 2004 og vel 0,9 mrd. kroner av dette ble utbetalt i støtte fordi foretakene ikke var i skatteposisjon. En brukerundersøkelse viser at SkatteFUNN-ordningen er godt kjent i næringslivet. Foretakene er godt fornøyd med ordningen og rapporter om positive effekter for sin virksomhet, men har også forslag til endringer i ordningen. En undersøkelse av FoU-aktiviteten viser at SkatteFUNN-foretak har en langt sterkere vekst i sine FoU-investeringer enn andre foretak.

Discussion Papers

Pål Boug, Ådne Cappelen and Anders Rygh Swensen: The New Keynesian Phillips Curve for a Small Open Economy. DP no. 460. 2006. Sidetall 38.

The New Keynesian Phillips Curve (NKPC) has become the benchmark model for understanding inflation in modern monetary economics. One reason for the popularity is the micro-foundation of the model, which decomposes agents' behaviour into price adjustments and deviations of the price level from its target. The empirical relevance of the NKPC is, however, a matter of debate as recent studies reveal that some supportive evidence depends crucially on the econometric methods applied. We show how to evaluate the features of the model using cointegration techniques and tests based on both single-behavioural equations and cointegrated VAR models. Our results indicate that the forward-looking part of the NKPC is most likely at odds with Norwegian data. By contrast, we establish a well-specified dynamic model interpreted as a standard backward-looking mark-up price equation. We also demonstrate that the dynamic mark-up model forecasts well post-sample and during a major change in the monetary policy regime, which certainly is strong evidence in favour of this model. Consequently, we conclude that taking account of forward-looking behaviour when modelling consumer price inflation in Norway seems unnecessary to arrive at a well-specified model by econometric criteria.

Geir Haakon Bjertnæs: Income Taxation, Tuition Subsidies, and Choice of Occupation. DP no. 459, 2006. Sidetall 31.

Differentiated tax rates on labor and capital income are found to be optimal in this study, where agents choose occupation based on lifetime income net of tuition costs. Efficient revenue raising in a case where the government can not observe educational effort implies that the government should trade off efficiency in production for efficiency in intertemporal consumption. The subsequent wage difference between high and

low-skilled occupations is increased compared to a production efficient outcome, which is in contrast to previous results in the literature.

*Trond Borgersen, Dag Einar Sommervoll and Tom Wennemo: **Endogenous Housing Market Cycles.*** DP no. 458, 2006. Sidetall 26.

Housing markets tend to display both positive serial correlation as well as a considerable volatility over time. We present a stochastic model illustrating the connection between adaptive expectations and market fluctuations. All macro economic and demographic variables stay fixed over time and price movements are driven by expectations only. In the case where agents face unconstrained mortgage financing, the housing market oscillations are regular and depend on mortgage to income ratios. When credit institutions are introduced, which view houses as mortgage collaterals, the dynamics get complex. Periods of mild oscillations are mixed with violent collapses in an unpredictable manner.

*Ådne Cappelen: **Differences in Learning and Inequality.*** DP no. 457, 2006. Sidetall 32.

Rapid growth in productivity combined with increasing wage dispersion in some countries, notably Anglo-Saxon, has been the subject of numerous studies. The main hypothesis in the literature is that an increased skill premium provides a link between productivity growth and inequality. If this view is correct it poses some challenges for policies that focus on promoting a learning economy. However, data for many OECD-countries show that increased wage dispersion is not a common feature. Many countries have enjoyed a fairly stable or even declining dispersion of wages. Also in countries where the production and use of ITC-goods are significant, there are hardly any changes in wage dispersion. Thus one must look at a broader set of factors other than skilled biased technical change in order to explain the diverse picture of changes in inequality. This paper points to changes in educational attainment and institutions relating to wage bargaining as possible explanations for the varying experience wrt. wage inequality between OECD-countries in recent decades.

Reprints

*Rolf Aaberge, Steinar Bjerje and Kjell Doksum: **Decomposition of rank-dependent measures of inequality by subgroups.***

Reprint no. 309, 2006. Sidetall 11.

Reprint from METRON - International Journal of Statistics, Vol. LXIII, no. 3, 2005, 493-503.

*Bjart Holtsmark: **Are Global Per Capita CO₂ Emissions Likely to Remain Stable?***

Reprint no. 308, 2006. Sidetall 14.

Reprint from Energy & Environment, Vol. 17, No. 2, 2006, 206-219.

*Rolf Aaberge and Audun Langørgen: **Measuring the Benefits from Public Services: The Effects of Local Government Spending on the Distribution of Income in Norway.*** Reprint no. 307, 2006. Sidetall 23.

Reprint from The Review of Income and Wealth, Series 52, No. 1, March 2006, 61-83.

Notater

*Torbjørn Hægeland, Lars J. Kirkebøen og Oddbjørn Raaum: **Skoleresultater 2005. En kartlegging av karakterer fra grunnskoler og videregående skoler i Norge.*** Notater 2006/35. Sidetall 82.

*Nina Hagesæther og Li-Chun Zhang: **Om arbeidsledighet i AKU og Arena.*** Notater 2006/34. Sidetall 18.

*Torbjørn Skarðhamar: **Kriminalitet gjennom ungdomstiden blant nordmenn og ikke-vestlige innvandrere. En analyse av fødselskullet 1977.***

Notater 2006/33. Sidetall 35.

Notatet gir en beskrivelse av i hvilken grad ikke-vestlige innvandrere blir siktet for lovbrudd i perioden 1992-2001 sammenlignet med nordmenn. Problemstillingen er i hvilken grad ikke-vestlige innvandreres overrepresentasjon henger sammen med forskjeller i levekår. Det er tatt utgangspunkt i fødselskohorten 1977, og disse følges gjennom kriminalstatistikken og andre registre i en tiårsperiode. Sammenlignet med nordmenn er ikke-vestlige innvandrere overrepresentert blant dem som har blitt siktet for svært mange forbrytelser.

Bosted, utdanningsnivå, sosial bakgrunn og økonomisk situasjon er forhold som henger sammen med registrert kriminalitet. Betydningen av å være ikke-vestlig innvandrerbakgrunn blir kraftig redusert når vi kontrollerer for disse kjennetegnene. Både kjønn, sosial bakgrunn (foreldres utdanning), egen utdanning og økonomiske problemer har større betydning enn innvandrerbakgrunn i seg selv. Likevel er ikke-vestlige innvandrere fremdeles noe overrepresentert blant registrerte gjerningsmenn i forhold til personer uten innvandrerbakgrunn når vi kontrollerer for slike kjennetegn.

Tidligere utgivelser

Sosiale og økonomiske studier

Lasse Sigbjørn Stambøl: Urban and Regional Labour Market Mobility in Norway SØS nr. 110, 2005.

Kjartal Soltvedt (red.): Folketellinger gjennom 200 år. SØS nr. 109, 2004.

Statistiske analyser

Annette Alstadsæter, Erik Fjærli, Ingrid Melby og Aud Walseth (red.): Inntekt, skatt og overføringer 2005. SA nr. 77, 2006.

Naturressurser og miljø 2005. SA nr. 75, 2005.

Hundre års ensomhet? Norge og Sverige 1905-2005. SA nr. 69, 2005.

Naturressurser og miljø 2004. SA nr. 65, 2004.

Ingrid Melby, Odd Erik Nygård, Thor Olav Thoresen, Aud Walseth (red.): Inntekt, skatt og overføringer 2003. SA nr. 62, 2004.

Natural Resources and the Environment 2004. Norway. SA no. 70, 2005.

Rapporter

Torbjørn Hægeland, Lars J. Kirkebøen og Oddbjørn Raaum: Resultatforskjeller mellom videregående skoler. En analyse basert på karakterdata fra skoleåret 2003-2004. Rapporter 2006/16.

Anders Barstad, Eli Havnen, Torbjørn Skarðhamar og Kjetil Sørli: Levekår og flyttemønstre i Oslo indre øst. Rapporter 2006/15.

Torbjørn Hægeland, Knut Arild Kjesbu og Jarle Møen: Fører SkatteFUNN-ordningen til økt FoU-innsats? Foreløpig rapport om innsatsaddisjonalitet. Rapporter 2006/12.

Audun Langørgen og Rolf Aaberge: Inntektselastisiteter for kommunale tjenester. Rapporter 2006/10.

Audun Langørgen, Taryn Ann Galloway og Rolf Aaberge: Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2003. Rapporter 2006/8.

Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken: Temperaturkorrigert formålsfordeling av husholdningenes elektrisitetsforbruk i 1990 og 2001. Rapporter 2005/40.

Inger Texmon og Nils Martin Stølen: Arbeidsmarkedet for helse- og sosialpersonell fram mot år 2025. Dokumentasjon av beregninger med HEL-SEMOD 2005. Rapporter 2005/38.

Bente Halvorsen, Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken: Norske husholdningers energi-forbruk til stasjonære formål 1960 - 2003. En diskusjon basert på noen analyser i Statistisk sentralbyrå. Rapporter 2005/37.

Torbjørn Hægeland, Lars J. Kirkebøen, Oddbjørn Raaum og Kjell G. Salvanes: Skolebidragsindikatorer for Oslo-skoler. Beregnet for avgangskarakterer fra grunnskolen for skoleårene 2002-2003 og 2003-2004. Rapporter 2005/36.

Torbjørn Hægeland, Lars J. Kirkebøen, Oddbjørn Raaum og Kjell G. Salvanes: Skolebidragsindikatorer. Beregnet for avgangskarakterer fra grunnskolen for skoleårene 2002-2003 og 2003-2004. Rapporter 2005/33.

Liv Belsby, Aina Holmøy, Randi Johannessen, Erling Røed Larsen, Lasse Sandberg, Leiv Solheim, Dag Einar Sommervoll: Leiemarkedsundersøkelsen 2005. Rapporter 2005/32.

Audun Langørgen, Taryn Ann Galloway, Magne Mogstad og Rolf Aaberge: Sammenlikning av simultane og partielle analyser av kommunenes økonomiske atferd. Rapporter 2005/25.

Karina Gabrielsen: Climate change and the future Nordic electricity market - Supply, demand, trade and transmission. Rapporter 2005/24.

Marit Rønsen: Kontantstøttens langsiktige effekter på mødres og fedres arbeidstilbud. Rapporter 2005/23.

Ragni Hege Kitterød: Når mor og far bor hver for seg. Ansvar og omsorg for barna før og etter bidragsreformen. Rapporter 2005/22.

Jan Lyngstad, Randi Kjeldstad og Erik Nymoen: Foreldreøkonomi etter brudd. Omsorgsforeldres og samværsforeldres økonomiske situasjon 2002. Rapporter 2005/21.

Finn Roar Aune, Torstein Bye og Petter Vegard Hansen: Et felles norsk-svensk elsertifikatmarked. Rapporter 2005/20.

Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken: Formålsfordeling av husholdningenes elektrisitetsforbruk i 2001. Sammenlikning av formålsfordelingen i 1990 og 2001. Rapporter 2005/18.

Mads Greaker, Pål Løkkevik og Mari Aasgaard Walle: Utviklingen i den norske nasjonalformuen fra 1985 til 2004. Et eksempel på bærekraftig utvikling? Rapporter 2005/13.

Ådne Cappelen, Frank Foyn, Torbjørn Hægeland, Knut Arild Kjesbu, Jarle Møen, Geir Pettersen og Arvid Raknerud: Årsrapport for SkatteFUNN-evalueringen - 2004. Rapporter 2005/12.

Magne Mogstad: Fattigdom i Stor-Osloregionen. En empirisk analyse. Rapporter 2005/11.

Ragni Hege Kitterød: Han jobber, hun jobber, de jobber. Arbeidstid blant par av småbarnsforeldre. Rapporter 2005/10.

Bente Halvorsen, Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken: Pris- og inntektsfølsomhet i ulike husholdningers etter-spørsel etter elektrisitet, fyringsoljer og ved. Rapporter 2005/8.

Discussion Papers

Li-Chun Zhang: On some common practices of systematic sampling. DP no. 456, 2006.

Fred Schroyen og Jørgen Aasness: Marginal indirect tax reform analysis with merit good arguments and environmental concerns: Norway, 1999. DP no. 455, 2006.

Gang Liu: On Nash equilibrium in prices in an oligopolistic market with demand characterized by a nested multinomial logit model and multi-product firm as nest. DP no. 454, 2006.

John K. Dagsvik, Tom Kornstad og Terje Skjerpen: Analysis of the discouraged worker phenomenon. Evidence from micro data. DP no. 453, 2006.

Bente Halvorsen: When can micro properties be used to predict aggregate demand? DP no. 452, 2006.

Petter Frenger: The substitution bias of the consumer price index. DP no. 451, 2006.

Tom Kornstad and Thor Olav Thoresen: Effects of Family Policy Reforms in Norway. Results from a Joint Labor Supply and Child Care Choice Microsimulation Analysis. DP no. 450, 2006.

Rolf Aaberge, Ugo Colombino and Tom Wennemo: Evaluating Alternative Representations of the Choice Sets in Models of Labour Supply. DP no. 449, 2006.

Mads Greaker and Knut Einar Rosendahl: Strategic Climate Policy in Small, Open Economies. DP no. 448, 2006.

Gang Liu: A causality analysis on GDP and air emissions in Norway. DP no. 447, 2006.

Torgeir Ericson: Households' self-selection of a dynamic electricity tariff. DP no. 446, 2006.

Eirik Lund Sagen and Marina Tsygankova: Russian Natural Gas Exports to Europe. Effects of Russian gas market reforms and the rising market power of Gazprom. DP no. 445, 2006.

Gang Liu: A Behavioral Model of Work-trip Mode Choice in Shanghai. DP no. 444, 2006.

Gang Liu, Terje Skjerpen, Anders Rygh Swensen and Kjetil Telle: Unit Roots, Polynomial Transformations and the Environmental Kuznets Curve. DP no. 443, 2006.

Rolf Golombek and Arvid Raknerud: Exit Dynamics with Adjustment Costs. DP no. 442, 2005.

Øivind A. Nilsen, Arvid Raknerud, Marina Rybalka and Terje Skjerpen: Lumpy Investments, Factor Adjustments and Productivity. DP no. 441, 2005.

Li-Chun Zhang and Ib Thomsen: A prediction approach to sampling design. DP no. 440, 2005.

Elin Halvorsen and Thor O. Thoresen: The relationship between altruism and equal sharing. Evidence from inter vivos transfer behavior. DP no. 439, 2005.

Bjart Holtmark: Global per capita CO₂ emissions - stable in the long run? DP no. 438, 2005.

Rolf Aaberge, Steinar Bjerre and Kjell Doksum: Decomposition of Rank-Dependent Measures of Inequality by Subgroups. DP no. 437, 2005.

Jon Hovi and Bjart Holtmark: Cap-and-Trade or Carbon Taxes? The Feasibility of Enforcement and the Effects of Non-Compliance. DP no. 436, 2005.

Mari Rege, Kjetil Telle and Mark Votruba: The Effect of Plant Downsizing on Disability Pension Utilization. DP no. 435, 2005.

Peter J. Lambert and Thor O. Thoresen: Base independence in the analysis of tax policy effects: with an application to Norway 1992-2004. DP no. 434, 2005.

Torstein Bye and Einar Hope: Deregulation of electricity markets-The Norwegian experience. DP no. 433, 2005.

Geir H. Bjertnæs: Avoiding Adverse Employment Effects from Energy Taxation: What does it cost? DP no. 432, 2005.

John K. Dagsvik, Steinar Strøm and Zhiyang Jia: Utility of Income as a Random Function: Behavioral Characterization and Empirical Evidence. DP no. 431, 2005.

Karina Gabrielsen, Torstein Bye and Finn Roar Aune: Climate change- lower electricity prices and increasing demand. An application to the Nordic Countries. DP no. 430, 2005.

Pål Boug, Ådne Cappelen and Torbjørn Eika: Exchange Rate Pass-through in a Small Open Economy. The Importance of the Distribution Sector. DP no. 429, 2005.

Erling Røed Larsen: Distributional Effects of Environmental Taxes on Transportation: Evidence from Engel Curves in the United States. DP no. 428, 2005.

Timothy K.M. Beatty, Erling Røed Larsen and Dag Einar Sommervoll: Measuring the Price of Housing Consumption for Owners in the CPI. DP no. 427, 2005.

Erling Holmøy: The Anatomy of Electricity Demand: A CGE Decomposition for Norway. DP no. 426, 2005.

Torfinn Harding and Jørn Rattsø: The barrier model of productivity growth: South Africa. DP no. 425, 2005.

Fredrik Carlsen, Bjørge Langset and Jørn Rattsø: The relationship between firm mobility and tax level: Empirical evidence of fiscal competition between local governments. DP no. 424, 2005.

Hilde C. Bjørnland and Håvard Hungnes: The commodity currency puzzl. DP no. 423, 2005.

Håvard Hungnes: Identifying Structural Breaks in Cointegrated VAR Models. DP no. 422, 2005.

Jan F. Bjørnstad: Non-Bayesian Multiple Imputation. DP no. 421, 2005.

Erik Biørn: Constructing Panel Data Estimators by Aggregation: A General Moment Estimator and a Suggested Synthesis. DP no. 420, 2005.

Annette Alstadsæter, Ann-Sofie Kolm and Birthe Larsen: Tax Effects on Unemployment and the Choice of Educational Type. DP no. 419, 2005.

Dennis Fredriksen and Nils Martin Stølen: Effects of demographic development, labour supply and pension reforms on the future pension burden. DP no. 418, 2005.

Dennis Fredriksen, Kim Massey Heide, Erling Holmøy and Ingeborg Foldøy Solli: Macroeconomic effects of proposed pension reforms in Norway. DP no. 417, 2005.

Finn Roar Aune, Solveig Glomsrød, Lars Lindholt and Knut Einar Rosendahl: Are high oil prices profitable for OPEC in the long run? DP no. 416, 2005.

Knut R. Wangen: An Expenditure Based Estimate of Britain's Black Economy Revisited. DP no. 414, 2005.

Erling Holmøy and Kim Massey Heide: Is Norway immune to Dutch Disease? CGE Estimates of Sustainable Wage Growth and De-industrialisation. DP no. 413, 2005.

Rolf Aaberge, Steinar Bjerre and Kjell Doksum: Modeling Concentration and Dispersion in Multiple Regression. DP no. 412, 2005.

Jan Larsson and Kjetil Telle: Consequences of the IPPC-directive's BAT requirements for abatement costs and emissions. DP no. 411, 2005.

Taran Fæhn, Antonio G. Gómez-Plana and Snorre Kverndokk: Can a carbon permit system reduce Spanish unemployment? DP no. 410, 2005.

John K. Dagsvik: Choice under Uncertainty and Bounded Rationality. DP no. 409, 2005.

Magne Mogstad, Audun Langørgen and Rolf Aaberge: Region-Specific versus Country-Specific Poverty Lines in Analysis of Poverty. DP no. 408, 2005.

Petter Frenger: The elasticity of substitution of superlative price indices. DP no. 407, 2005.

Zhiyang Jia: Spousal influence on Early Retirement Behavior. DP no. 406, 2005.

Zhiyang Jia: Retirement Behavior of Working Couples in Norway. A Dynamic Programming Approach. DP no. 405, 2005.

Zhiyang Jia: Labor Supply of Retiring Couples and Heterogeneity in Household Decision-Making Structure. DP no. 404, 2005.

Finn Roar Aune, Snorre Kverndokk, Lars Lindholt and Knut Einar Rosendahl: Profitability of different instruments in international climate policies. DP no. 403, 2005.

Rolf Aaberge: Asymptotic Distribution Theory of Empirical Rank-dependent Measures of Inequality. DP no. 402, 2005.

Tor Jakob Klette and Arvid Raknerud: Heterogeneity, productivity and selection: an empirical study of Norwegian manufacturing firms. DP no. 401, 2005.

Reprints

Li-Chun Zhang: On the Bias in Gross Labour Flow Estimates Due to Nonresponse and Misclassification. Reprints no. 306, 2006.

Liv Belsby, Jan Bjørnstad and Li-Chun Zhang: Modeling and Estimation Methods for Household Size in the Presence of Nonignorable Nonresponse Applied to the Norwegian Consumer Expenditure Survey. Reprint no. 305, 2006.

Erling Røed Larsen: Are rich countries immune to the resource curse? Evidence from Norway's management of its oil riches. Reprints no. 304, 2006.

Ayoub Saei, Li-Chun Zhang and Ray Chambers: Generalised Structure Preserving Estimation for Small Areas. Reprints no. 303, 2006.

John K. Dagsvik, Steinar Strøm and Zhiyang Jia: Utility of income as a random function: Behavioral characterization and empirical evidence. Reprints no. 302, 2006.

Ragni Hege Kitterød and Torkild Hovde Lyngstad: Diary versus questionnaire information on time spent on housework - The case of Norway. Reprints no. 301, 2005.

Terje Skjerpen: The dynamic factor demand model revisited: The identification problem remains.

Iulie Aslaksen, Tom Wennemo and Rolf Aaberge: 'Birds of a Feather Flock Together': The Impact of Choice of Spouse on Family Labor Income Inequality. Reprint no. 299, 2005.

Torkild Hovde Lyngstad og Turid Noack: Vil de velge bort familien? En studie av unge nordmenns fruktbarhets- og ekteskapsintensjoner. Reprint no. 297, 2005.

Rolf Aaberge and Li-Chun Zhang: A Class of Exact UMP Unbiased Tests for Conditional Symmetry in Small-sample Square Contingency Tables. Reprint no. 296, 2005.

Turid Noack, Ane Seierstad and Harald Weedon-Fekjær: A Demographic Analysis of Registered Partnerships (legal same-sex unions): The Case of Norway. Reprint no. 295, 2005.

Zhiyang Jia: Labor Supply of Retiring Couples and Heterogeneity in Household Decision-Making Structure. Reprint no. 294, 2005.

John K. Dagsvik and Anders Karlström: Compensating Variation and Hicksian Choice Probabilities in Random Utility Models that are Nonlinear in Income. Reprint no. 292, 2005.

Bjart J. Holtsmark and Knut H. Alfsen: The use of PPP or MER in the construction of emission scenarios is more than a question of 'metrics'. Reprints no. 291, 2005.

Søren Johansen and Anders Rygh Swensen: More on testing exact rational expectations in cointegrated vector autoregressive models: Restricted constant and linear term. Reprint no. 290, 2005.

Rolf Aaberge, Ugo Colombino and Steinar Strøm: Do more equal slices shrink the cake? An empirical investigation of tax-transfer reform proposals in Italy. Reprint no. 289, 2005.

Finn Roar Aune, Rolf Golombek and Sverre A.C. Kittelsen: Does Increased Extraction of Natural Gas Reduce Carbon Emissions? Reprint no. 288, 2005.

Documents

Ådne Cappelen, Robin Choudhury and Torfinn Harding: A small macroeconomic model for Malawi. Documents 2006/3, 2006.

Turid Åvitsland: The problem with a risk premium in a non-stochastic CGE model. Documents 2006/2, 2006.

Halvard Skiri, Børge Strand, Mirela Talka and Helge Brunborg: Selected Documents on the Modernisation of the Civil Registration System in Albania. Vol. II. Documents 2005/14.

Andreas Benedictow and Torfinn Harding: Modeling Norwegian balances of financial capital. Documents 2005/10.

Vegard Skirbekk: The Impact of a Lower School Leaving Age and a Later Retirement on the Financing of the Norwegian Public Pension System. Documents 2005/1.

Terje Karlsen, Dinh Quang Pham and Terje Skjerpen: Seasonal adjustment and smoothing of manufacturing investments series from the quarterly Norwegian accounts. Documents 2004/18.

Petter Vegard Hansen: Regional electricity spot price responses in Norway. Documents 2004/13.

Anne Gro Hustoft, Jenny Linnerud and Hans Viggo Sæbø: Quality and metadata in Statistics Norway. Documents 2004/11.

Solveig Glomsrød and Lars Lindholt: The petroleum business environment. A reader's digest. Documents 2004/5.

Notater

Johan Heldal og Audun Rusti: Om samordning av utvalg ved bruk av PRN-tall. Notater 2006/27

Leif Andreassen og Geir H. Bjertnæs: Tallfesting av faktoreterspørsel i MSG6. Notater 2006/7.

Håvard Hungnes: Hvitevarer 2006. Modell og prognose. Notater 2006/2.

Arnfinn Schjalm: Flagging - Koder for dokumentasjon av revisjon. Notater 2005/55.

Svein Blom: Holdninger til innvandre-re og innvandring 2005. Notater 2005/51.

Anna-Karin Mevik: Revisjon av Strukturstatistikk for industrien. Et forslag til selektiv revisjon. Notater 2005/46.

Siri W. Bogen, Kjetil Digre, Andreas Hedum, Torbjørn Hægeland, Thea Kristine Schjerven og Borgny Vold: Et system for statistikk om statlig virksomhet. Prosjektnotat. Notater 2005/34.

Torbjørn Hægeland, Lars J. Kirkebøen og Oddbjørn Raaum: Skoleresultater 2004. En kartlegging av karakterer fra grunn- og videregående skoler i Norge. Notater 2005/31.

Wenche Drzewi (red.): Økonomisk-politisk kalender for årene 1964-1999. Notater 2005/17.

Anne Vedø: Analyse av revisjon: Lønn i bygge- og anleggs-virksomhet. Notater 2005/29.

Andreas Fagereng: Reestimering av faktoreterspørselen i KVARTS. Notater 2005/25.

Lars Østby: Bruk av velferdsordninger blant nyankomne innvandrere fra de nye EØS-medlemslandene. Notater 2005/24.

Anna-Karin Mevik: Usikkerhet i ordrestatistikken. Notater 2005/11.

Anne Sofie Abrahamsen: Analyse av revisjon - Feilkoder og endringer i utenrikshandels-statistikken. Notater 2005/10.

Innholdsfortegnelse for Økonomiske analyser (ØA) de siste 12 måneder

Innholdsfortegnelse for tidligere utgivelser av Økonomiske analyser kan fås ved henvendelse til Aud Walseth, Statistisk sentralbyrå, telefon: 21 09 47 57, telefax: 21 09 00 40, E-post: Aud.Walseth@ssb.no

Økonomiske analyser

ØA 3/2005:

Konjunkturtendensene, 3-27.

Tore Halvorsen, Heidi Sande Olsen og Monica Volden: Kvartalsvis utenriksregnskap, 28-35.

Gisle Frøiland: Kvartalsvis nasjonalregnskap: Husholdninger og ideelle organisasjoner. Inntekter, utgifter og sparing, 36-40.

Finn Roar Aune, Solveig Glomsrød, Lars Lindholt og Knut Einar Rosendahl: Er høye oljepriser gunstig for OPEC på lang sikt? 41-48.

Karina Gabrielsen og Torstein Bye: Klimaendringer gir lavere elektrisitetspriser og høyere forbruk i Norden, 49-54.

Bjart Holtmark: Kyoto-avtalen – nyttig eller bortkastet? 55-62.

Magne Mogstad: Fattigdom i Norge: Et hovedstadsproblem? 63-75.

Dag Rønningen: Rettelse til artikkelen «Sysselsetting og tidligavgang for eldre arbeidstakere – En deskriptiv analyse for perioden 1992-1999», 76.

ØA 4/2005:

Konjunkturtendensene, 3-24

Ann Lisbet Brathaug: Hovedrevison av nasjonalregnskapet i 2006. 25-27.

Torstein Bye og Finn Roar Aune: Elektrisitetsetterspørsel framover. 28-38.

Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken: Formålsfordeling av husholdningenes elektrisitetsforbruk i 1990 og 2001. 39-41.

Joaquin Rodriguez og Frank Haraldsen: Den nye matvareindeksen: Bruk av strekkodedata i konsumprisindeksen. 42-49.

Lasse Sigbjørn Stambøl: Arbeidsmarkedsmobilitet i like og ulike regionale arbeidsmarkeder. 50-59.

Pål Boug, Ådne Cappelen og Torbjørn Eika: Hvor raskt og sterkt er valutakursgjennomslaget i norsk økonomi? 60-66.

ØA 5/2005:

Torstein Bye og Knut Einar Rosendahl: Betyr egentlig kvotemarkedet noe for kraftprisene? 3-13.

Bente Halvorsen, Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken: Lys og varme gjennom 43 år: Energiforbruket i norske boliger fra 1960 til 2003, 14-18.

Thor Olav Thoresen: Inntektsskatten for personer 1992-2004: Utviklingen i skatteprogressivitet og politikken innvirkning, 19-25.

Erling Røed Larsen: Boligprisenes utvikling, 26-33.

Lasse Sigbjørn Stambøl: Effekten av regional arbeidsmarkedsmobilitet for sysselsettingsvekst i økonomien totalt og for kunnskapsbasert tjenesteyting, 34-41.

ØA 6/2005:

Konjunkturtendensene, 3-24

Kristine E. Kolshus og Ingunn Sagelvmo: Reviderte nasjonalregnskapstall: Sterkere vekst i 2003 enn tidligere antatt, 25-28.

Helge Brunborg: SSBs nye befolkningsframskriving: Innledning, 29.

Helge Brunborg og Inger Texmon: Hovedresultater fra befolkningsframskrivingen 2005-2060, 30-33.

Helge Brunborg og Inger Texmon: Forutsetninger for befolkningsframskrivingen 2005-2060, 34-38.

Helge Brunborg, Kjetil Sørli og Inger Texmon: Innenlandske flyttinger, 39-42.

Nico Keilman og Dinh Quang Pham: Hvor lenge kommer vi til å leve? Levealder og aldersmønster for dødeligheten i Norge, 1900-2060, 43-49.

Marit Rønsen: Fruktbarhetsutviklingen i Norge, 50-55.

Vebjørn Aalandslid: Inn- og utvandring blant innvandrere – hvor mange vil flytte i årene framover? 56-63.

Trude Lappegård, Marit Rønsen, Michael Rendall, Christine Couet, Isabelle Robert-Bobée og Steve Smallwood: Førstefødsler etter alder og utdanning i Storbritannia, Frankrike og Norge, 64-72.

ØA 1/2006:

Økonomisk utsyn over året 2005 3-125.

ØA 2/2006:

Erling Holmøy: Fem utfordringer for tilpasninger av Norges konkurransevne, 3-11.

Kari Skrede: Hovedtrekk ved inntektsutviklingen for kvinner og menn i perioden 1982-2003, 12-17.

Lasse Sigbjørn Stambøl: Arbeidsmarkedsmobilitet, sysselsetting og yrkesdeltakelse etter nasjonalitet, 18-26.

Bjørge Langset: Arbeidskraftbehov i det kommunale tjenestetilbudet mot 2060, 27-31.

Geir H. Bjertnæs, Taran Fæhn og Jørgen Aasness: Bør elektrisitetsavgiften legges om? Mål og dilemmaer i utformingen av elektrisitetsavgiften 32-39.

Economic Survey

From 2004 will Economic Survey no longer be available in its current form. Economic trends for the Norwegian economy will continue to be published electronically, but will no longer have a printed counterpart.

http://www.ssb.no/kt_en/

Konjunkturindikatorer for Norge

Tabell	Side	Figur	Side
Konjunkturbarometeret			
1.1. Konjunkturbarometer, industri og bergverk. Sesongjustert og glattet	2*	1.1. Konjunkturbarometer. Produksjon og sysselsetting, faktisk utvikling	3*
		1.2. Konjunkturbarometer. Generell bedømmelse av utsiktene, neste kvartal	3*
		1.3. Konjunkturbarometer. Kapasitetsutnyttingsgraden ved nåværende produksjonsnivå	3*
		1.4. Konjunkturbarometer. Faktorer som begrenser produksjonen i industrien	3*
Ordre			
2.1. Ordretilgang. Sesongjusterte og glattede verdiindekser.	2*	2.1. Ordre. Ordretilgang og ordreserver i industri ialt	3*
2.2. Ordreserver. Sesongjusterte og glattede verdiindekser.	2*	2.2. Ordre. Ordretilgang og ordreserver i bygg og anlegg i alt . . .	3*
Arbeidskraft			
3.1. Arbeidsmarked. 1 000 personer og prosent. Sesongjustert . . .	4*	3.1. Arbeidsstyrke, sysselsatte og ukeverk fra AKU	5*
		3.2. Arbeidsledige og beholdning av ledige stillinger	5*
Produksjon			
4.1. Produksjon. Sesongjusterte volumindekser. 1995=100	4*	4.1. Produksjon. Olje og naturgass	5*
4.2. Produksjon og omsetning. Indekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	6*	4.2. Produksjon. Industri og kraftforsyning	5*
		4.3. Produksjon. Innsatsvarer og energivarer.	5*
		4.4. Produksjon. Investerings- og konsumvarer.	5*
		4.5. Produksjonsindeks for bygg og anlegg	7*
		4.6. Hotellovernattinger	7*
Investeringer			
5.1. Antatte og utførte investeringer ifølge SSBs investeringsstatistikk. Mrd. kroner.	6*	5.1. Antatte og utførte investeringer i industri	7*
5.2. Investeringer. Mrd. kroner. Næringslivets samlede årsanslag for investeringsåret gitt på ulike tidspunkter	6*	5.2. Årsanslag for investeringer i industri og bergverk gitt på ulike tidspunkter	7*
5.3. Igangsetting av nye bygg og bygg under arbeid	8*	5.3. Årsanslag for investeringer i oljevirksomheten gitt på ulike tidspunkter	7*
		5.4. Årsanslag for investeringer i kraftforsyning gitt på ulike tidspunkter	7*
		5.5. Bygg satt i gang. Boliger.	9*
		5.6. Bygg satt i gang. Driftsbygg	9*
		5.7. Bygg under arbeid	9*
Forbruk			
6.1. Forbruksindikatorer.	8*	6.1. Detaljomsetning	9*
		6.2. Varekonsumindeks.	9*
		6.3. Førstegangsregistrerte nye personbiler	9*
Priser			
7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	10*	7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og endring	11*
7.2. Produktpriser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før.	10*	7.2. Produktpriser. Nivå og endring.	11*
7.3. Prisindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	12*	7.3. Boligpriser. Prosentvis endring fra samme kvartal året før . . .	11*
7.4. Månedsførtjeneste og avtalt lønn. Indeks.	12*	7.4. Spotpris elektrisk kraft	11*
		7.5. Spotpris Brent Blend	11*
		7.6. Spotpris aluminium og eksportprisindeks for treforedlingsprodukter	11*
Finansmarked			
8.1. Utvalgte norske rentesatser. Prosent.	12*	8.1. 3 måneders eurorente	15*
8.2. Eurorenter og effektiv rente på statsobligasjoner. Prosent. . .	13*	8.2. Utlånsrente og innskuddsrente	15*
8.3. Valutakurser, Norges Banks penge- og kredittindikatorer og aksjekursindeks for Oslo Børs	13*	8.3. Valutakursindekser.	15*
		8.4. Norges Banks penge- og kredittindikator	15*
Utenrikshandel			
9.1. Eksport og import av varer. Mill. kroner. Sesongjustert	14*	9.1. Utenrikshandel	15*
9.2. Utenriksregnskap. Mill. kroner	14*	9.2. Driftsbalansen.	15*

1.1. Konjunkturbarometer, industri og bergverk. Sesongjustert og glattet

	Faktisk utvikling fra foregående kvartal og forventet utvikling i kommende kvartal. Diffusjonsindeks ¹				Kapasitets- utnyttning Prosent	Generell be- dømmelse av utsiktene i komende kvartal	Faktorer som begrenser produksjonen. Prosent av foretakene			
	Produksjon		Sysselsetting				Etterspørsel	Kapasitet	Arbeidskraft	Råstoff
	Faktisk	Forventet	Faktisk	Forventet						
2003										
1. kvartal	46,6	48,3	38,9	39,9	77	47,5	76	5	2	3
2. kvartal	46,5	51,6	39,5	41,5	77	52,0	77	5	2	3
3. kvartal	46,9	54,6	41,2	44,0	77	54,8	76	5	2	3
4. kvartal	49,9	56,3	43,7	45,8	78	56,1	74	5	3	3
2004										
1. kvartal	53,8	57,9	46,2	47,1	78	57,0	72	6	3	3
2. kvartal	56,8	59,3	47,9	48,0	79	57,9	70	7	3	3
3. kvartal	58,9	58,9	49,3	47,6	80	58,7	68	7	4	4
4. kvartal	59,0	58,6	49,6	47,4	80	59,1	67	8	4	4
2005										
1. kvartal	57,4	58,9	49,3	48,8	81	58,5	66	8	4	4
2. kvartal	57,3	59,5	50,2	51,1	82	58,7	65	9	5	4
3. kvartal	58,8	61,2	52,1	53,5	82	60,3	63	10	6	4
4. kvartal	60,9	62,2	55,1	54,4	83	61,1	60	10	8	4
2006										
1. kvartal	62,3	61,3	58,4	53,5	83	60,5	57	10	10	5

¹ Beregnet som summen av andelen av foretakene som har svart STØRRE og halvparten av andelen av foretakene som har svart UENDRET.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2.1. Ordretilgang. Sesongjusterte og glattede verdiindekser

	Ordrebasert industri. 1995=100					Bygg og anlegg. 2000=100			
	I alt	Metaller og metallvarer	Maskiner og utstyr	Transportmidler	Kjemiske råvarer	I alt ¹	Anlegg ¹	Boligbygg	Andre bygg
2003	120,4	121,2	151,9	102,3	139,3	123,1	179,8	107,2	107,8
2004	145,2	153,2	182,0	167,3	175,0	148,2	214,6	146,3	120,5
2005	175,8	174,4	233,1	211,3	181,6	178,0	248,6	176,6	141,1
2004									
2. kvartal	142,5	150,2	181,2	162,3	174,8	147,0	221,3	144,0	116,6
3. kvartal	148,5	157,7	184,0	176,7	179,5	147,7	206,4	149,2	124,7
4. kvartal	154,4	163,6	187,4	185,2	180,4	152,5	204,4	155,3	128,8
2005									
1. kvartal	161,8	168,1	197,7	193,1	180,1	162,1	220,3	162,5	128,8
2. kvartal	170,7	172,1	217,9	203,4	180,8	175,0	238,0	171,8	133,7
3. kvartal	180,6	176,2	244,3	216,8	182,2	184,4	260,6	183,0	143,9
4. kvartal	190,1	181,3	272,4	232,0	183,4	190,6	275,4	189,3	157,8
2006									
1. kvartal	197,7	187,3	296,2	245,5	185,0	196,5	280,4	193,5	169,3

¹ Mesta er tatt med i beregningsgrunnlaget til ordrestatistikken fra og med 2003.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

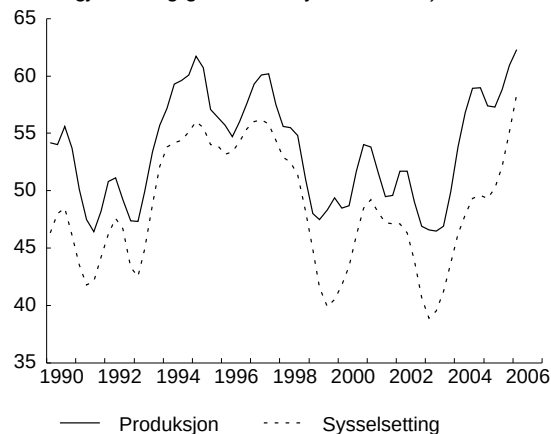
2.2. Ordreserve. Sesongjusterte og glattede verdiindekser

	Ordrebasert industri. 1995=100					Bygg og anlegg. 2000=100			
	I alt	Metaller og metallvarer	Maskiner og utstyr	Transportmidler	Kjemiske råvarer	I alt ¹	Anlegg ¹	Boligbygg	Andre bygg
2003	112,5	166,0	96,5	93,3	77,1	147,9	295,6	103,5	114,2
2004	128,1	196,2	104,9	117,9	174,3	167,3	316,0	143,5	115,9
2005	168,7	215,7	138,0	192,1	197,7	201,5	355,1	185,7	138,1
2004									
2. kvartal	124,1	192,7	104,6	107,8	168,0	165,2	318,0	138,3	113,4
3. kvartal	131,2	201,7	105,5	125,8	190,0	170,2	320,6	149,1	116,3
4. kvartal	139,3	208,1	107,0	144,9	201,9	175,1	319,7	159,7	120,6
2005									
1. kvartal	149,0	212,0	112,4	163,6	203,8	182,6	327,6	170,5	124,5
2. kvartal	160,8	214,4	124,7	182,2	200,6	193,9	342,7	179,6	132,1
3. kvartal	174,7	216,7	144,6	201,4	195,7	207,6	364,0	190,5	141,9
4. kvartal	190,1	219,5	170,3	221,3	190,6	222,1	386,1	202,4	154,1
2006									
1. kvartal	205,1	222,6	196,7	241,6	187,5	235,0	398,8	214,7	167,3

¹ Mesta er tatt med i beregningsgrunnlaget til ordrestatistikken fra og med 4. kvartal 2002.

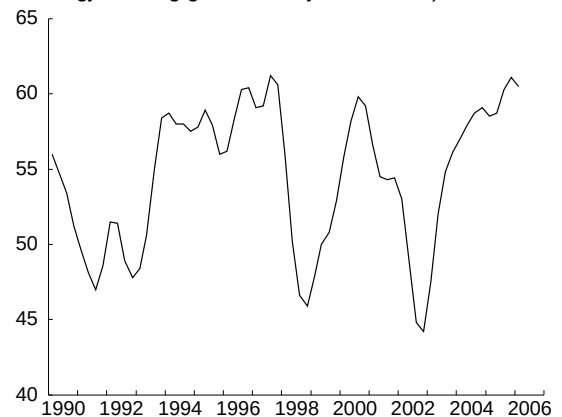
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.1 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Produksjon og sysselsetting, faktisk utvikling, kvartal.
Sesongjustert og glattet diffusjonsindeks 1). Prosent

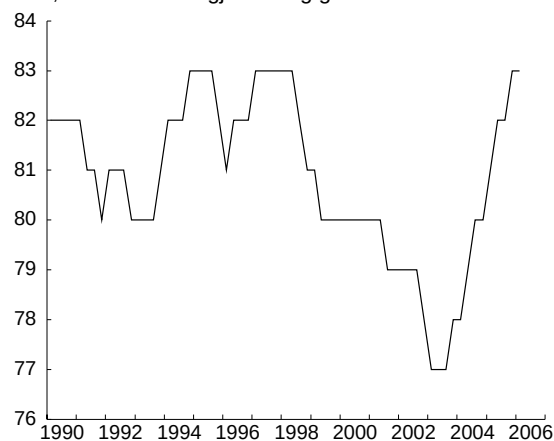
1) Se fotnote 1) til tabell 1.1
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.2 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Generell bedømmelse av utsiktene, neste kvartal.
Sesongjustert og glattet diffusjonsindeks 1). Prosent

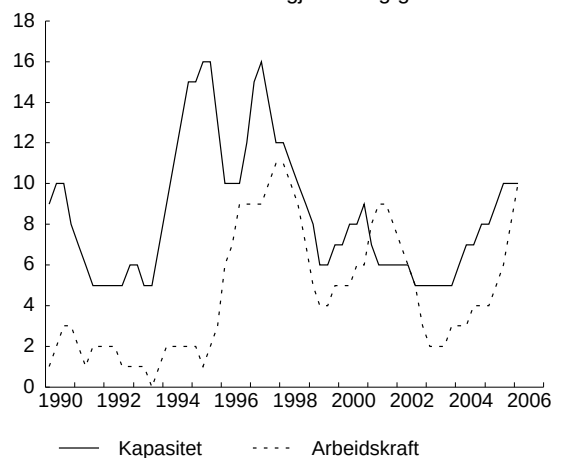
1) Se fotnote 1) til tabell 1.1
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.3 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Kapasitetsutnyttingsgraden ved nåværende produksjonsnivå, kvartal. Sesongjustert og glattet. Prosent

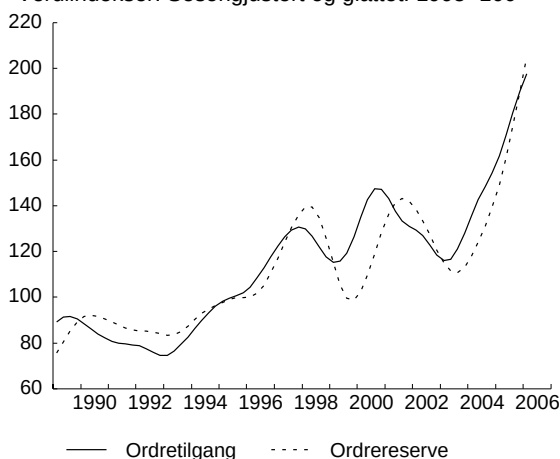
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.4 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Faktorer som begrenser prod. i industrien, kvartal.
Andel av foretakene. Sesongjustert og glattet. Prosent

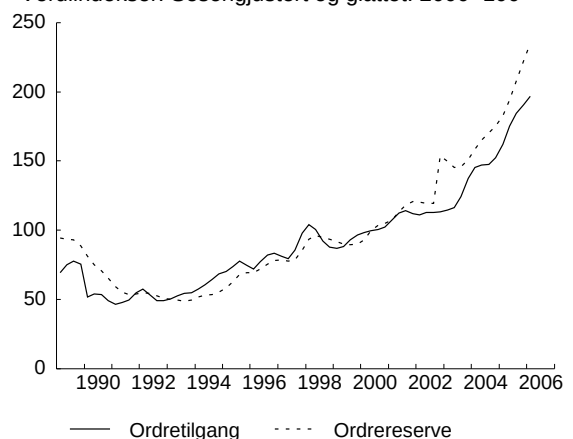
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 2.1 Ordre (kvartal)
Ordretilgang og ordreserve. Ordrebasert industri ialt.
Verdiindekser. Sesongjustert og glattet. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 2.2 Ordre (kvartal)
Ordretilgang og ordreserve. Bygg og anlegg ialt.
Verdiindekser. Sesongjustert og glattet. 2000=100

1) Se fotnote 1) til tabell 2.1 og 2.2
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.1. Arbeidsmarked. 1000 personer og prosent. Sesongjustert

	Arbeidskraftundersøkelsen ¹					Arbeidsdirektoratet				Sykefravær- statistikk
	Sysselsatte	Ukeverk	Arbeids- styrken	Arbeids- ledige	Arbeids- ledighet. Prosent av arbeids- styrken	Registrerte ledige	Registrerte ledige og personer på tiltak	Tilgang på ledige stillinger	Beholdning av ledige stillinger ²	Sykefravær- prosent ³
2001	2 278	1 791	2 361	84	3,6	62,7	72,7	33,4	14,8	7,4
2002	2 286	1 774	2 378	92	3,9	75,2	84,5	24,9	12,2	7,8
2003	2 269	1 765	2 375	107	4,5	92,6	107,0	16,6	11,1	8,2
2004	2 276	1 761	2 382	106	4,5	91,6	108,5	16,9	10,7	7,1
2005	2 289	1 800	2 400	111	4,6	83,5	96,6	19,8	13,3	6,7
2004										
Desember	2 285	1 786	2 392	107	4,5	88,6	104,7	16,5	10,9	6,4
2005										
Januar	2 281	1 792	2 390	109	4,6	88,0	103,7	19,1	11,7	7,1
Februar	2 281	1 803	2 390	109	4,6	87,8	102,9	17,2	11,2	7,1
Mars	2 277	1 806	2 391	114	4,8	87,9	102,2	17,2	12,2	7,1
April	2 278	1 819	2 392	113	4,7	86,1	101,6	18,7	13,0	6,3
Mai	2 276	1 808	2 389	113	4,7	84,9	99,1	19,9	12,9	6,3
Juni	2 283	1 788	2 395	112	4,7	83,9	97,4	19,6	13,3	6,3
Juli	2 286	1 752	2 402	116	4,8	83,4	96,7	18,3	14,1	6,6
August	2 292	1 748	2 405	113	4,7	82,0	95,1	19,1	13,5	6,6
September	2 293	1 773	2 404	111	4,6	81,4	92,5	21,5	13,9	6,6
Oktober	2 299	1 815	2 410	110	4,6	81,5	92,1	21,3	14,4	6,7
November	2 306	1 841	2 416	109	4,5	77,6	88,0	23,2	15,6	6,7
Desember	2 317	1 844	2 420	104	4,3	75,8	86,2	25,7	16,4	6,7
2006										
Januar	2 326	1 848	2 424	98	4,1	69,9	80,7	26,5	16,9	..
Februar	2 331	1 824	2 425	94	3,9	69,2	80,0	25,8	17,2	..
Mars	2 333	1 811	2 431	98	4,0	69,1	79,5	19,0	15,5	..
April	..	..	..	..	..	67,6	77,0	36,0	17,3	..
Mai	..	..	..	..	..	65,7	75,4	23,6	18,3	..

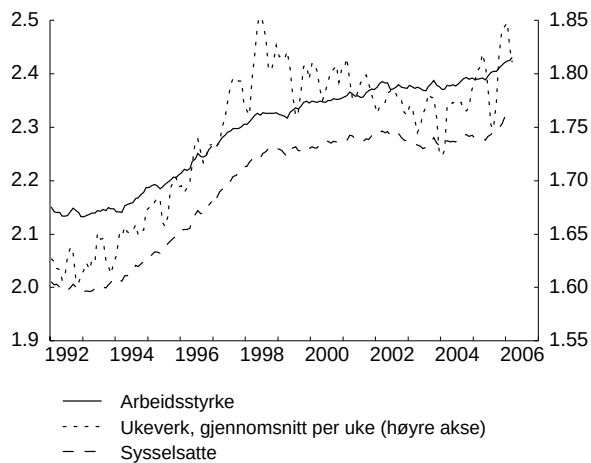
¹ Tre måneders glidende sentrert gjennomsnitt. Tallene for februar, mai, august og november gir gjennomsnittet for henholdsvis 1., 2., 3. og 4. kvartal. ² Brudd i serien f.o.m. mai 2001. Dataene er derfor ikke sesongjustert. ³ Egen- og legemeldte sykefraværshverdag som prosent av avtalte dagsverk, kvartalstall
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Arbeidsdirektoratet.

4.1. Produksjon. Sesongjusterte volumindekser. 1995=100

	Etter næring				Etter sluttanvendelse			
	Total indeks ¹	Råolje og naturgass	Industri	Kraft- forsyning	Innsats- varer	Investerings- varer	Konsum- varer	Energi- varer
2001	109,3	119,7	102,0	97,3	100,4	105,5	104,7	111,2
2002	110,3	117,9	101,1	105,9	98,7	106,9	102,7	110,6
2003	105,9	115,9	96,8	87,2	95,7	99,8	98,8	107,4
2004	107,9	114,2	98,2	87,5	99,0	98,5	99,7	105,8
2005	107,4	110,7	101,3	110,4	101,3	104,9	100,6	105,2
2004								
November	106,8	111,4	99,8	92,0	100,4	101,4	100,6	103,8
Desember	104,3	107,1	100,1	93,6	102,2	103,7	99,7	100,2
2005								
Januar	104,3	107,3	99,5	101,8	101,7	101,8	99,1	101,5
Februar	106,4	109,8	99,6	111,6	100,3	101,5	99,3	104,6
Mars	105,3	107,9	99,3	115,7	97,5	102,4	99,3	102,8
April	112,5	117,9	102,5	115,9	102,5	104,1	100,8	112,9
Mai	110,5	115,6	101,2	111,8	100,0	105,3	101,2	109,6
Juni	103,2	103,9	101,6	105,9	103,3	104,8	100,6	97,8
Juli	105,5	107,0	102,3	111,7	103,1	105,1	102,2	102,4
August	110,6	117,6	99,1	107,1	99,8	102,7	97,9	112,4
September	109,8	115,3	101,4	103,1	101,6	104,6	100,6	107,4
Oktober	105,3	107,6	101,1	108,3	99,8	106,2	100,9	101,6
November	107,6	109,9	103,3	112,3	103,0	108,9	101,1	105,2
Desember	107,8	109,1	104,1	119,5	103,4	110,9	104,1	104,1
2006								
Januar	107,7	108,7	105,5	113,0	107,4	111,4	102,2	104,4
Februar	106,4	107,8	103,8	110,2	104,7	111,0	99,3	102,9
Mars	106,8	108,6	104,0	108,9	103,4	111,0	98,6	103,2
April	104,6	106,2	102,4	105,0	102,1	111,0	95,0	100,7

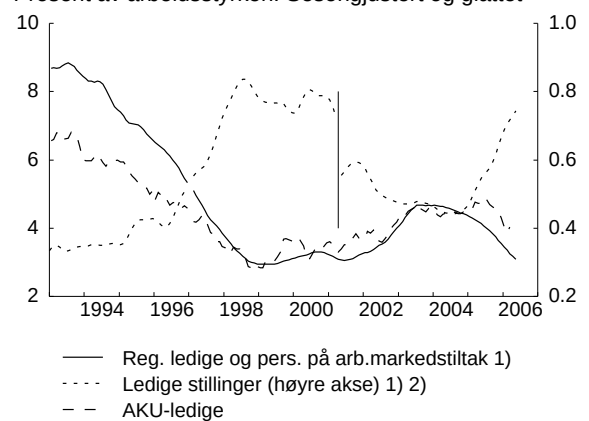
¹ Olje- og gassutvinning, industri, bergverk og kraftforsyning.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 3.1 Arbeidsstyrke, sysselsatte og ukeverk fra AKU
Millioner. Sesongjusterte og glattede månedstall.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 3.2 Arbeidsledige og beholdning av ledige stillinger, månedstall
Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert og glattet

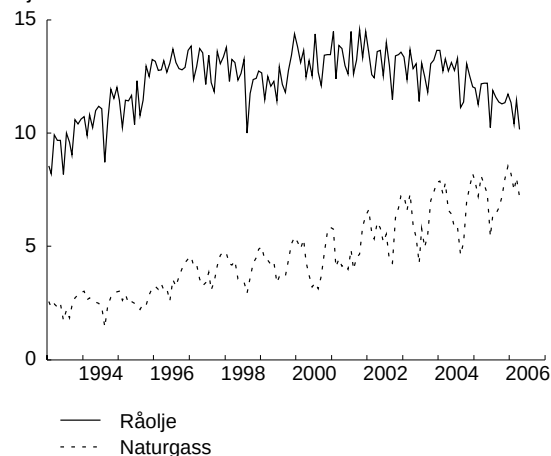

1) Justert bakover for brudd i serien fra januar 99.

2) Brudd i serien fom. mai 2001.

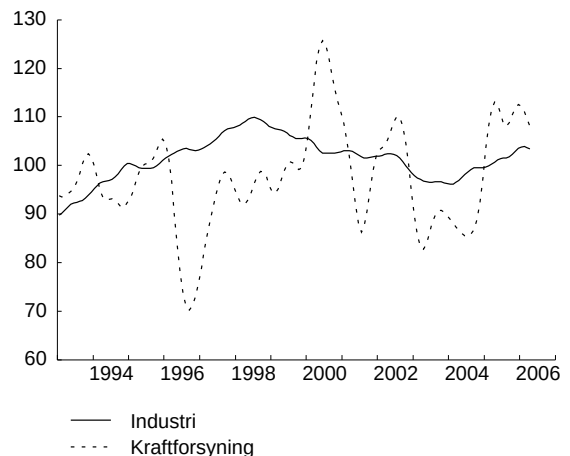
Kilde: Aetat og Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.1 Produksjon: Olje og naturgass
Råolje (mill tonn) og naturgass (mrd. Sm3)
Ujusterte månedstall.

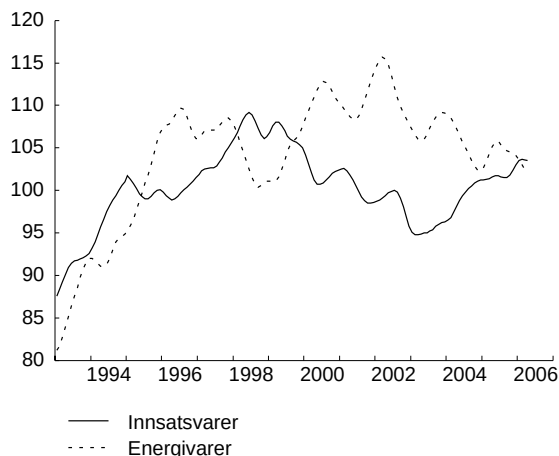
Kilde: Oljedirektoratet.

Fig. 4.2 Produksjon: Industri ilt og kraftforsyning
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100
Månedstall

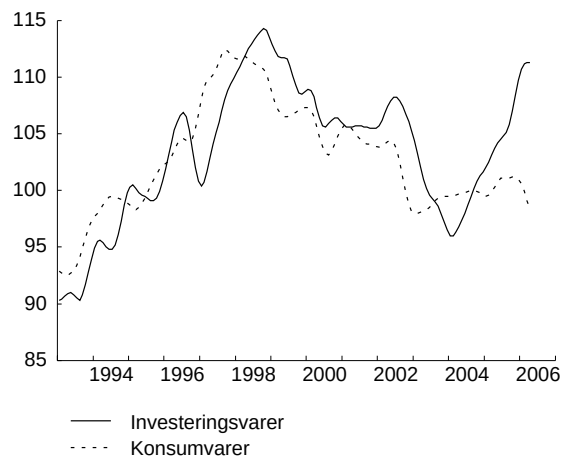
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.3 Produksjon: Innsatsvarer og energivarer
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100
Månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.4 Produksjon: Investerings- og konsumvarer
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100
Månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4.2. Produksjon og omsetning. Indekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før.

	Bygge- og anleggsproduksjon. Volum						Omsetning for forretningsmessig tjenesteyting. Verdi		Hotellomsetning. Verdi	
	I alt		Bygg i alt		Anlegg		Nivå	Endring	Nivå	Endring
	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring				
2002	100,9	-0,4	102,8	-1,1	95,0	3,6	107,8	..	618,7	-0,6
2003	103,5	2,6	103,4	0,6	105,3	10,8	110,2	2,3	605,8	-2,1
2004	111,2	7,4	110,1	6,5	116,0	10,1	118,7	7,7	630,1	4,0
2005	120,5	8,4	121,0	9,9	119,4	3,0	..	..	683,8	8,5
2003										
2. kvartal	101,8	-1,1	101,5	-2,2	103,9	2,9	107,8	-1,1	152,1	-3,1
3. kvartal	97,4	1,8	96,6	0,0	102,1	9,1	100,5	1,8	180,9	-2,8
4. kvartal	109,2	3,9	109,1	1,9	111,1	12,9	128,1	3,9	133,0	-0,4
2004										
1. kvartal	107,8	2,1	108,1	1,7	107,4	3,3	110,8	6,1	147,7	5,7
2. kvartal	110,7	8,7	108,4	6,8	119,7	15,2	114,7	6,4	154,4	1,5
3. kvartal	105,9	8,7	104,3	8,0	112,5	10,2	106,6	6,1	192,3	6,3
4. kvartal	120,2	10,1	119,4	9,4	124,2	11,8	142,6	11,3	135,7	2,1
2005										
1. kvartal	115,1	6,8	117,4	8,6	107,5	0,1	116,1	4,8	148,6	0,6
2. kvartal	124,2	12,2	124,5	14,9	124,2	3,8	131,6	14,7	175,9	13,9
3. kvartal	114,2	7,8	112,3	7,7	121,8	8,3	121,4	13,9	207,3	7,8
4. kvartal	128,3	6,7	129,7	8,6	124,0	-0,2	..	..	151,9	12,0
2006										
1. kvartal	129,6	12,6	132,9	13,2	118,7	10,4	..	..	168,8	13,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5.1. Antatte og utførte investeringer ifølge SSBs investeringsstatistikk.¹ Mrd. kroner

	Industri			Kraftfor- syning	Utførte	Oljevirkksomhet (ujustert)					
	Antatte, sesongjust.	Utførte, ujustert	Utførte, sesongjust.			Antatte i alt	Utførte				
							I alt	Leting	Utbygging	Felt i drift	Rørtransport
2002	..	19,9	20,1	6,2	..	54,0	4,5	17,9	27,0	1,1	
2003	..	16,4	16,4	7,9	..	64,2	4,1	16,8	29,8	2,8	
2004	..	17,4	17,1	8,9	..	71,5	4,0	13,7	31,2	6,1	
2005	..	19,6	19,5	8,3	..	88,5	7,5	19,5	34,4	10,0	
2004											
2. kvartal	4,6	4,4	4,3	2,2	19,5	17,5	1,1	3,2	7,7	1,5	
3. kvartal	5,2	4,5	4,3	2,2	20,3	18,3	0,8	3,5	8,0	1,8	
4. kvartal	4,7	5,1	4,2	3,0	20,7	20,2	1,3	4,1	8,3	2,0	
2005											
1. kvartal	4,9	3,4	4,3	1,3	21,2	18,7	1,5	4,3	7,1	1,9	
2. kvartal	4,9	4,7	4,5	2,3	26,2	22,9	1,9	5,0	8,1	3,1	
3. kvartal	5,3	4,5	4,5	2,3	23,9	21,8	1,9	5,2	7,9	3,0	
4. kvartal	5,9	7,1	6,2	2,4	23,7	25,0	2,3	5,1	11,4	2,0	
2006											
1. kvartal	5,4	3,9	4,8	1,7	23,2	20,0	2,5	3,9	8,6	0,8	
2. kvartal	5,7	..	..	..	27,3	..	..	..	..	..	

¹ Tallene for antatte og utførte investeringer i et kvartal er hentet fra investeringsundersøkelsen for henholdsvis samme og påfølgende kvartal.

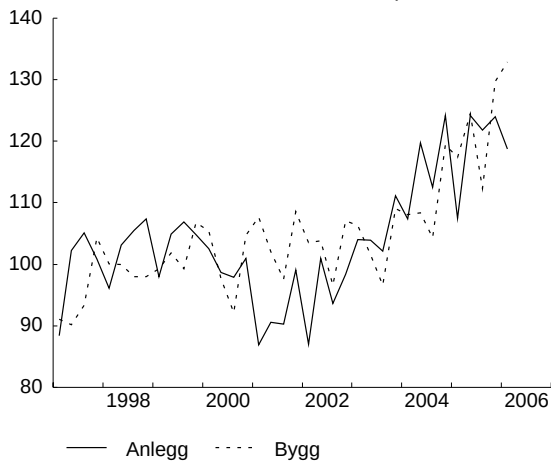
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.2. Investeringer. Mrd. kroner. Næringens samlede årsanslag for investeringsåret (år t) gitt på ulike tidspunkter i året før investeringsåret (t-1) og året etter investeringsåret (t+1)

	Industri og bergverksdrift				Kraftforsyning				Oljevirkksomhet			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Årt-1												
2. kvartal	13,8	11,3	14,4	15,6	6,1	6,0	9,9	9,5	58,1	58,0	65,1	68,3
3. kvartal	13,9	12,7	15,0	..	6,5	6,7	8,9	..	66,7	78,8	78,2	..
4. kvartal	16,5	15,3	18,3	..	7,1	7,9	9,9	..	63,1	89,5	92,8	..
Årt												
1. kvartal	16,9	18,1	18,4	..	8,4	9,5	11,8	..	63,9	88,5	93,8	..
2. kvartal	17,2	19,0	20,4	..	9,1	9,2	11,6	..	71,2	92,0	102,3	..
3. kvartal	18,3	20,1	..	..	9,1	9,3	..	..	74,0	88,7	..	..
4. kvartal	18,1	19,7	..	..	8,8	9,0	..	..	71,9	87,1	..	..
Årt+1												
1. kvartal	18,0	20,4	..	..	8,9	8,3	..	..	71,5	88,5	..	..

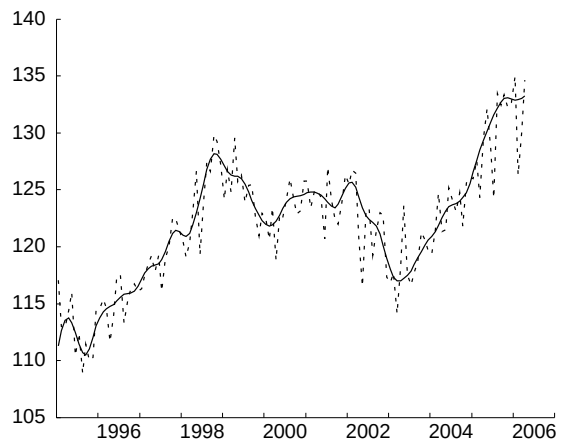
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.5 Produksjonsindeks for bygg og anlegg
Kvartalsvis volumindeks. 2000=100. 1)

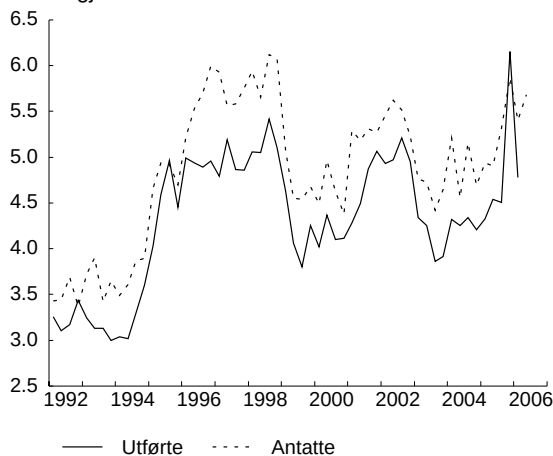
1) Brudd i serien fra 1. kv. 2000.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.6 Hotellovernattinger
Månedsindeks. 1992=100. Sesongjustert og trend

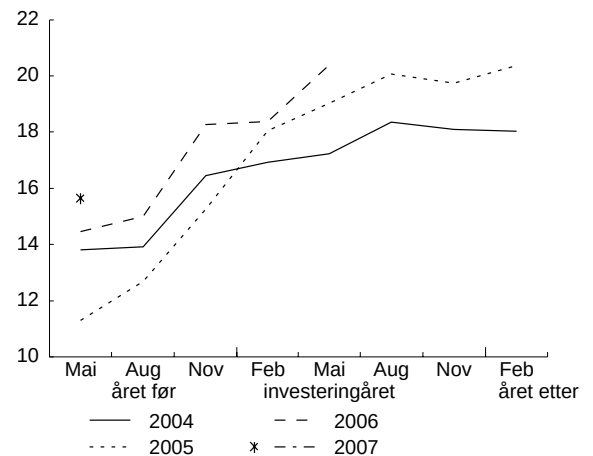
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.1 Investeringer: Industri
Antatte og utførte per kvartal. Milliarder kroner.
Sesongjustert

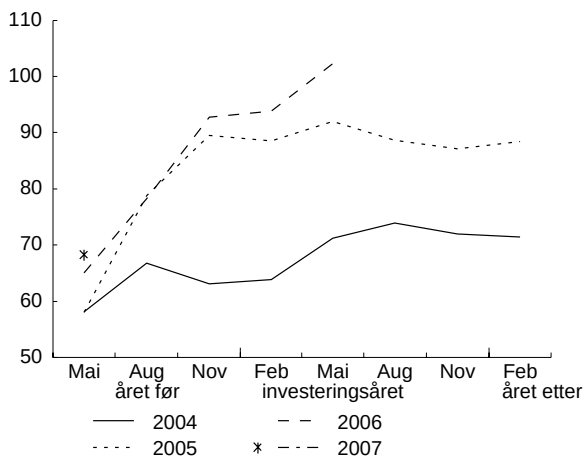
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 5.2 Investeringer: Industri og bergverksdrift
Årsanslag gitt på ulike tidspunkter. 2004-2007
Milliarder kroner

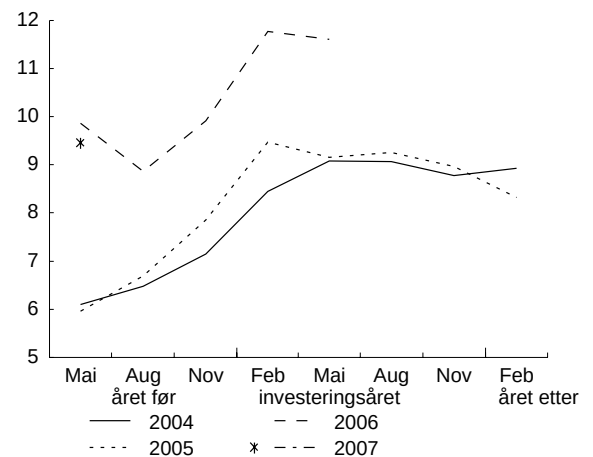
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.3 Investeringer: Oljevirkksomhet
Årsanslag gitt på ulike tidspunkter. 2004-2007
Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.4 Investeringer: Kraftforsyning
Årsanslag gitt på ulike tidspunkter. 2004-2007
Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5.3. Igangsetting av nye bygg og bygg under arbeid

	Bygg satt igang					Bygg under arbeid. Bruksareal. 1000 kvm. Utgangen av perioden	
	Antall boliger		Bolig bruksareal 1000 kvm		Andre bygg. Bruksareal. 1000 kvm. Trend ¹	Boliger. Trend	Andre bygg. Trend
	Sesongjustert nivå	Trend. Endring fra forrige periode. Årlig rate. Prosent	Sesongjustert nivå	Trend. Endring fra forrige periode. Årlig rate. Prosent			
2001	25 266	7,3	3 409	-3,0	3 481	3 724	4 620
2002	22 980	-9,0	3 044	-10,7	3 285	3 805	4 334
2003	23 177	0,9	2 957	-2,9	3 294	3 878	4 284
2004	29 999	29,4	3 543	19,8	3 648	4 344	4 742
2005	31 608	5,4	3 849	8,6	4 046	4 530	4 973
2004							
November	2 490	-5,8	298	20,0	311	4 277	4 578
Desember.	2 318	-7,5	297	15,2	314	4 306	4 603
2005							
Januar	2 900	-9,5	342	3,0	318	4 326	4 619
Februar.	2 604	-9,8	326	-8,3	323	4 346	4 632
Mars.	2 022	-8,4	280	-11,5	327	4 369	4 654
April.	2 854	-5,6	306	-10,1	331	4 389	4 687
Mai.	3 190	-1,4	374	-6,1	334	4 401	4 727
Juni.	1 678	4,1	216	-0,1	337	4 400	4 772
Juli.	2 476	11,4	322	13,3	339	4 391	4 816
August.	2 406	19,4	303	24,5	341	4 387	4 861
September.	2 460	26,0	310	19,3	343	4 396	4 906
Oktober.	2 514	29,8	307	13,1	345	4 423	4 947
November.	3 127	30,2	349	9,4	348	4 463	4 989
Desember.	3 334	28,9	414	8,7	351	4 513	5 044
2006							
Januar	2 637	25,0	315	9,0	356	4 562	5 116
Februar.	2 273	19,5	301	8,9	361	4 602	5 201
Mars.	3 204	15,4	353	8,2	367	4 636	5 286
April.	2 847	11,9	333	12,7	372	4 666	5 367

¹ Tallene omfatter ikke bygg til jordbruk, skogbruk og fiske.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

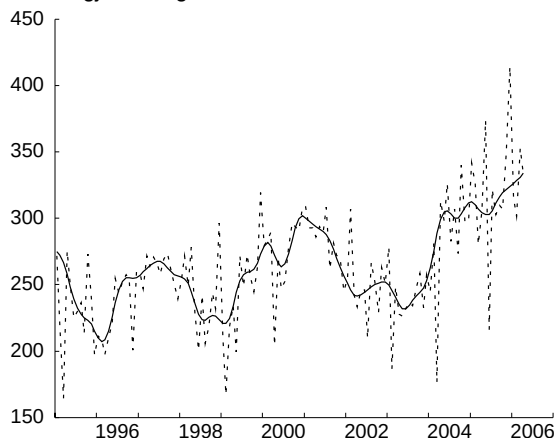
6.1. Forbruksindikatorer

	Detaljomsætningsvolum		Varekonsumindeks ¹		Førstegangsregistrerte personbiler		Hotellovernattinger, ferie og fritid	
	Sesongjustert indeks	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert indeks	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert nivå. 1000 biler	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert nivå. 1000 overnattinger	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate
2001	101,7	1,6	121,7	2,2	10,1	-4,5	8 851,5	0,3
2002	106,1	4,3	125,3	2,9	10,3	2,2	8 634,9	-1,1
2003	110,7	4,5	129,0	3,0	10,1	-1,7	8 414,8	-4,0
2004	114,5	3,8	135,0	5,0	12,2	19,8	9 203,6	7,6
2005	119,3	3,9	138,1	1,9	11,8	-3,5	8 478,5	-5,1
2004								
Desember.	116,3	4,9	141,0	3,6	19,0	2,4	705,8	-22,2
2005								
Januar	115,9	5,3	133,1	2,7	10,8	-2,9	732,0	-28,7
Februar.	118,2	6,1	137,8	2,2	11,6	-6,5	729,7	-27,7
Mars.	113,5	7,5	132,0	2,9	11,8	-6,4	689,9	-20,0
April.	123,2	8,0	141,4	4,2	11,2	-3,7	671,7	-9,1
Mai.	119,1	7,1	137,8	4,8	11,4	-1,2	723,2	1,5
Juni.	120,1	5,1	139,2	3,9	11,6	0,8	724,1	7,0
Juli.	121,3	2,3	139,9	2,0	11,6	1,6	695,5	5,5
August.	120,8	0,3	140,0	0,3	11,6	0,0	722,6	-0,0
September.	119,7	-0,5	139,0	-0,9	11,4	-4,5	706,6	-5,3
Oktober.	119,5	-0,1	137,5	-0,9	11,3	-11,5	696,9	-9,3
November.	120,5	1,4	138,2	0,1	11,4	-16,6	694,3	-6,6
Desember.	120,3	3,1	140,6	1,4	16,3	-15,0	692,2	0,1
2006								
Januar	123,5	4,3	140,1	2,6	10,9	-7,7	711,4	5,0
Februar.	121,5	4,5	139,9	3,1	10,7	4,7	684,8	9,8
Mars.	122,2	3,8	141,2	3,0	10,9	18,2	708,4	11,9
April.	121,7	3,2	140,3	2,6	11,6	27,0	746,4	7,5
Mai.	..	..	..	..	11,9	26,9	..	..

¹ Indikatoren bygger på informasjon om detaljomsætningsvolum, førstegangsregistrering av personbiler (antall) og volumindikatorer for omsetning av tobakk, øl, mineralvann, elektrisk kraft, bensin, brensel og fjernvarme. Vektene er hentet fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR).

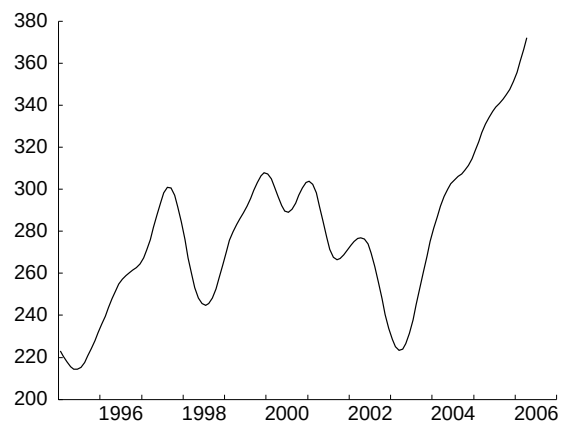
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.5 Bygg satt igang
Boliger. Bruksareal. 1000 kvm. månedstall
Sesongjustert og trend

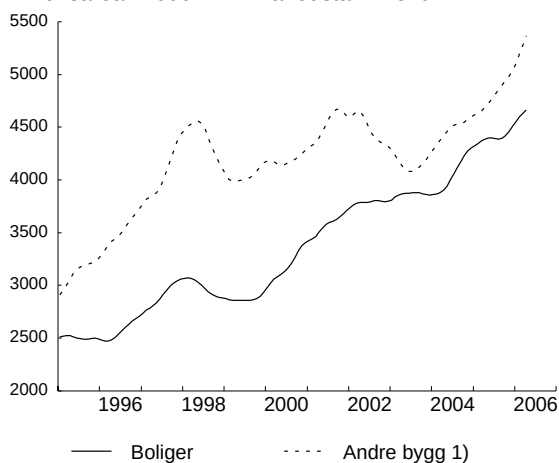
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.6 Bygg satt igang
Andre bygg 1) enn boliger. Bruksareal. 1000 kvm.
Månedstall. Trend.

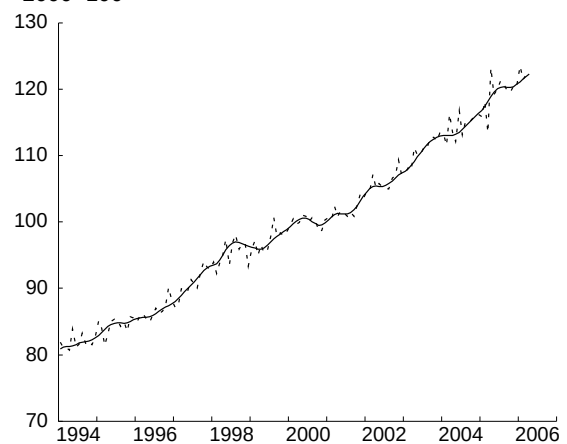
1) Unntatt bygg til jordbruk, skogbruk og fiske.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.7 Bygg under arbeid
Bruksareal. 1000 kvm. Månedstall. Trend

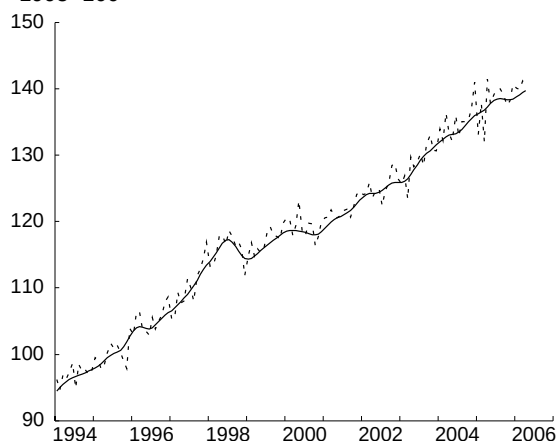
1) F.o.m 1993 inkl. jordb., skogb., fiske
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.1 Detaljomsetning
Volumindeks. Månedstall. Sesongjustert og trend
2000=100

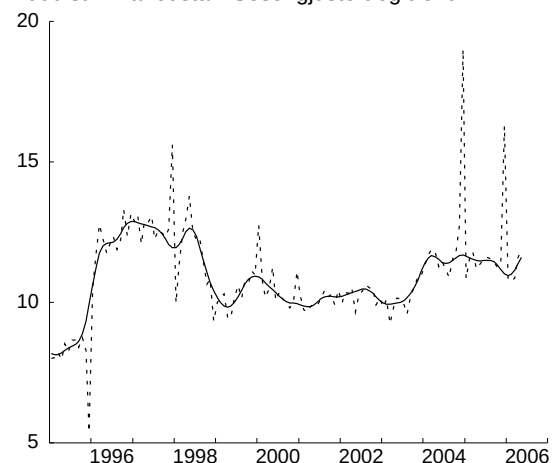
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.2 Varekonsumindeks
Volumindeks. Månedstall. Sesongjustert og trend
1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.3 Førstegangsregistrerte personbiler
1000 stk. Månedstall. Sesongjustert og trend

Kilde: Vegdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Konsumprisindeks		Konsumprisindeks ekskl. energiprodukter		KPI-JAE ³	Harmonisert konsum- prisindeks		Førstegangsomsetning innenlands ²		Byggekostnadsindeks for boliger	
	Nivå	Endring	Nivå	Endring		Norge	EU12 ¹	Nivå	Endring	Nivå	Endring
	1998=100		2000=100			Endring	Endring	2000=100		2000=100	
2001	108,7	3,0	107,2	2,4	2,6	2,7	2,1	100,4	0,4	104,8	4,8
2002	110,1	1,3	108,9	1,6	2,3	0,8	2,3	98,5	-1,9	108,3	3,3
2003	112,8	2,5	110,0	1,0	1,1	1,9	2,1	105,1	6,8	111,6	3,0
2004	113,3	0,4	110,9	0,8	0,3	0,6	2,2	108,5	3,2	114,9	3,0
2005	115,1	1,6	112,4	1,4	1,0	1,5	2,2	112,5	3,7	118,8	3,4
2004											
Desember	113,8	1,1	111,5	1,4	1,0	1,2	2,4	107,9	2,9	117,0	3,8
2005											
Januar	113,6	1,1	111,2	1,2	0,7	1,0	1,9	108,7	2,8	117,3	3,7
Februar	113,7	1,0	111,6	1,3	0,7	0,8	2,1	109,9	3,6	117,6	3,8
Mars	114,2	1,0	112,0	1,1	0,7	0,8	2,1	111,2	3,3	118,1	3,9
April	114,8	1,3	112,4	1,3	0,8	1,1	2,1	111,9	3,9	118,2	3,5
Mai	115,2	1,6	112,6	1,5	1,1	1,4	2,0	111,3	2,6	118,6	3,6
Juni	115,3	1,7	112,5	1,4	1,1	1,6	2,1	112,0	3,6	118,6	3,2
Juli	114,9	1,4	112,2	1,4	1,1	1,3	2,2	113,6	4,4	118,8	3,0
August	115,1	1,9	112,2	1,6	1,3	1,8	2,2	114,7	3,9	119,1	3,1
September	116,0	2,0	112,9	1,6	1,3	2,1	2,6	114,2	3,6	119,2	3,0
Oktober	116,0	1,8	113,0	1,4	1,2	1,8	2,5	114,5	2,6	119,5	3,2
November	116,0	1,8	113,1	1,4	1,1	1,8	2,3	113,5	3,6	120,5	3,9
Desember	115,9	1,8	113,0	1,3	0,9	2,0	2,2	114,2	5,8	120,5	3,0
2006											
Januar	115,6	1,8	112,4	1,1	0,8	1,8	2,4	116,6	7,3	120,8	3,0
Februar	116,6	2,6	112,9	1,2	1,0	2,7	2,3	117,2	6,6	121,1	3,0
Mars	116,9	2,3	113,2	1,1	0,9	2,4	2,2	118,2	6,3	121,5	2,9
April	117,9	2,7	113,6	1,1	0,8	2,8	2,4	119,5	6,8	121,8	3,0
Mai	117,9	2,3	113,7	1,0	0,7	2,5	..	118,3	6,8	122,4	3,2

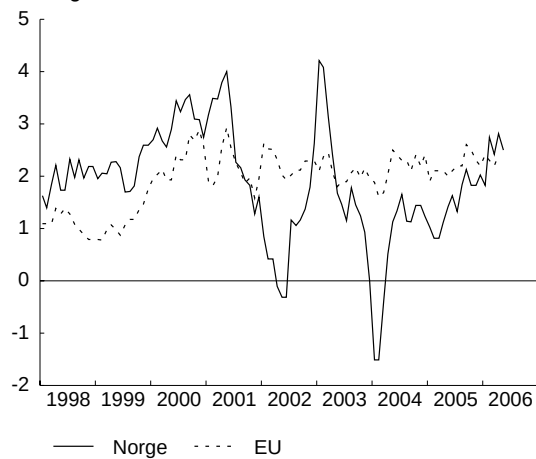
¹ Omfatter de 12 deltakerne i EUs økonomiske og monetære union (ØMU), der Hellas inngår fra og med 2001. ² Brudd i serien fra og med 2001. Gamle og nye tall er kjedet. ³ Justert for avgiftsendringer og uten energivarer
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7.2. Produktpriser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før der det framgår

	Produsentprisindeks		Spotpriser				Eksportpris- indeks, tre- foredlings- produkter. 1994=100	Eksportpris, laks. Nivå. NOK pr. kg
	Nivå. 2000=100	Endring	Elektrisk kraft. Øre pr. kWh	Brent Blend. NOK pr. fat	Brent Blend. USD pr. fat	Aluminium. NOK pr. tonn		
2001	100,6	0,6	18,7	220,0	24,4	10 543,4	147,21	26,00
2002	97,5	-3,1	20,1	197,6	24,9	9 835,0	131,63	23,35
2003	99,2	1,8	29,1	204,3	28,9	9 911,9	125,38	21,11
2004	105,4	6,3	24,2	256,9	38,2	10 496,4	121,80	22,52
2005	112,5	6,7	23,5	350,1	54,3	10 667,5	123,71	26,16
2004								
Desember	105,3	5,0	21,3	243,8	39,8	10 231,5	115,10	22,51
2005								
Januar	106,5	4,7	18,9	276,5	44,1	10 317,2	119,89	23,12
Februar	108,9	6,3	20,9	289,7	45,3	10 696,8	117,26	24,85
Mars	109,8	6,0	24,1	328,8	53,1	10 609,5	124,84	24,67
April	111,8	6,8	25,1	323,5	51,2	10 591,1	125,60	25,13
Mai	110,7	4,4	25,0	306,6	48,2	9 974,9	120,42	25,46
Juni	111,9	6,4	20,7	349,3	53,8	10 041,5	122,89	27,21
Juli	113,9	6,7	22,8	379,0	57,6	10 308,4	129,98	28,81
August	115,9	8,2	24,6	415,2	64,5	10 838,6	126,68	27,92
September	116,1	8,3	22,9	400,7	62,9	10 199,7	122,48	26,64
Oktober	115,5	6,2	25,2	382,9	58,7	10 588,9	119,98	26,22
November	113,9	6,8	23,9	368,6	55,5	11 148,3	126,04	26,08
Desember	114,6	8,8	27,3	380,2	56,6	12 694,8	128,49	27,81
2006								
Januar	116,9	9,8	32,4	417,1	62,9	13 356,6	123,37	26,74
Februar	118,2	8,5	35,0	403,9	59,9	15 528,2	123,99	27,04
Mars	118,6	8,0	41,8	407,0	61,3	15 575,6	127,04	30,65
April	121,4	8,6	40,7	451,7	70,7	15 582,7	127,21	34,69
Mai	122,4	10,6	29,3	424,8	69,5	15 896,6	..	..

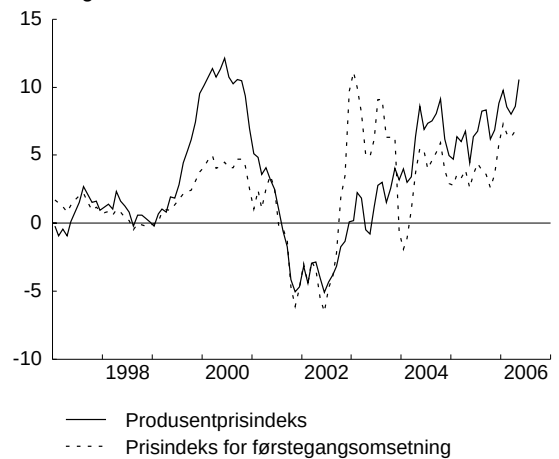
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Fig. 7.1 Harmonisert konsumprisindeks Norge og EU
Endring fra samme måned året før. Prosent

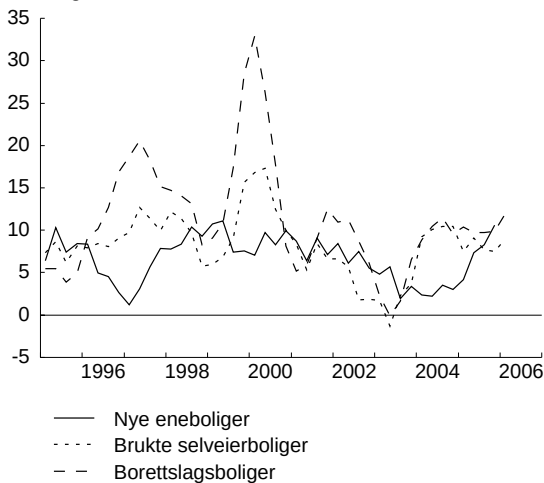
Kilde: Eurostat.

Fig. 7.2 Produsentprisindeks for industri og prisindeks for førstegangsomsetning innenlands
Endring fra samme måned året før. Prosent

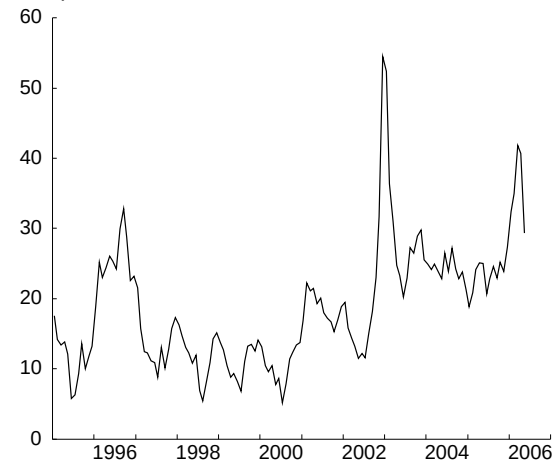
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.3 Boligpriser
Endring fra samme kvartal året før. Prosent

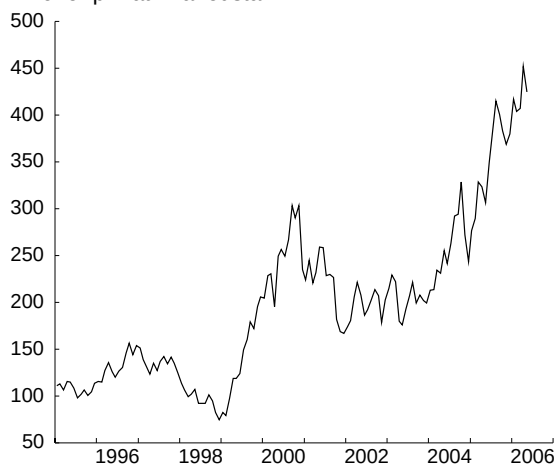
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.4 Spotpris elektrisk kraft
Øre pr. kWh. Månedstall

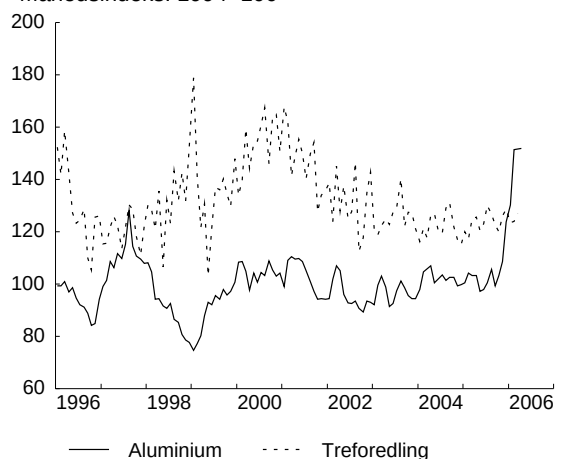
Kilde: Nord Pool.

Fig. 7.5 Spotpris råolje, Brent Blend
Kroner pr. fat. Månedstall

Kilde: Norges Bank.

Fig. 7.6 Spotpris aluminium og eksportprisindeks for treforedlingsprodukter. NOK
Månedsindeks. 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7.3. Prisindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Engroshandel		Nye eneboliger		Boligpriser (brukte boliger) ¹					
	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Boliger ialt		Selveier		Borettslag	
					Nivå	Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring
	1995=100		2000=100		2000=100		2000=100		2000=100	
2002	118,0	-0,7	115,2	6,9	112,3	4,9	111,4	4,0	118,1	9,2
2003	120,1	1,7	119,7	3,9	114,2	1,7	113,2	1,6	121,1	2,6
2004	124,5	3,7	123,1	2,8	125,8	10,1	124,5	10,1	133,3	10,1
2005	129,2	3,8	132,4	7,6	136,2	8,2	134,4	7,9	146,5	9,9
2004										
2. kvartal	124,6	4,6	123,6	2,2	125,8	10,2	124,7	10,1	132,5	10,4
3. kvartal	124,9	3,7	124,3	3,5	126,1	10,6	124,7	10,5	134,6	11,4
4. kvartal	125,9	4,0	123,8	3,0	127,4	10,5	125,7	10,5	137,2	9,6
2005										
1. kvartal	127,2	3,7	125,5	4,1	133,7	7,9	132,2	7,5	142,3	10,4
2. kvartal	128,9	3,5	132,7	7,4	137,4	9,2	136,0	9,1	145,4	9,7
3. kvartal	130,5	4,5	134,6	8,3	136,2	8,0	134,3	7,7	147,7	9,7
4. kvartal	130,3	3,5	136,9	10,6	137,4	7,8	135,1	7,5	150,7	9,8
2006										
1. kvartal	131,5	3,4	..	..	146,2	9,3	144,0	8,9	159,2	11,9

¹ Produksjonsrutinene for statistikken er lagt om. Indekstall basert på det nye opplegget er beregnet tilbake til 1. kvartal 2002.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7.4. Månedsførtjeneste og avtalt lønn. Indeks. 2000=100

	Månedsførtjeneste ialt ¹					Avtalt lønn ²				
	Industri	Olje- og gassutvinning og bergverksdrift	Bygge- og anleggsvirksomhet	Samferdsel ³	Forretningsmessig tj. yting og eienomsdrift	Industri	Olje- og gassutvinning og bergverksdrift	Bygge- og anleggsvirksomhet	Samferdsel ³	Forretningsmessig tj. yting og eienomsdrift
2004										
1. kvartal	118,0	126,2	117,1	117,7	116,4	116,9	119,4	116,3	115,4	115,8
2. kvartal	119,2	123,2	117,8	118,6	116,7	117,5	120,2	116,4	116,2	116,3
3. kvartal	121,4	121,6	117,4	116,7	118,2	120,0	121,9	119,5	117,2	118,2
4. kvartal	121,2	122,6	119,6	118,2	119,7	120,5	122,8	119,7	117,4	118,8
2005										
1. kvartal	122,9	129,5	119,9	120,5	120,3	121,2	123,4	119,7	118,6	118,8
2. kvartal	123,7	125,9	121,0	121,0	119,6	121,9	124,3	119,9	119,7	119,4
3. kvartal	124,7	123,3	123,0	118,9	121,0	123,8	124,4	123,3	121,4	121,2
4. kvartal*	125,0	122,4	124,2	120,2	121,9	124,4	124,7	123,5	121,6	122,1
2006										
1. kvartal*	127,3	137,0	124,5	124,8	123,8	124,6	124,9	123,6	122,9	122,2

¹ Månedsførtjeneste omfatter avtalt lønn, uregelmessige tillegg og bonus, provisjon og liknende. ² Avtalt lønn ved utgangen av kvartalet. ³ Eksklusive virksomheter i offentlig sektor med innrapportering av lønn til Arbeids- og administrasjonsdepartementet for ansatte i staten og til Kommunenes Sentralforbund for ansatte i kommunene. * Foreløpige tall.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

8.1. Utvalgte norske rentesatser. Prosent

	Utlånsrente ¹					Innskuddsrente ¹		NOK 3mnd eurorente	Effektiv rente på 10 års statsobl.
	Forretningsbanker ^{2,3}	Sparebanker	Statlige låneinstitutter	Forsikrings-selskap	Kredittforetak	Forretningsbanker ^{1,3}	Sparebanker		
2002	8,4	8,7	5,8	7,4	7,3	5,6	5,6	6,8	6,4
2003	6,0	6,4	5,5	5,5	6,0	3,2	3,2	4,0	5,0
2004	4,1	..	3,7	4,4	4,1	1,3	..	1,9	4,4
2005	3,9	..	3,3	4,1	3,4	1,4	..	2,1	3,7
2004									
1. kvartal	4,3	..	4,1	4,5	4,5	1,4	..	1,9	4,3
2. kvartal	4,1	..	3,7	4,4	4,1	1,3	..	1,9	4,8
3. kvartal	4,1	..	3,6	4,5	4,0	1,3	..	1,9	4,3
4. kvartal	4,0	..	3,5	4,3	3,7	1,3	..	1,9	4,1
2005									
1. kvartal	3,9	..	3,4	4,3	3,5	1,3	..	1,9	3,9
2. kvartal	3,8	..	3,3	4,0	3,4	1,3	..	2,0	3,7
3. kvartal	3,9	..	3,3	4,0	3,4	1,5	..	2,2	3,6
4. kvartal	4,0	..	3,2	4,0	3,4	1,6	..	2,4	3,8
2006									
1. kvartal	4,1	..	3,2	4,0	3,4	1,8	..	2,5	3,7

¹ Ved utgangen av kvartalet. ² Inkludert Postbanken. ³ Tall f.o.m. 2004 er snitt for alle banker. Kilde: Norges Bank.

8.2. Eurorenter og effektiv rente på statsobligasjoner. Prosent

	3 mnd eurorente ¹					Effektiv rente på 10 års statsobligasjon			
	Norge	Euro	USA	Japan	Storbritannia	Norge	Tyskland	USA	Japan
2001	7,12	4,24	3,73	0,14	4,96	6,24	4,81	5,11	1,34
2002	6,80	3,30	1,76	0,04	4,00	6,39	4,79	4,60	1,27
2003	3,99	2,31	1,17	-0,02	3,68	5,04	4,09	3,95	0,98
2004	1,89	2,09	1,58	-0,03	4,58	4,37	4,07	4,24	1,50
2005	2,10	2,17	3,53	0,02	4,70	3,75	3,39	4,28	1,40
2004									
Desember	1,87	2,16	2,47	-0,01	4,81	3,94	3,62	4,17	1,39
2005									
Januar	1,85	2,13	2,64	0,01	4,81	3,90	3,59	4,21	1,36
Februar	1,81	2,12	2,79	0,02	4,83	3,77	3,59	4,16	1,40
Mars	1,90	2,12	2,98	0,02	4,92	4,02	3,73	4,48	1,46
April	1,94	2,12	3,11	0,02	4,88	3,87	3,51	4,33	1,32
Mai	1,98	2,11	3,24	0,02	4,83	3,70	3,35	4,14	1,27
Juni	2,04	2,10	3,40	0,00	4,77	3,55	3,19	3,99	1,25
Juli	2,11	2,11	3,58	0,01	4,59	3,56	3,23	4,16	1,26
August	2,13	2,12	3,78	0,02	4,53	3,62	3,25	4,24	1,43
September	2,24	2,13	3,88	0,02	4,53	3,49	3,09	4,18	1,39
Oktober	2,34	2,18	4,14	0,02	4,52	3,68	3,26	4,45	1,54
November	2,42	2,34	4,32	0,02	4,56	3,96	3,47	4,53	1,53
Desember	2,43	2,46	4,46	0,02	4,58	3,83	3,37	4,46	1,55
2006									
Januar	2,41	2,50	4,59	0,02	4,54	3,65	3,34	4,40	1,48
Februar	2,47	2,58	4,73	0,04	4,52	3,72	3,48	4,56	1,57
Mars	2,61	2,71	4,89	0,09	4,54	3,84	3,64	4,71	1,70
April	2,69	2,78	5,04	0,09	4,58	4,07	3,93	4,99	1,92
Mai	2,82	2,87	5,15	0,18	4,65	4,17	3,99	5,11	1,92

¹ Midtrente (bortsett fra for Euro).

Kilde: Norges Bank.

8.3. Valutakurser og Norges Banks penge- og kredittindikatorer

	Valutakurser ¹		Importveid valutakurs (44 land) 1995=100	Industriens effektive valutakurs ² 1990=100	Pengemengdeindikator (M2) ³		Kredittindikator (K2) ³		Aksjekursindeks totalt. Oslo Børs. ² 1995=100
	NOK/euro	NOK/USD			Mrd. kroner. Sesongjustert	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Mrd. kroner. Sesongjustert	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	
2001	8,05	8,99	100,2	104,4	767,0	8,9	1 543,8	11,4	180,3
2002	7,51	7,97	91,6	96,7	826,0	7,6	1 670,2	8,2	146,3
2003	8,00	7,08	92,8	99,5	861,6	4,3	1 793,5	7,4	134,3
2004	8,37	6,74	95,6	103,3	901,7	4,6	1 931,5	7,7	203,7
2005	8,01	6,45	91,8	98,8	987,0	9,5	2 137,5	10,6	282,9
2004									
Desember	8,22	6,13	92,9	100,9	933,0	11,6	2 006,1	9,0	232,4
2005									
Januar	8,21	6,26	93,3	101,0	928,6	12,0	2 021,9	9,8	239,7
Februar	8,32	6,39	94,8	102,5	945,8	12,2	2 036,8	11,1	252,8
Mars	8,19	6,20	92,9	100,6	962,5	11,7	2 058,5	12,2	259,4
April	8,18	6,32	93,0	100,6	968,7	11,4	2 080,6	13,0	256,3
Mai	8,08	6,37	92,3	99,7	972,7	10,7	2 102,3	13,1	253,2
Juni	7,89	6,49	91,1	98,0	984,4	10,4	2 119,8	12,5	272,4
Juli	7,92	6,58	91,1	97,6	992,9	9,9	2 145,7	12,5	293,1
August	7,92	6,44	91,0	97,6	999,6	10,1	2 162,5	13,1	307,6
September	7,81	6,37	90,0	96,5	1 021,4	9,9	2 187,2	14,1	322,2
Oktober	7,83	6,52	90,4	96,6	1 012,8	9,1	2 217,0	14,8	301,5
November	7,83	6,64	90,5	96,5	1 026,5	8,1	2 237,8	15,2	308,7
Desember	7,97	6,73	92,3	98,5	1 026,9	7,5	2 272,6	15,1	327,5
2006									
Januar	8,04	6,64	93,0	99,4	1 024,4	7,5	2 292,7	14,5	282,9
Februar	8,06	6,75	93,6	99,8	1 039,1	8,2	2 320,5	14,2	358,8
Mars	7,98	6,64	92,2	98,4	1 051,5	8,7	2 343,5	14,2	379,1
April	7,84	6,38	90,3	96,5	..	..	..	..	407,3
Mai	7,80	6,11	89,3	95,9	..	..	..	..	397,9

¹ Representativ markedskurs (midtkurs). ² Månedsgjennomsnitt av daglige noteringer. ³ Sesongjusterte tall hentes fra Norges Bank. Trenden er beregnet av Statistisk sentralbyrå ved hjelp av sesongjusteringsprogrammet X12ARIMA.

Kilde: Norges Bank.

9.1. Eksport og import av varer. Millioner kroner. Sesongjustert

	Varer i alt, u/skip og plattformer	Olje- og gass	Varer i alt u/skip, plattf. og råolje	Eksport					Import
				Metaller	Verksteds- produkter	Herav:			Varer i alt, u/skip, plattf. og råolje
						Treforedlings- produkter	Kjemiske produkter	Fisk og fiske- produkter	
2001	521 348	304 816	216 253	38 841	24 250	13 945	27 474	29 484	283 626
2002	465 001	264 733	199 900	33 793	27 424	11 019	25 528	27 427	267 535
2003	470 508	268 682	201 474	37 953	26 271	10 602	26 673	24 997	276 392
2004	547 705	323 604	224 621	48 815	26 167	11 433	30 007	27 031	317 503
2005	660 585	407 378	253 306	50 648	30 613	11 274	31 828	31 199	349 092
2004									
November	50 222	28 662	20 254	4 787	2 230	928	2 568	2 216	27 363
Desember.....	44 471	24 156	19 492	4 555	2 218	955	2 674	2 415	27 408
2005									
Januar	48 220	28 805	19 273	4 169	2 425	933	2 598	2 486	27 283
Februar.....	50 260	30 685	20 482	4 734	2 492	961	2 750	2 561	27 743
Mars.....	50 999	31 498	20 742	4 353	2 941	947	2 681	2 336	27 040
April.....	54 734	33 062	20 610	4 116	2 424	893	2 624	2 478	27 878
Mai.....	53 258	32 960	20 242	4 063	2 078	917	2 623	2 372	28 845
Juni.....	53 478	32 624	20 543	4 203	2 351	981	2 534	2 419	29 038
Juli.....	54 638	34 603	21 162	4 051	2 437	895	2 754	2 675	31 535
August.....	58 847	36 969	21 713	4 115	2 545	1 007	2 559	2 628	29 367
September.....	56 825	35 306	21 303	4 303	2 595	848	2 548	2 597	29 264
Oktober.....	59 778	37 967	22 746	4 043	2 655	946	2 691	2 688	30 252
November.....	56 679	33 979	21 281	3 979	2 775	900	2 390	2 866	29 418
Desember.....	62 870	38 921	23 207	4 518	2 895	1 046	3 078	3 094	31 428
2006									
Januar	66 282	40 978	23 579	4 435	2 869	920	2 655	2 586	31 264
Februar.....	58 465	36 323	23 358	4 540	2 654	936	2 782	2 644	30 400
Mars.....	64 034	39 995	23 487	4 627	3 027	938	2 788	2 799	31 699
April.....	61 882	39 541	24 055	5 168	2 882	966	2 744	2 803	31 211

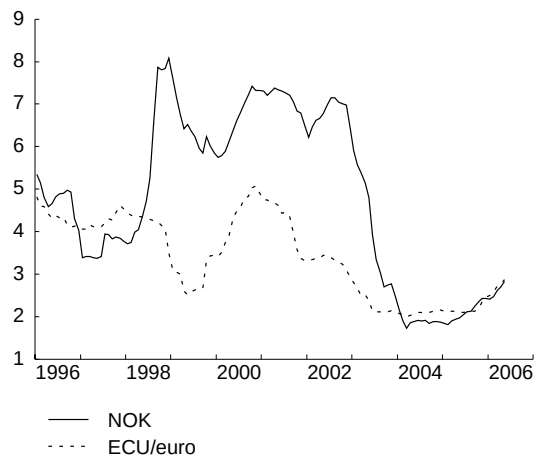
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

9.2. Utenriksregnskap. Millioner kroner

	Eksport i alt	Import i alt	Vare og tj.bal.	Rente- og stønadbal.	Driftsbal.	Netto kap.overf.	Netto finansinv.	Norske inv. i utlandet	Utenl. inv. i Norge
2002	624 384	416 853	207 531	-13 641	193 890	-1 490	192 427	395 536	271 860
2003	637 373	425 759	211 614	-7 353	204 261	4 717	208 973	342 536	200 756
2004	732 444	489 612	242 832	-9 822	233 010	-1 021	231 982	441 432	267 490
2005	862 225	534 223	328 002	-11 464	316 538	..	312 392	639 378	331 371
2001									
4. kvartal	167 999	108 521	59 478	-1 877	57 601	-60	57 538	48 429	-2 523
2002									
1. kvartal	152 460	98 011	54 449	-7 619	46 830	-159	46 673	122 351	77 773
2. kvartal	159 561	108 785	50 776	-1 508	49 268	-217	49 060	70 450	45 970
3. kvartal	150 735	103 984	46 751	-2 618	44 133	-531	43 615	78 838	64 860
4. kvartal	161 628	106 073	55 555	-1 896	53 659	-583	53 079	123 897	83 257
2003									
1. kvartal	158 560	100 596	57 964	-4 871	53 093	36	53 130	110 151	68 456
2. kvartal	152 966	103 505	49 461	-4 094	45 367	-718	44 650	108 724	72 964
3. kvartal	153 925	109 737	44 188	5 877	50 065	514	50 572	16 413	-11 351
4. kvartal	171 922	111 921	60 001	-4 265	55 736	4 885	60 621	107 248	70 687
2004									
1. kvartal	177 039	113 235	63 804	-9 163	54 641	73	54 706	118 166	80 013
2. kvartal	176 965	118 841	58 124	-8 436	49 688	-494	49 193	233 050	176 031
3. kvartal	183 366	127 621	55 745	6 672	62 417	-230	62 189	128 330	81 051
4. kvartal	195 074	129 915	65 159	1 105	66 264	-370	65 894	-38 114	-69 605
2005									
1. kvartal	198 074	119 909	78 165	-2 191	75 974	..	75 461	169 993	104 209
2. kvartal	208 347	133 774	74 573	-19 018	55 555	..	55 358	152 449	87 202
3. kvartal	219 636	140 296	79 340	985	80 325	-474	79 851	177 108	78 829
4. kvartal	236 168	140 244	95 924	8 760	104 684	-2 962	101 722	139 828	61 131
2006									
1. kvartal	252 242	137 079	115 163	-26 459	88 704	..	88 636	287 669	200 831

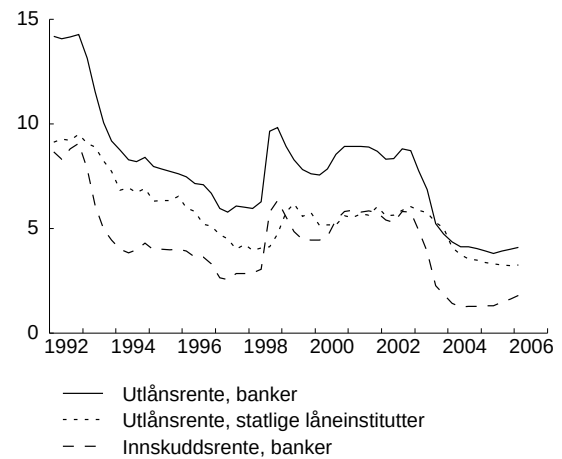
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 8.1 3 måneders eurorente
Månedstall. Prosent

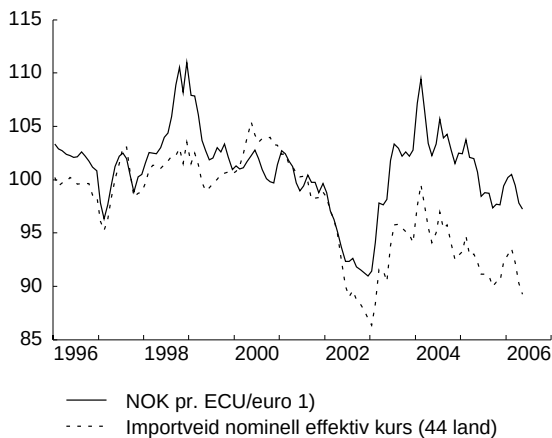
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.2 Utlånsrente og innskuddsrente
Kvartalstall. Prosent

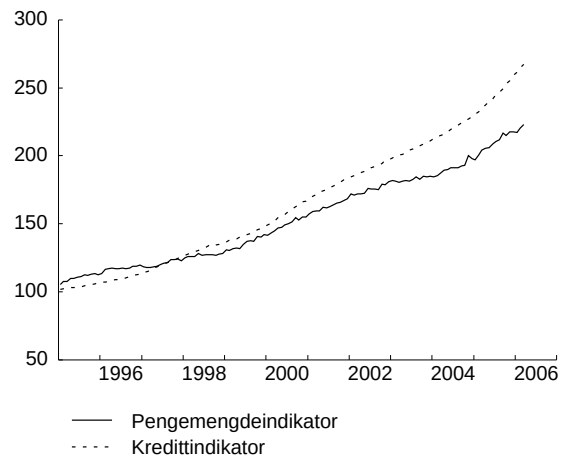
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.3 Valutakursindekser
1991=100. Månedstall

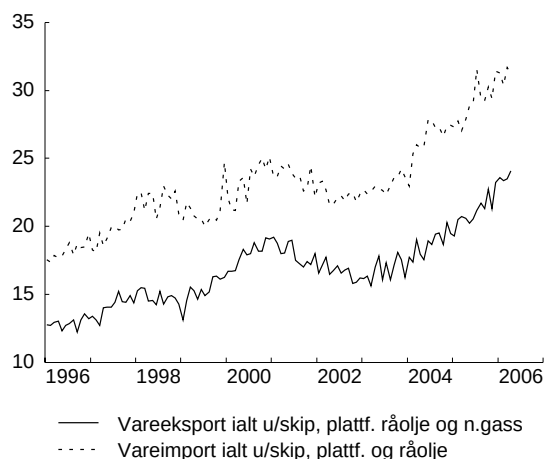
1) Representative markedskurser (midtkurser). Euro fra 1.1 1999
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.4 Norges Banks penge- og kredittindikator
Sesongjustert indeks. Månedstall. 1993=100

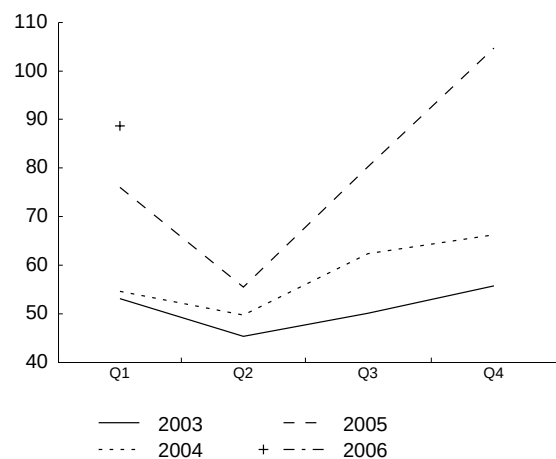
Kilde: Norges Bank.

Fig. 9.1 Utenrikshandel
Mrd. kroner. Sesongjusterte månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 9.2 Driftsbalansen
Kvartalstall. Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Nasjonalregnskap for Norge

Tabell

Side

1.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Løpende priser. Millioner kroner	18*
2.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 2003-priser. Millioner kroner	19*
3.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	20*
4.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	21*
5.	Produksjon. Løpende priser. Millioner kroner	22*
6.	Produksjon. Faste 2003-priser. Millioner kroner	23*
7.	Produksjon. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	24*
8.	Produksjon. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	25*
9.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Løpende priser. Millioner kroner	26*
10.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Faste 2003-priser. Millioner kroner	27*
11.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	28*
12.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	29*
13.	Hovedtall for konsum. Løpende priser. Millioner kroner	30*
14.	Hovedtall for konsum. Faste 2003-priser. Millioner kroner	30*
15.	Hovedtall for konsum. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	31*
16.	Hovedtall for konsum. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	31*
17.	Konsum i husholdninger. Løpende priser. Millioner kroner	32*
18.	Konsum i husholdninger. Faste 2003-priser. Millioner kroner	32*
19.	Konsum i husholdninger. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	33*
20.	Konsum i husholdninger. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	33*
21.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Løpende priser. Millioner kroner	34*
22.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Faste 2003-priser. Millioner kroner	35*
23.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	36*
24.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	37*
25.	Eksport. Løpende priser. Millioner kroner	38*
26.	Eksport. Faste 2003-priser. Millioner kroner	39*
27.	Eksport. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	40*
28.	Eksport. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	41*
29.	Import. Løpende priser. Millioner kroner	42*
30.	Import. Faste 2003-priser. Millioner kroner	43*
31.	Import. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	44*
32.	Import. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	45*
33.	Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige. 1000	46*
34.	Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige. Prosentvis endring fra samme periode året før	47*
35.	Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Millioner	48*
36.	Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Prosentvis endring fra samme periode året før	49*
37.	Lønnskostnader etter næring. Løpende priser. Millioner kroner	50*
38.	Lønn per normalårsverk etter næring for lønnstakere. Prosentvis endring fra samme periode året før	51*

Tabell 1. Makroøkonomiske hovedstørrelser. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	760 921	795 704	185 563	192 714	203 233	183 504	196 258	204 564	211 377	195 999
Konsum i husholdninger	728 941	760 608	177 714	184 793	195 072	174 694	187 637	195 863	202 414	186 574
Varekonsum	391 824	402 939	94 636	95 842	109 663	90 844	99 238	101 079	111 779	97 323
Tjenestekonsum	319 348	337 408	79 789	81 962	81 253	79 819	84 475	86 833	86 280	84 514
Husholdningenes kjøp i utlandet	38 577	42 429	9 081	13 334	8 620	8 449	10 037	14 601	9 342	9 124
Utlendingers kjøp i Norge	-20 809	-22 168	-5 791	-6 346	-4 464	-4 418	-6 113	-6 650	-4 987	-4 388
Konsum i ideelle organisasjoner	31 980	35 096	7 849	7 921	8 162	8 810	8 621	8 702	8 963	9 426
Konsum i offentlig forvaltning	370 787	387 515	89 919	91 677	96 395	94 550	98 442	94 907	99 616	104 263
Konsum i statsforvaltningen	197 532	205 105	48 082	49 967	50 426	50 016	51 652	51 740	51 697	54 816
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	166 801	175 724	40 540	42 385	42 548	42 702	44 239	44 503	44 280	48 149
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	30 731	29 381	7 542	7 582	7 878	7 314	7 414	7 237	7 417	6 667
Konsum i kommuneforvaltningen	173 255	182 410	41 837	41 710	45 969	44 534	46 790	43 167	47 919	49 447
Bruttoinvestering i fast realkapital	309 841	356 333	73 654	77 178	91 175	80 697	86 701	86 220	102 715	89 163
Utvinning og rørtransport	71 284	88 227	17 537	18 317	20 230	18 526	22 847	21 836	25 018	19 750
Tjenester tilknyttet utvinning	883	-1 491	103	42	703	112	-2 785	1 115	67	4
Utenriks sjøfart	10 625	17 564	1 149	2 247	5 486	4 454	4 819	1 962	6 329	5 139
Fastlands-Norge	227 049	252 033	54 866	56 571	64 756	57 605	61 820	61 307	71 302	64 270
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	177 063	201 257	43 172	44 213	49 278	47 163	49 836	49 158	55 100	52 917
Næringer	110 020	121 749	26 837	27 592	30 931	27 056	30 085	30 194	34 415	30 470
Industri og bergverk	19 943	22 682	4 912	5 104	5 892	4 024	5 356	5 265	8 038	4 506
Annen vareproduksjon	21 417	22 837	5 655	5 563	5 980	4 533	6 299	6 237	5 768	5 074
Tjenester	68 660	76 229	16 271	16 925	19 059	18 499	18 430	18 692	20 609	20 890
Boliger (husholdninger)	67 044	79 508	16 334	16 622	18 347	20 107	19 752	18 964	20 685	22 447
Offentlig forvaltning	49 986	50 777	11 694	12 358	15 478	10 442	11 984	12 149	16 202	11 353
Lagerendring og statistiske avvik	32 552	36 288	6 755	6 844	2 147	11 125	12 154	10 926	2 083	18 600
Bruttoinvestering i alt	342 393	392 621	80 409	84 021	93 322	91 822	98 855	97 146	104 798	107 763
Innenlandsk sluttanvendelse	1 474 101	1 575 839	355 891	368 412	392 950	369 875	393 556	396 617	415 791	408 025
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (utenom lagerendring)	1 358 757	1 435 252	330 348	340 962	364 384	335 658	356 521	360 778	382 294	364 533
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	420 773	438 292	101 613	104 035	111 873	104 992	110 426	107 056	115 817	115 616
Eksport i alt	732 444	862 225	176 965	183 366	195 074	198 074	208 347	219 636	236 167	252 242
Tradisjonelle varer	209 808	229 554	49 534	51 041	57 505	54 724	55 811	55 709	63 309	64 742
Råolje og naturgass	335 932	427 938	79 838	85 453	90 003	96 353	100 331	109 581	121 673	135 666
Skip, plattformer og fly	9 408	11 107	3 532	1 803	1 272	1 223	5 366	3 437	1 081	1 135
Tjenester	177 296	193 626	44 061	45 069	46 294	45 774	46 839	50 909	50 104	50 699
Samlet sluttanvendelse	2 206 545	2 438 064	532 857	551 778	588 025	567 949	601 903	616 254	651 958	660 267
Import i alt	489 612	534 223	118 841	127 621	129 915	119 909	133 774	140 296	140 244	137 079
Tradisjonelle varer	323 019	351 128	80 123	80 650	85 591	79 396	89 619	88 030	94 083	95 270
Råolje og naturgass	1 872	3 863	405	663	576	759	577	751	1 776	678
Skip, plattformer og fly	13 214	12 081	2 550	3 162	4 401	2 446	3 017	3 111	3 507	2 037
Tjenester	151 507	167 151	35 763	43 146	39 347	37 308	40 561	48 404	40 878	39 094
Bruttonasjonalprodukt ¹	1 716 933	1 903 841	414 016	424 157	458 110	448 040	468 129	475 958	511 714	523 188
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge ¹	1 332 315	1 410 273	321 448	329 307	353 140	337 062	354 241	345 843	373 126	372 581
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	384 618	493 568	92 568	94 850	104 970	110 978	113 888	130 114	138 588	150 607
Fastlands-Norge(basisverdi)	1 166 074	1 231 773	280 816	287 927	308 268	295 020	309 968	301 112	325 673	327 756
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	898 987	952 241	216 830	222 186	237 843	227 210	238 594	233 264	253 173	252 716
Industri og bergverk	165 921	168 491	40 635	39 773	43 320	41 235	44 083	39 256	43 918	45 635
Annen vareproduksjon	126 176	140 110	27 084	32 709	33 843	34 318	31 409	35 275	39 108	41 648
Tjenester inkl. boligjenester	606 891	643 640	149 111	149 703	160 680	151 657	163 102	158 733	170 147	165 434
Offentlig forvaltning	267 087	279 532	63 987	65 741	70 425	67 810	71 374	67 848	72 501	75 039
Korreksjonsposter	166 241	178 499	40 632	41 380	44 872	42 042	44 273	44 731	47 453	44 826

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi.

Tabell 2. Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger										
og ideelle organisasjoner	753 923	779 193	183 606	190 516	201 073	181 580	191 752	199 319	206 542	189 765
Konsum i husholdninger	722 765	745 772	175 916	182 873	193 209	173 116	183 548	191 056	198 052	180 882
Varekonsum	394 044	404 607	94 646	96 366	110 370	92 634	99 100	100 879	111 994	96 991
Tjenestekonsum	313 188	322 375	78 400	80 339	79 055	76 899	80 789	82 924	81 763	79 402
Husholdningenes kjøp i utlandet	35 984	40 047	8 552	12 403	8 143	7 878	9 515	13 613	9 040	8 629
Utlendingers kjøp i Norge	-20 451	-21 257	-5 683	-6 235	-4 359	-4 295	-5 855	-6 361	-4 745	-4 139
Konsum i ideelle organisasjoner	31 159	33 421	7 691	7 644	7 864	8 465	8 204	8 263	8 490	8 883
Konsum i offentlig forvaltning	362 156	367 604	88 136	88 951	93 210	90 608	93 502	89 605	93 890	96 596
Konsum i statsforvaltningen	192 590	193 894	47 051	48 281	48 833	47 768	48 846	48 538	48 742	50 272
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	163 013	166 316	39 784	41 046	41 319	40 841	41 894	41 784	41 797	44 271
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	29 577	27 579	7 267	7 235	7 514	6 927	6 953	6 754	6 945	6 000
Konsum i kommuneforvaltningen	169 567	173 710	41 084	40 669	44 378	42 840	44 655	41 067	45 148	46 324
Bruttoinvestering i fast realkapital	298 950	331 663	71 596	74 157	86 818	75 708	80 393	80 557	95 005	80 763
Utvinning og rørransport	68 568	79 280	17 018	17 389	19 283	16 883	20 482	19 482	22 434	16 871
Tjenester tilknyttet utvinning	840	-1 635	100	40	667	105	-2 790	988	62	4
Utenriks sjøfart	9 775	14 821	1 190	2 111	4 627	3 908	4 010	1 730	5 173	4 320
Fastlands-Norge	219 768	239 196	53 289	54 617	62 242	54 812	58 691	58 357	67 337	59 569
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	171 329	191 150	41 930	42 701	47 317	44 877	47 327	46 891	52 055	48 966
Næringer	106 591	116 997	26 109	26 750	29 782	25 961	28 865	29 269	32 903	28 412
Industri og bergverk	19 562	22 219	4 812	5 002	5 788	3 928	5 232	5 186	7 873	4 349
Annen vareproduksjon	20 855	22 009	5 495	5 402	5 831	4 347	6 065	6 048	5 549	4 798
Tjenester	66 174	72 769	15 801	16 346	18 163	17 686	17 568	18 035	19 481	19 265
Boliger (husholdninger)	64 738	74 153	15 821	15 951	17 535	18 917	18 462	17 622	19 152	20 554
Offentlig forvaltning	48 439	48 046	11 359	11 916	14 925	9 934	11 364	11 466	15 282	10 602
Lagerendring og statistiske avvik	33 108	36 007	6 431	7 339	2 548	11 058	11 948	9 884	3 118	19 280
Bruttoinvestering i alt	332 058	367 670	78 027	81 496	89 366	86 766	92 341	90 440	98 123	100 043
Innenlandsk sluttanvendelse	1 448 138	1 514 467	349 768	360 963	383 649	358 954	377 595	379 363	398 555	386 404
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (utenom lagerendring)	1 335 847	1 385 994	325 031	334 084	356 525	327 000	343 945	347 280	367 769	345 930
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	410 595	415 651	99 495	100 867	108 135	100 542	104 866	101 071	109 172	107 198
Eksport i alt	640 937	645 523	160 257	153 379	162 261	158 371	163 763	157 644	165 746	167 219
Tradisjonelle varer	193 477	204 614	46 025	46 155	52 478	49 851	50 435	48 866	55 462	53 788
Råolje og naturgass	278 867	267 301	70 196	65 360	68 902	68 908	67 634	63 051	67 708	68 422
Skip, plattformer og fly	8 584	9 559	3 099	1 662	1 268	815	4 982	2 816	947	1 249
Tjenester	160 010	164 049	40 937	40 202	39 612	38 797	40 713	42 910	41 629	43 760
Samlet sluttanvendelse	2 089 075	2 159 990	510 025	514 342	545 910	517 324	541 358	537 007	564 301	553 623
Import i alt	463 796	498 003	114 113	119 756	121 327	111 832	125 905	130 308	129 957	126 340
Tradisjonelle varer	309 040	334 603	77 024	76 537	81 916	75 424	85 574	83 835	89 770	88 426
Råolje og naturgass	1 511	2 355	349	536	416	554	395	419	987	363
Skip, plattformer og fly	11 672	8 991	2 364	2 825	3 589	1 864	2 276	2 256	2 595	1 347
Tjenester	141 573	152 054	34 376	39 857	35 406	33 990	37 661	43 798	36 605	36 203
Bruttonasjonalprodukt ¹	1 625 279	1 661 987	395 912	394 586	424 584	405 492	415 453	406 699	434 344	427 283
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge ¹	1 305 000	1 352 637	314 384	321 748	343 717	326 688	338 635	331 695	355 619	349 789
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	320 279	309 351	81 528	72 838	80 867	78 804	76 818	75 004	78 725	77 494
Fastlands-Norge(basisverdi)	1 147 605	1 192 690	276 235	283 024	299 803	290 023	299 217	291 690	311 759	312 266
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	886 447	927 417	213 578	219 278	231 639	225 086	231 454	227 566	243 311	242 290
Industri og bergverk	164 025	167 947	39 792	38 971	42 940	41 147	43 224	39 718	43 858	45 189
Annen vareproduksjon	124 282	133 844	26 880	32 172	32 742	34 306	30 218	33 526	35 794	36 840
Tjenester inkl. boligjenester	598 140	625 626	146 906	148 135	155 957	149 633	158 012	154 322	163 658	160 261
Offentlig forvaltning	261 158	265 273	62 657	63 747	68 165	64 938	67 763	64 124	68 448	69 976
Korreksjonsposter	157 395	159 946	38 149	38 723	43 914	36 665	39 418	40 004	43 860	37 524

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi.

Tabell 3. Makroøkonomiske hovedstørrelser.
Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	4,7	3,4	4,1	4,0	4,7	1,6	4,4	4,6	2,7	4,5
Konsum i husholdninger	4,7	3,2	4,1	4,0	4,7	1,4	4,3	4,5	2,5	4,5
Varekonsum	5,4	2,7	4,5	3,9	5,0	-0,0	4,7	4,7	1,5	4,7
Tjenestekonsum	3,3	2,9	3,1	3,2	3,5	2,0	3,0	3,2	3,4	3,3
Husholdningenes kjøp i utlandet	12,3	11,3	12,5	10,1	15,5	14,4	11,3	9,8	11,0	9,5
Utlendingers kjøp i Norge	8,9	3,9	11,4	4,5	8,4	2,9	3,0	2,0	8,9	-3,6
Konsum i ideelle organisasjoner	5,0	7,3	4,8	4,8	5,0	6,3	6,7	8,1	8,0	4,9
Konsum i offentlig forvaltning	2,2	1,5	1,4	1,5	4,6	-1,4	6,1	0,7	0,7	6,6
Konsum i statsforvaltningen	2,9	0,7	2,1	2,7	4,8	-1,4	3,8	0,5	-0,2	5,2
Konsum i statsforvaltningen, sivil	3,8	2,0	2,9	3,7	5,8	-0,1	5,3	1,8	1,2	8,4
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	-1,4	-6,8	-1,8	-2,1	-0,7	-8,4	-4,3	-6,6	-7,6	-13,4
Konsum i kommuneforvaltningen	1,5	2,4	0,6	0,1	4,5	-1,4	8,7	1,0	1,7	8,1
Bruttoinvestering i fast realkapital	8,1	10,9	3,4	6,4	24,7	14,1	12,3	8,6	9,4	6,7
Utvinning og rørtransport	7,8	15,6	3,0	3,0	23,0	13,5	20,4	12,0	16,3	-0,1
Tjenester tilknyttet utvinning	119,3	..	-85,1	-81,6	..	210,1	..	..	-90,8	-96,6
Utenriks sjøfart	11,7	51,6	-43,0	-14,7	..	111,6	237,1	-18,1	11,8	10,5
Fastlands-Norge	7,8	8,8	6,6	9,0	13,2	10,5	10,1	6,8	8,2	8,7
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	9,6	11,6	8,6	13,7	13,0	14,0	12,9	9,8	10,0	9,1
Næringer	8,0	9,8	6,3	12,5	9,7	8,4	10,6	9,4	10,5	9,4
Industri og bergverk	7,3	13,6	-1,0	19,6	8,7	-0,8	8,7	3,7	36,0	10,7
Annen vareproduksjon	9,9	5,5	10,5	9,8	7,2	5,3	10,4	12,0	-4,9	10,4
Tjenester	7,6	10,0	7,3	11,3	10,8	11,5	11,2	10,3	7,3	8,9
Boliger (husholdninger)	12,3	14,5	12,6	15,9	19,1	22,6	16,7	10,5	9,2	8,7
Offentlig forvaltning	1,9	-0,8	0,0	-5,0	13,9	-3,0	0,0	-3,8	2,4	6,7
Lagerendring og statistiske avvik	131,9	8,8	..	149,3	62,0	-34,1	85,8	34,7	22,4	74,4
Bruttoinvestering i alt	14,2	10,7	19,8	11,3	25,9	4,3	18,3	11,0	9,8	15,3
Innenlandsk sluttanvendelse	6,1	4,6	6,5	4,9	9,0	1,5	8,0	5,1	3,9	7,6
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (utenom lagerendring)	4,5	3,8	3,7	4,1	6,1	2,1	5,8	3,9	3,2	5,8
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	2,2	1,2	1,2	0,7	5,8	-1,5	5,4	0,2	1,0	6,6
Eksport i alt	0,6	0,7	0,4	0,9	-3,5	-4,0	2,2	2,8	2,1	5,6
Tradisjonelle varer	3,4	5,8	-1,3	2,8	5,6	2,1	9,6	5,9	5,7	7,9
Råolje og naturgass	-0,7	-4,1	-1,5	0,6	-5,7	-7,4	-3,7	-3,5	-1,7	-0,7
Skip, plattformer og fly	-44,6	11,4	-5,8	-50,1	-79,7	-68,1	60,7	69,5	-25,3	53,3
Tjenester	3,9	2,5	6,6	3,6	1,2	-1,2	-0,5	6,7	5,1	12,8
Samlet sluttanvendelse	4,3	3,4	4,5	3,7	4,9	-0,3	6,1	4,4	3,4	7,0
Import i alt	8,9	7,4	7,8	11,2	11,4	3,0	10,3	8,8	7,1	13,0
Tradisjonelle varer	10,2	8,3	9,8	13,4	10,8	2,5	11,1	9,5	9,6	17,2
Råolje og naturgass	-17,1	55,8	26,5	64,3	-3,2	163,9	13,1	-21,9	137,3	-34,5
Skip, plattformer og fly	14,5	-23,0	1,6	10,2	80,7	-35,6	-3,7	-20,1	-27,7	-27,7
Tjenester	6,2	7,4	3,9	6,9	8,9	6,4	9,6	9,9	3,4	6,5
Bruttonasjonalprodukt ¹	3,1	2,3	3,6	1,8	3,2	-1,1	4,9	3,1	2,3	5,4
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge ¹	3,8	3,7	2,8	3,4	5,0	0,5	7,7	3,1	3,5	7,1
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	0,4	-3,4	6,9	-4,7	-4,0	-7,3	-5,8	3,0	-2,6	-1,7
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,6	3,9	2,6	3,4	4,5	0,5	8,3	3,1	4,0	7,7
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	4,0	4,6	3,0	4,0	4,3	1,4	8,4	3,8	5,0	7,6
Industri og bergverk	4,7	2,4	4,1	5,2	5,8	-2,8	8,6	1,9	2,1	9,8
Annen vareproduksjon	3,3	7,7	-0,8	1,8	4,1	5,6	12,4	4,2	9,3	7,4
Tjenester inkl. boligjenester	3,9	4,6	3,4	4,2	4,0	1,7	7,6	4,2	4,9	7,1
Offentlig forvaltning	2,2	1,6	1,2	1,1	5,1	-2,5	8,2	0,6	0,4	7,8
Korreksjonsposter	5,3	1,6	4,1	3,4	8,5	0,2	3,3	3,3	-0,1	2,3

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi.

Tabell 4. Makroøkonomiske hovedstørrelser.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger										
og ideelle organisasjoner	0,9	1,2	1,5	1,4	1,2	0,7	1,3	1,5	1,3	2,2
Konsum i husholdninger	0,9	1,1	1,4	1,4	1,2	0,6	1,2	1,5	1,2	2,2
Varekonsum	-0,6	0,2	0,6	0,5	0,3	-0,9	0,2	0,7	0,5	2,3
Tjenestekonsum	2,0	2,6	1,8	1,9	2,3	2,5	2,7	2,6	2,7	2,5
Husholdningenes kjøp i utlandet	7,2	-1,2	7,3	5,1	2,9	-2,1	-0,7	-0,2	-2,4	-1,4
Utlendingers kjøp i Norge	1,7	2,5	1,9	1,7	2,3	2,0	2,5	2,7	2,6	3,1
Konsum i ideelle organisasjoner	2,6	2,3	2,8	2,7	2,6	2,9	3,0	1,6	1,7	2,0
Konsum i offentlig forvaltning	2,4	3,0	2,7	2,6	2,7	3,3	3,2	2,8	2,6	3,4
Konsum i statsforvaltningen	2,6	3,1	2,8	2,7	2,8	3,4	3,5	3,0	2,7	4,1
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	2,3	3,3	2,6	2,4	2,4	3,4	3,6	3,1	2,9	4,0
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	3,9	2,5	3,9	4,8	4,8	3,3	2,7	2,2	1,8	5,2
Konsum i kommuneforvaltningen	2,2	2,8	2,6	2,4	2,7	3,2	2,9	2,5	2,5	2,7
Bruttoinvestering i fast realkapital	3,6	3,7	2,8	4,0	5,4	4,3	4,8	2,8	2,9	3,6
Utvinning og rørtransport	4,0	7,0	3,5	4,2	4,1	7,4	8,2	6,4	6,3	6,7
Tjenester tilknyttet utvinning	5,1	-13,2	2,4	3,6	4,5	3,2	-3,5	6,8	3,0	5,7
Utenriks sjøfart	8,7	9,0	-3,0	6,5	-17,2	20,8	24,4	6,6	3,2	4,4
Fastlands-Norge	3,3	2,0	2,7	3,8	5,0	2,5	2,3	1,4	1,8	2,7
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	3,3	1,9	2,5	3,8	5,7	2,4	2,3	1,2	1,6	2,8
Næringer	3,2	0,8	2,0	3,7	6,5	1,2	1,4	0,0	0,7	2,9
Industri og bergverk	1,9	0,1	2,4	1,9	1,5	0,5	0,3	-0,5	0,3	1,1
Annen vareproduksjon	2,7	1,0	3,4	3,0	2,0	2,0	0,9	0,1	1,4	1,4
Tjenester	3,8	1,0	1,4	4,5	9,8	1,1	1,9	0,1	0,8	3,7
Boliger (husholdninger)	3,6	3,5	3,5	4,1	4,0	4,2	3,6	3,3	3,2	2,7
Offentlig forvaltning	3,2	2,4	3,3	3,7	2,9	2,9	2,4	2,2	2,2	1,9
Lagerendring og statistiske avvik	-1,7	2,5	15,7	-18,8	36,6	0,5	-3,2	18,6	-20,7	-4,1
Bruttoinvestering i alt	3,1	3,6	2,3	3,2	5,3	4,0	3,9	4,2	2,3	1,8
Innenlandsk sluttanvendelse	1,8	2,2	2,0	2,1	2,5	2,2	2,4	2,4	1,9	2,5
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (utenom lagerendring)	1,7	1,8	2,0	2,1	2,3	1,7	2,0	1,8	1,7	2,7
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	2,5	2,9	2,8	2,7	2,8	3,3	3,1	2,7	2,5	3,3
Eksport i alt	14,3	16,9	15,2	18,2	17,6	16,6	15,2	16,5	18,5	20,6
Tradisjonelle varer	8,4	3,5	7,6	9,6	7,5	3,6	2,8	3,1	4,2	9,6
Råolje og naturgass	20,5	32,9	23,8	29,5	30,0	29,0	30,4	32,9	37,6	41,8
Skip, plattformer og fly	9,6	6,0	24,4	22,6	-13,8	36,9	-5,5	12,5	13,8	-39,5
Tjenester	10,8	6,5	9,0	9,2	12,9	10,6	6,9	5,8	3,0	-1,8
Samlet sluttanvendelse	5,6	6,9	6,1	7,0	7,0	6,7	6,4	7,0	7,3	8,6
Import i alt	5,6	1,6	6,6	4,6	4,1	2,8	2,0	1,0	0,8	1,2
Tradisjonelle varer	4,5	0,4	6,3	4,1	2,3	1,0	0,7	-0,4	0,3	2,3
Råolje og naturgass	23,9	32,4	26,0	21,9	36,2	26,2	26,0	45,0	29,9	36,5
Skip, plattformer og fly	13,2	18,7	9,2	9,8	23,6	22,5	22,9	23,2	10,2	15,2
Tjenester	7,0	2,7	6,8	4,9	6,2	5,4	3,5	2,1	0,5	-1,6
Bruttonasjonalprodukt ¹	5,6	8,4	6,0	7,5	7,9	7,7	7,8	8,9	9,2	10,8
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge ¹	2,1	2,1	2,1	2,7	2,8	2,1	2,3	1,9	2,1	3,2
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	20,1	32,9	22,3	28,5	29,5	29,9	30,6	33,2	35,6	38,0
Fastlands-Norge(basisverdi)	1,6	1,6	1,3	2,2	2,6	1,5	1,9	1,5	1,6	3,2
Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning	1,4	1,2	0,9	2,0	2,5	0,9	1,5	1,2	1,3	3,3
Industri og bergverk	1,2	-0,8	-0,9	1,0	0,7	0,5	-0,1	-3,2	-0,7	0,8
Annen vareproduksjon	1,5	3,1	4,8	7,7	4,2	-0,1	3,2	3,5	5,7	13,0
Tjenester inkl. boligjenester	1,5	1,4	0,7	1,1	2,7	1,2	1,7	1,8	0,9	1,8
Offentlig forvaltning	2,3	3,0	2,5	2,8	3,0	3,9	3,1	2,6	2,5	2,7
Korreksjonsposter	5,6	5,7	8,1	6,3	3,9	6,7	5,5	4,6	5,9	4,2

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi.

Tabell 5. Produksjon. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Produksjon i alt.	2 844 304	3 121 158	690 572	698 996	757 927	736 095	773 544	775 404	836 115	849 089
Jordbruk og skogbruk	31 685	31 771	6 617	11 831	6 715	6 352	6 844	11 171	7 404	6 330
Fiske,fangst og fiskeoppdrett	22 459	27 355	4 795	5 595	6 248	6 562	5 810	6 502	8 482	7 984
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	393 882	506 203	96 845	97 033	106 271	111 166	117 947	133 282	143 809	154 755
Utvinning av råolje og naturgass.	369 712	469 053	87 765	91 588	101 640	105 465	107 320	124 436	131 832	144 567
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.	24 170	37 150	9 080	5 445	4 631	5 700	10 627	8 846	11 977	10 187
Bergverksdrift	8 444	8 147	1 998	2 471	2 321	1 840	2 267	2 071	1 969	1 737
Industri	525 860	556 517	126 708	126 273	139 580	133 971	140 908	134 217	147 421	154 539
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	124 257	123 998	30 101	30 192	32 286	29 196	30 328	30 339	34 135	32 221
Tekstil- og bekledningsindustri	5 435	5 440	1 321	1 211	1 491	1 383	1 380	1 170	1 508	1 616
Trelast- og trevareindustri	20 465	22 240	5 271	4 648	5 457	5 242	6 104	5 085	5 809	5 859
Treforedling	19 794	19 155	4 855	4 936	5 073	4 818	4 947	4 731	4 659	4 740
Forlag og grafisk industri	37 962	39 317	9 032	9 013	9 684	9 761	10 130	9 351	10 075	10 636
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri.	71 575	87 319	16 793	17 206	19 804	19 450	20 966	22 895	24 008	24 570
Kjemiske råvarer.	26 853	27 404	6 451	6 723	7 082	7 151	6 938	6 630	6 684	7 772
Metallindustri.	52 464	52 598	12 910	12 953	13 937	13 338	13 922	12 667	12 671	15 564
Verkstedindustri	101 769	108 293	24 157	23 765	27 307	26 708	27 899	24 882	28 805	30 691
Bygging av skip og oljeplattformer.	47 896	53 171	11 544	11 498	12 949	12 560	13 556	12 354	14 700	16 216
Møbelindustri og annen industri	17 389	17 584	4 272	4 126	4 509	4 365	4 737	4 114	4 368	4 656
Kraftforsyning	46 413	52 128	9 864	9 368	13 246	14 383	11 714	10 800	15 231	18 042
Vannforsyning	3 659	3 846	915	915	914	961	961	962	962	1 014
Bygge- og anleggsvirksomhet	183 752	206 544	45 576	44 056	50 435	48 747	53 073	49 072	55 652	56 654
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	247 595	262 688	59 467	60 363	69 968	58 794	65 324	65 426	73 144	66 474
Hotell- og restaurantvirksomhet	44 715	47 299	11 442	12 449	11 016	9 853	12 055	13 377	12 014	10 691
Rørtransport	24 061	25 941	5 761	4 993	6 717	6 710	6 093	6 113	7 024	6 878
Utenriks sjøfart.	95 303	98 290	23 629	23 579	25 110	25 426	24 145	24 513	24 207	23 836
Transport ellers	149 080	158 639	37 102	37 829	39 580	35 198	40 753	40 447	42 240	38 233
Post og telekommunikasjon	83 647	86 234	20 356	20 766	21 715	20 825	21 237	21 533	22 639	21 698
Finansiell tjenesteyting	91 789	96 869	23 181	23 243	23 290	23 312	24 050	24 766	24 740	24 555
Boligtjenester (husholdninger)	104 980	110 632	26 110	26 341	26 697	27 101	27 480	27 824	28 227	28 809
Forretningsmessig tjenesteyting	289 574	321 122	68 930	68 360	79 273	77 316	81 355	75 041	87 410	88 755
Offentlig administrasjon og forsvar.	130 754	133 275	31 686	33 016	33 522	32 617	33 630	33 461	33 567	34 701
Undervisning	94 493	99 406	22 900	21 754	25 374	24 788	25 684	22 243	26 691	27 433
Helse- og sosialtjenester	181 732	192 563	44 331	46 016	46 711	46 711	48 376	48 568	48 907	51 328
Andre sosiale og personlige tjenester	90 427	95 690	22 359	22 746	23 224	23 464	23 837	24 013	24 376	24 642
Fastlands-Norge	2 331 059	2 490 724	564 336	573 391	619 830	592 794	625 359	611 496	661 075	663 620

Offentlig forvaltning	383 988	399 989	93 215	94 967	99 646	97 921	101 486	97 962	102 620	107 291
Statsforvaltningen	187 376	195 159	45 544	47 428	47 886	47 527	49 167	49 253	49 212	52 492
Sivil forvaltning	157 056	166 194	38 098	39 944	40 120	40 317	41 860	42 115	41 902	45 808
Forsvar	30 320	28 966	7 446	7 484	7 766	7 211	7 307	7 138	7 310	6 683
Kommuneforvaltningen	196 612	204 830	47 671	47 539	51 760	50 394	52 319	48 709	53 408	54 800

Tabell 6. Produksjon. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Produksjon i alt.	2 712 515	2 794 971	666 152	657 835	706 030	679 834	702 982	682 037	730 117	722 725
Jordbruk og skogbruk	31 938	31 970	6 636	11 982	6 806	6 331	6 832	11 340	7 467	6 322
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	20 311	21 442	4 444	4 974	5 451	5 580	4 912	4 820	6 130	5 652
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	331 352	323 321	86 145	75 561	82 642	80 224	80 726	78 846	83 525	80 295
Utvinning av råolje og naturgass.	307 290	291 852	77 092	70 291	77 971	75 360	71 965	71 168	73 359	72 289
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.	24 062	31 469	9 053	5 270	4 670	4 864	8 762	7 677	10 165	8 006
Bergverksdrift	7 790	7 270	1 956	2 116	2 079	1 701	2 105	1 695	1 769	1 561
Industri	504 447	515 566	122 143	119 971	131 951	126 525	131 516	122 954	134 572	138 147
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	121 969	118 492	29 771	29 492	31 151	28 528	29 503	28 801	31 660	30 051
Tekstil- og bekledningsindustri	5 355	5 341	1 314	1 196	1 439	1 354	1 353	1 157	1 478	1 578
Trelast- og trevareindustri	20 227	21 640	5 211	4 594	5 384	5 162	5 917	4 928	5 633	5 672
Treforedling	19 481	19 084	4 751	4 829	5 051	4 789	4 915	4 716	4 665	4 701
Forlag og grafisk industri	37 923	39 291	9 017	8 997	9 678	9 760	10 111	9 344	10 076	10 620
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri.	66 408	71 192	15 707	15 431	17 906	17 465	17 663	17 411	18 653	18 624
Kjemiske råvarer.	24 880	24 233	6 085	6 181	6 377	6 286	6 137	5 960	5 851	6 472
Metallindustri	45 621	45 583	11 377	11 065	11 875	11 372	11 897	11 223	11 091	12 085
Verkstedindustri	99 533	104 334	23 587	23 169	26 507	25 725	26 893	23 992	27 723	29 145
Bygging av skip og oljeplattformer.	45 895	49 201	11 103	10 947	12 178	11 810	12 512	11 397	13 482	14 725
Møbelindustri og annen industri	17 156	17 175	4 220	4 070	4 406	4 274	4 614	4 025	4 261	4 474
Kraftforsyning	49 257	57 594	10 731	10 111	13 950	16 639	12 923	11 955	16 076	17 169
Vannforsyning	3 608	3 739	902	902	901	935	934	935	935	973
Bygge- og anleggsvirksomhet	177 607	192 449	44 219	42 302	48 026	45 989	49 614	45 601	51 245	51 783
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	243 355	252 414	58 162	59 521	67 966	58 512	62 377	62 136	69 389	62 343
Hotell- og restaurantvirksomhet	43 803	45 902	11 219	12 249	10 705	9 581	11 674	13 103	11 544	10 138
Rørtransport	23 031	24 203	5 508	4 599	6 396	6 441	5 783	5 469	6 509	6 595
Utenriks sjøfart.	83 993	78 762	22 029	20 229	20 017	20 397	20 622	19 040	18 703	20 455
Transport ellers	147 985	153 579	37 174	38 193	38 298	34 678	39 198	39 595	40 108	36 462
Post og telekommunikasjon	84 401	87 409	20 444	21 064	22 087	21 225	21 484	21 832	22 867	21 944
Finansiell tjenesteyting	91 138	97 229	23 152	23 011	22 427	23 142	24 476	24 826	24 785	25 865
Boligtjenester (husholdninger)	103 070	106 520	25 658	25 838	26 070	26 299	26 492	26 720	27 010	27 298
Forretningsmessig tjenesteyting	280 510	302 908	67 006	65 813	75 882	73 686	76 737	70 517	81 969	81 710
Offentlig administrasjon og forsvar.	127 077	125 690	30 935	31 838	32 232	31 045	31 697	31 445	31 504	31 726
Undervisning	92 606	94 771	22 463	21 168	24 642	23 817	24 489	21 126	25 339	25 732
Helse- og sosialtjenester	176 583	181 229	43 250	44 336	44 831	44 537	45 696	45 426	45 569	47 364
Andre sosiale og personlige tjenester	88 653	91 003	21 974	22 058	22 671	22 550	22 695	22 657	23 101	23 190
Fastlands-Norge	2 274 138	2 368 685	552 470	557 446	596 975	572 772	595 851	578 682	621 380	615 380

Offentlig forvaltning	375 430	379 780	91 385	92 179	96 455	93 901	96 428	92 583	96 868	99 715
Statsforvaltningen	182 840	184 339	44 577	45 804	46 396	45 386	46 441	46 142	46 370	48 143
Sivil forvaltning	153 678	157 173	37 407	38 670	38 995	38 563	39 594	39 486	39 530	42 128
Forsvar	29 163	27 166	7 170	7 135	7 401	6 823	6 847	6 656	6 840	6 015
Kommuneforvaltningen	192 590	195 441	46 808	46 374	50 060	48 515	49 987	46 440	50 498	51 572

Tabell 7. Produksjon. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Produksjon i alt.	3,7	3,0	4,2	2,9	3,8	-0,4	5,5	3,7	3,4	6,3
Jordbruk og skogbruk	4,1	0,1	4,0	6,2	1,0	-2,8	2,9	-5,4	9,7	-0,1
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	3,6	5,6	0,4	1,9	-0,9	2,5	10,5	-3,1	12,5	1,3
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	0,9	-2,4	8,1	-5,0	-4,9	-7,8	-6,3	4,3	1,1	0,1
Utvinning av råolje og naturgass	0,0	-5,0	6,3	-4,1	-3,9	-8,0	-6,7	1,2	-5,9	-4,1
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	13,6	30,8	26,6	-14,8	-19,1	-4,1	-3,2	45,7	117,7	64,6
Bergverksdrift	2,7	-6,7	-1,2	17,7	1,8	3,9	7,6	-19,9	-14,9	-8,3
Industri	4,2	2,2	3,5	4,6	5,1	-3,0	7,7	2,5	2,0	9,2
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3,6	-2,9	3,0	4,8	1,1	-9,6	-0,9	-2,3	1,6	5,3
Tekstil- og bekledningsindustri	-3,3	-0,3	-1,2	1,0	5,0	-3,7	2,9	-3,3	2,7	16,5
Trelast- og trevareindustri	9,6	7,0	11,8	8,7	15,5	2,4	13,6	7,3	4,6	9,9
Treforedling	14,5	-2,0	19,5	9,9	14,6	-1,2	3,4	-2,4	-7,7	-1,8
Forlag og grafisk industri	4,9	3,6	5,6	3,6	3,3	-4,6	12,1	3,9	4,1	8,8
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	4,3	7,2	0,7	1,5	3,0	0,6	12,5	12,8	4,2	6,6
Kjemiske råvarer	5,6	-2,6	-0,8	7,5	6,0	0,8	0,8	-3,6	-8,2	3,0
Metallindustri	7,8	-0,1	7,6	7,9	6,8	0,6	4,6	1,4	-6,6	6,3
Verkstedindustri	3,4	4,8	1,9	4,3	8,0	-2,1	14,0	3,6	4,6	13,3
Bygging av skip og oljeplattformer	-4,0	7,2	-3,4	-1,1	3,9	1,2	12,7	4,1	10,7	24,7
Møbelindustri og annen industri	10,0	0,1	14,0	14,7	7,3	-4,2	9,3	-1,1	-3,3	4,7
Kraftforsyning	2,6	16,9	2,0	-2,4	1,6	15,0	20,4	18,2	15,2	3,2
Vannforsyning	0,3	3,6	-0,2	0,8	0,8	3,5	3,5	3,7	3,8	4,1
Bygge- og anleggsvirksomhet	7,4	8,4	8,7	8,7	10,1	6,8	12,2	7,8	6,7	12,6
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	5,6	3,7	4,7	5,8	6,2	1,4	7,2	4,4	2,1	6,5
Hotell- og restaurantvirksomhet	-0,3	4,8	0,0	-0,1	-1,7	-0,5	4,1	7,0	7,8	5,8
Rørtransport	4,6	5,1	17,4	-5,9	1,0	-1,3	5,0	18,9	1,8	2,4
Utenriks sjøfart	-4,0	-6,2	-3,5	-5,2	-4,1	-6,1	-6,4	-5,9	-6,6	0,3
Transport ellers	4,4	3,8	2,0	3,5	7,6	1,0	5,4	3,7	4,7	5,1
Post og telekommunikasjon	6,3	3,6	8,8	7,9	4,4	2,0	5,1	3,6	3,5	3,4
Finansiell tjenesteyting	5,4	6,7	6,5	5,5	1,6	2,6	5,7	7,9	10,5	11,8
Boligtjenester (husholdninger)	2,8	3,3	2,7	2,8	3,0	3,1	3,2	3,4	3,6	3,8
Forretningsmessig tjenesteyting	4,8	8,0	3,2	5,4	7,6	2,6	14,5	7,1	8,0	10,9
Offentlig administrasjon og forsvar	2,0	-1,1	1,6	1,6	3,3	-3,2	2,5	-1,2	-2,3	2,2
Undervisning	1,9	2,3	1,0	-0,8	5,2	-2,1	9,0	-0,2	2,8	8,0
Helse- og sosialtjenester	3,6	2,6	2,8	3,3	5,4	0,8	5,7	2,5	1,6	6,3
Andre sosiale og personlige tjenester	5,3	2,7	4,8	5,5	5,7	2,7	3,3	2,7	1,9	2,8
Fastlands-Norge	4,4	4,2	3,8	4,5	5,4	1,0	7,9	3,8	4,1	7,4

Offentlig forvaltning	2,7	1,2	2,0	1,8	4,7	-1,6	5,5	0,4	0,4	6,2
Statsforvaltningen	4,1	0,8	3,5	3,7	5,7	-1,5	4,2	0,7	-0,1	6,1
Sivil forvaltning	5,1	2,3	4,4	4,7	6,9	-0,1	5,8	2,1	1,4	9,2
Forsvar	-0,8	-6,8	-1,2	-1,6	-0,2	-8,5	-4,5	-6,7	-7,6	-11,8
Kommuneforvaltningen	1,3	1,5	0,6	0,0	3,7	-1,7	6,8	0,1	0,9	6,3

Tabell 8. Produksjon. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Produksjon i alt.	4,9	6,5	5,0	6,0	6,6	6,1	6,1	7,0	6,7	8,5
Jordbruk og skogbruk	-0,8	0,2	-0,7	-1,3	-1,0	0,2	0,5	-0,2	0,5	-0,2
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	10,6	15,4	8,8	22,0	8,2	9,9	9,6	19,9	20,7	20,1
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	18,9	31,7	21,6	27,2	28,5	28,6	30,0	31,6	33,9	39,1
Utvinning av råolje og naturgass	20,3	33,6	24,0	29,2	30,1	29,2	31,0	34,2	37,9	42,9
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	0,4	17,5	1,3	0,8	0,7	18,5	20,9	11,5	18,8	8,6
Bergverksdrift	8,4	3,4	2,3	17,4	11,0	7,1	5,4	4,7	-0,3	2,9
Industri	4,2	3,5	3,8	4,6	4,7	3,6	3,3	3,7	3,6	5,6
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	1,9	2,7	1,6	1,8	2,6	1,9	1,7	2,9	4,0	4,8
Tekstil- og bekledningsindustri	1,5	0,3	0,0	0,5	2,9	1,7	1,4	-0,2	-1,5	0,3
Trelast- og trevareindustri	1,2	1,6	1,1	0,5	1,4	0,5	2,0	2,0	1,7	1,7
Treforedling	1,6	-1,2	2,0	1,6	-0,4	-1,1	-1,5	-1,9	-0,5	0,2
Forlag og grafisk industri	0,1	-0,0	0,0	0,1	0,1	-0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,1
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	7,8	13,8	7,5	11,9	11,4	8,8	11,0	17,9	16,4	18,5
Kjemiske råvarer	7,9	4,8	4,8	8,9	8,8	7,6	6,6	2,3	2,9	5,6
Metallindustri	15,0	0,3	15,2	16,0	12,4	4,7	3,1	-3,6	-2,7	9,8
Verktøindustri	2,2	1,5	1,5	1,0	2,2	2,8	1,3	1,1	0,9	1,4
Bygging av skip og oljeplattformer	4,4	3,6	3,9	4,2	4,6	4,2	4,2	3,2	2,5	3,5
Møbelindustri og annen industri	1,4	1,0	1,6	1,0	1,5	1,6	1,4	0,8	0,2	1,9
Kraftforsyning	-5,8	-3,9	4,0	6,3	-0,7	-10,3	-1,4	-2,5	-0,2	21,6
Vannforsyning	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,5	3,7	3,4	4,2	4,3	4,5	3,8	3,3	3,4	3,2
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	1,7	2,3	1,3	1,4	3,3	0,3	2,4	3,8	2,4	6,1
Hotell- og restaurantvirksomhet	2,1	0,9	1,9	1,8	2,0	1,0	1,2	0,5	1,1	2,6
Rørtransport	4,5	2,6	-1,0	5,7	7,7	3,2	0,7	2,9	2,8	0,1
Utenriks sjøfart	13,5	10,0	10,9	11,0	16,0	17,8	9,2	10,5	3,2	-6,5
Transport ellers	0,7	2,5	-0,0	1,2	2,1	0,8	4,2	3,1	1,9	3,3
Post og telekommunikasjon	-0,9	-0,5	-1,0	-1,1	-1,0	-1,9	-0,7	0,0	0,7	0,8
Finansiell tjenesteyting	0,7	-1,1	0,7	0,2	2,6	2,9	-1,9	-1,2	-3,9	-5,8
Boligtjenester (husholdninger)	1,9	2,0	1,7	1,5	1,6	1,7	1,9	2,1	2,0	2,4
Forretningsmessig tjenesteyting	3,2	2,7	3,2	3,1	3,5	3,2	3,1	2,5	2,1	3,5
Offentlig administrasjon og forsvar	2,9	3,1	2,8	3,5	3,5	3,6	3,6	2,6	2,4	4,1
Undervisning	2,0	2,8	2,3	2,9	2,6	3,5	2,9	2,5	2,3	2,4
Helse- og sosialtjenester	2,9	3,2	3,5	2,9	3,2	3,7	3,3	3,0	3,0	3,3
Andre sosiale og personlige tjenester	2,0	3,1	1,7	2,3	2,6	3,4	3,2	2,8	3,0	2,1
Fastlands-Norge	2,5	2,6	2,5	3,0	3,3	2,4	2,7	2,7	2,5	4,2

Offentlig forvaltning	2,3	3,0	2,5	2,7	2,9	3,5	3,2	2,7	2,5	3,2
Statsforvaltningen	2,5	3,3	2,5	2,9	3,2	3,7	3,6	3,1	2,8	4,1
Sivil forvaltning	2,2	3,5	2,3	2,5	2,8	3,8	3,8	3,3	3,0	4,0
Forsvar	4,0	2,6	3,9	4,9	4,9	3,4	2,8	2,2	1,8	5,1
Kommuneforvaltningen	2,1	2,7	2,5	2,5	2,7	3,3	2,8	2,3	2,3	2,3

Tabell 9. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttonasjonalprodukt¹	1 716 933	1 903 841	414 016	424 157	458 110	448 040	468 129	475 958	511 714	523 188
Jordbruk og skogbruk	15 930	15 788	877	7 961	3 680	3 224	1 081	7 288	4 194	3 198
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	8 091	11 051	1 587	2 003	2 141	2 744	2 113	2 607	3 587	3 716
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	338 099	445 261	81 093	84 290	92 798	97 769	102 309	118 378	126 805	138 970
Utvinning av råolje og naturgass	329 042	428 739	77 648	82 199	91 134	95 231	97 415	114 570	121 522	134 196
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	9 058	16 522	3 445	2 091	1 665	2 538	4 893	3 808	5 283	4 774
Bergverksdrift	3 648	3 537	801	1 167	1 025	779	937	989	831	715
Industri	162 273	164 955	39 835	38 607	42 296	40 456	43 146	38 266	43 087	44 920
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	29 458	29 172	7 225	7 228	7 600	6 839	7 261	7 176	7 896	7 343
Tekstil- og bekledningsindustri	2 168	2 145	534	502	590	551	562	441	591	633
Trelast- og trevareindustri	6 789	7 399	1 750	1 550	1 801	1 690	2 031	1 729	1 949	1 888
Treforedling	4 980	4 543	1 250	1 275	1 209	1 168	1 174	1 131	1 070	1 022
Forlag og grafisk industri	17 444	17 988	4 158	4 149	4 433	4 474	4 629	4 281	4 604	4 793
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	18 679	18 261	4 884	4 150	4 676	4 061	5 138	4 101	4 960	4 289
Kjemiske råvarer	6 977	7 148	1 635	1 734	1 910	1 995	1 848	1 644	1 662	2 067
Metallindustri	12 989	11 137	3 222	3 263	3 310	3 287	3 156	2 289	2 405	3 937
Verkstedindustri	39 189	41 750	9 396	9 121	10 490	10 317	10 728	9 605	11 100	11 615
Bygging av skip og oljeplattformer	16 086	17 942	3 910	3 866	4 356	4 207	4 590	4 132	5 013	5 393
Møbelindustri og annen industri	7 513	7 470	1 872	1 768	1 921	1 867	2 029	1 738	1 837	1 939
Kraftforsyning	33 929	37 587	7 148	6 783	9 688	10 312	8 420	7 732	11 122	13 491
Vannforsyning	2 177	2 329	544	545	544	582	582	583	582	605
Bygge- og anleggsvirksomhet	68 226	75 685	17 472	15 962	18 334	18 037	19 795	17 647	20 206	21 243
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	134 897	143 190	32 546	32 792	38 200	31 442	35 729	35 961	40 058	36 335
Hotell- og restaurativirksomhet	20 534	21 117	5 303	5 647	5 069	4 360	5 488	5 903	5 366	4 762
Rørtransport	21 640	23 303	5 183	4 505	6 033	6 025	5 462	5 511	6 305	6 141
Utenriks sjøfart	24 878	25 005	6 291	6 055	6 139	7 184	6 118	6 225	5 478	5 497
Transport ellers	51 488	53 162	12 763	12 408	13 951	11 509	14 291	12 862	14 499	12 085
Post og telekommunikasjon	30 903	30 767	7 592	7 547	7 947	7 397	7 645	7 607	8 118	7 323
Finansiell tjenesteyting	56 367	58 131	14 786	14 900	12 892	14 554	14 910	15 457	13 210	14 780
Boligtjenester (husholdninger)	85 414	89 844	21 256	21 424	21 705	21 998	22 316	22 606	22 924	23 407
Forretningsmessig tjenesteyting	152 361	168 174	36 203	35 917	41 673	41 073	42 829	38 422	45 850	47 043
Offentlig administrasjon og forsvar	74 555	76 111	17 636	18 967	19 473	18 326	19 339	19 170	19 276	20 059
Undervisning	72 841	76 609	17 516	16 388	19 926	19 059	20 025	16 582	20 942	21 325
Helse- og sosialtjenester	140 456	148 987	34 039	35 698	36 381	35 835	37 528	37 645	37 979	39 202
Andre sosiale og personlige tjenester	51 984	54 750	12 912	13 211	13 342	13 331	13 793	13 782	13 844	13 548
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge¹	1 332 315	1 410 273	321 448	329 307	353 140	337 062	354 241	345 843	373 126	372 581
Indirekte målte bank- og finanstjenester	-41 690	-42 806	-10 737	-10 602	-10 477	-10 707	-10 735	-10 942	-10 423	-10 579
Merverdi og investeringsavgift	145 645	157 814	35 379	36 133	39 738	36 812	38 698	39 406	42 898	40 274
Andre produktskatter, netto	59 328	64 225	15 088	14 969	15 204	15 776	16 196	16 063	16 190	17 274
Statistiske avvik	2 958	-734	902	880	406	162	114	204	-1 213	-2 143
Fastlands-Norge (basisverdi)	1 166 074	1 231 773	280 816	287 927	308 268	295 020	309 968	301 112	325 673	327 756

Offentlig forvaltning	267 087	279 532	63 987	65 741	70 425	67 810	71 374	67 848	72 501	75 039
Statsforvaltningen	116 544	121 979	27 834	29 719	30 179	29 234	30 872	30 957	30 915	32 681
Sivil forvaltning	101 520	108 101	24 212	26 059	26 237	25 795	27 338	27 591	27 377	29 120
Forsvar	15 024	13 878	3 622	3 660	3 942	3 439	3 535	3 366	3 538	3 560
Kommuneforvaltningen	150 542	157 554	36 153	36 022	40 246	38 576	40 501	36 891	41 586	42 359

1 Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

**Tabell 10. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Faste 2003-priser. Millioner kroner**

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttonasjonalprodukt¹	1 625 279	1 661 987	395 912	394 586	424 584	405 492	415 453	406 699	434 344	427 283
Jordbruk og skogbruk	16 027	16 344	829	8 095	3 765	3 231	1 176	7 567	4 370	3 370
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	6 544	6 497	1 375	1 572	1 538	1 998	1 503	1 301	1 696	1 916
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	277 435	266 831	70 770	63 371	69 840	67 637	66 183	65 068	67 943	66 173
Utvinning av råolje og naturgass	268 120	254 650	67 266	61 331	68 032	65 754	62 791	62 097	64 008	63 074
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	9 315	12 182	3 504	2 040	1 808	1 883	3 392	2 972	3 935	3 099
Bergverksdrift	3 127	2 918	785	850	835	683	845	680	710	627
Industri	160 898	165 029	39 007	38 122	42 105	40 464	42 379	39 038	43 148	44 562
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	29 557	28 566	7 212	7 173	7 577	6 880	7 113	6 956	7 617	7 281
Tekstil- og bekledningsindustri	2 114	2 109	519	472	568	535	534	457	584	623
Trelast- og trevareindustri	6 903	7 385	1 778	1 568	1 837	1 762	2 019	1 682	1 922	1 936
Treforedling	4 901	4 802	1 195	1 215	1 271	1 205	1 237	1 186	1 174	1 183
Forlag og grafisk industri	17 665	18 302	4 200	4 191	4 508	4 546	4 710	4 353	4 693	4 947
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	19 958	21 188	4 866	4 604	5 308	5 142	5 420	5 062	5 563	5 532
Kjemiske råvarer	5 918	5 764	1 447	1 470	1 517	1 495	1 460	1 418	1 392	1 539
Metallindustri	10 526	10 517	2 625	2 553	2 740	2 624	2 745	2 589	2 559	2 788
Verkstedindustri	39 890	41 814	9 453	9 286	10 623	10 310	10 778	9 616	11 111	11 681
Bygging av skip og oljeplattformer	15 645	16 753	3 788	3 735	4 148	4 017	4 260	3 885	4 591	5 014
Møbelindustri og annen industri	7 820	7 828	1 923	1 855	2 008	1 948	2 103	1 835	1 942	2 039
Kraftforsyning	36 753	43 292	7 982	7 516	10 420	12 534	9 691	8 969	12 098	12 925
Vannforsyning	2 195	2 363	546	553	555	581	588	597	597	619
Bygge- og anleggsvirksomhet	64 959	67 712	16 694	14 990	17 018	16 544	17 848	15 689	17 631	18 628
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	133 163	138 223	31 754	32 600	37 182	32 049	34 097	34 049	38 027	34 240
Hotell- og restaurativirksomhet	20 137	21 102	5 157	5 631	4 921	4 405	5 367	6 023	5 307	4 661
Rørtransport	20 701	21 755	4 951	4 134	5 749	5 790	5 198	4 916	5 851	5 928
Utenriks sjøfart	22 143	20 764	5 808	5 333	5 277	5 377	5 437	5 020	4 931	5 393
Transport ellers	53 817	56 138	13 510	13 787	14 011	12 203	14 649	14 439	14 847	13 086
Post og telekommunikasjon	32 286	33 150	7 839	7 998	8 503	7 973	8 204	8 233	8 739	8 233
Finansiell tjenesteyting	56 477	60 382	14 907	14 856	12 343	14 738	15 781	15 999	13 865	16 803
Boligtjenester (husholdninger)	83 884	86 692	20 882	21 029	21 217	21 403	21 561	21 746	21 982	22 217
Forretningsmessig tjenesteyting	146 753	157 259	34 945	34 311	39 575	38 871	40 021	35 760	42 607	43 134
Offentlig administrasjon og forsvar	72 333	71 660	17 192	18 226	18 689	17 371	18 184	18 016	18 090	18 367
Undervisning	71 254	72 878	17 129	15 896	19 307	18 241	19 063	15 726	19 848	20 017
Helse- og sosialtjenester	136 201	139 569	33 097	34 281	34 814	34 051	35 277	35 033	35 208	36 088
Andre sosiale og personlige tjenester	50 797	51 483	12 605	12 712	13 003	12 686	12 983	12 824	12 990	12 772
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge¹	1 305 000	1 352 637	314 384	321 748	343 717	326 688	338 635	331 695	355 619	349 789
Indirekte målte bank- og finanstjenester	-42 402	-46 320	-10 987	-10 700	-10 143	-11 240	-11 932	-11 821	-11 327	-12 766
Merverdi og investeringsavgift	143 302	148 942	34 981	35 324	39 031	34 811	36 710	37 117	40 304	36 693
Andre produktskatter, netto	56 496	57 324	14 156	14 099	15 026	13 094	14 639	14 709	14 882	13 596
Statistiske avvik	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	0	-
Fastlands-Norge (basisverdi)	1 147 605	1 192 690	276 235	283 024	299 803	290 023	299 217	291 690	311 759	312 266

Offentlig forvaltning	261 158	265 273	62 657	63 747	68 165	64 938	67 763	64 124	68 448	69 976
Statsforvaltningen	113 783	114 926	27 226	28 611	29 300	27 859	29 073	28 864	29 130	29 920
Sivil forvaltning	99 427	101 899	23 770	25 153	25 561	24 626	25 762	25 711	25 800	26 695
Forsvar	14 356	13 027	3 455	3 458	3 740	3 233	3 311	3 153	3 330	3 225
Kommuneforvaltningen	147 375	150 347	35 431	35 136	38 864	37 079	38 691	35 260	39 318	40 056

1 Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell 11. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttonasjonalprodukt¹	3,1	2,3	3,6	1,8	3,2	-1,1	4,9	3,1	2,3	5,4
Jordbruk og skogbruk	3,4	2,0	-67,6	7,2	26,9	-3,2	42,0	-6,5	16,1	4,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	0,1	-0,7	2,2	-2,3	-11,9	-3,0	9,3	-17,2	10,3	-4,1
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	0,4	-3,8	7,1	-4,5	-4,4	-7,9	-6,5	2,7	-2,7	-2,2
Utvinning av råolje og naturgass	0,0	-5,0	6,3	-4,1	-3,9	-8,0	-6,7	1,2	-5,9	-4,1
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	13,6	30,8	26,6	-14,8	-19,1	-4,1	-3,2	45,7	117,7	64,6
Bergverksdrift	2,7	-6,7	-1,2	17,7	1,8	3,9	7,6	-19,9	-14,9	-8,3
Industri	4,7	2,6	4,3	4,9	5,9	-2,9	8,6	2,4	2,5	10,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	0,2	-3,4	-0,7	0,9	-1,7	-9,4	-1,4	-3,0	0,5	5,8
Tekstil- og bekledningsindustri	-3,3	-0,3	-1,2	1,0	5,0	-3,7	2,9	-3,3	2,7	16,5
Trelast- og trevareindustri	12,8	7,0	15,1	11,9	18,9	2,4	13,6	7,3	4,6	9,9
Treforedling	-1,4	-2,0	2,9	-5,4	-1,3	-1,2	3,4	-2,4	-7,7	-1,8
Forlag og grafisk industri	9,4	3,6	10,1	8,1	7,8	-4,6	12,1	3,9	4,1	8,8
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	18,3	6,2	16,6	15,1	14,3	-0,7	11,4	9,9	4,8	7,6
Kjemiske råvarer	-9,3	-2,6	-14,9	-7,7	-9,0	0,8	0,8	-3,6	-8,2	3,0
Metallindustri	3,4	-0,1	3,2	3,5	2,4	0,6	4,6	1,4	-6,6	6,3
Verkstedindustri	4,2	4,8	2,6	5,0	8,8	-2,1	14,0	3,6	4,6	13,3
Bygging av skip og oljeplattformer	-5,1	7,1	-4,3	-2,7	2,3	1,1	12,5	4,0	10,7	24,8
Møbelindustri og annen industri	22,4	0,1	26,8	27,7	19,4	-4,2	9,3	-1,1	-3,3	4,7
Kraftforsyning	2,5	17,8	1,9	-3,0	1,3	15,7	21,4	19,3	16,1	3,1
Vannforsyning	-7,1	7,7	-7,8	-6,0	-5,1	7,5	7,8	7,9	7,5	6,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	4,0	4,2	8,7	2,1	3,3	1,8	6,9	4,7	3,6	12,6
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	5,4	3,8	4,8	5,5	5,7	1,3	7,4	4,4	2,3	6,8
Hotell- og restaurantvirksomhet	-0,3	4,8	0,0	-0,1	-1,7	-0,5	4,1	7,0	7,8	5,8
Rørtransport	4,6	5,1	17,4	-5,9	1,0	-1,3	5,0	18,9	1,8	2,4
Utenriks sjøfart	-4,0	-6,2	-3,5	-5,2	-4,1	-6,1	-6,4	-5,9	-6,6	0,3
Transport ellers	4,6	4,3	1,5	5,2	7,7	-2,4	8,4	4,7	6,0	7,2
Post og telekommunikasjon	5,3	2,7	7,3	6,8	3,7	0,3	4,7	2,9	2,8	3,3
Finansiell tjenesteyting	3,2	6,9	6,4	4,4	-6,7	2,6	5,9	7,7	12,3	14,0
Boligtjenester (husholdninger)	2,8	3,3	2,7	2,8	3,0	3,1	3,2	3,4	3,6	3,8
Forretningsmessig tjenesteyting	4,1	7,2	2,2	4,1	6,4	2,5	14,5	4,2	7,7	11,0
Offentlig administrasjon og forsvar	1,3	-0,9	0,5	0,8	4,0	-4,7	5,8	-1,2	-3,2	5,7
Undervisning	1,8	2,3	0,8	-1,8	6,2	-3,6	11,3	-1,1	2,8	9,7
Helse- og sosialtjenester	3,3	2,5	2,4	3,2	5,2	0,1	6,6	2,2	1,1	6,0
Andre sosiale og personlige tjenester	2,6	1,4	2,0	3,0	3,3	1,7	3,0	0,9	-0,1	0,7
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge¹	3,8	3,7	2,8	3,4	5,0	0,5	7,7	3,1	3,5	7,1
Indirekte målte bank- og finanstjenester	5,5	9,2	5,7	5,4	3,0	6,3	8,6	10,5	11,7	13,6
Merverdi og investeringsavgift	5,6	3,9	5,1	4,5	7,0	2,5	4,9	5,1	3,3	5,4
Andre produktskatter, netto	4,8	1,5	2,8	2,3	8,4	-0,9	3,4	4,3	-1,0	3,8
Statistiske avvik	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Fastlands-Norge (basisverdi)	3,6	3,9	2,6	3,4	4,5	0,5	8,3	3,1	4,0	7,7

Offentlig forvaltning	2,2	1,6	1,2	1,1	5,1	-2,5	8,2	0,6	0,4	7,8
Statsforvaltningen	4,1	1,0	3,1	3,3	6,7	-2,7	6,8	0,9	-0,6	7,4
Sivil forvaltning	4,9	2,5	3,8	4,1	7,6	-1,3	8,4	2,2	0,9	8,4
Forsvar	-1,0	-9,3	-1,8	-2,2	1,0	-12,7	-4,2	-8,8	-11,0	-0,3
Kommuneforvaltningen	0,7	2,0	-0,2	-0,7	3,9	-2,3	9,2	0,4	1,2	8,0

1 Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell 12. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttonasjonalprodukt¹	5,6	8,4	6,0	7,5	7,9	7,7	7,8	8,9	9,2	10,8
Jordbruk og skogbruk	-0,6	-2,8	3,4	-1,6	-1,4	-2,3	-13,1	-2,1	-1,8	-4,9
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	23,6	37,6	16,2	65,5	18,9	19,9	21,8	57,2	51,9	41,2
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	21,9	36,9	25,8	31,8	33,0	32,9	34,9	36,8	40,5	45,3
Utvinning av råolje og naturgass	22,7	37,2	27,3	33,0	33,8	32,6	34,4	37,7	41,7	46,9
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	-2,8	39,5	-1,3	-2,0	-2,9	42,4	46,8	25,0	45,8	14,3
Bergverksdrift	16,7	3,9	0,5	39,7	23,1	14,3	8,8	5,9	-4,7	-0,0
Industri	0,9	-0,9	-0,9	0,1	0,2	0,3	-0,3	-3,2	-0,6	0,8
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-0,3	2,5	-0,9	-2,6	3,2	2,0	1,9	2,4	3,3	1,5
Tekstil- og bekledningsindustri	2,6	-0,8	1,8	-3,0	9,0	5,4	2,3	-9,3	-2,4	-1,4
Trelast- og trevareindustri	-1,7	1,9	-3,0	-3,0	0,2	-2,2	2,2	3,9	3,4	1,7
Treforedling	1,6	-6,9	-0,1	1,2	-6,1	-5,1	-9,2	-9,2	-4,1	-10,8
Forlag og grafisk industri	-1,2	-0,5	-1,6	-0,8	-0,9	-0,3	-0,7	-0,7	-0,2	-1,5
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	-6,4	-7,9	-11,4	-4,9	-7,9	-17,7	-5,5	-10,1	1,2	-1,8
Kjemiske råvarer	17,9	5,2	4,1	20,2	19,7	16,5	12,0	-1,7	-5,2	0,6
Metallindustri	23,4	-14,2	23,7	27,2	5,7	2,3	-6,3	-30,8	-22,2	12,7
Verkstedindustri	-1,8	1,6	-3,1	-4,7	-1,7	3,5	0,1	1,7	1,2	-0,6
Bygging av skip og oljeplattformer	2,8	4,2	2,3	2,9	3,0	5,2	4,4	2,8	4,0	2,7
Møbelindustri og annen industri	-3,9	-0,7	-3,3	-3,9	-3,7	-0,2	-0,8	-0,6	-1,1	-0,7
Kraftforsyning	-7,7	-6,0	4,7	7,8	-1,7	-13,5	-3,0	-4,5	-1,1	26,9
Vannforsyning	-0,8	-0,6	-0,9	-1,2	-2,0	-0,5	-0,7	-0,8	-0,4	-2,5
Bygge- og anleggsvirksomhet	5,0	6,4	4,4	7,4	7,6	7,7	6,0	5,6	6,4	4,6
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	1,3	2,3	-0,6	1,3	4,2	-1,1	2,2	5,0	2,5	8,2
Hotell- og restaurantvirksomhet	2,0	-1,9	1,4	1,0	1,8	-2,9	-0,6	-2,3	-1,8	3,2
Rørtransport	4,5	2,5	-1,5	5,9	8,1	3,2	0,4	2,9	2,7	-0,5
Utenriks sjøfart	12,4	7,2	5,0	8,2	8,5	19,6	3,9	9,2	-4,5	-23,7
Transport ellers	-4,3	-1,0	-6,4	-6,6	-1,5	-4,6	3,3	-1,0	-1,9	-2,1
Post og telekommunikasjon	-4,3	-3,0	-4,4	-4,7	-4,7	-5,7	-3,8	-2,1	-0,6	-4,1
Finansiell tjenesteyting	-0,2	-3,5	-0,0	-0,7	2,6	2,9	-4,7	-3,7	-8,8	-10,9
Boligtjenester (husholdninger)	1,8	1,8	1,6	1,4	1,5	1,5	1,7	2,0	1,9	2,5
Forretningsmessig tjenesteyting	3,8	3,0	3,8	3,7	4,2	3,9	3,3	2,6	2,2	3,2
Offentlig administrasjon og forsvar	3,1	3,0	2,9	4,0	3,6	4,1	3,7	2,3	2,3	3,5
Undervisning	2,2	2,8	2,4	3,4	2,7	4,0	2,7	2,3	2,2	2,0
Helse- og sosialtjenester	3,1	3,5	3,7	3,2	3,6	4,2	3,4	3,2	3,2	3,2
Andre sosiale og personlige tjenester	2,3	3,9	1,6	2,7	3,1	4,7	3,7	3,4	3,9	0,9
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge ¹	2,1	2,1	2,1	2,7	2,8	2,1	2,3	1,9	2,1	3,2
Indirekte målte bank- og finanstjenester	-1,7	-6,0	-1,5	-1,9	1,6	2,0	-7,9	-6,6	-10,9	-13,0
Merverdi og investeringsavgift	1,6	4,3	2,8	2,0	1,4	4,4	4,2	3,8	4,5	3,8
Andre produktskatter, netto	5,0	6,7	8,7	5,6	4,5	13,2	3,8	2,9	7,5	5,4
Statistiske avvik	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Fastlands-Norge (basisverdi)	1,6	1,6	1,3	2,2	2,6	1,5	1,9	1,5	1,6	3,2

Offentlig forvaltning	2,3	3,0	2,5	2,8	3,0	3,9	3,1	2,6	2,5	2,7
Statsforvaltningen	2,4	3,6	2,4	3,1	3,3	4,3	3,9	3,3	3,0	4,1
Sivil forvaltning	2,1	3,9	2,1	2,7	3,0	4,5	4,2	3,6	3,4	4,1
Forsvar	4,7	1,8	4,5	6,3	5,7	3,6	1,9	0,9	0,8	3,8
Kommuneforvaltningen	2,1	2,6	2,5	2,6	2,8	3,6	2,6	2,1	2,1	1,6

1 Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell 13. Hovedtall for konsum. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i alt.	1 131 708	1 183 219	275 482	284 391	299 628	278 053	294 701	299 471	310 993	300 263
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	760 921	795 704	185 563	192 714	203 233	183 504	196 258	204 564	211 377	195 999
Konsum i husholdninger	728 941	760 608	177 714	184 793	195 072	174 694	187 637	195 863	202 414	186 574
Konsum i ideelle organisasjoner	31 980	35 096	7 849	7 921	8 162	8 810	8 621	8 702	8 963	9 426
Konsum i offentlig forvaltning.	370 787	387 515	89 919	91 677	96 395	94 550	98 442	94 907	99 616	104 263
Konsum i statsforvaltningen	197 532	205 105	48 082	49 967	50 426	50 016	51 652	51 740	51 697	54 816
Konsum i statsforvaltningen, individuelt.	132 862	137 109	32 556	33 502	33 817	33 495	34 499	34 519	34 596	35 949
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	30 731	29 381	7 542	7 582	7 878	7 314	7 414	7 237	7 417	6 667
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt	64 670	67 996	15 527	16 465	16 608	16 521	17 153	17 221	17 101	18 867
Konsum i kommuneforvaltningen	173 255	182 410	41 837	41 710	45 969	44 534	46 790	43 167	47 919	49 447
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt.	139 832	148 367	33 793	33 214	37 354	36 261	38 181	34 628	39 298	40 648
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	33 423	34 042	8 044	8 495	8 615	8 273	8 610	8 539	8 621	8 798
Personlig konsum	1 002 884	1 051 799	244 369	251 849	266 527	245 946	261 525	266 474	277 854	265 929
Kollektivt konsum	128 824	131 420	31 113	32 542	33 101	32 108	33 176	32 997	33 139	34 333

Tabell 14. Hovedtall for konsum. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i alt.	1 116 080	1 146 798	271 742	279 467	294 283	272 188	285 254	288 923	300 432	286 361
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	753 923	779 193	183 606	190 516	201 073	181 580	191 752	199 319	206 542	189 765
Konsum i husholdninger	722 765	745 772	175 916	182 873	193 209	173 116	183 548	191 056	198 052	180 882
Konsum i ideelle organisasjoner	31 159	33 421	7 691	7 644	7 864	8 465	8 204	8 263	8 490	8 883
Konsum i offentlig forvaltning.	362 156	367 604	88 136	88 951	93 210	90 608	93 502	89 605	93 890	96 596
Konsum i statsforvaltningen	192 590	193 894	47 051	48 281	48 833	47 768	48 846	48 538	48 742	50 272
Konsum i statsforvaltningen, individuelt.	99 788	130 049	24 488	25 066	25 249	32 126	32 763	32 403	32 757	33 227
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	29 577	27 579	7 267	7 235	7 514	6 927	6 953	6 754	6 945	6 000
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt	63 225	63 846	15 296	15 980	16 070	15 642	16 084	16 135	15 985	17 045
Konsum i kommuneforvaltningen	169 567	173 710	41 084	40 669	44 378	42 840	44 655	41 067	45 148	46 324
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt.	136 955	141 104	33 214	32 412	36 055	34 833	36 398	32 916	36 958	38 072
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	32 612	32 606	7 870	8 257	8 323	8 007	8 258	8 151	8 190	8 252
Personlig konsum	990 666	1 022 767	241 309	247 994	262 377	241 613	253 960	257 883	269 312	255 064
Kollektivt konsum	125 414	124 030	30 433	31 473	31 906	30 576	31 294	31 041	31 120	31 297

Tabell 15. Hovedtall for konsum. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i alt.	3,9	2,8	3,2	3,2	4,7	0,6	5,0	3,4	2,1	5,2
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	4,7	3,4	4,1	4,0	4,7	1,6	4,4	4,6	2,7	4,5
Konsum i husholdninger	4,7	3,2	4,1	4,0	4,7	1,4	4,3	4,5	2,5	4,5
Konsum i ideelle organisasjoner	5,0	7,3	4,8	4,8	5,0	6,3	6,7	8,1	8,0	4,9
Konsum i offentlig forvaltning.	2,2	1,5	1,4	1,5	4,6	-1,4	6,1	0,7	0,7	6,6
Konsum i statsforvaltningen	2,9	0,7	2,1	2,7	4,8	-1,4	3,8	0,5	-0,2	5,2
Konsum i statsforvaltningen, individuelt.	2,5	30,3	1,5	2,4	4,5	28,6	33,8	29,3	29,7	3,4
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	-1,4	-6,8	-1,8	-2,1	-0,7	-8,4	-4,3	-6,6	-7,6	-13,4
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt	5,9	1,0	5,2	5,6	8,0	-1,5	5,2	1,0	-0,5	9,0
Konsum i kommuneforvaltningen	1,5	2,4	0,6	0,1	4,5	-1,4	8,7	1,0	1,7	8,1
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt.	1,5	3,0	0,6	-0,1	4,9	-1,3	9,6	1,6	2,5	9,3
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	1,2	-0,0	0,4	1,1	2,5	-1,9	4,9	-1,3	-1,6	3,1
Personlig konsum	-1,9	3,2	-2,5	-2,6	-1,2	1,1	5,2	4,0	2,6	5,6
Kollektivt konsum	93,6	-1,1	92,4	93,1	96,5	-3,2	2,8	-1,4	-2,5	2,4

Tabell 16. Hovedtall for konsum. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i alt.	1,4	1,8	1,9	1,8	1,7	1,5	1,9	1,9	1,7	2,6
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	0,9	1,2	1,5	1,4	1,2	0,7	1,3	1,5	1,3	2,2
Konsum i husholdninger	0,9	1,1	1,4	1,4	1,2	0,6	1,2	1,5	1,2	2,2
Konsum i ideelle organisasjoner	2,6	2,3	2,8	2,7	2,6	2,9	3,0	1,6	1,7	2,0
Konsum i offentlig forvaltning.	2,4	3,0	2,7	2,6	2,7	3,3	3,2	2,8	2,6	3,4
Konsum i statsforvaltningen	2,6	3,1	2,8	2,7	2,8	3,4	3,5	3,0	2,7	4,1
Konsum i statsforvaltningen, individuelt.	1,8	-20,8	2,5	1,7	1,6	-21,0	-20,8	-20,3	-21,1	3,8
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	3,9	2,5	3,9	4,8	4,8	3,3	2,7	2,2	1,8	5,2
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt	2,3	4,1	1,8	2,8	2,9	4,4	5,1	3,6	3,5	4,8
Konsum i kommuneforvaltningen	2,2	2,8	2,6	2,4	2,7	3,2	2,9	2,5	2,5	2,7
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt.	2,1	3,0	2,6	2,4	2,7	3,5	3,1	2,7	2,6	2,6
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	2,5	1,9	2,9	2,8	2,6	2,0	2,0	1,8	1,7	3,2
Personlig konsum	7,3	1,6	7,9	7,7	7,6	1,3	1,7	1,7	1,6	2,4
Kollektivt konsum	-45,4	3,2	-45,5	-45,2	-45,2	3,5	3,7	2,8	2,6	4,5

Tabell 17. Konsum i husholdninger. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger	728 941	760 608	177 714	184 793	195 072	174 694	187 637	195 863	202 414	186 574
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	98 740	100 139	24 712	24 710	25 972	23 210	25 151	25 489	26 289	23 760
Alkoholrikke og tobakk mv.	32 184	33 072	8 170	8 023	8 492	7 498	8 351	8 422	8 801	7 649
Klær og skotøy	40 825	43 196	9 989	9 865	12 407	8 707	11 010	10 649	12 831	9 352
Bolig, lys og brensel	148 492	155 366	35 578	35 132	38 827	39 734	37 574	37 133	40 925	44 169
Møbler og husholdningsartikler mv.	45 361	47 590	10 317	11 255	13 366	10 555	11 084	12 021	13 930	11 359
Helsepleie	21 808	22 745	5 454	5 431	5 822	5 297	5 734	5 683	6 031	5 585
Transport	105 457	109 392	26 740	26 950	27 689	24 101	28 816	28 760	27 715	25 560
Post- og teletjenester	20 750	21 634	5 008	5 188	5 423	5 237	5 240	5 440	5 718	5 477
Kultur og fritid	94 983	98 843	22 567	24 985	26 246	21 965	23 434	26 201	27 242	22 926
Utdanning	3 814	3 983	937	939	979	999	975	980	1 030	1 055
Hotell- og restauranttjenester	41 563	43 845	10 666	11 299	10 412	9 264	11 093	12 131	11 358	10 016
Andre varer og tjenester	57 195	60 540	14 288	14 026	15 282	14 098	15 250	15 002	16 190	14 930
Husholdningenes kjøp i utlandet	38 577	42 429	9 081	13 334	8 620	8 449	10 037	14 601	9 342	9 124
Utlendingers kjøp i Norge	-20 809	-22 168	-5 791	-6 346	-4 464	-4 418	-6 113	-6 650	-4 987	-4 388
Varekonsum ¹	391 824	402 939	94 636	95 842	109 663	90 844	99 238	101 079	111 779	97 323
Tjenestekonsum ¹	319 348	337 408	79 789	81 962	81 253	79 819	84 475	86 833	86 280	84 514
Boligtjenester	117 658	123 928	29 260	29 507	29 920	30 387	30 800	31 135	31 607	32 227
Andre tjenester	201 690	213 479	50 530	52 455	51 333	49 432	53 675	55 698	54 674	52 288

1 Konsumet av varer og tjenester inkluderer utlendingers kjøp i Norge, men ikke husholdningenes kjøp i utlandet

Tabell 18. Konsum i husholdninger. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger	722 765	745 772	175 916	182 873	193 209	173 116	183 548	191 056	198 052	180 882
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	96 959	96 797	24 170	24 217	25 561	22 578	24 237	24 498	25 484	22 845
Alkoholrikke og tobakk mv.	29 892	30 043	7 609	7 453	7 908	6 747	7 581	7 666	8 049	6 799
Klær og skotøy	43 670	48 375	10 462	10 860	12 956	10 080	12 268	12 149	13 879	11 000
Bolig, lys og brensel	149 473	154 362	35 839	35 084	39 102	40 387	37 273	36 471	40 231	42 474
Møbler og husholdningsartikler mv.	45 717	48 019	10 338	11 384	13 491	10 707	11 132	12 146	14 033	11 569
Helsepleie	20 978	21 290	5 275	5 185	5 565	5 000	5 403	5 269	5 618	5 061
Transport	103 217	102 650	26 179	26 175	26 913	23 069	27 064	26 643	25 874	23 521
Post- og teletjenester	22 037	23 293	5 325	5 669	5 712	5 790	5 598	5 838	6 068	5 687
Kultur og fritid	95 000	98 583	22 494	25 006	26 329	21 825	23 239	26 157	27 362	22 859
Utdanning	3 646	3 750	898	895	930	947	923	922	957	980
Hotell- og restauranttjenester	40 684	42 246	10 454	11 103	10 113	8 938	10 669	11 797	10 843	9 443
Andre varer og tjenester	55 957	57 574	14 004	13 673	14 845	13 467	14 500	14 248	15 359	14 154
Husholdningenes kjøp i utlandet	35 984	40 047	8 552	12 403	8 143	7 878	9 515	13 613	9 040	8 629
Utlendingers kjøp i Norge	-20 451	-21 257	-5 683	-6 235	-4 359	-4 295	-5 855	-6 361	-4 745	-4 139
Varekonsum ¹	394 044	404 607	94 646	96 366	110 370	92 634	99 100	100 879	111 994	96 991
Tjenestekonsum ¹	313 188	322 375	78 400	80 339	79 055	76 899	80 789	82 924	81 763	79 402
Boligtjenester	115 494	119 200	28 747	28 926	29 211	29 448	29 659	29 870	30 222	30 524
Andre tjenester	197 694	203 175	49 653	51 412	49 844	47 451	51 129	53 054	51 541	48 878

1 Konsumet av varer og tjenester inkluderer utlendingers kjøp i Norge, men ikke husholdningenes kjøp i utlandet

Tabell 19. Konsum i husholdninger. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger	4,7	3,2	4,1	4,0	4,7	1,4	4,3	4,5	2,5	4,5
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	-0,0	-0,2	-1,3	-0,5	-1,5	-1,9	0,3	1,2	-0,3	1,2
Alkoholrikke og tobakk mv.	-1,1	0,5	-1,9	-2,3	-3,4	-2,5	-0,4	2,9	1,8	0,8
Klær og skotøy	14,9	10,8	15,6	12,2	12,3	7,3	17,3	11,9	7,1	9,1
Bolig, lys og brensel	2,8	3,3	2,4	3,2	2,8	2,4	4,0	4,0	2,9	5,2
Møbler og husholdningsartikler mv.	6,9	5,0	6,3	6,0	5,9	1,9	7,7	6,7	4,0	8,1
Helsepleie	3,4	1,5	3,2	2,9	3,5	0,9	2,4	1,6	0,9	1,2
Transport	8,0	-0,5	5,5	4,7	12,7	-3,7	3,4	1,8	-3,9	2,0
Post- og teletjenester	12,0	5,7	16,5	15,4	6,3	8,6	5,1	3,0	6,2	-1,8
Kultur og fritid	5,6	3,8	5,6	4,3	6,0	3,1	3,3	4,6	3,9	4,7
Utdanning	-0,9	2,8	-1,3	-1,0	-0,3	2,6	2,9	3,0	2,9	3,5
Hotell- og restauranttjenester	-0,8	3,8	-0,4	-0,7	-2,1	-0,9	2,1	6,2	7,2	5,7
Andre varer og tjenester	4,6	2,9	4,9	3,6	3,5	0,2	3,5	4,2	3,5	5,1
Husholdningenes kjøp i utlandet	12,3	11,3	12,5	10,1	15,5	14,4	11,3	9,8	11,0	9,5
Utlendingers kjøp i Norge	8,9	3,9	11,4	4,5	8,4	2,9	3,0	2,0	8,9	-3,6
Varekonsum ¹	5,4	2,7	4,5	3,9	5,0	-0,0	4,7	4,7	1,5	4,7
Tjenestekonsum ¹	3,3	2,9	3,1	3,2	3,5	2,0	3,0	3,2	3,4	3,3
Boligtjenester	2,8	3,2	2,6	2,8	3,0	2,9	3,2	3,3	3,5	3,7
Andre tjenester	3,6	2,8	3,4	3,4	3,7	1,4	3,0	3,2	3,4	3,0

1 Konsumet av varer og tjenester inkluderer utlendingers kjøp i Norge, men ikke husholdningenes kjøp i utlandet

Tabell 20. Konsum i husholdninger. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Konsum i husholdninger	0,9	1,1	1,4	1,4	1,2	0,6	1,2	1,5	1,2	2,2
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	1,8	1,6	2,5	1,2	1,0	1,3	1,5	2,0	1,5	1,2
Alkoholrikke og tobakk mv.	7,7	2,2	7,0	7,1	8,4	2,6	2,6	2,0	1,8	1,2
Klær og skotøy	-6,5	-4,5	-7,6	-5,9	-3,3	-5,3	-6,0	-3,5	-3,5	-1,6
Bolig, lys og brensel	-0,7	1,3	1,8	2,3	0,3	-0,4	1,5	1,7	2,4	5,7
Møbler og husholdningsartikler mv.	-0,8	-0,1	-0,4	-1,0	-1,1	-0,7	-0,2	0,1	0,2	-0,4
Helsepleie	4,0	2,8	4,2	4,4	3,2	2,9	2,6	3,0	2,6	4,2
Transport	2,2	4,3	2,4	2,7	3,6	3,9	4,2	4,8	4,1	4,0
Post- og teletjenester	-5,8	-1,4	-6,9	-7,8	-3,0	-6,0	-0,5	1,8	-0,7	6,5
Kultur og fritid	-0,0	0,3	-0,3	0,3	0,4	0,6	0,5	0,3	-0,1	-0,3
Utdanning	4,6	1,6	6,4	4,8	1,4	1,4	1,2	1,4	2,2	2,1
Hotell- og restauranttjenester	2,2	1,6	2,1	1,9	2,0	1,7	1,9	1,0	1,7	2,3
Andre varer og tjenester	2,2	2,9	2,3	2,2	2,4	3,4	3,1	2,6	2,4	0,8
Husholdningenes kjøp i utlandet	7,2	-1,2	7,3	5,1	2,9	-2,1	-0,7	-0,2	-2,4	-1,4
Utlendingers kjøp i Norge	1,7	2,5	1,9	1,7	2,3	2,0	2,5	2,7	2,6	3,1
Varekonsum ¹	-0,6	0,2	0,6	0,5	0,3	-0,9	0,2	0,7	0,5	2,3
Tjenestekonsum ¹	2,0	2,6	1,8	1,9	2,3	2,5	2,7	2,6	2,7	2,5
Boligtjenester	1,9	2,1	1,8	1,6	1,7	1,9	2,0	2,2	2,1	2,3
Andre tjenester	2,0	3,0	1,8	2,0	2,6	2,9	3,2	2,9	3,0	2,7

1 Konsumet av varer og tjenester inkluderer utlendingers kjøp i Norge, men ikke husholdningenes kjøp i utlandet

Tabell 21. Bruttoinvestering i fast realkapital. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttoinvestering i fast realkapital i alt.	309 841	356 333	73 654	77 178	91 175	80 697	86 701	86 220	102 715	89 163
Bygg og anlegg	157 352	178 314	37 969	39 106	44 991	41 217	43 826	43 197	50 075	46 276
Oljeboring, oljeleting, olje- og gasrørledning	31 937	46 689	7 847	7 674	9 389	9 420	12 060	11 545	13 665	10 023
Oljeutvinningsplattformer, borerigger og moduler	24 399	23 619	5 842	6 580	7 039	5 298	3 433	7 566	7 322	5 782
Skip og båter	12 994	20 634	1 504	2 854	6 422	5 221	5 640	2 392	7 380	6 011
Transportmidler	9 937	11 732	2 472	2 399	3 289	2 316	2 755	3 016	3 644	2 914
Maskiner og utstyr	73 221	75 344	18 020	18 564	20 044	17 225	18 988	18 503	20 629	18 157
Jordbruk og skogbruk	5 435	6 400	1 630	1 534	1 326	1 175	1 866	1 929	1 429	1 071
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	1 244	1 470	333	397	234	342	357	376	396	357
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	66 021	76 723	16 151	16 530	18 927	16 782	16 932	19 954	23 055	18 916
Utvinning av råolje og naturgass.	65 138	78 214	16 048	16 488	18 224	16 670	19 717	18 839	22 988	18 912
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.	883	-1 491	103	42	703	112	-2 785	1 115	67	4
Bergverksdrift	917	1 123	158	173	350	219	353	277	274	81
Industri	19 026	21 559	4 753	4 930	5 542	3 805	5 003	4 988	7 763	4 425
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	4 239	4 616	1 165	1 110	1 071	895	1 274	964	1 484	1 092
Tekstil- og bekledningsindustri	88	164	12	27	27	49	33	29	53	64
Trelast- og trevareindustri	904	1 141	222	241	303	226	202	345	368	167
Treforedling	328	315	81	78	116	49	79	81	106	86
Forlag og grafisk industri	1 478	1 778	363	280	508	423	360	457	538	408
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri.	2 015	2 161	525	506	592	317	493	519	832	489
Kjemiske råvarer.	2 369	3 795	547	826	731	662	907	743	1 483	431
Metallindustri	2 753	2 286	742	659	708	279	435	576	996	556
Verkstedindustri	3 767	3 768	879	927	1 049	490	906	963	1 410	880
Bygging av skip og oljeplattformer.	166	294	39	29	83	35	43	52	164	87
Møbelindustri og annen industri	920	1 242	178	247	354	382	270	260	331	166
Kraftforsyning	8 659	8 104	2 130	2 176	2 817	1 358	2 252	2 222	2 272	1 683
Vannforsyning	2 022	2 155	444	552	556	461	508	580	606	529
Bygge- og anleggsvirksomhet	6 079	6 864	1 562	1 457	1 602	1 659	1 823	1 711	1 671	1 963
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	14 663	16 012	3 529	3 538	4 104	3 896	3 868	3 988	4 259	4 278
Hotell- og restaurantvirksomhet	1 617	2 180	401	401	425	453	547	619	561	545
Rørtransport	6 146	10 013	1 489	1 829	2 006	1 856	3 130	2 997	2 030	838
Utenriks sjøfart.	10 625	17 564	1 149	2 247	5 486	4 454	4 819	1 962	6 329	5 139
Transport ellers	10 408	11 794	2 148	2 791	3 632	2 410	2 512	2 998	3 874	2 721
Post og telekommunikasjon	6 434	6 416	1 355	1 862	1 330	2 064	1 720	1 428	1 203	2 019
Finansiell tjenesteyting	2 406	2 558	612	593	601	619	636	637	667	707
Boligtjenester (husholdninger)	67 044	79 508	16 334	16 622	18 347	20 107	19 752	18 964	20 685	22 447
Forretningsmessig tjenesteyting	26 193	29 636	6 353	6 253	7 139	7 136	7 181	7 205	8 113	8 468
Offentlig administrasjon og forsvar.	20 105	21 653	4 603	5 173	5 726	4 692	5 092	5 369	6 500	5 321
Undervisning	9 897	10 352	2 328	2 410	3 065	2 230	2 405	2 437	3 281	2 355
Helse- og sosialtjenester	14 550	13 877	3 641	3 214	4 969	2 606	3 448	3 025	4 798	2 745
Andre sosiale og personlige tjenester	10 351	10 373	2 550	2 496	2 990	2 372	2 497	2 555	2 949	2 554
Fastlands-Norge	227 049	252 033	54 866	56 571	64 756	57 605	61 820	61 307	71 302	64 270

Offentlig forvaltning	49 986	50 777	11 694	12 358	15 478	10 442	11 984	12 149	16 202	11 353
Statsforvaltningen	22 700	24 478	5 741	5 354	6 530	5 088	6 197	5 802	7 391	5 928
Sivil forvaltning	20 843	22 917	5 238	4 926	6 099	4 753	5 727	5 473	6 964	5 726
Forsvar	1 857	1 561	503	428	431	335	470	329	427	202
Kommuneforvaltningen	27 286	26 299	5 953	7 004	8 948	5 354	5 787	6 347	8 811	5 425

Tabell 22. Bruttoinvestering i fast realkapital. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttoinvestering i fast realkapital i alt.	298 950	331 663	71 596	74 157	86 818	75 708	80 393	80 557	95 005	80 763
Bygg og anlegg	151 883	166 194	36 772	37 521	42 996	38 774	40 944	40 120	46 357	42 367
Oljeboring, oljeleting, olje- og gasrørledning	30 711	40 738	7 630	7 233	8 952	8 287	10 410	10 118	11 922	8 069
Oljeutvinningsplattformer, borerigger og moduler	23 269	21 309	5 633	6 201	6 634	4 966	2 951	6 699	6 693	4 747
Skip og båter	11 852	17 525	1 596	2 652	5 307	4 604	4 719	2 178	6 023	5 062
Transportmidler	8 812	10 443	2 173	2 178	2 992	2 026	2 409	2 766	3 241	2 478
Maskiner og utstyr	72 423	75 453	17 793	18 372	19 936	17 051	18 959	18 675	20 769	18 039
Jordbruk og skogbruk	5 313	6 237	1 592	1 493	1 301	1 143	1 812	1 881	1 401	1 032
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	1 207	1 301	318	377	225	304	315	336	346	315
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	63 729	68 895	15 727	15 751	18 117	15 337	14 943	17 861	20 753	16 202
Utvinning av råolje og naturgass.	62 889	70 530	15 628	15 711	17 451	15 232	17 733	16 874	20 691	16 198
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.	840	-1 635	100	40	667	105	-2 790	988	62	4
Bergverksdrift	892	1 068	153	168	340	208	334	264	261	76
Industri	18 670	21 151	4 659	4 835	5 447	3 719	4 898	4 922	7 612	4 273
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	4 150	4 527	1 139	1 087	1 051	873	1 243	953	1 460	1 064
Tekstil- og bekledningsindustri	85	159	12	26	27	46	32	28	52	60
Trelast- og trevareindustri	887	1 124	217	236	297	221	200	341	362	161
Treforedling	317	299	79	75	112	47	75	77	100	81
Forlag og grafisk industri	1 455	1 771	358	275	502	417	356	458	540	403
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri.	1 969	2 077	513	494	577	307	473	500	797	460
Kjemiske råvarer.	2 333	3 730	538	815	719	653	889	733	1 455	415
Metallindustri	2 705	2 230	727	645	702	272	430	563	965	525
Verkstedindustri	3 709	3 738	865	914	1 035	481	894	962	1 401	860
Bygging av skip og oljeplattformer.	164	294	39	28	82	35	44	53	162	86
Møbelindustri og annen industri	894	1 203	173	239	345	369	262	253	319	159
Kraftforsyning	8 461	7 868	2 083	2 122	2 755	1 310	2 192	2 170	2 196	1 598
Vannforsyning	1 953	2 016	430	530	534	436	475	539	567	489
Bygge- og anleggsvirksomhet	5 873	6 604	1 502	1 410	1 550	1 590	1 746	1 662	1 605	1 854
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	14 254	15 614	3 416	3 446	4 006	3 771	3 757	3 933	4 153	4 108
Hotell- og restaurantvirksomhet	1 571	2 084	389	390	411	433	522	596	534	510
Rørtransport	5 678	8 751	1 390	1 678	1 832	1 651	2 748	2 608	1 743	672
Utenriks sjøfart	9 775	14 821	1 190	2 111	4 627	3 908	4 010	1 730	5 173	4 320
Transport ellers	9 716	11 100	2 139	2 653	3 258	2 287	2 342	2 934	3 537	2 485
Post og telekommunikasjon	6 352	6 400	1 336	1 841	1 320	2 041	1 715	1 438	1 207	2 003
Finansiell tjenesteyting	2 333	2 466	592	575	582	594	612	618	642	673
Boligtjenester (husholdninger)	64 738	74 153	15 821	15 951	17 535	18 917	18 462	17 622	19 152	20 554
Forretningsmessig tjenesteyting	25 208	27 771	6 114	5 994	6 816	6 719	6 735	6 757	7 560	7 464
Offentlig administrasjon og forsvar.	19 468	20 465	4 462	4 981	5 529	4 452	4 821	5 059	6 133	4 948
Undervisning	9 607	9 841	2 268	2 329	2 956	2 131	2 298	2 312	3 100	2 213
Helse- og sosialtjenester	14 140	13 236	3 546	3 116	4 804	2 500	3 291	2 890	4 555	2 593
Andre sosiale og personlige tjenester	10 011	9 821	2 469	2 408	2 874	2 255	2 366	2 425	2 774	2 381
Fastlands-Norge	219 768	239 196	53 289	54 617	62 242	54 812	58 691	58 357	67 337	59 569

Offentlig forvaltning	48 439	48 046	11 359	11 916	14 925	9 934	11 364	11 466	15 282	10 602
Statsforvaltningen	22 030	23 253	5 576	5 165	6 325	4 849	5 891	5 493	7 021	5 555
Sivil forvaltning	20 218	21 730	5 085	4 746	5 904	4 525	5 432	5 169	6 605	5 361
Forsvar	1 812	1 524	490	419	421	324	459	325	416	194
Kommuneforvaltningen	26 409	24 793	5 784	6 751	8 600	5 086	5 474	5 973	8 261	5 047

Tabell 23. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttoinvestering i fast realkapital i alt.	8,1	10,9	3,4	6,4	24,7	14,1	12,3	8,6	9,4	6,7
Bygg og anlegg	9,8	9,4	8,6	7,5	18,2	12,1	11,3	6,9	7,8	9,3
Oljeboring, oljeleting, olje- og gasrørledning	8,3	32,6	0,2	0,8	33,8	20,2	36,4	39,9	33,2	-2,6
Oljeutvinningsplattformer, borerigger og moduler . .	2,1	-8,4	-6,2	-0,8	48,1	3,4	-47,6	8,0	0,9	-4,4
Skip og båter	8,8	47,9	-38,8	-10,3	626,8	100,4	195,7	-17,8	13,5	9,9
Transportmidler	18,5	18,5	10,5	51,3	42,0	38,0	10,9	27,0	8,3	22,3
Maskiner og utstyr	5,3	4,2	3,0	12,4	2,7	4,5	6,6	1,6	4,2	5,8
Jordbruk og skogbruk	2,7	17,4	2,2	1,4	4,9	23,4	13,8	26,0	7,7	-9,7
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	11,4	7,7	34,4	69,7	-32,9	5,5	-1,0	-10,8	54,0	3,8
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	4,3	8,1	-2,7	-4,4	30,0	8,5	-5,0	13,4	14,5	5,6
Utvinning av råolje og naturgass.	3,6	12,1	0,8	-3,4	14,3	8,0	13,5	7,4	18,6	6,3
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.	119,3	..	-85,1	-81,6	..	210,1	..	..	-90,8	-96,6
Bergverksdrift	43,6	19,8	-19,0	37,7	92,1	-9,8	118,7	57,6	-23,2	-63,6
Industri	6,0	13,3	-0,3	19,1	5,8	-0,3	5,1	1,8	39,7	14,9
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	1,4	9,1	11,6	13,2	-6,4	-0,1	9,1	-12,4	38,9	21,9
Tekstil- og bekledningsindustri	-56,2	85,8	-71,7	-37,0	1,5	120,9	169,3	8,7	96,5	29,7
Trelast- og trevareindustri	-9,2	26,7	-27,0	-4,8	31,9	62,3	-8,0	44,2	21,9	-27,1
Treforedling	12,6	-5,9	7,6	4,5	21,3	-10,8	-4,3	3,2	-10,7	73,5
Forlag og grafisk industri	40,0	21,7	17,3	18,8	86,5	30,0	-0,4	66,7	7,5	-3,2
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri. . .	4,1	5,5	-9,4	26,0	3,7	-20,1	-7,8	1,1	38,1	49,6
Kjemiske råvarer.	57,2	59,9	37,5	187,0	42,0	150,1	65,1	-10,0	102,4	-36,4
Metallindustri	-20,3	-17,6	-7,5	-27,1	-39,3	-57,0	-40,8	-12,8	37,5	93,1
Verkstedindustri	30,2	0,8	28,7	30,6	16,4	-46,3	3,3	5,3	35,4	78,9
Bygging av skip og oljeplattformer.	-72,4	78,8	-87,3	-12,8	3,1	132,9	12,5	88,8	96,9	147,7
Møbelindustri og annen industri	10,1	34,6	-18,4	11,5	52,3	167,5	51,6	5,9	-7,4	-57,1
Kraftforsyning	19,3	-7,0	20,3	18,8	11,8	-12,8	5,3	2,3	-20,3	22,0
Vannforsyning	43,7	3,2	43,8	35,5	32,5	-5,1	10,4	1,7	6,2	12,2
Bygge- og anleggsvirksomhet	4,3	12,4	3,8	-2,0	10,6	12,7	16,2	17,9	3,5	16,6
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	-1,4	9,5	-0,1	-1,1	-2,7	11,3	10,0	14,1	3,7	8,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	-13,4	32,7	-12,7	-12,5	-15,0	13,7	34,3	52,6	29,9	17,9
Rørtransport	96,1	54,1	35,3	164,7	346,0	112,1	97,7	55,5	-4,9	-59,3
Utenriks sjøfart.	11,7	51,6	-43,0	-14,7	..	111,6	237,1	-18,1	11,8	10,5
Transport ellers	21,5	14,2	14,5	24,5	65,8	37,3	9,5	10,6	8,6	8,7
Post og telekommunikasjon	16,3	0,8	0,3	45,0	4,4	10,0	28,3	-21,9	-8,5	-1,9
Finansiell tjenesteyting	5,5	5,7	7,7	5,9	2,6	1,7	3,4	7,6	10,3	13,2
Boligtjenester (husholdninger)	12,3	14,5	12,6	15,9	19,1	22,6	16,7	10,5	9,2	8,7
Forretningsmessig tjenesteyting	11,0	10,2	15,7	14,9	7,6	6,9	10,2	12,7	10,9	11,1
Offentlig administrasjon og forsvar.	3,4	5,1	-3,6	0,8	7,8	-1,0	8,1	1,6	10,9	11,1
Undervisning	-9,1	2,4	-17,1	-8,0	14,2	3,8	1,3	-0,7	4,9	3,9
Helse- og sosialtjenester	0,7	-6,4	9,3	-18,7	20,0	-6,5	-7,2	-7,3	-5,2	3,7
Andre sosiale og personlige tjenester	4,4	-1,9	8,7	-1,1	8,7	-0,2	-4,2	0,7	-3,5	5,6
Fastlands-Norge	7,8	8,8	6,6	9,0	13,2	10,5	10,1	6,8	8,2	8,7

Offentlig forvaltning	1,9	-0,8	0,0	-5,0	13,9	-3,0	0,0	-3,8	2,4	6,7
Statsforvaltningen	9,1	5,6	17,0	-3,9	13,1	-2,3	5,7	6,4	11,0	14,6
Sivil forvaltning	12,1	7,5	21,1	-2,0	16,2	0,9	6,8	8,9	11,9	18,5
Forsvar	-15,4	-15,9	-13,4	-21,8	-17,2	-32,8	-6,4	-22,5	-1,2	-40,1
Kommuneforvaltningen	-3,4	-6,1	-12,2	-5,8	14,4	-3,6	-5,4	-11,5	-3,9	-0,8

Tabell 24. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Bruttoinvestering i fast realkapital i alt.	3,6	3,7	2,8	4,0	5,4	4,3	4,8	2,8	2,9	3,6
Bygg og anlegg	3,6	3,6	3,5	4,1	4,1	4,2	3,7	3,3	3,2	2,8
Oljeboring, oljeleting, olje- og gasrørledning	4,0	10,2	3,6	4,0	4,6	11,6	12,6	7,5	9,3	9,3
Oljeutvinningsplattformer, borerigger og moduler . .	4,9	5,7	-1,7	0,1	33,4	3,8	12,1	6,4	3,1	14,2
Skip og båter	9,6	7,4	-3,7	4,3	13,9	17,7	26,8	2,0	1,2	4,7
Transportmidler	12,8	-0,4	21,5	13,3	5,9	-5,5	0,5	-1,0	2,3	2,8
Maskiner og utstyr	1,1	-1,2	1,5	0,7	-0,2	-0,6	-1,1	-1,9	-1,2	-0,4
Jordbruk og skogbruk	2,3	0,3	2,7	2,6	1,2	0,7	0,7	-0,1	0,1	1,0
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	3,0	9,7	5,1	5,5	1,9	15,9	8,3	6,2	9,6	0,9
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	3,6	7,5	3,1	3,9	3,7	7,3	10,3	6,4	6,3	6,7
Utvinning av råolje og naturgass.	3,6	7,1	3,2	3,9	3,6	7,3	8,3	6,4	6,4	6,7
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning.	5,1	-13,2	2,4	3,6	4,5	3,2	-3,5	6,8	3,0	5,7
Bergverksdrift	2,8	2,3	3,7	3,3	2,1	2,7	2,1	1,4	2,1	1,4
Industri	1,9	0,0	2,3	1,9	1,4	0,4	0,1	-0,6	0,2	1,2
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	2,1	-0,2	2,7	2,1	1,0	0,3	0,2	-1,0	-0,2	0,1
Tekstil- og bekledningsindustri	2,7	0,4	4,9	8,3	9,3	3,4	0,5	-1,4	-1,0	0,0
Trelast- og trevareindustri	2,0	-0,5	2,3	1,9	1,1	0,3	-0,9	-0,9	-0,3	1,5
Treforedling	3,2	2,1	3,5	2,6	4,0	2,9	2,4	1,0	2,2	1,9
Forlag og grafisk industri	1,6	-1,1	1,7	1,6	0,4	-0,3	-0,4	-2,2	-1,5	-0,3
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri. . . .	2,3	1,6	2,4	1,8	5,7	1,4	1,8	1,3	1,7	3,1
Kjemiske råvarer.	1,5	0,2	1,8	1,3	0,9	-0,3	0,4	-0,0	0,3	2,4
Metallindustri.	1,8	0,7	2,6	2,2	0,3	0,9	-1,0	0,1	2,3	3,2
Verkstedindustri	1,6	-0,7	1,9	1,3	0,7	-0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,4
Bygging av skip og oljeplattformer.	0,8	-0,7	0,6	1,8	1,0	4,3	-1,4	-4,0	-0,2	1,0
Møbelindustri og annen industri	2,8	0,4	3,6	3,1	1,8	1,2	-0,1	-0,5	0,9	1,4
Kraftforsyning	2,3	0,6	2,6	2,4	2,4	1,3	0,4	-0,1	1,2	1,6
Vannforsyning	3,5	3,2	3,6	4,2	3,6	3,4	3,7	3,3	2,6	2,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,5	0,4	4,8	3,5	2,2	1,0	0,4	-0,4	0,7	1,5
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	2,9	-0,3	4,0	2,6	1,3	0,2	-0,3	-1,2	0,1	0,8
Hotell- og restaurantvirksomhet	3,0	1,6	3,5	2,8	3,0	2,4	1,4	1,1	1,6	1,9
Rørtransport	8,2	5,7	7,0	6,1	7,9	6,5	6,3	5,4	6,4	10,9
Utenriks sjøfart.	8,7	9,0	-3,0	6,5	-17,2	20,8	24,4	6,6	3,2	4,4
Transport ellers	7,1	-0,8	2,7	35,4	3,6	-4,5	6,8	-2,9	-1,8	3,9
Post og telekommunikasjon	1,3	-1,0	1,6	0,8	-0,0	-0,6	-1,1	-1,8	-1,1	-0,3
Finansiell tjenesteyting	3,2	0,5	4,1	3,2	2,2	1,2	0,4	-0,2	0,7	1,0
Boligtjenester (husholdninger)	3,6	3,5	3,5	4,1	4,0	4,2	3,6	3,3	3,2	2,7
Forretningsmessig tjenesteyting	3,9	2,7	-1,9	-2,0	23,5	3,5	2,6	2,2	2,5	6,8
Offentlig administrasjon og forsvar.	3,3	2,5	3,7	3,9	2,5	3,0	2,4	2,2	2,3	2,0
Undervisning	3,0	2,1	2,9	3,3	3,0	2,6	2,0	1,9	2,1	1,7
Helse- og sosialtjenester	2,9	1,9	3,0	3,0	2,8	2,3	2,1	1,5	1,8	1,6
Andre sosiale og personlige tjenester	3,4	2,1	3,7	3,6	3,2	2,7	2,2	1,6	2,2	2,0
Fastlands-Norge	3,3	2,0	2,7	3,8	5,0	2,5	2,3	1,4	1,8	2,7

Offentlig forvaltning	3,2	2,4	3,3	3,7	2,9	2,9	2,4	2,2	2,2	1,9
Statsforvaltningen	3,0	2,2	3,4	3,7	2,3	2,6	2,2	1,9	2,0	1,7
Sivil forvaltning	3,1	2,3	3,4	3,8	2,3	2,8	2,4	2,0	2,1	1,7
Forsvar	2,5	-0,0	3,1	2,1	1,4	0,6	-0,1	-0,8	0,3	0,6
Kommuneforvaltningen	3,3	2,7	3,3	3,6	3,4	3,2	2,7	2,4	2,5	2,1

Tabell 25. Eksport. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Eksport i alt	732 444	862 225	176 965	183 366	195 074	198 074	208 347	219 636	236 167	252 242
Varer	555 148	668 599	132 904	138 297	148 780	152 300	161 508	168 727	186 063	201 543
Råolje og naturgass	335 932	427 938	79 838	85 453	90 003	96 353	100 331	109 581	121 673	135 666
Skip, nybygde	2 459	2 737	793	477	559	170	556	1 415	596	343
Skip, eldre	4 322	4 041	1 768	870	222	985	945	1 856	255	560
Oljeplattformer og moduler, nye	500	965	451	33	5	1	826	66	72	188
Oljeplattformer, eldre	177	2 973	46	44	60	35	2 889	22	27	14
Oljevirkksomhet, diverse varer	75	93	13	15	12	24	17	22	30	14
Fly og helikoptere	1 875	298	461	364	414	8	133	56	101	16
Tradisjonelle varer	209 808	229 554	49 534	51 041	57 505	54 724	55 811	55 709	63 309	64 742
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	10 089	12 669	2 473	2 421	2 796	2 586	2 949	3 227	3 907	3 256
Bergverksprodukter	4 365	3 940	777	1 584	1 362	684	857	1 457	942	765
Industriprodukter	194 423	209 251	46 081	46 716	53 182	50 544	51 264	50 222	57 220	59 376
Nærings- og nytelsesmidler	22 809	23 612	4 483	5 139	7 370	5 944	4 675	4 865	8 128	6 420
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	2 217	2 239	527	545	604	525	567	534	613	607
Trevarer	2 604	2 594	646	611	643	606	726	596	666	714
Treforedlingsprodukter	11 536	11 274	2 843	2 850	2 875	2 789	2 848	2 773	2 864	2 895
Grafiske produkter	576	545	127	138	156	151	149	129	116	102
Raffinerte oljeprodukter	15 650	21 017	2 977	3 957	4 538	3 435	4 539	6 486	6 557	7 143
Kjemiske råvarer mv.	19 259	19 850	4 539	4 820	5 071	5 203	5 032	4 851	4 764	5 484
Kjemiske og mineralske produkter	14 413	15 486	3 845	3 580	3 559	3 627	4 036	3 585	4 238	4 052
Metaller	48 839	50 533	11 925	11 765	13 146	13 518	13 251	11 872	11 892	14 496
Verkstedprodukter	51 908	57 856	13 057	12 191	14 073	13 695	14 369	13 578	16 213	16 260
Andre industriprodukter	4 612	4 245	1 112	1 120	1 147	1 051	1 072	953	1 169	1 203
Elektrisk kraft	931	3 694	203	320	165	910	741	803	1 240	1 345
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	194 158	208 537	46 557	47 084	52 967	51 289	51 272	49 223	56 752	57 599
Tjenester	177 296	193 626	44 061	45 069	46 294	45 774	46 839	50 909	50 104	50 699
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	78 972	81 889	19 423	19 542	21 025	21 287	19 971	20 408	20 223	19 672
Oljevirkksomhet, diverse tjenester	950	914	235	216	249	238	225	221	230	236
Oljeboringstjenester mv.	8 905	15 128	1 942	2 762	2 289	2 428	3 442	3 735	5 523	5 237
Rørtransport	10 525	11 844	2 517	2 218	2 987	2 994	2 730	2 866	3 254	3 141
Reisetrafikk	20 809	22 168	5 791	6 346	4 464	4 418	6 113	6 650	4 987	4 388
Andre tjenester	57 135	61 683	14 153	13 985	15 280	14 409	14 358	17 029	15 887	18 025
Samferdsel	12 212	13 056	3 026	3 093	3 307	2 699	3 266	3 644	3 447	3 184
Finans- og forretningstjenester	35 973	36 490	8 959	8 716	9 553	8 929	8 443	10 019	9 099	11 228
Tjenester ellers	8 950	12 137	2 168	2 176	2 420	2 781	2 649	3 366	3 341	3 613

Tabell 26. Eksport. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Eksport i alt	640 937	645 523	160 257	153 379	162 261	158 371	163 763	157 644	165 746	167 219
Varer	480 927	481 474	119 320	113 177	122 649	119 574	123 050	114 734	124 117	123 459
Råolje og naturgass	278 867	267 301	70 196	65 360	68 902	68 908	67 634	63 051	67 708	68 422
Skip, nybygde	2 335	2 471	758	451	514	156	500	1 281	533	306
Skip, eldre	3 558	2 836	1 429	758	263	594	678	1 375	189	396
Oljeplattformer og moduler, nye	481	887	434	31	5	1	760	60	66	168
Oljeplattformer, eldre	177	2 973	46	44	60	35	2 889	22	27	352
Oljevirkksomhet, diverse varer	73	81	13	14	12	20	15	19	26	11
Fly og helikoptere	1 960	311	419	364	414	8	139	59	106	16
Tradisjonelle varer	193 477	204 614	46 025	46 155	52 478	49 851	50 435	48 866	55 462	53 788
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	9 515	10 369	2 279	2 278	2 714	2 280	2 463	2 524	3 102	2 513
Bergverksprodukter	3 514	2 942	733	1 139	1 045	533	670	1 021	718	573
Industriprodukter	179 330	186 678	42 777	42 369	48 494	45 789	46 372	44 313	50 204	49 588
Nærings- og nytelsesmidler	21 331	20 143	4 306	4 770	6 539	5 272	4 225	4 134	6 512	5 288
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	2 182	2 284	532	537	580	531	583	552	618	626
Trevarer	2 515	2 592	632	588	638	606	718	598	671	697
Treforedlingsprodukter	11 209	11 000	2 755	2 730	2 849	2 709	2 762	2 719	2 810	2 793
Grafiske produkter	581	568	127	138	159	144	145	145	133	105
Raffinerte oljeprodukter	12 969	12 619	2 506	2 905	3 677	2 644	2 939	3 308	3 728	3 827
Kjemiske råvarer mv.	17 653	17 426	4 271	4 370	4 522	4 501	4 434	4 343	4 149	4 495
Kjemiske og mineralske produkter	13 549	14 675	3 492	3 327	3 469	3 495	3 789	3 458	3 932	3 865
Metaller	41 775	43 233	10 346	9 860	11 013	11 384	11 161	10 402	10 287	10 900
Verkstedprodukter	51 089	57 872	12 700	12 035	13 975	13 473	14 549	13 678	16 172	15 842
Andre industriprodukter	4 477	4 265	1 110	1 109	1 073	1 030	1 067	977	1 192	1 149
Elektrisk kraft	1 117	4 625	236	369	225	1 249	930	1 008	1 439	1 113
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	180 508	191 995	43 519	43 250	48 802	47 208	47 495	45 558	51 734	49 961
Tjenester	160 010	164 049	40 937	40 202	39 612	38 797	40 713	42 910	41 629	43 760
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	64 397	60 386	16 890	15 510	15 347	15 638	15 811	14 598	14 340	15 683
Oljevirkksomhet, diverse tjenester	909	841	226	205	234	222	207	202	210	211
Oljeboringstjenester mv.	8 864	12 551	1 943	2 661	2 324	2 013	2 763	3 185	4 590	3 987
Rørtransport	9 521	10 142	2 269	1 828	2 680	2 730	2 428	2 234	2 750	2 865
Reisetrafikk	20 451	21 257	5 683	6 235	4 359	4 295	5 855	6 361	4 745	4 139
Andre tjenester	55 868	58 871	13 927	13 764	14 669	13 898	13 649	16 330	14 994	16 874
Samferdsel	12 225	12 812	3 094	3 221	3 179	2 659	3 169	3 705	3 279	3 062
Finans- og forretningstjenester	34 872	34 417	8 721	8 412	9 144	8 500	7 964	9 417	8 535	10 359
Tjenester ellers	8 771	11 642	2 112	2 131	2 345	2 739	2 516	3 209	3 179	3 453

Tabell 27. Eksport. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Eksport i alt	0,6	0,7	0,4	0,9	-3,5	-4,0	2,2	2,8	2,1	5,6
Varer	-0,5	0,1	-1,5	0,0	-4,9	-4,9	3,1	1,4	1,2	3,2
Råolje og naturgass	-0,7	-4,1	-1,5	0,6	-5,7	-7,4	-3,7	-3,5	-1,7	-0,7
Skip, nybygde	-54,6	5,8	11,6	-67,9	-66,0	-74,5	-34,0	184,2	3,7	96,6
Skip, eldre	-32,2	-20,3	-19,5	21,8	-87,9	-46,3	-52,6	81,4	-28,1	-33,5
Oljeplattformer og moduler, nye	38,5	84,5	107,7	30,9	-95,0	-91,3	75,2	92,5	..	..
Oljeplattformer, eldre	-94,6	..	-87,1	-88,1	-97,3	29,6	..	-50,0	-55,0	904,3
Oljevirkksomhet, diverse varer	-37,0	10,2	-58,0	-50,0	-56,4	-40,6	16,4	36,5	121,1	-45,9
Fly og helikoptere	47,6	-84,1	74,6	-58,7	100,5	-99,0	-66,8	-83,9	-74,5	99,7
Tradisjonelle varer	3,4	5,8	-1,3	2,8	5,6	2,1	9,6	5,9	5,7	7,9
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	4,8	9,0	-2,3	1,7	8,5	1,6	8,1	10,8	14,3	10,2
Bergverksprodukter	-0,9	-16,3	8,2	-7,5	1,4	-10,7	-8,6	-10,3	-31,3	7,5
Industriprodukter	3,7	4,1	-1,3	3,8	6,0	0,2	8,4	4,6	3,5	8,3
Nærings- og nytelsesmidler	-0,3	-5,6	-7,6	1,9	-2,3	-7,8	-1,9	-13,3	-0,4	0,3
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	-1,4	4,7	1,6	1,2	4,4	-0,3	9,5	2,8	6,6	17,9
Trevarer	-1,9	3,1	-3,4	-0,4	1,9	-7,8	13,5	1,7	5,2	15,0
Treforedlingsprodukter	5,3	-1,9	8,6	-2,6	4,8	-5,8	0,3	-0,4	-1,4	3,1
Grafiske produkter	-0,7	-2,3	-7,2	2,1	1,6	-8,1	14,4	5,3	-16,3	-27,0
Raffinerte oljeprodukter	-5,0	-2,7	-32,1	-13,0	4,5	-31,9	17,3	13,9	1,4	44,8
Kjemiske råvarer mv.	2,5	-1,3	-3,7	1,6	3,9	0,2	3,8	-0,6	-8,3	-0,1
Kjemiske og mineralske produkter	6,0	8,3	4,2	8,5	6,1	7,2	8,5	4,0	13,4	10,6
Metaller	10,4	3,5	3,6	6,1	17,2	7,8	7,9	5,5	-6,6	-4,3
Verkstedprodukter	2,2	13,3	2,1	7,2	4,7	8,8	14,6	13,7	15,7	17,6
Andre industriprodukter	12,9	-4,7	20,1	29,7	-2,3	-13,1	-3,9	-11,9	11,1	11,6
Elektrisk kraft	-31,0	314,1	-12,2	-37,4	-47,1	335,2	294,0	173,1	539,4	-10,9
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	4,1	6,4	1,4	4,1	5,7	5,1	9,1	5,3	6,0	5,8
Tjenester	3,9	2,5	6,6	3,6	1,2	-1,2	-0,5	6,7	5,1	12,8
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	-4,0	-6,2	-3,5	-5,2	-4,1	-6,1	-6,4	-5,9	-6,6	0,3
Oljevirkksomhet, diverse tjenester	138,0	-7,5	132,8	114,9	147,9	-8,9	-8,4	-1,5	-10,4	-4,9
Oljeboringstjenester mv.	42,4	41,6	57,0	91,7	6,7	3,9	42,2	19,7	97,5	98,0
Rørtransport	4,7	6,5	19,8	-8,7	1,6	-0,5	7,0	22,2	2,6	4,9
Reisetrafikk	8,9	3,9	11,4	4,5	8,4	2,9	3,0	2,0	8,9	-3,6
Andre tjenester	6,6	5,4	10,6	5,9	3,2	2,9	-2,0	18,6	2,2	21,4
Samferdsel	8,5	4,8	16,2	18,3	3,5	-2,6	2,4	15,0	3,2	15,2
Finans- og forretningstjenester	8,1	-1,3	11,4	5,5	5,2	-1,1	-8,7	11,9	-6,7	21,9
Tjenester ellers	-1,5	32,7	0,6	-7,3	-4,4	25,5	19,1	50,6	35,5	26,1

Tabell 28. Eksport. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Eksport i alt	14,3	16,9	15,2	18,2	17,6	16,6	15,2	16,5	18,5	20,6
Varer	15,4	20,3	17,3	21,5	19,1	18,5	17,8	20,3	23,6	28,2
Råolje og naturgass	20,5	32,9	23,8	29,5	30,0	29,0	30,4	32,9	37,6	41,8
Skip, nybygde	5,3	5,2	5,2	5,2	7,1	5,9	6,2	4,4	2,8	2,6
Skip, eldre	21,5	17,3	22,7	18,3	-15,7	25,5	12,7	17,6	59,8	-14,6
Oljeplattformer og moduler, nye	4,0	4,6	4,4	5,0	5,0	4,5	4,5	3,9	3,1	4,3
Oljeplattformer, eldre	0,0	0,0	..	..	-31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-96,0
Oljevirkksomhet, diverse varer	2,6	12,5	3,1	3,5	1,9	15,4	12,4	7,4	13,1	7,9
Fly og helikoptere	-4,4	0,0	-9,9	4,5	8,3	21,4	-13,1	-4,5	-4,5	0,2
Tradisjonelle varer.	8,4	3,5	7,6	9,6	7,5	3,6	2,8	3,1	4,2	9,6
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske.	6,0	15,2	7,4	15,6	1,2	6,1	10,3	20,3	22,3	14,2
Bergverksprodukter	24,2	7,8	7,3	40,9	29,9	19,3	20,6	2,6	0,7	4,0
Industriprodukter	8,4	3,4	7,6	8,5	7,4	4,1	2,6	2,8	3,9	8,5
Nærings- og nytelsesmidler	6,9	9,6	4,1	7,0	12,1	10,8	6,3	9,2	10,7	7,7
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	1,6	-3,5	-1,2	-2,2	0,3	-2,7	-1,8	-4,7	-4,8	-1,9
Trevarer	3,5	-3,4	3,4	-1,8	0,5	-6,6	-1,0	-4,1	-1,6	2,4
Treforedlingsprodukter	2,9	-0,4	2,9	3,5	-0,2	-0,3	-0,1	-2,3	1,0	0,7
Grafiske produkter	-0,9	-3,2	-9,9	-2,7	1,0	6,0	2,6	-11,2	-11,2	-7,4
Raffinerte oljeprodukter.	20,7	38,0	20,8	36,3	23,7	20,7	30,0	43,9	42,5	43,7
Kjemiske råvarer mv.	9,1	4,4	4,4	10,4	9,5	7,5	6,8	1,3	2,4	5,5
Kjemiske og mineralske produkter	6,4	-0,8	9,3	7,6	3,2	-1,3	-3,3	-3,7	5,1	1,0
Metaller.	16,9	-0,0	17,4	18,2	13,3	4,4	3,0	-4,3	-3,2	12,0
Verkstedprodukter	1,6	-1,6	1,1	-2,6	-0,9	-0,0	-3,9	-2,0	-0,4	1,0
Andre industriprodukter.	3,0	-3,4	4,2	-0,1	2,2	-1,9	0,3	-3,4	-8,3	2,6
Elektrisk kraft	-16,7	-4,2	18,0	-2,0	-24,9	-13,9	-7,4	-8,1	17,5	65,8
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter.	7,6	1,0	6,8	7,8	6,3	2,7	0,9	-0,8	1,1	6,1
Tjenester.	10,8	6,5	9,0	9,2	12,9	10,6	6,9	5,8	3,0	-1,8
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	22,6	10,6	19,8	19,5	25,5	19,4	9,8	11,0	2,9	-7,8
Oljevirkksomhet, diverse tjenester	4,5	4,0	4,1	4,7	4,6	4,5	4,5	3,9	3,1	4,3
Oljeboringstjenester mv.	0,5	20,0	1,3	0,5	0,1	22,2	24,6	13,0	22,2	8,9
Rørtransport	10,5	5,6	-2,6	13,8	18,7	7,4	1,4	5,7	6,2	-0,0
Reisetrafikk.	1,7	2,5	1,9	1,7	2,3	2,0	2,5	2,7	2,6	3,1
Andre tjenester.	2,3	2,5	1,9	1,8	3,4	2,1	3,5	2,6	1,7	3,0
Samferdsel.	-0,1	2,0	-1,5	-1,0	3,4	-0,5	5,4	2,4	1,0	2,4
Finans- og forretningstjenester	3,2	2,8	3,1	2,8	3,6	3,2	3,2	2,7	2,0	3,2
Tjenester ellers	2,0	2,2	1,9	2,1	2,9	1,4	2,6	2,7	1,9	3,1

Tabell 29. Import. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Import i alt	489 612	534 223	118 841	127 621	129 915	119 909	133 774	140 296	140 244	137 079
Varer	338 105	367 072	83 078	84 475	90 568	82 601	93 213	91 892	99 366	97 985
Råolje og naturgass	1 872	3 863	405	663	576	759	577	751	1 776	678
Skip, nybygde og eldre	5 800	7 270	1 062	914	2 829	1 442	1 951	1 334	2 543	879
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1 596	1 194	78	694	19	15	32	1 097	50	824
Oljevirksomhet, diverse varer	5 004	3 430	1 355	1 177	1 386	971	987	678	794	257
Fly og helikoptere	814	187	55	377	167	18	47	2	120	77
Tradisjonelle varer	323 019	351 128	80 123	80 650	85 591	79 396	89 619	88 030	94 083	95 270
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	9 250	9 576	2 302	1 964	2 499	2 505	2 515	2 022	2 534	2 609
Bergverksprodukter	3 495	4 333	957	807	911	952	1 069	1 040	1 272	1 055
Industriprodukter	306 617	336 356	75 866	76 953	81 247	75 766	85 708	84 803	90 079	91 259
Nærings- og nytelsesmidler	17 241	18 039	4 056	4 692	4 769	3 878	4 554	4 600	5 007	4 368
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	19 612	20 368	3 997	5 851	4 532	5 182	4 309	6 051	4 826	5 821
Trevarer	7 128	7 920	1 770	1 758	1 921	1 842	2 150	1 876	2 052	2 070
Treforedlingsprodukter	6 868	6 863	1 631	1 661	1 804	1 685	1 735	1 666	1 777	1 749
Grafiske produkter	3 676	3 719	806	932	1 042	860	856	937	1 066	977
Raffinerte oljeprodukter	16 333	17 711	4 477	4 787	3 545	3 554	4 557	5 094	4 506	5 558
Kjemiske råvarer mv.	11 966	13 758	3 112	3 101	2 958	3 277	3 477	3 481	3 523	3 979
Kjemiske og mineralske produkter	34 141	36 509	8 481	8 383	8 918	8 666	9 508	8 879	9 456	9 509
Metaller	33 157	39 750	8 736	8 579	8 788	9 712	10 386	9 754	9 898	10 844
Verkstedsprodukter	120 961	134 309	29 910	28 860	32 775	28 696	34 425	33 784	37 404	36 815
Andre industriprodukter	12 632	13 826	2 938	2 975	3 688	3 131	3 341	3 240	4 114	3 577
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	22 902	23 584	5 952	5 374	6 507	5 283	6 410	5 441	6 450	5 992
Elektrisk kraft	3 657	863	998	926	934	173	327	165	198	347
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	306 686	333 417	75 646	75 863	82 046	75 842	85 062	82 936	89 577	89 712
Tjenester	151 507	167 151	35 763	43 146	39 347	37 308	40 561	48 404	40 878	39 094
Driftsutgifter utenom bunkers, skipsfart	39 491	40 599	9 470	9 898	10 994	10 262	9 736	10 039	10 562	9 438
Oljevirksomhet, diverse tjenester	6 693	8 781	1 615	1 932	1 782	1 728	2 504	2 481	2 068	2 152
Driftsutgifter utenom bunkers, oljeboring	2 131	2 897	562	565	529	553	837	829	678	706
Reisetrafikk	56 810	62 827	13 424	19 644	12 651	12 794	15 396	21 992	12 645	14 039
Andre tjenester	46 382	52 047	10 692	11 107	13 391	11 971	12 088	13 063	14 925	12 759
Samferdsel	5 321	2 816	1 319	1 213	1 725	602	707	724	783	633
Finans- og forretningstjenester	26 586	32 084	6 054	6 262	7 442	7 576	7 555	7 995	8 958	8 095
Tjenester ellers	14 475	17 147	3 319	3 632	4 224	3 793	3 826	4 344	5 184	4 031

Tabell 30. Import. Faste 2003-priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Import i alt	463 796	498 003	114 113	119 756	121 327	111 832	125 905	130 308	129 957	126 340
Varer	322 223	345 949	79 737	79 899	85 920	77 842	88 244	86 510	93 353	90 136
Råolje og naturgass	1 511	2 355	349	536	416	554	395	419	987	363
Skip, nybygde og eldre	4 645	4 902	941	765	2 105	929	1 298	959	1 715	549
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1 391	735	70	565	14	10	20	675	30	492
Oljevirkosomhet, diverse varer	4 784	3 159	1 304	1 118	1 302	907	908	620	724	230
Fly og helikoptere	852	195	50	377	167	18	49	2	126	76
Tradisjonelle varer	309 040	334 603	77 024	76 537	81 916	75 424	85 574	83 835	89 770	88 426
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	9 099	9 096	2 225	1 989	2 460	2 287	2 403	2 018	2 389	2 453
Bergverksprodukter	3 056	3 373	840	697	790	768	843	813	948	857
Industriprodukter	292 332	321 042	72 722	72 732	77 437	72 121	81 923	80 794	86 204	84 841
Nærings- og nytelsesmidler	16 682	17 996	3 924	4 487	4 669	3 878	4 569	4 617	4 932	4 120
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	19 618	21 132	4 348	5 677	4 461	5 279	4 756	6 194	4 903	5 896
Trevarer	6 990	7 959	1 759	1 721	1 858	1 813	2 175	1 899	2 072	2 069
Treforedlingsprodukter	6 668	6 900	1 586	1 624	1 753	1 651	1 713	1 703	1 833	1 776
Grafiske produkter	3 664	3 577	804	966	1 048	829	777	921	1 050	904
Raffinerte oljeprodukter	13 274	10 814	3 759	3 580	2 580	2 607	2 952	2 672	2 583	2 936
Kjemiske råvarer mv.	11 160	12 629	2 917	2 835	2 745	2 998	3 156	3 225	3 250	3 483
Kjemiske og mineralske produkter	33 269	36 350	8 397	8 234	8 649	8 465	9 520	8 956	9 408	9 450
Metaller	26 655	30 241	7 189	6 752	6 699	7 619	7 935	7 262	7 426	7 801
Verkstedsprodukter	119 653	137 079	29 408	28 634	33 052	28 790	34 901	34 748	38 641	37 319
Andre industriprodukter	12 616	13 984	2 946	3 025	3 649	3 163	3 377	3 369	4 076	3 554
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	22 083	22 380	5 685	5 197	6 274	5 028	6 093	5 229	6 030	5 533
Elektrisk kraft	4 553	1 092	1 237	1 119	1 229	248	405	210	229	275
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	295 766	323 789	73 265	72 957	79 336	72 817	82 622	81 163	87 187	85 490
Tjenester	141 573	152 054	34 376	39 857	35 406	33 990	37 661	43 798	36 605	36 203
Driftsutgifter utenom bunkers, skipsfart	34 551	32 400	9 062	8 321	8 234	8 390	8 483	7 832	7 694	8 414
Oljevirkosomhet, diverse tjenester	6 395	8 073	1 554	1 836	1 675	1 614	2 304	2 269	1 885	1 928
Driftsutgifter utenom bunkers, oljeboring	2 087	2 743	556	548	515	525	792	787	640	650
Reisetrafikk	52 991	59 266	12 643	18 272	11 951	11 930	14 595	20 504	12 236	13 277
Andre tjenester	45 548	49 572	10 562	10 880	13 031	11 531	11 486	12 406	14 150	11 935
Samferdsel	5 565	2 841	1 420	1 289	1 785	614	710	735	783	634
Finans- og forretningstjenester	25 745	30 257	5 885	6 030	7 120	7 211	7 126	7 515	8 405	7 472
Tjenester ellers	14 237	16 475	3 258	3 561	4 126	3 706	3 650	4 156	4 963	3 829

Tabell 31. Import. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Import i alt	8,9	7,4	7,8	11,2	11,4	3,0	10,3	8,8	7,1	13,0
Varer	10,2	7,4	9,6	13,5	12,5	1,5	10,7	8,3	8,7	15,8
Råolje og naturgass	-17,1	55,8	26,5	64,3	-3,2	163,9	13,1	-21,9	137,3	-34,5
Skip, nybygde og eldre	-33,5	5,5	-43,1	-56,3	95,6	11,5	38,0	25,3	-18,5	-40,9
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	368,3	-47,1	25,5	..	-78,7	-98,7	-71,5	19,6	114,8	..
Oljevirkosomhet, diverse varer	102,9	-34,0	124,2	69,1	107,3	-14,4	-30,3	-44,5	-44,4	-74,6
Fly og helikoptere	54,1	-77,1	32,7	190,7	-22,5	-93,1	-1,6	-99,4	-24,8	327,1
Tradisjonelle varer	10,2	8,3	9,8	13,4	10,8	2,5	11,1	9,5	9,6	17,2
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	4,3	-0,0	3,0	9,3	1,6	-5,7	8,0	1,5	-2,9	7,3
Bergverksprodukter	11,6	10,4	16,2	7,3	18,8	5,4	0,4	16,6	20,0	11,6
Industriprodukter	10,3	9,8	10,1	12,8	10,7	3,9	12,7	11,1	11,3	17,6
Nærings- og nytelsesmidler	7,9	7,9	7,1	5,7	15,0	7,7	16,4	2,9	5,6	6,2
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	6,1	7,7	9,1	7,0	5,5	2,9	9,4	9,1	9,9	11,7
Trevarer	10,3	13,9	4,2	13,8	17,9	9,8	23,7	10,3	11,5	14,1
Treforedlingsprodukter	0,2	3,5	-2,1	1,6	2,1	-3,1	8,0	4,9	4,6	7,5
Grafiske produkter	2,5	-2,4	6,3	5,2	-1,7	-2,0	-3,3	-4,7	0,1	9,0
Raffinerte oljeprodukter	-9,5	-18,5	-4,5	-1,9	-27,6	-22,3	-21,5	-25,4	0,1	12,6
Kjemiske råvarer mv.	5,2	13,2	9,0	9,6	0,0	12,6	8,2	13,8	18,4	16,2
Kjemiske og mineralske produkter	6,1	9,3	4,0	8,3	10,9	6,0	13,4	8,8	8,8	11,6
Metaller	11,0	13,5	11,9	25,8	5,2	26,7	10,4	7,5	10,8	2,4
Verkstedprodukter	14,3	14,6	12,3	16,0	16,9	0,8	18,7	21,4	16,9	29,6
Andre industriprodukter	8,2	10,8	4,8	8,8	6,6	5,6	14,6	11,4	11,7	12,4
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	26,7	1,3	33,7	23,6	22,0	2,1	7,2	0,6	-3,9	10,0
Elektrisk kraft	13,7	-76,0	1,9	98,0	37,4	-74,4	-67,3	-81,2	-81,4	10,8
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	11,3	9,5	10,6	14,3	12,7	3,7	12,8	11,2	9,9	17,4
Tjenester	6,2	7,4	3,9	6,9	8,9	6,4	9,6	9,9	3,4	6,5
Driftsutgifter utenom bunkers, skipsfart	-4,0	-6,2	-3,5	-5,2	-4,1	-6,1	-6,4	-5,9	-6,6	0,3
Oljevirkosomhet, diverse tjenester	24,8	26,2	7,8	58,1	19,4	21,3	48,3	23,6	12,6	19,4
Driftsutgifter utenom bunkers, oljeboring	11,7	31,5	30,4	23,9	-11,8	12,1	42,5	43,6	24,2	23,8
Reisetrafikk	12,0	11,8	12,6	9,9	14,8	17,8	15,4	12,2	2,4	11,3
Andre tjenester	5,9	8,8	-0,3	5,8	13,0	4,1	8,8	14,0	8,6	3,5
Samferdsel	6,9	-49,0	16,0	-7,5	30,7	-42,7	-50,0	-43,0	-56,2	3,3
Finans- og forretningstjenester	5,1	17,5	-2,6	7,4	12,2	7,5	21,1	24,6	18,0	3,6
Tjenester ellers	6,9	15,7	-2,2	8,7	8,2	12,5	12,1	16,7	20,3	3,3

Tabell 32. Import. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Import i alt	5,6	1,6	6,6	4,6	4,1	2,8	2,0	1,0	0,8	1,2
Varer	4,9	1,1	6,4	4,4	3,3	1,7	1,4	0,5	1,0	2,4
Råolje og naturgass	23,9	32,4	26,0	21,9	36,2	26,2	26,0	45,0	29,9	36,5
Skip, nybygde og eldre	24,9	18,8	15,0	15,5	34,2	30,0	33,1	16,5	10,3	3,1
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	14,7	41,5	15,1	15,6	29,1	43,2	43,7	32,1	22,5	7,9
Oljevirkosomhet, diverse varer	4,6	3,8	4,2	4,8	4,8	4,5	4,5	3,9	3,1	4,3
Fly og helikoptere	-4,5	0,5	-3,6	11,8	15,9	21,4	-13,1	-4,5	-4,5	0,2
Tradisjonelle varer	4,5	0,4	6,3	4,1	2,3	1,0	0,7	-0,4	0,3	2,3
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	1,7	3,6	4,3	-0,1	-0,1	6,9	1,2	1,5	4,4	-2,9
Bergverksprodukter	14,4	12,3	16,8	7,9	8,8	10,2	11,3	10,5	16,3	-0,7
Industriprodukter	4,9	-0,1	6,2	4,3	2,7	0,6	0,3	-0,8	-0,4	2,4
Nærings- og nytelsesmidler	3,4	-3,0	4,8	3,6	-1,0	-3,3	-3,6	-4,7	-0,6	6,0
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	-0,0	-3,6	-1,3	-1,7	-0,9	-3,7	-1,5	-5,2	-3,1	0,6
Trevarer	2,0	-2,4	2,4	0,5	-0,7	-0,0	-1,8	-3,3	-4,2	-1,5
Treforedlingsprodukter	3,0	-3,4	2,6	1,0	-0,0	-1,8	-1,5	-4,3	-5,8	-3,5
Grafiske produkter	0,3	3,6	-1,8	-1,6	0,2	-2,1	9,8	5,5	2,2	4,2
Raffinerte oljeprodukter	23,0	33,1	27,2	31,1	44,3	29,8	29,6	42,6	27,0	38,9
Kjemiske råvarer mv.	7,2	1,6	6,6	6,0	7,1	4,2	3,3	-1,3	0,6	4,5
Kjemiske og mineralske produkter	2,6	-2,1	6,0	-0,8	-3,7	-2,2	-1,1	-2,6	-2,5	-1,7
Metaller	24,4	5,7	21,0	22,3	27,5	8,7	7,7	5,7	1,6	9,1
Verkstedprodukter	1,1	-3,1	2,5	0,3	-2,4	-3,2	-3,0	-3,5	-2,4	-1,0
Andre industriprodukter	0,1	-1,3	4,2	0,6	-4,4	-2,2	-0,8	-2,2	-0,1	1,7
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	3,7	1,6	3,4	4,4	4,4	2,1	0,5	0,6	3,1	3,1
Elektrisk kraft	-19,7	-1,6	2,5	-2,4	-17,8	-15,4	0,2	-5,2	13,7	81,0
Trad. varer utenom raffinerte oljeprodukter	3,7	-0,7	5,2	2,7	0,9	-0,0	-0,3	-1,7	-0,7	0,8
Tjenester	7,0	2,7	6,8	4,9	6,2	5,4	3,5	2,1	0,5	-1,6
Driftsutgifter utenom bunkers, skipsfart	14,3	9,6	13,3	10,0	17,3	19,7	9,8	7,8	2,8	-8,3
Oljevirkosomhet, diverse tjenester	4,7	3,9	4,1	4,8	4,7	4,5	4,5	3,9	3,1	4,3
Driftsutgifter utenom bunkers, oljeboring	2,1	3,4	2,4	1,8	1,8	3,8	4,5	2,2	3,2	3,1
Reisetrafikk	7,2	-1,1	7,3	5,1	2,9	-2,1	-0,7	-0,2	-2,4	-1,4
Andre tjenester	1,8	3,1	1,3	1,3	2,7	2,7	4,0	3,1	2,6	3,0
Samferdsel	-4,4	3,7	-7,7	-7,7	1,0	-1,2	7,2	4,8	3,5	1,8
Finans- og forretningstjenester	3,3	2,7	3,2	3,0	3,5	3,2	3,1	2,5	2,0	3,1
Tjenester ellers	1,7	2,4	1,6	1,6	2,3	2,1	2,9	2,5	2,0	2,9

Tabell 33. Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige. 1000

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
I alt	2 295,9	2 310,9	2 303,7	2 310,8	2 295,2	2 288,2	2 309,3	2 325,9	2 319,6	2 334,3
Jordbruk og skogbruk	65,7	63,5	65,5	66,6	65,5	62,5	63,0	64,4	63,8	61,1
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	14,4	13,6	15,0	14,3	14,0	13,3	14,0	13,7	13,5	12,5
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	28,6	29,5	28,2	28,9	28,8	28,6	28,4	30,6	30,4	30,0
Utvinning av råolje og naturgass	17,4	17,7	17,0	17,2	17,6	17,5	17,1	17,9	18,3	17,8
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	11,3	11,8	11,2	11,7	11,2	11,2	11,3	12,6	12,1	12,2
Bergverksdrift	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	3,8	4,1	3,9	4,0	3,9
Industri	266,5	264,4	267,4	266,8	264,5	262,3	264,8	265,0	265,5	264,5
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	52,1	50,3	52,0	52,8	51,6	49,9	49,7	50,8	50,9	48,4
Tekstil- og bekledningsindustri	5,6	5,3	5,7	5,7	5,1	5,2	5,4	5,4	5,1	5,2
Trelast- og trevareindustri	15,3	15,4	16,0	15,0	14,9	15,1	15,5	15,4	15,5	15,5
Treforedling	8,3	8,0	8,6	8,4	8,1	8,1	8,1	8,1	7,8	7,9
Forlag og grafisk industri	33,1	32,3	33,0	32,8	32,8	33,0	32,8	31,7	31,8	31,7
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	22,1	22,3	22,5	22,0	22,0	22,1	22,6	22,3	22,3	22,6
Kjemiske råvarer	6,9	6,6	6,7	7,0	6,9	6,8	6,4	6,7	6,3	6,4
Metallindustri	13,4	13,4	13,7	13,5	13,1	13,5	13,6	13,7	13,1	13,2
Verkstedindustri	67,9	68,1	67,9	67,9	68,0	67,3	68,0	68,1	69,0	69,3
Bygging av skip og oljeplattformer	30,1	31,1	29,7	30,1	30,7	29,9	30,7	31,4	32,4	32,9
Møbelindustri og annen industri	11,7	11,5	11,8	11,6	11,3	11,4	11,9	11,4	11,2	11,4
Kraftforsyning	13,4	13,3	13,5	13,6	13,5	13,2	13,3	13,4	13,1	13,1
Vannforsyning	1,5	1,5	1,5	1,6	1,4	1,6	1,5	1,7	1,5	1,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	136,2	140,3	137,8	138,4	135,6	136,8	141,0	142,8	140,7	143,9
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	337,1	340,8	338,7	341,6	336,5	335,5	342,7	345,2	339,9	341,8
Hotell- og restaurantvirksomhet	65,5	65,7	66,7	66,9	63,5	65,0	66,7	66,9	64,2	66,3
Rørtransport	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Utenriks sjøfart	40,5	38,7	40,4	40,3	40,8	39,4	38,3	38,3	38,8	37,9
Transport ellers	108,0	108,6	107,5	110,1	107,7	107,5	107,5	110,0	109,5	109,4
Post og telekommunikasjon	37,3	36,2	38,2	36,2	37,1	36,1	36,3	35,7	36,7	36,6
Finansiell tjenesteyting	47,7	47,7	47,8	47,8	47,7	47,0	47,2	48,1	48,4	48,4
Boligtjenester (husholdninger)	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2
Forretningsmessig tjenesteyting	232,3	238,9	234,3	233,7	232,7	236,1	237,4	240,1	242,0	251,2
Offentlig administrasjon og forsvar	151,5	148,6	151,2	151,4	152,5	148,8	149,0	148,3	148,4	146,1
Undervisning	179,9	181,1	181,7	178,6	180,2	181,1	181,5	179,3	182,5	182,2
Helse- og sosialtjenester	470,0	476,7	469,2	471,9	472,1	473,4	475,0	479,5	478,7	487,0
Andre sosiale og personlige tjenester	94,0	96,0	93,5	96,3	95,2	94,5	95,9	97,4	96,3	95,0
Fastlands-Norge	2 226,2	2 242,1	2 234,6	2 241,1	2 225,1	2 219,6	2 242,0	2 256,4	2 249,9	2 265,9

Offentlig forvaltning	723,6	727,5	724,2	722,9	726,3	724,9	726,7	727,7	730,4	737,5
Statsforvaltningen	269,8	270,4	269,8	269,9	271,4	269,7	269,9	270,3	271,8	273,1
Sivil forvaltning	236,4	240,3	236,1	236,6	238,0	239,3	239,9	240,3	241,8	244,9
Forsvar	33,4	30,1	33,7	33,3	33,4	30,4	30,0	30,1	30,0	28,2
Kommuneforvaltningen	453,8	457,0	454,4	453,0	454,9	455,2	456,8	457,4	458,7	464,4

Tabell 34. Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige.
Prosentvis endring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
I alt	0,4	0,7	0,4	0,5	0,7	0,6	0,2	0,7	1,1	2,0
Jordbruk og skogbruk	-2,8	-3,5	-2,3	-2,7	-3,6	-4,4	-3,8	-3,2	-2,6	-2,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-4,8	-5,4	-4,6	-5,9	-6,0	-6,7	-6,5	-4,8	-3,5	-5,4
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	0,6	3,0	-0,8	-0,5	1,0	-0,3	0,9	5,7	5,5	4,8
Utvinning av råolje og naturgass	1,2	1,9	0,2	0,1	0,7	-1,1	0,9	4,1	3,6	2,0
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	-0,4	4,7	-2,1	-1,4	1,5	1,0	1,0	8,0	8,5	9,0
Bergverksdrift	0,6	-0,2	1,8	-0,3	2,6	2,1	1,3	-3,0	-0,9	0,8
Industri	-2,9	-0,8	-3,0	-2,9	-2,3	-1,8	-1,0	-0,7	0,4	0,9
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-2,8	-3,4	-2,4	-2,7	-3,4	-4,1	-4,4	-3,9	-1,3	-2,9
Tekstil- og bekledningsindustri	-5,7	-5,0	-4,1	-3,8	-4,9	-7,8	-4,9	-5,8	-1,1	-1,2
Trelast- og trevareindustri	-0,9	0,8	2,0	-2,6	-2,3	-1,1	-2,6	2,9	4,1	2,7
Treforedling	-2,0	-4,0	0,4	-2,2	-2,8	-3,0	-5,3	-3,7	-4,0	-2,8
Forlag og grafisk industri	-4,0	-2,4	-4,9	-3,7	-3,6	-2,7	-0,6	-3,3	-3,1	-4,0
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	-1,8	0,9	-2,3	-2,7	-2,3	0,1	0,5	1,2	1,6	2,2
Kjemiske råvarer	-6,0	-4,6	-9,8	-2,8	-8,6	-1,5	-4,1	-4,2	-8,7	-5,2
Metallindustri	-2,4	0,4	-2,2	-2,4	-2,9	1,8	-1,1	1,3	-0,3	-1,7
Verkstedindustri	-2,1	0,4	-2,5	-1,9	0,3	-0,6	0,2	0,3	1,5	3,0
Bygging av skip og oljeplattformer	-4,3	3,4	-4,6	-4,9	-1,3	-0,2	3,5	4,5	5,7	9,8
Møbelindustri og annen industri	-4,1	-1,7	-5,5	-3,1	-4,5	-5,1	1,0	-1,9	-0,7	0,5
Kraftforsyning	1,1	-1,3	2,3	-0,2	2,5	-0,2	-0,9	-1,0	-2,9	-0,6
Vannforsyning	12,4	2,7	8,8	17,1	4,6	-1,0	-0,1	8,1	3,9	3,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	2,0	3,0	2,8	2,4	1,5	2,9	2,3	3,2	3,8	5,2
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	2,3	1,1	2,4	2,5	2,5	1,2	1,2	1,0	1,0	1,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	1,2	0,3	1,9	0,6	1,2	0,3	-0,1	-0,0	1,1	2,1
Rørtransport	-0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	-2,7	-3,1
Utenriks sjøfart	-2,2	-4,4	-2,4	-2,6	-1,7	-2,8	-5,1	-4,8	-4,9	-3,9
Transport ellers	-0,5	0,6	-0,9	-0,8	0,2	0,8	-0,0	-0,1	1,6	1,8
Post og telekommunikasjon	-2,8	-3,1	-2,5	-4,6	-1,0	-4,9	-5,0	-1,4	-0,9	1,6
Finansiell tjenesteyting	-0,8	-0,1	-1,1	-0,6	0,0	-1,1	-1,3	0,7	1,5	3,0
Boligtjenester (husholdninger)	-3,2	-1,8	-2,3	0,1	-5,8	-4,1	-3,1	0,3	-0,4	-
Forretningsmessig tjenesteyting	2,5	2,8	2,5	2,9	3,8	3,3	1,3	2,7	4,0	6,4
Offentlig administrasjon og forsvar	-1,1	-1,9	-0,5	-1,1	-0,7	-1,2	-1,5	-2,1	-2,7	-1,9
Undervisning	-0,2	0,7	-0,8	0,5	0,6	1,2	-0,1	0,4	1,3	0,6
Helse- og sosialtjenester	0,9	1,4	1,0	1,2	0,9	1,4	1,3	1,6	1,4	2,9
Andre sosiale og personlige tjenester	2,7	2,1	2,9	3,6	1,7	3,7	2,6	1,1	1,1	0,6
Fastlands-Norge	0,4	0,7	0,5	0,6	0,7	0,7	0,3	0,7	1,1	2,1

Offentlig forvaltning	0,2	0,5	0,2	0,3	0,5	0,5	0,4	0,7	0,6	1,7
Statsforvaltningen	2,2	0,2	2,5	1,8	2,8	0,6	0,0	0,2	0,1	1,2
Sivil forvaltning	2,7	1,7	3,0	2,4	3,5	1,9	1,6	1,6	1,6	2,3
Forsvar	-1,6	-9,9	-1,2	-1,9	-1,6	-8,6	-10,8	-9,6	-10,4	-7,4
Kommuneforvaltningen	-1,0	0,7	-1,1	-0,5	-0,8	0,5	0,5	1,0	0,8	2,0

Tabell 35. Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Millioner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
I alt	3 118,5	3 142,8	756,0	723,1	828,0	778,9	813,3	725,2	825,3	849,8
Jordbruk og skogbruk	126,3	122,1	31,3	31,4	31,5	29,9	31,1	30,4	30,7	29,8
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	24,6	23,1	6,2	5,7	6,4	5,6	6,1	5,3	6,0	5,6
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	47,8	48,9	11,3	11,2	12,7	11,8	12,1	11,7	13,2	13,3
Utvinning av råolje og naturgass	29,0	29,3	6,8	6,7	7,7	7,2	7,3	6,9	7,9	7,8
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	18,8	19,6	4,5	4,5	5,0	4,6	4,8	4,8	5,3	5,5
Bergverksdrift	6,2	6,2	1,6	1,5	1,7	1,4	1,7	1,4	1,7	1,6
Industri	405,7	404,6	98,6	92,4	108,4	100,0	105,5	91,9	107,2	108,6
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	77,8	75,2	18,7	18,0	20,8	18,6	19,4	17,2	20,1	19,4
Tekstil- og bekledningsindustri	7,8	7,4	1,9	1,8	1,9	1,8	2,0	1,7	1,9	2,0
Trelast- og trevareindustri	23,4	23,6	5,9	5,3	6,1	5,7	6,2	5,4	6,3	6,4
Treforedling	13,1	12,6	3,3	2,9	3,4	3,2	3,3	2,8	3,2	3,3
Forlag og grafisk industri	44,0	43,1	10,7	9,9	11,7	10,9	11,4	9,5	11,2	11,2
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri	34,2	34,6	8,5	7,7	9,1	8,5	9,2	7,8	9,1	9,3
Kjemiske råvarer	11,1	10,5	2,6	2,5	3,0	2,8	2,7	2,4	2,7	2,8
Metallindustri	21,1	21,3	5,3	4,8	5,6	5,4	5,6	4,8	5,5	5,7
Verkstedindustri	107,4	108,1	25,9	24,6	28,9	26,6	28,0	24,6	28,9	29,6
Bygging av skip og oljeplattformer	47,5	50,0	11,3	10,9	13,0	11,9	12,8	11,5	13,7	14,3
Møbelindustri og annen industri	18,3	18,1	4,5	4,2	4,8	4,4	4,9	4,1	4,6	4,8
Kraftforsyning	19,7	19,4	4,7	4,5	5,3	4,8	5,0	4,5	5,1	5,2
Vannforsyning	2,3	2,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Bygge- og anleggsvirksomhet	221,9	229,8	54,6	50,8	59,9	55,7	60,4	52,5	61,2	63,3
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	456,2	460,7	110,8	107,5	119,9	113,3	120,1	108,3	119,0	124,5
Hotell- og restaurantvirksomhet	79,4	79,9	19,8	19,6	19,6	19,9	20,7	19,7	19,6	21,1
Rørtransport	0,9	0,9	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Utenriks sjøfart	75,0	71,6	18,4	17,7	19,3	18,3	18,2	16,9	18,1	18,4
Transport ellers	166,5	168,1	40,1	40,0	43,7	41,5	42,9	39,9	43,9	44,6
Post og telekommunikasjon	49,9	48,8	12,2	11,3	13,3	12,1	12,6	11,2	12,9	13,2
Finansiell tjenesteyting	71,2	71,1	17,0	16,3	19,1	17,4	18,2	16,4	19,0	19,5
Boligtjenester (husholdninger)	1,8	1,8	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Forretningsmessig tjenesteyting	313,5	322,9	75,3	73,2	82,9	80,2	82,5	75,2	85,0	93,1
Offentlig administrasjon og forsvar	223,7	218,0	53,3	51,2	60,6	54,4	56,4	49,8	57,5	57,7
Undervisning	224,5	227,6	54,3	44,2	63,8	58,8	60,7	43,0	65,0	65,1
Helse- og sosialtjenester	479,4	490,0	116,2	114,6	125,9	121,6	125,4	116,8	126,3	130,4
Andre sosiale og personlige tjenester	122,1	125,0	29,1	28,8	32,9	30,8	32,4	29,1	32,6	33,4
Fastlands-Norge	2 994,8	3 021,4	726,2	694,0	795,8	748,6	782,7	696,4	793,8	817,8

Offentlig forvaltning	839,8	846,0	202,6	189,4	226,8	212,4	219,4	188,9	225,4	229,5
Statsforvaltningen	354,9	354,2	85,4	82,5	94,7	88,1	91,0	82,3	92,8	94,7
Sivil forvaltning	293,8	299,3	70,8	68,6	78,3	74,3	76,9	69,7	78,3	80,8
Forsvar	61,1	54,9	14,7	13,9	16,4	13,8	14,1	12,5	14,4	13,9
Kommuneforvaltningen	484,9	491,9	117,2	106,9	132,1	124,3	128,3	106,6	132,6	134,9
Markedsrettet virksomhet	2 211,2	2 227,4	537,0	518,1	583,3	549,1	575,5	520,6	582,2	601,4
Ikke markedsrettet virksomhet	907,4	915,4	219,1	205,0	244,7	229,8	237,8	204,6	243,2	248,3

Tabell 36. Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige.
Prosentvis endring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
I alt	1,9	0,8	0,6	1,6	4,2	-4,0	7,6	0,3	-0,3	9,1
Jordbruk og skogbruk	-4,3	-3,3	-4,5	-4,3	-4,7	-6,6	-0,8	-3,1	-2,6	-0,4
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-2,7	-6,3	-3,9	-4,7	-1,5	-11,6	-1,4	-6,4	-5,8	-0,8
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	2,6	2,3	-0,5	0,8	5,1	-6,3	7,5	5,3	3,7	12,6
Utvinning av råolje og naturgass	2,8	1,0	0,3	1,0	4,1	-7,2	6,6	3,7	1,8	8,7
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	2,1	4,3	-1,6	0,5	6,6	-5,0	8,8	7,5	6,5	18,6
Bergverksdrift	3,6	-0,0	3,0	2,2	8,4	-2,1	8,3	-3,4	-2,8	8,1
Industri	-0,3	-0,3	-1,9	-0,7	3,0	-5,9	7,0	-0,6	-1,0	8,7
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	0,1	-3,3	-1,2	-0,2	2,3	-8,4	3,5	-4,3	-3,5	4,4
Tekstil- og bekledningsindustri	-3,3	-4,4	-3,1	-1,4	0,7	-11,7	2,9	-6,0	-2,4	6,4
Trelast- og trevareindustri	1,8	0,8	3,2	-0,6	3,0	-6,2	5,3	2,3	2,2	10,6
Treforedling	0,5	-3,6	1,6	0,4	1,8	-6,0	0,3	-3,4	-5,2	2,2
Forlag og grafisk industri	-1,9	-2,2	-4,2	-2,2	0,4	-7,4	6,9	-3,5	-4,1	2,8
Oljeraffineri, kjemisk og mineralisk industri	1,1	1,2	-0,7	-0,3	2,9	-3,7	7,9	1,0	-0,1	8,8
Kjemiske råvarer	-4,1	-5,2	-9,4	-1,4	-4,7	-6,5	1,9	-4,6	-10,5	0,8
Metallindustri	0,5	1,1	-1,1	0,1	2,6	-2,0	6,3	1,6	-1,3	5,2
Verkstedindustri	0,4	0,7	-1,7	0,2	5,8	-5,0	8,3	0,3	-0,1	11,3
Bygging av skip og oljeplattformer	-1,8	5,1	-3,8	-2,9	4,3	-3,6	13,5	5,9	5,5	19,6
Møbelindustri og annen industri	-1,1	-1,4	-3,5	-0,5	1,2	-9,1	8,8	-2,0	-2,8	7,9
Kraftforsyning	3,2	-1,5	2,9	0,9	6,8	-6,3	6,3	-1,0	-4,5	8,1
Vannforsyning	15,0	3,3	8,9	18,9	10,9	-4,7	9,4	8,3	1,8	10,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	5,2	3,6	4,4	5,5	7,5	-1,5	10,6	3,3	2,2	13,5
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	4,1	1,0	3,0	4,2	5,2	-4,0	8,4	0,7	-0,7	9,8
Hotell- og restaurantvirksomhet	1,7	0,7	1,5	1,3	2,3	-2,6	4,8	0,3	0,4	6,1
Rørtransport	1,5	-1,1	-0,3	0,8	4,6	-6,4	7,0	1,3	-5,1	5,6
Utenriks sjøfart	-1,2	-4,7	-1,9	-1,5	-1,0	-6,8	-0,7	-5,0	-5,9	0,5
Transport ellers	1,6	1,0	-0,7	1,5	4,6	-2,7	6,8	-0,3	0,5	7,6
Post og telekommunikasjon	-0,7	-2,3	-1,9	-3,1	3,8	-8,3	3,2	-0,8	-2,5	8,8
Finansiell tjenesteyting	1,2	-0,2	-0,7	0,6	4,7	-6,8	6,5	0,7	-0,4	12,0
Boligtjenester (husholdninger)	-0,1	-2,4	-0,2	3,3	-0,1	-11,0	3,3	0,3	-1,6	9,3
Forretningsmessig tjenesteyting	3,6	3,0	1,5	4,6	5,6	-2,4	9,6	2,7	2,5	16,1
Offentlig administrasjon og forsvar	0,9	-2,6	-0,2	0,1	4,2	-7,1	5,8	-2,8	-5,2	6,0
Undervisning	1,0	1,4	-0,4	-2,9	5,7	-5,3	11,7	-2,6	1,9	10,6
Helse- og sosialtjenester	2,7	2,2	1,5	2,8	4,8	-0,9	7,9	1,9	0,3	7,2
Andre sosiale og personlige tjenester	4,0	2,3	3,1	4,4	4,4	-1,6	11,3	1,3	-0,9	8,6
Fastlands-Norge	2,0	0,9	0,7	1,7	4,4	-3,9	7,8	0,3	-0,3	9,2

Offentlig forvaltning	1,8	0,7	0,5	0,6	5,0	-3,9	8,3	-0,2	-0,6	8,1
Statsforvaltningen	3,7	-0,2	2,5	2,7	6,7	-4,5	6,5	-0,3	-2,0	7,5
Sivil forvaltning	4,5	1,9	3,3	3,7	7,7	-2,4	8,7	1,6	0,1	8,7
Forsvar	-0,0	-10,2	-1,1	-1,6	2,4	-14,5	-3,9	-9,6	-12,1	1,0
Kommuneforvaltningen	0,4	1,4	-0,8	-1,0	3,8	-3,5	9,5	-0,2	0,4	8,5
Markedsrettet virksomhet	2,0	0,7	0,6	2,0	4,0	-4,1	7,2	0,5	-0,2	9,5
Ikke markedsrettet virksomhet	1,8	0,9	0,6	0,6	4,8	-3,7	8,6	-0,2	-0,6	8,1

Tabell 37. Lønnskostnader etter næring. Løpende priser. Millioner kroner

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
Lønnskostnader i alt.	764 667	799 796	188 503	192 580	196 662	194 069	201 527	200 030	204 170	208 639
Jordbruk og skogbruk	4 155	4 186	1 025	1 054	1 052	1 025	1 029	1 062	1 071	1 035
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	2 981	2 980	746	766	729	718	743	782	737	762
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	24 598	25 433	5 993	6 305	6 118	6 226	6 097	6 675	6 435	6 858
Utvinning av råolje og naturgass	15 908	16 282	3 856	4 012	3 992	4 044	3 918	4 191	4 129	4 348
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	8 691	9 150	2 137	2 293	2 125	2 183	2 178	2 484	2 305	2 510
Bergverksdrift	1 719	1 759	430	445	457	412	451	440	456	424
Industri	103 386	106 745	25 860	26 173	26 321	25 913	26 854	26 804	27 174	27 055
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	18 063	18 138	4 446	4 635	4 623	4 393	4 450	4 605	4 690	4 369
Tekstil- og bekledningsindustri	1 522	1 549	404	386	369	370	414	394	370	380
Trelast- og trevareindustri	4 794	5 047	1 227	1 226	1 208	1 208	1 264	1 292	1 283	1 287
Treforedling	3 493	3 512	913	861	876	871	909	859	872	871
Forlag og grafisk industri	11 118	11 402	2 796	2 762	2 785	2 861	2 943	2 789	2 809	2 858
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	9 660	10 010	2 426	2 449	2 454	2 436	2 515	2 524	2 536	2 571
Kjemiske råvarer	3 500	3 368	862	891	888	860	840	856	812	845
Metallindustri	5 778	6 046	1 497	1 458	1 437	1 495	1 559	1 518	1 475	1 514
Verkstedindustri	28 525	29 426	7 156	7 224	7 269	7 081	7 418	7 385	7 542	7 552
Bygging av skip og oljeplattformer	13 184	14 371	3 231	3 312	3 453	3 393	3 560	3 607	3 810	3 822
Møbelindustri og annen industri	3 750	3 876	902	968	961	946	982	975	973	984
Kraftforsyning	6 573	6 800	1 659	1 660	1 660	1 680	1 735	1 710	1 675	1 733
Vannforsyning	590	639	133	158	145	156	152	178	153	177
Bygge- og anleggsvirksomhet	48 117	51 567	11 976	12 409	12 503	12 123	12 759	13 364	13 321	13 188
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	100 656	105 844	25 285	25 684	25 379	25 597	26 780	26 972	26 496	26 689
Hotell- og restaurantvirksomhet	16 980	17 734	4 279	4 409	4 228	4 260	4 495	4 569	4 410	4 431
Rørtransport	410	410	101	104	103	103	102	105	100	106
Utenriks sjøfart	11 076	10 717	2 763	2 754	2 791	2 733	2 655	2 648	2 680	2 653
Transport ellers	39 747	40 670	9 918	10 275	9 889	10 010	10 132	10 382	10 146	10 410
Post og telekommunikasjon	14 966	15 223	3 817	3 646	3 803	3 693	3 824	3 751	3 954	3 888
Finansiell tjenesteyting	25 012	27 119	6 291	6 227	6 252	6 715	6 748	6 802	6 853	7 134
Boligtjenester (husholdninger)	422	429	104	113	104	102	105	116	106	103
Forretningsmessig tjenesteyting	87 974	93 184	22 037	22 277	22 456	22 826	23 192	23 523	23 643	24 983
Offentlig administrasjon og forsvar	59 506	60 637	13 872	15 190	15 680	14 472	15 480	15 302	15 383	16 093
Undervisning	66 306	69 570	15 938	14 757	18 257	17 325	18 292	14 828	19 124	19 458
Helse- og sosialtjenester	121 607	128 760	29 427	30 947	31 524	30 876	32 522	32 559	32 802	33 970
Andre sosiale og personlige tjenester	27 885	29 393	6 850	7 228	7 211	7 103	7 380	7 458	7 451	7 491
Fastlands-Norge	728 583	763 237	179 646	183 417	187 650	185 006	192 674	190 601	194 956	199 023

Offentlig forvaltning	231 275	242 280	55 026	56 748	61 381	58 541	62 090	58 526	63 122	65 552
Statsforvaltningen	100 432	105 312	23 811	25 665	26 113	25 090	26 722	26 785	26 715	28 385
Sivil forvaltning	88 125	94 013	20 881	22 682	22 841	22 316	23 834	24 054	23 808	25 458
Forsvar	12 307	11 300	2 930	2 983	3 272	2 774	2 887	2 731	2 907	2 926
Kommuneforvaltningen	130 843	136 967	31 216	31 082	35 268	33 451	35 368	31 742	36 407	37 167

Tabell 38. Lønn per normalårsverk etter næring for lønnstakere.
Prosentvis endring fra samme periode året før

	2004	2005	04:2	04:3	04:4	05:1	05:2	05:3	05:4	06:1
I alt	4,3	3,6	4,1	4,9	5,1	4,7	4,0	3,1	2,7	2,9
Jordbruk og skogbruk	3,8	3,5	3,7	4,1	4,3	3,7	3,6	3,2	3,3	3,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	4,1	3,6	4,1	4,4	4,4	3,9	3,6	3,4	3,4	3,3
Utvinning av råolje og naturgass, inklusiv tjenester	4,1	0,4	3,7	4,5	4,6	1,0	0,8	0,1	-0,3	5,1
Utvinning av råolje og naturgass	4,0	0,5	3,6	4,3	4,5	1,0	0,7	0,3	-0,2	5,4
Tjenester tilknyttet olje- og gassutvinning	4,2	0,6	3,6	4,6	4,9	1,2	0,9	0,3	-0,1	5,5
Bergverksdrift	9,7	3,2	9,0	9,7	11,2	4,8	4,1	3,0	1,3	2,6
Industri	5,1	3,7	4,8	5,5	5,5	4,9	4,5	2,7	2,8	3,4
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	5,7	3,8	5,5	6,1	6,0	4,8	4,3	3,1	3,0	2,6
Tekstil- og bekledningsindustri	7,6	3,4	7,1	8,0	8,3	4,7	4,2	2,2	2,4	2,8
Trelast- og trevareindustri	7,6	3,4	7,5	8,0	7,9	4,3	4,2	2,2	2,8	2,6
Treforedling	6,4	4,5	6,5	6,7	6,6	6,3	4,8	3,5	3,6	2,8
Forlag og grafisk industri	3,1	4,6	3,0	3,5	3,6	5,6	5,2	3,6	3,8	3,6
Oljeraffinering, kjemisk og mineralisk industri	5,6	2,7	5,4	6,0	6,2	4,6	3,4	1,5	1,3	3,4
Kjemiske råvarer	5,8	0,7	5,8	6,2	5,9	1,5	1,4	0,1	-0,0	3,7
Metallindustri	4,6	4,0	4,4	5,0	5,3	5,8	5,1	2,5	2,7	3,0
Verkstedindustri	4,5	2,9	4,1	5,0	4,8	4,0	3,7	1,9	1,9	3,6
Bygging av skip og oljeplattformer	5,0	5,9	4,6	5,2	5,2	7,0	6,5	4,8	5,1	3,1
Møbelindustri og annen industri	7,2	2,2	7,0	7,7	8,0	4,6	2,8	0,9	0,5	3,6
Kraftforsyning	6,6	4,8	6,4	6,2	6,7	5,6	5,5	4,0	3,9	3,8
Vannforsyning	4,1	3,5	4,4	5,6	5,2	6,2	3,6	2,0	2,3	1,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	4,6	3,5	4,7	5,0	4,9	3,5	3,1	4,3	3,0	3,8
Varehandel, reparasjon av kjøretøyer mv.	4,3	3,5	3,9	4,7	4,7	3,8	3,9	3,5	3,0	2,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	4,2	3,7	3,5	4,2	5,4	4,2	4,2	3,3	3,0	1,8
Rørtransport	3,8	0,5	3,5	4,1	4,8	1,4	0,4	0,6	-0,4	5,7
Utenriks sjøfart	2,4	1,2	2,4	2,6	2,5	1,5	1,3	1,0	1,0	1,0
Transport ellers	3,6	2,9	3,4	4,0	4,0	4,0	3,4	2,1	2,1	3,3
Post og telekommunikasjon	3,3	5,5	2,9	3,6	4,6	6,1	6,1	4,9	5,0	3,5
Finansiell tjenesteyting	3,3	8,5	3,1	4,3	4,2	8,9	8,8	8,5	8,1	3,1
Boligtjenester (husholdninger)	4,6	3,4	5,1	6,3	5,4	4,6	3,9	2,5	2,6	1,7
Forretningsmessig tjenesteyting	3,9	2,9	3,9	3,9	4,3	3,9	3,2	2,4	2,0	3,0
Offentlig administrasjon og forsvar	4,5	3,7	4,1	6,2	6,2	5,8	4,4	2,5	2,3	2,1
Undervisning	3,7	3,4	3,4	5,4	5,5	5,6	3,9	2,1	2,1	1,5
Helse- og sosialtjenester	4,2	3,8	4,5	5,2	5,7	6,1	4,2	2,8	2,3	1,8
Andre sosiale og personlige tjenester	4,2	3,4	4,1	4,7	4,6	4,8	3,8	2,6	2,5	2,3
Fastlands-Norge	4,3	3,7	4,1	4,9	5,2	4,9	4,1	3,1	2,8	2,7

Offentlig forvaltning	4,2	3,6	4,1	5,6	5,9	5,9	4,1	2,4	2,1	1,6
Statsforvaltningen	4,1	3,8	3,8	5,6	6,0	5,5	4,3	3,0	2,5	2,5
Sivil forvaltning	3,7	3,6	3,4	5,2	5,7	5,3	4,0	2,8	2,3	2,4
Forsvar	6,3	3,3	5,6	7,9	7,7	5,1	4,0	2,3	1,8	2,3
Kommuneforvaltningen	4,1	3,5	4,2	5,5	5,6	6,3	4,0	2,1	1,9	1,0

Makroøkonomiske nøkkeltall og OECDs prognoser for utvalgte land

Tabell	Side
1. Bruttonasjonalprodukt	54*
2. Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	54*
3. Konsum i offentlig forvaltning	54*
4. Bruttoinvesteringer i fast realkapital	55*
5. Eksport av varer og tjenester	55*
6. Import av varer og tjenester	55*
7. Privat konsumdeflator	56*
8. Lønnskostnader per sysselsatt	56*
9. Sysselsetting	56*
10. Arbeidsledighet	57*
11. Korte renter	57*
12. Budsjettbalanse	57*

Tabell 1. Bruttonasjonalprodukt, regnskap¹⁾ og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	3,5	0,7	0,5	0,7	1,9	3,1	3,0	2,4
Frankrike	4,1	2,1	1,3	0,9	2,1	1,4	2,1	2,2
Italia	3,8	1,7	0,3	0,1	0,9	0,1	1,4	1,3
Japan	2,9	0,4	0,1	1,8	2,3	2,7	2,8	2,2
USA	3,7	0,8	1,6	2,7	4,2	3,5	3,6	3,1
Storbritannia	4,0	2,2	2,0	2,5	3,1	1,8	2,4	2,9
Sverige	4,4	1,2	2,0	1,8	3,2	2,7	3,9	3,3
Tyskland	3,5	1,4	0,1	-0,2	1,1	1,1	1,8	1,6
Norge ²⁾	2,8	2,7	1,1	1,1	3,1	2,3	2,5	2,2

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.**Tabell 2. Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosentvis volumendring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	0,2	0,1	1,5	1,6	3,4	3,8	2,3	2,7
Frankrike	3,5	2,5	2,4	1,6	2,2	2,1	2,3	2,3
Italia	2,4	0,7	0,2	1,0	0,5	0,1	1,1	1,1
Japan	1,1	1,4	1,1	0,6	1,9	2,2	1,7	1,6
USA	4,7	2,5	2,7	2,9	3,9	3,5	3,6	3,3
Storbritannia	4,6	3,0	3,5	2,6	3,5	1,7	2,1	2,4
Sverige	5,0	0,4	1,5	1,8	1,8	2,4	3,2	2,7
Tyskland	2,5	1,9	-0,5	0,1	0,2	0,2	0,6	0,6
Norge ²⁾	3,9	1,8	3,0	2,9	4,7	3,8	3,6	2,9

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.**Tabell 3. Konsum i offentlig forvaltning, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosentvis volumendring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	2,3	2,2	2,2	0,2	1,5	1,3	1,3	0,8
Frankrike	2,2	1,9	2,9	2,1	2,7	1,5	1,9	1,6
Italia	1,7	3,9	1,9	2,0	0,5	1,2	-0,3	0,6
Japan	4,9	3,0	2,6	2,3	2,0	1,7	0,8	0,9
USA	1,7	3,1	4,3	3,0	2,1	1,5	1,8	1,0
Storbritannia	3,7	1,7	4,4	4,5	3,1	2,9	2,5	2,1
Sverige	-1,2	0,9	2,3	0,7	0,1	1,1	1,6	0,9
Tyskland	1,4	0,5	1,4	0,1	-1,6	0,1	0,5	0,6
Norge ²⁾	1,3	5,8	3,7	1,3	2,2	1,4	2,0	2,3

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.

Tabell 4. Bruttoinvesteringer i fast realkapital, regnskap¹⁾ og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	7,4	-1,4	0,1	2,0	4,5	9,0	8,7	5,8
Frankrike	7,5	2,3	-1,7	2,7	2,1	3,4	3,3	3,3
Italia	6,7	2,3	4,0	-1,5	1,9	-0,4	2,9	3,1
Japan	1,2	-0,9	-5,0	0,3	1,1	3,3	2,3	1,3
USA	6,1	-1,7	-3,5	3,3	8,4	7,2	5,4	3,9
Storbritannia.	3,5	2,4	3,0	0,0	5,1	3,2	3,1	5,2
Sverige	5,6	-1,0	-2,6	1,1	5,1	8,3	5,8	4,2
Tyskland	3,6	-3,3	-5,9	-0,7	-1,5	0,2	2,9	3,4
Norge ²⁾	-3,6	-0,7	-1,0	0,2	8,1	10,8	13,5	2,6

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.**Tabell 5. Eksport av varer og tjenester, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosentvis volumendring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	12,7	3,1	4,8	-1,2	2,7	7,9	6,2	4,9
Frankrike	13,8	2,6	1,5	-1,8	2,2	3,2	6,7	7,2
Italia	9,7	1,6	-3,2	-2,2	2,5	0,7	4,9	5,3
Japan	12,1	-6,0	7,3	9,0	13,9	6,9	12,3	9,0
USA	8,7	-5,4	-2,3	1,8	8,4	6,9	7,7	8,3
Storbritannia.	9,1	2,9	0,2	1,2	4,6	5,6	7,3	7,8
Sverige	11,2	0,8	1,0	4,4	10,7	6,6	8,9	7,7
Tyskland	14,2	6,8	4,3	2,3	8,3	6,6	8,5	7,3
Norge ²⁾	4,0	5,0	-0,8	0,2	0,6	0,5	1,6	2,0

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.**Tabell 6. Import av varer og tjenester, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosentvis volumendring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	13,0	1,9	6,5	-1,7	6,4	10,8	8,1	6,1
Frankrike	14,9	2,5	1,5	1,3	6,1	6,5	7,9	7,0
Italia	7,1	0,5	-0,5	1,0	1,9	1,8	5,2	5,5
Japan	8,5	-0,7	1,3	3,9	8,5	6,2	4,9	4,2
USA	13,1	-2,7	3,4	4,6	10,7	6,3	7,3	6,7
Storbritannia.	9,0	4,8	4,5	1,8	6,7	5,3	6,7	6,9
Sverige	11,5	-2,8	-1,9	5,1	6,9	6,8	8,6	6,8
Tyskland	10,7	1,5	-1,3	5,0	6,1	5,5	8,7	6,5
Norge ²⁾	2,7	0,9	0,7	1,1	8,9	6,7	6,6	3,1

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.

Tabell 7. Privat konsumdeflator, regnskap¹⁾ og prognose

Prosentvis endring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	2,7	2,3	1,7	2,0	1,7	2,0	2,0	2,6
Frankrike	2,4	1,7	1,0	1,1	1,5	1,2	1,2	1,2
Italia	3,4	2,6	2,9	2,8	2,6	2,3	2,4	2,2
Japan	-1,1	-1,1	-1,4	-0,9	-0,7	-0,8	-0,1	0,7
USA	2,5	2,1	1,4	1,9	2,6	2,8	2,9	2,2
Storbritannia	1,1	2,3	1,5	2,0	1,4	2,0	2,2	2,1
Sverige	1,2	2,1	1,7	1,8	1,3	1,0	1,7	2,3
Tyskland	0,9	1,7	1,2	1,5	1,4	1,3	1,4	2,1
Norge ²⁾	3,0	2,3	1,4	2,8	0,9	1,2	2,3	2,6

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Se siste reviderte tabeller fra nasjonalregnskapet, for mest oppdaterte historiske tall.**Tabell 8. Lønnskostnader per sysselsatt, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosentvis endring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	3,0	4,1	3,7	3,2	3,0	2,4	3,3	4,4
Frankrike	2,3	2,8	3,3	2,4	3,0	3,4	3,0	3,0
Italia	2,9	3,0	2,4	3,2	2,8	3,4	2,8	2,6
Japan	0,4	-1,1	-1,9	-0,1	-0,4	0,8	1,6	2,2
USA	6,7	2,6	3,3	3,6	4,7	5,2	4,5	5,0
Storbritannia	6,1	5,1	3,6	5,2	4,5	4,0	4,4	4,5
Sverige	7,6	4,5	2,5	2,4	2,9	3,4	3,6	4,0
Tyskland	2,0	1,6	1,2	1,6	0,2	-0,0	0,3	0,9
Norge ²⁾	4,7	7,2	3,2	4,1	3,9	3,0	3,9	4,2

Kilde: For USA OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition. For de andre landene Economic Outlook nr. 78.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Se siste reviderte tabeller fra nasjonalregnskapet, for mest oppdaterte historiske tall.**Tabell 9. Sysselsetting, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosentvis endring fra foregående år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	0,4	0,8	-0,2	-1,2	0,0	0,8	0,6	0,5
Frankrike	2,8	1,6	0,7	0,0	0,0	0,4	0,4	0,5
Italia	1,9	2,0	1,5	1,0	1,5	0,7	0,6	0,4
Japan	-0,2	-0,5	-1,3	-0,2	0,2	0,4	0,4	0,3
USA	2,5	0,0	-0,3	0,0	1,1	1,4	1,5	1,0
Storbritannia	1,2	0,8	0,8	1,0	1,0	1,0	0,3	0,8
Sverige	2,2	2,0	0,1	-0,2	-0,4	0,7	0,8	1,0
Tyskland	1,9	0,4	-0,6	-1,0	0,4	-0,2	0,2	0,7
Norge ²⁾	0,4	0,4	0,4	-0,8	0,3	0,3	1,0	1,0

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition. For Danmark, Sverige og Norge Economic Outlook nr. 78.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.

Tabell 10. Arbeidsledighet, regnskap¹⁾ og prognose

Prosent av arbeidsstyrken

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	4,3	4,4	4,5	5,3	5,5	4,8	4,2	3,9
Frankrike	9,4	8,7	9,0	9,8	10,0	9,9	9,5	9,2
Italia	10,2	9,2	8,7	8,6	8,1	7,8	7,7	7,6
Japan	4,7	5,0	5,4	5,3	4,7	4,4	4,0	3,5
USA	4,0	4,8	5,8	6,0	5,5	5,1	4,7	4,7
Storbritannia.	5,5	5,1	5,2	5,0	4,7	4,8	5,3	5,2
Sverige	4,7	4,0	4,0	4,9	5,5	5,8	4,8	4,2
Tyskland	6,9	6,9	7,6	8,7	9,2	9,1	8,5	8,1
Norge ²⁾	3,4	3,5	3,9	4,5	4,5	4,6	4,0	3,8

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.**Tabell 11. Korte renter, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosent

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	4,9	4,6	3,5	2,4	2,1	2,2	2,7	3,5
Frankrike	4,4	4,3	3,3	2,3	2,1	2,2	2,7	3,4
Italia	4,4	4,3	3,3	2,3	2,1	2,2	2,7	3,4
Japan	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7
USA	6,5	3,7	1,8	1,2	1,6	3,5	5,1	5,1
Storbritannia.	6,1	5,0	4,0	3,7	4,6	4,7	4,5	4,6
Sverige	4,0	4,0	4,1	3,0	2,1	1,7	2,4	3,9
Tyskland	4,4	4,3	3,3	2,3	2,1	2,2	2,7	3,4
Norge ²⁾	6,7	7,2	6,9	4,1	2,0	2,2	3,1	4,4

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.**Tabell 12. Budsjetbalanse, regnskap¹⁾ og prognose**

Prosent av BNP

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	OECD-prognoser	
							2006	2007
Danmark	2,3	1,2	0,2	-0,1	1,7	4,0	3,3	3,8
Frankrike	-1,5	-1,6	-3,2	-4,2	-3,7	-2,9	-2,9	-2,6
Italia	-0,9	-3,1	-3,0	-3,5	-3,5	-4,3	-4,2	-4,6
Japan	-7,7	-6,4	-8,2	-8,0	-6,3	-5,2	-5,2	-4,7
USA	1,6	-0,4	-3,8	-5,0	-4,7	-3,8	-3,6	-3,7
Storbritannia.	3,8	0,7	-1,7	-3,3	-3,3	-3,2	-3,4	-3,2
Sverige	5,0	2,6	-0,5	-0,2	1,6	2,7	1,7	2,2
Tyskland	1,3	-2,8	-3,7	-4,0	-3,7	-3,3	-3,1	-2,2
Norge ²⁾	15,6	13,6	9,3	7,5	11,7	15,8	18,5	18,5

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 79, Preliminary Edition.

¹⁾ OECDs tall for den nære forhistorien vil ofte ikke være oppdatert med de siste reviderte tallene.²⁾ Oppdaterte historiske tall for Norge finnes bl.a. i den siste vedleggstabellen i denne publikasjonen.

Makroøkonomiske hovedstørrelser 1997-2009

Regnskap og prognoser. Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår

										Prognoser			
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	2005*	2006	2007	2008	2009
Realøkonomi													
Konsum i husholdninger mv.	3,2	2,7	3,3	3,9	1,8	3,0	2,9	4,7	3,4	3,7	3,4	3,1	3,5
Konsum i offentlig forvaltning	2,5	3,3	3,2	1,3	5,8	3,7	1,3	2,2	1,5	2,5	2,4	3,8	3,5
Bruttoinvestering i fast realkapital	15,5	13,1	-5,6	-3,6	-0,7	-1,0	0,2	8,1	10,9	8,7	-1,7	-0,4	0,2
Utvinning og rørtransport	24,9	22,2	-13,1	-23,0	-4,1	-5,3	16,1	7,8	15,6	8,1	-8,0	-0,7	0,0
Fastlands-Norge	11,8	8,6	-0,1	-1,2	4,3	2,5	-3,7	7,8	8,8	7,6	0,1	-0,2	0,7
Næringer	9,5	8,9	-1,5	0,1	2,6	4,6	-11,7	8,0	9,8	6,5	3,5	-1,3	-0,5
Bolig	12,1	7,8	3,0	5,6	8,2	-0,6	2,0	12,3	14,5	4,6	-0,9	-1,0	0,0
Offentlig forvaltning	18,0	8,6	0,5	-11,4	4,2	1,0	10,5	1,9	-0,8	14,6	-5,9	3,6	4,5
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ¹	4,5	3,9	2,6	2,3	3,2	3,1	1,4	4,5	3,8	4,0	2,6	2,7	3,0
Lagerendring ²	0,8	0,4	-0,5	0,8	-1,2	-0,2	-0,3	1,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Eksport	7,7	0,6	2,8	4,0	5,0	-0,8	0,2	0,6	0,7	0,5	4,1	2,9	2,0
Råolje og naturgass	4,1	-5,8	0,4	4,1	8,8	1,9	-0,7	-0,7	-4,1	-2,7	7,5	3,8	1,0
Tradisjonelle varer	7,6	5,4	2,2	5,1	1,5	0,4	4,4	3,4	5,8	3,9	2,6	2,4	3,2
Import	12,4	8,5	-1,8	2,7	0,9	0,7	1,1	8,9	7,4	7,8	2,3	2,8	3,8
Tradisjonelle varer	8,5	9,0	-1,9	3,8	3,6	3,4	5,1	10,2	8,3	6,1	2,8	2,4	3,7
Bruttonasjonalprodukt	5,2	2,6	2,1	2,8	2,7	1,1	1,1	3,1	2,3	1,9	2,6	2,5	2,1
Fastlands-Norge	4,9	4,1	2,7	2,5	2,1	1,4	1,4	3,8	3,7	2,7	1,8	2,3	2,3
Industri og bergverk	3,6	-0,7	0,1	-0,8	-0,1	-0,1	2,9	4,7	2,4	2,3	-0,2	0,6	1,3
Arbeidsmarked													
Utførte timeverk i Fastlands-Norge	2,5	2,3	0,6	-0,7	-1,2	-1,2	-1,7	2,0	0,9	1,7	0,9	1,1	0,9
Sysselsatte personer	2,9	2,5	0,8	0,4	0,2	0,0	-1,1	0,4	0,7	2,1	0,7	0,6	1,0
Arbeidstilbud ³	2,1	1,6	0,8	0,7	0,3	0,4	-0,5	0,4	0,8	1,3	0,8	0,7	0,8
Yrkesandel (nivå) ⁴	72,7	73,6	73,8	74,0	73,9	73,8	73,0	72,8	72,7	72,9	72,8	72,5	72,4
Arbeidsledighetsrate (nivå)	4,0	3,2	3,2	3,4	3,6	3,9	4,5	4,5	4,6	3,8	3,9	3,9	3,7
Priser og lønninger													
Lønn per normalsårsverk	4,8	6,6	5,3	4,5	5,1	5,3	3,9	4,3	3,6	3,9	4,0	3,7	4,0
Konsumprisindeksen (KPI)	2,6	2,3	2,3	3,1	3,0	1,3	2,5	0,4	1,6	2,1	1,2	1,5	1,9
KPI-JAE ⁵	..	..	..	..	2,6	2,3	1,1	0,3	1,0	0,9	1,6	1,8	1,9
Eksportpris tradisjonelle varer	-0,6	2,0	-0,4	9,9	-1,6	-8,9	-2,3	8,4	3,5	6,0	-3,9	-3,3	0,0
Importpris tradisjonelle varer	-1,2	1,1	-2,9	5,1	-0,7	-7,5	-0,3	4,5	0,4	0,3	-1,2	0,7	0,8
Boligpris ⁶	10,9	9,7	9,4	14,1	7,2	4,0	1,6	10,1	7,9	7,2	3,3	3,4	1,8
Inntekter, renter og valuta													
Husholdningenes realdisponible inntekt	3,8	5,6	2,7	3,5	-0,2	7,3	4,3	4,7	6,7	-4,7	4,3	2,9	2,6
Husholdningenes sparerate (nivå)	2,9	5,9	5,6	5,2	4,2	9,0	9,7	9,8	12,6	5,2	6,4	6,2	5,4
Pengemarkedsrente (nivå)	3,7	5,8	6,5	6,8	7,2	6,9	4,1	2,0	2,2	3,0	3,5	3,5	3,5
Utlånsrente, banker (nivå) ⁷	6,0	7,4	8,4	8,1	8,9	8,5	6,6	4,2	4,0	4,4	5,0	5,1	5,1
Realrente etter skatt (nivå)	1,7	3,0	3,7	2,6	3,3	4,8	2,3	2,6	1,3	1,0	2,4	2,1	1,8
Importveid kronekurs (44 land) ⁸	-0,4	2,5	-1,2	2,9	-3,1	-8,5	1,3	3,0	-3,9	-1,5	-0,2	1,8	0,2
Utenriksøkonomi													
Driftsbalansen, mrd. kroner	70,5	0,5	66,4	228,9	235,2	193,9	204,3	233,0	316,5	387	405,5	314,4	295,9
Driftsbalansen i prosent av BNP	6,3	0,0	5,4	15,6	15,4	12,8	13,0	13,6	16,6	18,4	18,9	14,8	13,5
Utlandet													
Eksportmarkedsindikator	9,4	8,6	7,0	11,7	0,8	1,3	2,6	7,1	5,2	6,4	4,5	2,1	3,2
Konsumpris ECU/euro-området	1,6	1,1	1,1	2,3	2,1	2,3	2,1	2,1	2,2	2,3	1,9	1,7	1,7
3 måneders rente ECU/euro (nivå)	4,2	4,2	2,9	4,4	4,2	3,3	2,3	2,1	2,2	3,0	3,5	3,5	3,5
Råoljepris i kroner (nivå) ⁹	135	96	142	252	219	197	205	257	351	428	370	308	308

¹ Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i fast kapital i Fastlands-Norge.

² Endring i lagerendring i prosent av BNP.

³ Summen av ledige ifølge AKU og sysselsetting ekskl. utlendinger i utenriks sjøfart ifølge nasjonalregnskapet.

⁴ Summen av ledige ifølge AKU og sysselsetting ekskl. utlendinger i utenriks sjøfart ifølge nasjonalregnskapet som andel av middelfolkemengden.

⁵ KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

⁶ Selveier.

⁷ Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner. Gjennomsnitt for året.

⁸ Positivt fortegn innebærer depresiering.

⁹ Gjennomsnittlig spotpris Brent Blend.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Redaksjonen avsluttet 13. juni 2006. Frigitt 15. juni 2006.